

Etusivu>Rahavaateet>Maksukyvyyttömyys/konkurssi

Maksukyvyyttömyys/konkurssi

Jos yritys tai yrittäjä joutuu talousvaikeuksiin eikä voi maksaa velkojaan, kaikissa maissa on tarjolla erityisiä menettelyjä, joiden avulla tilanteeseen voidaan puuttua kattavasti kaikkien velkojien osalta.

Erilaiset maksukyvyyttömyysmenettelyt jaotellaan niiden tavoitteen mukaan:

Yritys

Jos yritys **voidaan pelastaa** tai jos se on elinkelpoinen, se voidaan asettaa **velkasaneeraukseen** (yleensä velkojien suostumuksella). Tarkoituksena on turvata yrityksen toiminnan jatkuminen ja säilyttää työpaikat.

Jos yritystä **ei voida pelastaa**, sen toiminta lopetetaan ja se asetetaan konkurssiin.

Yrittäjä

Yrittäjä voi yleensä hakeutua menettelyyn, jossa veloille laaditaan **takaisinmaksusuunnitelma** ja jossa hän vapautuu veloistaan kohtuullisen ajan yleensä 3 vuoden) kuluttua. Näin varmistetaan, että yrittäjä ei joudu henkilökohtaiseen konkurssiin vaan voi perustaa myöhemmin uuden yrityksen.

Velkojat eivät voi enää virallisen menettelyn aloittamisen jälkeen aloittaa yksittäisiä oikeustoimia saataviensa perimiseksi. Näin varmistetaan kaikkien velkojien tasavertainen kohtelu ja suojellaan velallisen omaisuutta.

Saadakseen saatavansa velkojien on esitettävä niistä todiste joko tuomioistuimelle tai sille toimijalle (yleensä **pesänhoitaja** tai **selvittäjä**), joka vastaa velallisen omaisuuden hoitamisesta tai rahaksi muuttamisesta. Tietyissä tapauksissa velallinen voi tehdä tämän myös itse.

Rajat ylittävät maksukyvyyttömyysmenettelyt (EU:n säännöt)

Kun maksukyvyyttömyystapaukseen liittyy yrityksiä tai yrittäjiä, joilla on toimintaa tai varoja useissa maissa, voidaan soveltaa EU:n lainsäädäntöä eli **asetusta 2015/848** (ks. lyhyt selostus siitä, **miten se toimii**).

Asetuksessa 2015/848 tarkoitettujen lomakkeet

Ilmoitus maksukyvyyttömyysmenettelystä (361 Kb)

Saatavien ilmoittaminen (384 Kb)

Ryhmäkoordinointimenettelyn vastustaminen (333 Kb)

Kansalliset menettelyt

Tietoa kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmästä saa napsauttamalla kyseisen valtion lippua.

Linkki

Maksukyvyyttömyysrekisterit

Päivitetty viimeksi: 18/01/2019

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan täällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Maksukyvyyttömyys - Tšekki

Oikeudellinen kehys

Tšekin tasavallassa maksukyvyyttömyysmenettelyistä säädetään ensisijaisesti maksukyvyyttömyyttä ja maksukyvyyttömyysmenettelyjä koskevassa säädöksessä n:o 182/2006 (*Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a zpusobech jeho řešení*) (maksukyvyyttömyyslaki), jonka lisäksi sovelletaan siviiliprosessilakia n:o 99/1963 (*Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád*).

Toinen tärkeä säädös on konkurssipesän hoitajaa koskeva säädös n:o 312/2006 (*Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích*), joka (yhdessä maksukyvyyttömyyslain kanssa) muodostaa tämän tehtävän hoitamista koskevan oikeudellisen kehyksen.

Näiden säännösten ajantasaiset toisinnot ovat saatavilla julkishallinnon portaalissa (*Portál veřejné správy*): <https://portal.gov.cz/app/zakony/>.

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyyttömyysmenettely?

Maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa luonnollisia ja oikeushenkilöitä vastaan riippumatta siitä, ovatko ne liiketoimintayksiköitä.

Eri maksukyvyyttömyysmenettelyt (konkurssi, yrityssaneeraus, velkajärjestely) eroavat toisistaan sen mukaan, mille oikeussubjektille ne on tarkoitettu.

Konkurssihakemus voidaan tehdä kaikille oikeussubjekteille, mutta velkajärjestely on tarkoitettu ainoastaan yrityksille ja velkajärjestely ensisijaisesti muille kuin yrityksille (ks. jäljempänä).

Maksukyvyyttömyysmenettelyä ei voida aloittaa valtiota, itsenäisiä paikallisviranomaisia, poliittisia puolueita tai liikkeitä vastaan vaalien aikana eikä eräitä muita, lähinnä julkisoikeudellisia yhteisöjä vastaan. Rahalaitoksiin ja vakuutusyhtiöihin sovelletaan erikoissääntöjä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvyyttömyys tai uhkaava maksukyvyyttömyys

Maksukyvyyttömyysmenettelyt ovat oikeudellisia menettelyjä, joissa käsitellään velallisen maksukyvyyttömyyttä tai uhkaavaa maksukyvyyttömyyttä ja keinoja tilanteen selvittämiseksi. Lähtökohtana on aina maksukyvyyttömyys tai uhkaava maksukyvyyttömyys.

Velallinen on maksukyvytön, jos (*nämä ovat kumulatiivisia ehtoja*):

velallisella on useita velkojia

velallisella on taloudellisia vastuita, jotka ovat erääntyneet yli 30 päivää sitten

velallinen ei pysty hoitamaan näitä vastuita.

Velallisia on pidettävä maksukyvyttöminä erityisesti, jos he eivät ole maksaneet merkittävää osaa veloistaan tai eivät ole hoitaneet niitä yli kolme kuukautta niiden erääntymisen jälkeen tai jos mitään erääntyneistä veloista ei saada perittyä täytäntöönpano- tai ulosottomääräyksellä.

Velallinen, joka on yritys (joko luonnollinen tai oikeushenkilö), on maksukyvytön myös ylivelkaantuneena eli jos velkojia on useita ja velan määrä ylittää omaisuuden arvon.

Uhkaava maksukyvyyttömyys tarkoittaa tilannetta, jossa kaikki olosuhteet huomioon ottaen voidaan olettaa, ettei velallinen pysty täyttämään merkittävää osaa taloudellisista vastuistaan ajallaan eräpäivään mennessä.

Maksukyvyyttömyysmenettelytyypit

Tšekin lain mukaan on olemassa kolme perustapaa käsitellä velallisen maksukyvyyttömyyttä tai uhkaavaa maksukyvyyttömyyttä maksukyvyyttömyysmenettelyissä:

konkurssi (*konkurs*)

yrityssaneeraus (*reorganize*)

velkajärjestely (*odlužen*).

Maksukyvyyttömyyslaissa ei määrätä, mitä erilaisista maksukyvyyttömyyden hoitotavoista velallisen pitäisi käyttää, vaan annetaan vapaus valita joko selvitysmenettely (konkurssi) tai tervehdyttäminen (yrityssaneeraus ja velkajärjestely). Valitun käsittelytavan pitäisi olla sellainen, joka takaa velkojien kannalta parhaan tuloksen.

Konkurssi on yleinen tapa hoitaa maksukyvyyttömyyttä. Siinä velkojien saatavat maksetaan konkurssituomion nojalla suhteutetusti velallisen omaisuuden realisoinnista saaduilla tuloilla. Velallinen ei kuitenkaan vapaudu maksamattomista veloista tai niiden osista, ellei laissa toisin säädetä. Tätä maksukyvyyttömyyden käsittelytapaa käytetään aina, kun yrityssaneeraus tai velkajärjestely, jotka ovat velalliselle suotuisampia toimenpiteitä, eivät ole mahdollisia, tai mikäli menettelyn aikana selviää, ettei niitä voida jatkaa.

Yrityssaneeraus voi olla mahdollinen käsiteltäessä yritysvelallisen maksukyvyyttömyyttä tai uhkaavaa maksukyvyyttömyyttä. Yrityssaneeraus sisältää liiketoiminnan uudelleenjärjestelyn. Menettelyssä edellytetään, että velkojien saatavat maksetaan vähitellen velallisen liiketoiminnan jatkuessa, samalla kun yrityksen toimintaa tervehdytetään maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen hyväksymän saneerausohjelman mukaisesti. Velkojat tarkkailevat suunnitelman edistymistä.

Velkajärjestely on tapa käsitellä maksukyvyyttömyyttä tai uhkaavaa maksukyvyyttömyyttä sellaisten velallisten osalta, joilla ei ole liiketoiminnasta syntyneitä velkoja ja jotka oikeushenkilöinä eivät ole liiketoimintayksiköitä. Tässä maksukyvyyttömyysmenettelyssä otetaan huomioon ennemminkin sosiaaliset kuin taloudelliset näkökohdat. Sen tarkoituksena on antaa velallisille mahdollisuus jatkaa toimintaansa puhtaalta pöydältä ja kannustaa heitä osallistumaan aktiivisesti velan maksamiseen niin, että velkojat saisivat vakuudettomista saatavistaan takaisin vähintään 30 prosenttia. Vakuusvelkojien saatavat oletetaan katettavan vakuuksista. Velkajärjestelyn toisena tavoitteena on vähentää taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden henkilöiden auttamiseen tarvittavien julkisten varojen määrää. Velkajärjestely voidaan toteuttaa realisoimalla maksukyvyyttömän omaisuutta tai toteuttamalla maksuohjelma tai näiden kahden yhdistelmällä.

Kuka voi panna maksukyvyyttömyysmenettelyn vireille?

Maksukyvyyttömyysmenettely voidaan panna vireille ainoastaan hakemuksen perusteella. Menettely aloitetaan päivänä, jolloin maksukyvyyttömyyshakemus saapuu asiassa toimivaltaiseen tuomioistuimeen. Maksukyvyyttömyyshakemuksen voi tehdä velallinen tai velkoja. Kun kyseessä on uhkaava maksukyvyyttömyys, hakemuksen voi tehdä vain velallinen.

Yritysvelallisilta (joko luonnollinen tai oikeushenkilö) edellytetään maksukyvyyttömyyshakemuksen jättämistä välittömästi sen jälkeen kun he saavat tietää tai heidän olisi perustellusti pitänyt tietää maksukyvyyttömyydestään.

Konkurssimenettelyn aloittaminen

Maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin tekee päätöksen yrityksen asettamisesta konkurssiin erillistuomiona. Poikkeustapauksissa tämä tuomio voidaan yhdistää maksukyvyyttömyyspäätökseen (jos velallinen ei voi hyödyntää yrityssaneerausta eikä velkajärjestelyä). Konkurssituomio tulee voimaan, kun sitä koskeva ilmoitus on julkaistu maksukyvyyttömyysrekisterissä.

Yrityssaneerauksen aloittaminen

Yrityssaneeraus aloitetaan maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen luvalla, jonka se antaa velallisen tai rekisteröidyn velkojan hakemuksen perusteella.

Yrityssaneerauslupa voidaan myöntää, jos (*nämä ovat ei-kumulatiivisia ehtoja*):

velallisen kokonaisliikevaihdon nettoarvo maksukyvyyttömyyshakemusta edeltävällä tilikaudella oli vähintään 50 000 000 CZK; tai

velallisella on vähintään 50 työntekijää; tai

velallinen esittää maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle yhdessä maksukyvyyttömyyshakemuksen kanssa tai viimeistään

maksukyvyyttömyyspäätöksen antopäivänä saneerausohjelman, jonka on hyväksynyt vähintään puolet vakuusvelkojista (vaateiden kokonaismäärän perusteella) ja vähintään puolet kaikista vakuudettomista velkojista (vaateiden kokonaismäärän perusteella).

Yrityssaneerausta ei voida hyväksyä, jos velallinen on selvitysmenettelyssä oleva oikeushenkilö, arvopaperikauppias tai yksikkö, jolla on lupa tehdä kauppaa raaka-ainepörssissä erillislainsäädännön mukaisesti.

Maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin hyväksyy yrityssaneerauksen, jos sitä koskevat oikeudelliset edellytykset täyttyvät. Päätöksestä ei voi valittaa.

Maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin hylkää yrityssaneerausta koskevan hakemuksen, jos: a) kaikki olosuhteet huomioon ottaen voidaan oikeutetusti epäillä, että hakemus on tehty vilpillisessä mielessä; b) hakemuksen on jättänyt uudelleen henkilö, jota tuomioistuin on jo kuullut aikaisemmin edeltävän hakemuksen johdosta; tai c) hakemuksen on tehnyt velkoja, mutta velkojainkokous ei ole hyväksynyt sitä. Muutosta näihin tuomioihin voivat hakea vain hakemuksen tehneet henkilöt.

Velkajärjestelyn aloittaminen

Velallinen voi jättää velkajärjestelyhakemuksen tätä varten laaditulla lomakkeella, tarvittaessa yhdessä maksukyvyyttömyyshakemuksen kanssa (jos velkoja ei ole aloittanut maksukyvyyttömyysmenettelyä).

Velkajärjestelyhakemuksessa ja sen liitteissä on esitettävä erityisesti tiedot velallisen aiemmista ja odotetuista tuloista sekä luettelo omaisuudesta ja veloista.

Jos joku haluaa tehdä velalliselle lahjoituksen siten, että velkajärjestelyn ehdot täyttyvät, tai suorittaa velalliselle säännöllisiä maksuja velkajärjestelyn aikana, velallisen on liitettävä velkajärjestelyhakemukseen ilmoitus tällaisesta lahjasta tai tuloista.

Maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin myöntää luvan velkajärjestelyn aloittamiseen, jos sen ehdot täyttyvät. Se hylkää velkajärjestelyhakemuksen, jos kaikki olosuhteet huomioon ottaen voidaan oikeutetusti epäillä, että hakemus on tehty vilpillisessä mielessä, tai jos vakuudettomat velkojat saisivat velkajärjestelyn tuloksena alle 30 prosenttia saatavistaan (paitsi jos ne suostuvat tähän). Tuomioistuin hylkää velkajärjestelyhakemuksen myös, jos maksukyvyyttömyysmenettelyn siihenastiset tulokset ovat osoittaneet velallisen suhtautuneen menettelyvaatimukseen piittaamattomasti. Vain velallisella on oikeus hakea muutosta hakemuksen hylkäämiseen.

Milloin maksukyvyyttömyysmenettelyn oikeusvaikutukset tulevat voimaan

Maksukyvyyttömyysmenettelyn oikeusvaikutukset tulevat voimaan, kun maksukyvyyttömyysrekisterissä julkaistaan ilmoitus maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamisesta (ks. jäljempänä). Maksukyvyyttömyysmenettelyn vaikutukset ovat voimassa menettelyn loppuun saakka, ellei laissa toisin säädetä jonkin maksukyvyyttömyysmenettelyn osalta.

Välitoimenpiteet ennen maksukyvyyttömyyspäätöstä

Maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi määrätä välitoimenpiteitä omasta aloitteestaan ennen kuin se antaa tuomion maksukyvyyttömyyshakemuksesta, ellei laissa toisin säädetä. Henkilöltä, joka hakee sellaista välitoimenpidettä, jonka tuomioistuin voisi muutoin määrätä omasta aloitteestaan, ei vaadita vakuuksia. Vakuuksia ei vaadita myöskään välitoimenpiteitä haakevalta velalliselta.

Tällaisilla välitoimenpiteillä tuomioistuin voi muun muassa:

nimetä väliaikaisen edunvalvojan

rajoittaa maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen oikeusvaikutuksia

määrätä maksukyvyttömyyttä hakevan tallettamaan vakuuksia, jotka kattavat velalliselle aiheutuvista vahingoista tai muista menetyksistä maksettavat vahingonkorvaukset.

Maksukyvyttömyysrekisteri

Maksukyvyttömyysmenettelyjä koskevat tiedot julkaistaan oikeusministeriön (*Ministerstvo spravedlnosti*) ylläpitämässä maksukyvyttömyysrekisterissä. Se on sähköinen julkishallinnon tietojärjestelmä osoitteessa <https://isir.justice.cz/>.

Maksukyvyttömyysrekisteri on olemassa ensisijaisesti siksi, että maksukyvyttömyysmenettelyt olisivat mahdollisimman julkisia ja että menettelyjen edistymistä voitaisiin seurata. Rekisterissä julkaistaan maksukyvyttömyysmenettelyistä ja niihin liittyvistä riita-asioista annetut tuomioistuimen päätökset, tapausasiakirjat ja muut tiedot, jotka on julkaistava maksukyvyttömyyslain tai maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksen nojalla. Maksukyvyttömyysrekisteri on yleisön saatavilla (joitakin yksityiskohtaisia tietoja lukuun ottamatta), ja kaikilla on oikeus tutkia sitä, tehdä kopioita ja hakea rekisteriotteita.

Sen lisäksi, että maksukyvyttömyysrekisteri toimii tietolähteenä, se on välttämätön asiakirjojen tiedoksiantamisen väline, jonka kautta voidaan toimittaa useimmat tuomioistuimen antamat tuomiot ja muut asiakirjat. Maksukyvyttömyysmenettelyistä ilmoitetaan maksukyvyttömyysrekisterissä yleensä kahden tunnin kuluessa hakemuksen jättämisestä (tuomioistuimen aukioloaikoina). Tämän jälkeen kaikki tuomioistuimen tuomiot ja muut asiakirjat julkaistaan maksukyvyttömyysrekisterissä. Näin kuka tahansa voi tarkkailla Tšekin tasavallassa käynnissä olevia maksukyvyttömyysmenettelyjä.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssipesä

Jos velallinen hakeutuu maksukyvyttömäksi, konkurssipesä käsittää velalliselle kuuluvan omaisuuden sillä hetkellä, kun maksukyvyttömyysmenettelyn oikeusvaikutukset alkavat. Lisäksi pesään kuuluu omaisuus, jonka velallinen hankkii maksukyvyttömyysmenettelyn aikana.

Jos velkoja tekee maksukyvyttömyyshakemuksen, konkurssipesä käsittää kaiken velalliselle kuuluvan omaisuuden sillä hetkellä, kun maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen välipäätös, jolla rajoitetaan (kokonaan tai osittain) velallisen oikeutta luovuttaa omaisuuttaan, tulee voimaan; velalliselle kuuluvan omaisuuden sillä hetkellä, kun päätökset velallisen maksukyvyttömyydestä tulevat voimaan; sekä omaisuuden, jonka velallinen hankkii maksukyvyttömyysmenettelyn aikana edellä mainittujen päätösten voimaantulon jälkeen.

Kun velallinen on omaisuuden osastajana, velallisen osuus tällaisesta omaisuudesta sisältyy konkurssipesään. Omaisuus kuuluu pesään, vaikka se olisi osa velallisen avio-oikeuden alaista omaisuutta.

Muiden kuin velallisen omaisuus kuuluu pesään, jos laissa niin säädetään, erityisesti jos se on saatu tehottoman oikeustoimen tuloksena. Omaisuuden realisoitua varten tätä omaisuutta pidetään osana velallisen omaisuutta.

Ellei laissa ei toisin säädetä, konkurssipesä koostuu pääasiallisesti käteisestä, irtaimistosta ja kiinteistöistä, laitoksista ja laitteistoista, pankkikirjoista, talletustodistuksista ja muista talletusmuodoista, osuuksista, laskuista, sekeistä tai muista arvopapereista, osakkuuksista, velallisen rahavaateista ja muista kuin rahamääräisistä vaateista, mukaan lukien ehdolliset saatavat ja erääntymättömät saatavat, velallisen palkkiot, palkat, työbonukset ja muut ansiotulot, sekä muista oikeuksista ja varoista, joiden arvo voidaan määrittää rahassa. Konkurssipesä sisältää myös edellä mainittuun omaisuuteen liittyvät korot, tuotot, käyttö- ja tuotto-oikeudet ja edut.

Ellei laissa toisin säädetä, konkurssipesään ei kuulu omaisuus, joka ei voi olla täytäntöönpanomenettelyn tai ulosmittauksen kohteena. Tätä asiaa säädellään laissa n:o 99/1963, siviiliprosessilaki. Velallisen omaisuudesta ei voida pakkokeinoin ulosmitata varoja, jotka ovat tarpeen velallisen ja hänen perheensä välittömien aineellisten tarpeiden tyydyttämiseen tai joita he tarvitsevat työssään, eikä muuta omaisuutta, jonka myynti olisi hyvän tavan vastaista (erityisesti vaatteet, kotitaloustuotteet, vihkisormukset ja muut vastaavat, lääkkeet ja lääkinnälliset tarvikkeet, joita velallinen tarvitsee sairauden tai fyysisen vamman takia; käteinen, jonka määrä vastaa yhden henkilön perustoimeentulon määrää kerrottuna kahdella, sekä lemmikkieläimet). Velallisen liiketoimintaan kuuluvaa omaisuutta ei kuitenkaan voida jättää pois pesän omaisuudesta. Ellei laissa ei toisin säädetä, pesään ei lueta kuuluvaksi omaisuutta, jota erityislainsäädännön nojalla voidaan luovuttaa vain tietyllä tavalla (esim. kohdennetut apurahat ja takaisinperittävät avustukset valtion- tai paikallishallinnon budjetista tai valtion rahastosta).

Velallisen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen hankkiman tai hänelle siirtyneen omaisuuden käsittely

Omaisuus, jonka velallinen hankkii tai joka siirtyy velalliselle maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen, sisältyy periaatteessa konkurssipesään. Sovellettavasta maksukyvyttömyysmenettelystä riippuen sen suhteen voidaan kuitenkin menetellä myös toisin. Velallinen voi luovuttaa pesän omaisuutta ainoastaan noudattaen kyseiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn ja sen meneillään olevaan vaiheeseen liittyviä rajoitteita.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssipesän hoitajan tehtävä ja oikeudet

Konkurssipesän hoitajan tärkein tehtävä on hallita velallisen konkurssipesää ja käsitellä maksukyvyttömyysmenettelyyn välittömästi liittyviä ja muita riita-asioita. Pesänhoitaja pyrkii velkojen kannalta oikeasuhteiseen, nopeaan, taloudelliseen ja mahdollisimman tyydyttävään lopputulokseen.

Pesänhoitaja on virkansa puolesta sidottu toimimaan tunnollisesti ja huolellisesti. Hänen odotetaan kohtuuden rajoissa tekevän kaikkensa, jotta velkojat saisivat mahdollisimman täyden suorituksen. Hänen on asetettava velkojen yhteinen etu omien etujensa ja muiden etujen edelle.

Konkurssimenettelyssä pesänhoitaja saa oikeudet käyttää pesän varoja hoitaakseen pesän asioita ja maksaakseen velallisen pesän asioihin liittyviä velkoja.

Erityisesti pesänhoitaja käyttää konkurssipesään liittyvien osakkeiden omistajan oikeuksia, toimii työnantajan valtuuksin velallisen työntekijöitä koskevissa asioissa ja on vastuussa velallisen liiketoiminnasta, kirjanpidosta ja verovelvoitteista. Pesänhoitajan vastuulla on myös pesän realisointi.

Yrityssaneerauskesä pesänhoitajan tehtävänä on ensisijaisesti valvoa velallisen toimia ja jatkaa pesän selvittelyä ja inventaarion laatimista. Lisäksi hän käsittelee maksukyvyttömyysmenettelyyn liittyviä riita-asioita, kokoaa velkojaluetelun ja raportoi velkojatoimikunnalle. Pesänhoitaja toimii myös velallisen täysivaltaisena edustajana yhtiökokouksessa tai jäsenten kokouksessa.

Velkajärjestelymenettelyissä pesänhoitaja tekee yhteistyötä maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen ja velkojen kanssa valvoakseen velallista ja hänen toimiaan, realisoidakseen velallisen omaisuutta ja hoitaakseen kuukausittaiset suoritukset velkojille maksusuunnitelman mukaisesti.

Velallisen oikeudellinen asema

Konkurssimenettelyssä velallinen menettää oikeuden käyttää omaisuuttaan, harjoittaa muita oikeuksia ja suorittaa pesän velvoitteisiin liittyviä maksuja. Nämä valtuudet siirtyvät pesänhoitajalle. Lain mukaan velallisen suorittamat pesän omaisuuden käyttöön liittyvät oikeustoimet velkoja kohtaan eivät ole lainvoimaisia sen jälkeen kun käyttöoikeus on siirtynyt pesänhoitajalle.

Yrityssaneerausmenettelyssä velallinen pysyy pesän omistajana määrätyn rajoituksen. Velallinen saa tehdä konkurssipesän omaisuuden luovutukseen ja hallintaan kohdistuvia perustavanlaatuisia oikeustoimia vain velkojatoimikunnan luvalla. Tätä velvoitetta rikkova velallinen on vastuussa vahingoista tai muista velkojille tai kolmansille osapuolille aiheutuvista menetyksistä. Velallista hallinnoivien toimielinten jäsenet ovat vastuussa tällaisesta vahingosta tai menetyksestä yhteisvastuullisesti. "Perustavanlaatuisilla oikeustoimilla" tarkoitetaan toimia, jotka muuttavat pesän arvoa, velkojen asemaa tai heidän korvaustaan merkittävästi. Pesänhoitaja toimii velallisen täysivaltaisena edustajana yhtiökokouksessa tai jäsenten kokouksessa.

Myös velkajärjestelymenettelyssä velallinen pysyy pesän omistajana määräyksiin rajoituksiin. Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin, pesänhoitaja ja velkojat valvovat velallista.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Kuittauksesta säädetään yleisellä tasolla siviiliprosessilaissa. Nyrkkisääntö on, että jos osapuolilla on samanlaisia vaatimuksia toisiaan kohtaan, kumpi tahansa voi ilmoittaa toiselle osapuolelle, että he kuittaavat saatavansa vastapuolen saatavia vastaan. Kuittaukset voidaan aloittaa heti, kun osapuolella on oikeus sekä vaatia saatavaansa että maksaa oma velkansa. Kuittauksella perutaan molemmat saatavat siltä osin kuin ne ovat toistensa kanssa päällekkäisiä; jos ne eivät kata toisiaan kokonaan, saatava kuitataan samalla tavalla kuin maksusuorituksessa. Nämä vaikutukset tulevat voimaan, kun kahdesta saatavasta tulee kuitattavia.

Maksukyvyttömyysmenettelyssä velallisen ja velkojan keskinäiset vaateet voidaan kuitata maksukyvyttömyystuomion jälkeen, jos lain mukaiset (siviiliprosessilaki) kuittausehdot täyttyvät ennen kuin päätös maksukyvyttömyyden käsittelytavasta annetaan, ellei maksukyvyttömyyslaissa toisin säädetä.

Kuittausta ei hyväksytä maksukyvyttömyysmenettelyssä, jos velallisen velkoja:

ei ole rekisteröitynyt saatavan velkojaksi; tai

on hankkinut saatavan tehottoman oikeustoimen tuloksena; tai

on tiennyt velallisen maksukyvyttömyydestä saatavan syntyessä; tai

on velkaa velalliselle velkojan saatavan ylittävän määrän; tai

maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen määräämässä väliaikaistoimenpiteessä määritellyissä tapauksissa.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Keskinäiset suoritesopimukset

Jos konkurssiin tuomittu tai yrityssaneeraukseen tai velkajärjestelyyn luvan saanut velallinen on tuomionantohetkellä keskinäisen suoritesopimuksen osapuoli, mukaan lukien aiesopimukset, joita ei ole vielä pantu täytäntöön velallisen eikä vastapuolen osalta sillä hetkellä, kun päätös konkurssista, yrityssaneerauksesta tai velkajärjestelystä tehdään, sovelletaan seuraavaa:

- Konkurssi- tai velkajärjestelymenettelyssä pesänhoitaja voi täyttää sopimuksen velallisen puolesta ja vaatia toista osapuolta täyttämään sopimuksen.

Myös suorituksesta kieltäytyminen on mahdollista.

- Yrityssaneerauksessa velallisella, jolla on määräysvalta omaisuuteensa, on samat oikeudet velkojatoimikunnan luvalla.

Konkurssi- tai velkajärjestelymenettelyssä pesänhoitajan katsotaan kieltäytyvän suorituksesta, jos hän ei ilmoita sopimuksesta 30 päivän kuluessa konkurssituomion tai velkajärjestelyluvan antamisesta. Vastapuoli ei voi vetäytyä sopimuksesta ennen tätä määräaika, ellei sopimusehdoissa toisin määrätä. Yrityssaneerausmenettelyssä velallisen, jolla on määräysvalta omaisuuteensa, on pantava sopimus täytäntöön, paitsi jos hän ilmoittaa kieltäytyvänsä siitä 30 päivän kuluessa yrityssaneerausluvan saamisesta.

Osapuoli, jolta suoritetta ensin vaaditaan, voi lykätä tällaisen suoritteiden toteuttamista, kunnes vastasuorite on toteutettu tai siitä on annettu takeet, paitsi jos vastapuoli on tehnyt sopimuksen vasta maksukyvyttömyyspäätöksen julkaisemisen jälkeen.

Jos pesänhoitaja tai velallinen, jolla on määräysvalta omaisuuteensa, kieltäytyy panemasta sopimusta täytäntöön, vastapuoli voi vaatia vahingonkorvausta rekisteröimällä vaatimuksen 30 päivän kuluessa kieltäytymisestä. Vastapuolen saatavat, jotka perustuvat sopimuksen jatkamiseen konkurssipäätöksen jälkeen, ovat saatavia konkurssipesältä.

Vastapuoli ei voi vaatia korvausta ennen maksukyvyttömyyspäätöstä toteuttamastaan osittaisesta suorituksesta sillä perusteella, että velallinen ei ole toteuttanut omaa suoritustaan.

Kiinteät sopimukset

Jos sovitaan markkinahintaisen suoritteiden toimittamisesta tietyssä ajankohtana tai tietyn määräajan puitteissa, ja jos kyseinen ajankohta on tai määräaika päättyy vasta konkurssituomion jälkeen, ei ole mahdollista vaatia sitoumuksen täyttämistä, vaan ainoastaan vahingonkorvausta velallisen sitoumuksen täyttämättä jättämisen aiheuttamista seurauksista. "Vahinko" tarkoittaa erotusta sovitun hinnan ja maksetun markkinahinnan välillä konkurssituomion tullessa voimaan paikassa, joka on sopimuksessa ilmoitettu täytäntöönpanopaikaksi. Vastapuoli voi hakea vahingonkorvausta velkojana ilmoittamalla saatavansa 30 päivän kuluessa konkurssituomion antamisesta.

Lainasopimus

Jos velallinen on sitoutunut lainasopimukseen, pesänhoitaja voi konkurssituomion jälkeen vaatia lainan takaisinmaksua ennen sopimukseen perustuvan laina-ajan umpeutumista.

Vuokra, alivuokra

Vuokra- ja alivuokrasopimuksista on olemassa tarkat säännöt. Konkurssituomion jälkeen pesänhoitajalla on muun muassa oikeus irtisanoa velallisen tekemät vuokra- tai alivuokrasopimukset lain tai sopimuksen sallimassa määräajassa, vaikka sopimus olisi määräaikainen; irtisanomisaika saa olla enintään kolme kuukautta. Tämä ei kuitenkaan vaikuta niihin siviiliprosessilain säännöksiin, jotka koskevat sitä, milloin ja millä ehdoilla vuokraaja voi irtisanoa vuokrasopimuksen.

Velallisen sopimusluonnokset, joita vastapuoli ei ole vielä hyväksynyt, kun konkurssituomio annetaan

Kun konkurssituomio annetaan, velallisen ehdotukset sellaisten sopimusten tekemiseksi, joita ei ole vielä hyväksytty, ja velallisen hyväksymät luonnokset sopimuksista, joita ei ole vielä tehty, eivät tule voimaan, jos ne edellyttävät maksukyvyttömän pesän varojen käyttöä. Vain pesänhoitaja voi hyväksyä velallisen sopimusluonnokset, jotka ovat konkurssituomion antamishetkellä vielä hyväksymättä.

Omistuksenpidätys

Jos velallinen on myynyt jonkin tavaran omistuksenpidätyksellä ja toimittanut sen ostajalle ennen konkurssituomiota, ostaja voi joko palauttaa tavaran tai vaatia sopimuksessa pysymistä. Jos velallinen ostaa ja vastaanottaa tavaran omistuksenpidätyksellä ennen konkurssin julistamista, myyjä ei voi vaatia tavaran palautusta edellyttäen, että pesänhoitaja täyttää sopimukseen perustuvan veloitteen ilman aiheutonta viivästystä myyjän sitä vaadittua.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisella on seuraavat oikeusvaikutukset:

Pesään kohdistuvia vaatimuksia ja muita oikeuksia ei voida vaatia nostamalla kanne, jos vaatimus voidaan tehdä saatavaa koskevalla ilmoituksella.

Oikeuteen periä saatava velallisen tai konkurssipesän omaisuuden liittyvän vakuuden perusteella voidaan vedota ainoastaan maksukyvyttömyyslaissa säädettyjen edellytysten mukaisesti. Tämä koskee myös kiinteistöä koskevaa täytäntöönpano- tai ulosottomääräystä, jota haetaan maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen.

Velallisen omaisuuden tai muuhun pesän omaisuuteen kohdistuva maksu- tai ulosottomääräys voidaan antaa tai sitä voidaan hakea, mutta sitä ei voida panna täytäntöön. Pesään kohdistuvissa vaatimuksissa ja asemaltaan vastaavissa vaatimuksissa velallisen pesään kohdistuva täytäntöönpano- tai ulosottomääräys voidaan panna täytäntöön maksukyvyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä, siinä asetetut rajoitukset huomioon ottaen.

Ei ole mahdollista vaatia velkojan ja velallisen väliseen sopimukseen perustuvaa oikeutta maksamattomien palkkojen tai muun sellaisen tulon ulosmittamiseen, joka tuomion täytäntöönpanon yhteydessä katsotaan palkaksi.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Maksukyvttömyystuomio keskeyttää oikeudenkäynti- ja välimiesmenettelyt, jotka koskevat sellaisia pesään kuuluvia saatavia ja muita pesään liittyviä oikeuksia, joita on vaadittava maksukyvttömyysmenettelyssä tehtävällä ilmoituksella tai jotka katsotaan ilmoitetuiksi maksukyvttömyysmenettelyssä, tai joita ei käsitellä maksukyvttömyysmenettelyssä. Ellei toisin säädetä, näiden menettelyjen jatkaminen on mahdotonta niin kauan kuin maksukyvttömyystuomion vaikutukset ovat voimassa.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

Velkojen osallistumista koskevat periaatteet

Maksukyvttömyysmenettelyt perustuvat muun muassa seuraaviin periaatteisiin, jotka vaikuttavat velkojen osallistumiseen:

Maksukyvttömyysmenettely on toteutettava siten, että yksikään osapuoli ei kärsi kohtuutonta vahinkoa tai saa aiheutonta etua, ja niin, että velkojille taataan nopea, taloudellinen ja suurin mahdollinen korvaus.

Velkojilla, joilla lain mukaan on pohjimmiltaan sama tai samanlainen asema, on yhtäläiset mahdollisuudet maksukyvttömyysmenettelyissä.

Ellei laissa toisin säädetä, velkojan ennen maksukyvttömyysmenettelyn aloittamista hyvässä uskossa hankkimia oikeuksia ei voida rajoittaa maksukyvttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä eikä pesänhoitajan toteuttaman menettelyn tuloksena.

Velkojien on pidättäydyttävä toimista, joiden tavoitteena on heidän saataviensa periminen maksukyvttömyysmenettelyn ulkopuolella, paitsi jos laki sallii tämän.

Velkojen toimielimet

Velkojen toimielimet ovat:

velkojainkokous

velkojatoimikunta (tai velkojen edustaja).

Velkojainkokous on vastuussa velkojatoimikunnan jäsenten ja varajäsenten (tai velkojen edustajan) valinnasta ja erottamisesta. Velkojainkokous voi käyttää päätösvaltaansa kaikissa velkojen toimielinten toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Jos velkojatoimikuntaa tai velkojen edustajaa ei nimetä, velkojainkokous toimii näiden sijasta, ellei laissa toisin säädetä.

Jos velkoja ilmoittautuu yli 50, velkojainkokouksen on perustettava velkojatoimikunta. Muussa tapauksessa riittää, että nimetään velkojen edustaja.

Velkojatoimikunnalla on velkojen toimielimen oikeudet lukuun ottamatta asioita, jotka kuuluvat velkojainkokouksen toimivaltaan tai jotka velkojainkokous on varannut omaan toimivaltaansa. Velkojainkokous valvoo erityisesti pesänhoitajan toimia, ja sillä on oikeus esittää maksukyvttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle maksukyvttömyysmenettelyä koskevia ehdotuksia. Velkojatoimikunta suojelee velkojen yhteistä etua ja auttaa saavuttamaan maksukyvttömyysmenettelyn tarkoituksen yhdessä pesänhoitajan kanssa. Velkojatoimikuntaa koskevia edellytyksiä sovelletaan soveltuvin osin myös velkojen edustajiin.

Velkojaryhmät

Laissa erotetaan toisistaan vakuusvelkojat ja vakuudettomat velkojat.

Vakuusvelkoja on velkoja, jonka saatavilla on pesään kuuluvaan omaisuuteen liittyvä vakuus esimerkiksi panttioikeuden, luovutusrajoituksen, vakuusluovutuksen tai vastaavan ulkomaiseen lainsäädäntöön perustuvan oikeuden nojalla.

Vakuusvelkojat voivat asemansa vuoksi käyttää merkittävää vaikutusvaltaa maksukyvttömyysmenettelyn edetessä. Kun velallinen on liiketoimintayksikkö, joka voidaan saneerata maksukyvttömyyslain perusteella, päätös maksukyvttömyyden käsiteltävästä (konkurssi tai yrityssaneeraus) hyväksytään, jos se saa taakseen vähintään puolet velkojainkokouksessa paikalla olevien vakuusvelkojen (ja vakuudettomien velkojen) äänistä heidän saataviensa määrän perusteella laskettuna, paitsi jos päätöstä kannattaa vähintään 90 prosenttia kaikista paikalla olevista velkojista, saatavien määrän perusteella laskettuna. Vakuusvelkoja voi myös ohjeistaa vakuuden haltijaa kyseisen vakuuden hallinnoinnissa edellyttäen, että ohjeilla pyritään hyvään hallintotapaan. Myös pesänhoitajaa sitovat vakuusvelkojen ohjeet, joilla pyritään vakuuden realisointiin. Pesänhoitaja voi olla noudattamatta tällaisia ohjeita, jos hän katsoo, että vakuus voidaan realisoida edullisemmin. Tällöin hänen on pyydettävä maksukyvttömyysasiaa käsittelevää tuomioistuinta tarkastelemaan ohjeita uudelleen valvontatoimiensa yhteydessä. Tavarain, oikeuden, saatavan tai muun omaisuuden realisointi maksukyvttömyysmenettelyssä lakkauttaa vakuusvelkojan saatavaan liittyvän vakuuden, vaikka velkoja ei olisi ilmoittanut saatavaa.

Vakuusvelkojen saatavista maksetaan korvauksena realisoinnista saatu määrä kokonaan, mutta siitä vähennetään pesänhoitajan palkkio sekä hallinto- ja realisointikustannukset. Korvaus voidaan maksaa milloin tahansa menettelyn aikana, ja sen maksamisessa otetaan huomioon myös vakuuden alkamisajankohta.

Kaikki muut velkojat ovat vakuudettomia. Heidän asemansa maksukyvttömyysmenettelyssä on heikompi, ja odotettu saatavien maksumäärä on tilastollisesti usein paljon pienempi.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Pesänhoitaja voi käyttää pesän omaisuutta konkurssimenettelyissä. Pesänhoitaja saa oikeudet käyttää pesän varoja hoitaakseen pesän asioita ja maksaakseen velallisen pesän asioihin liittyviä velkoja. Pesänhoitaja käyttää erityisesti konkurssipesään liittyvien osakkeiden omistajan oikeuksia, tekee päätöksiä liiketoimintasalaisuuksista ja muista salassa pidettävistä asioista, toimii työnantajan valtuuksin velallisen työntekijöitä koskevissa asioissa ja on vastuussa velallisen liiketoiminnasta, kirjanpidosta ja verovelvoitteista. Pesänhoitajan vastuulla on myös pesän realisointi.

Yrityssaneerauksessa ja velkajärjestelymenettelyssä velallinen saa pitää nämä oikeudet, mutta merkittävästi rajoitettuna.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Saatavat pesästä ja muut niihin rinnastettavat saatavat voidaan maksaa täysimääräisinä milloin tahansa maksukyvttömyystuomion antamisen jälkeen.

Seuraavat pidetään erillään:

sellaiset saatavat pesästä, jotka ovat syntyneet maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen tai keskeytysmääräyksen antamisen jälkeen (erityisesti käteiskulujen korvaus sekä välimiehen, selvitysmiehen ja velkojatoimikunnan jäsenten palkkiot sekä luottorahoituksesta aiheutuneet velkojen saatavat)

sellaiset saatavat pesästä, jotka ovat syntyneet maksukyvttömyystuomion antamisen jälkeen (erityisesti pesänhoitajan käteiskulut ja palkkio, verot, tulli- ja sosiaaliturvamaksut, valtion työllistämislainsäädännön mukaiset maksut ja terveydenhoitomaksut)

sellaiset saatavat pesästä, jotka rinnastetaan pesän velkoihin (erityisesti velallisen työntekijöiden työlänsäädännön mukaiset saatavat ja velkojen lakisääteiset elatusapusaatavat).

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Saatavien ilmoittaminen

Velkojat tekevät saatavistaan ilmoituksen maksukyvttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle tätä varten laaditulla lomakkeella. Ilmoituksen voi tehdä maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisesta lähtien maksukyvttömyystuomioissa vahvistettuun määräaikaan saakka. Maksukyvttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin ei ota huomioon määräajan päättymisen jälkeen tehtyjä ilmoituksia, eikä niitä käsitellä maksukyvttömyysmenettelyssä. Tuomioistuimelle jo toimitetut ilmoitukset ja täytäntöönpanokelpoiset saatavat, joiden maksamista vaaditaan täytäntöönpano- tai ulosottomääräyksellä, ilmoitetaan myös.

Saatavansa ilmoittanut eli ns. rekisteröity velkoja tai velkoja, jota pidetään rekisteröitynä velkojana, voi peruuttaa vaatimuksensa missä tahansa maksukyvyyttömyysmenettelyn vaiheessa.

Saatavaa koskevassa ilmoituksessa on esitettävä saatavan syntymistapa ja määrä. Saatava on aina määriteltävä rahallisesti, vaikka se olisi ei-rahallista omaisuutta. Ilmoitukseen on liitettävä mukaan asiakirjat, joihin ilmoituksessa viitataan. Saatavan täytäntöönpanokelpoisuus on osoitettava virallisella asiakirjalla.

Saatavaa koskevalla ilmoituksella on vanhenemisajan tai oikeuksien päättymistä koskevan määräajan asettamista varten tuomioistuimessa samat vaikutukset kuin kanteella tai muulla oikeuteen vetoamisella; tämä ajanjakso alkaa päivästä, jona maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä toimivaltainen tuomioistuin on vastaanottanut ilmoituksen.

Velkoja on vastuussa saatavaa koskevan ilmoituksen tietojen oikeellisuudesta. Maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi määrätä pesänhoitajan suosituksesta seuraamuksen, jos saatavan määrää liioitellaan (yli 100 prosentilla), määräämällä velkojan suorittamaan pesään maksun, jonka suuruus määritellään ottaen huomioon kaikki ilmoitukseen liittyvät olosuhteet sekä itse saatavan uudelleentarkastelu. Seuraamuksen määrä on enintään yhtä suuri kuin ilmoitetun saatavan ja todellisen ja varmennetun saatavan välinen erotus.

Velkojan oikeutta saada saatavistaan korvaus vakuuden perusteella ei huomioida, jos saatava on ilmoitettu eri etuoikeusaseman perusteella kuin olisi pitänyt, tai jos havaitaan, että vakuuden määrä on ilmoitettu yli 100 prosenttia liian suureksi. Myös tässä tapauksessa maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi rangaista velkojaa määräämällä tämän maksamaan rahasumman niiden vakuusvelkojien hyväksi, jotka ovat ilmoittaneet samasta pääomasta taattuja saatavia. Tuomioistuin määrittää maksun suuruuden ottaen huomioon kaikki olosuhteet, joissa saatava voitaisiin korvata vakuuden perusteella. Maksun enimmäismäärä on summa, jolla ilmoitetun vakuuden arvo on ylittänyt varmennetun vakuuden arvon.

Ilmoitettujen saatavien varmentaminen

Pesänhoitaja tarkistaa ilmoitetut saatavat vertaamalla niitä liiteasiakirjoihin ja velallisen kirjanpitoon tai erityislainsäädännön nojalla tehtyihin kirjauksiin.

Tämän jälkeen pesänhoitaja pyytää velallista kommentoimaan saatavia. Tarvittaessa pesänhoitaja tutkii saatavat yhteistyössä viranomaisten kanssa, joilla on velvollisuus suostua yhteistyöhön.

Jos ilmoitettu saatava on virheellinen tai puutteellinen, pesänhoitaja kehottaa velkojaa korjaamaan tai täydentämään sitä 15 päivän kuluessa (myös pidempi määräaika voidaan asettaa) ja antaa tarvittaessa tätä varten neuvoja. Pesänhoitaja toimittaa saatavat, joita ei täydennetä tai korjata määräaikaan mennessä, maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle, joka päättää niiden hylkäämisestä. Velkojalle on tiedotettava asiasta.

Pesänhoitaja laatii luettelon ilmoitetuista saatavista. Vakuusvelkojat luetteloidaan erikseen. Jos pesänhoitaja riitauttaa saatavan, asiasta on ilmoitettava erikseen. Kaikkien velkojien osalta on ilmoitettava tunnistetiedot ja tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida saatavan syntymistä sekä sen määrä ja maksujärjestys. Lisäksi vakuusvelkojien on ilmoitettava vakuuden syy ja toteutustapa.

Maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin julkaisee luettelon ilmoitetuista saatavista maksukyvyyttömyysrekisterissä ennen oikeudenistuntoa, jossa saatavat tarkistetaan. Se myös julkaisee välittömästi maksukyvyyttömyysrekisteriin ilmoitetussa saatavien luettelossa tapahtuneet muutokset.

Ilmoitetut saatavat vahvistetaan maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen järjestämässä oikeudenistunnossa, jonka ajan ja paikan se vahvistaa maksukyvyyttömyystuomiossa. Velkojilla on istunnon päättymiseen saakka mahdollisuus muuttaa ilmoittamansa saatavan määrää, mikäli siihen ei liity vakuutta tai sitä ei ole riitautettu lainvoimaisella päätöksellä. Velkojat eivät kuitenkaan voi muuttaa ilmoitetun saatavan perustetta tai sen maksujärjestystä.

Saatavista luopuminen

Kaikkien ilmoitettujen saatavien oikeellisuuden, määrän ja maksujärjestyksen voi riitauttaa: a) pesänhoitaja, b) velallinen tai c) rekisteröity velkoja.

Velkoja voi riitauttaa toisen rekisteröidyn velkojan saatavan lausumalla, jossa on esitettävä samat tiedot kuin siviiliprosessilain mukaisessa kanteessa. Siinä on ilmoitettava selvästi, koskeeko riitautus saatavan oikeellisuutta, määrää vai maksujärjestystä. Riitautus tehdään tätä varten laaditulla lomakkeella.

Maksukyvyyttömyyslaissa säädetään seuraavista riitautusperusteista:

Saatavan oikeellisuus – väitetään, ettei saatavaa ole koskaan syntynyt, tai että se on lakannut tai kokonaan vanhentunut.

Saatavan määrä – väitetään, että velallisen vastuu on pienempi kuin ilmoitettu määrä (tässä tapauksessa on myös ilmoitettava saatavan oikea määrä).

Saatavan maksujärjestys – väitetään, että saatavan maksujärjestys on ilmoitettua epäedullisempi, tai riitautetaan oikeus saada korvaus vakuuden perusteella (tässä tapauksessa on myös ilmoitettava maksujärjestys, jonka mukaan saatava pitäisi maksaa).

Jos rekisteröity velkoja riitauttaa toisen rekisteröidyn velkojan ilmoittaman saatavan, näistä velkojista tulee liitännäisriidan osapuolia. Pesänhoitaja, joka haluaa avustaa sellaisen liitännäisriidan osapuolta, jossa hän ei ole osapuolena, voi liittyä oikeudenkäyntiin väliintulijana.

Maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin tekee päätökset riitautettujen saatavien oikeellisuudesta, määrästä ja maksujärjestyksestä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssipesä realisoidaan konkurssimenettelyssä. Tämä tarkoittaa, että pesän koko omaisuus muutetaan rahaksi, jolla velkojien saatavat katetaan suhteessa niiden määrään. Pesänhoitaja realisoi konkurssipesän. Tämä voidaan tehdä vasta kun konkurssituomio saa lainvoiman ja ensimmäinen velkojainkokous on pidetty. Poikkeuksen muodostavat omaisuuserät, jotka ovat välittömässä katoamis- tai pilaantumisvaarassa. Maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi myöntää poikkeuksen myös muilla perusteilla. Pesän realisointi lakkauttaa kaikki täytäntöönpano- ja ulosottomääräykset ja muut omaisuuden realisointiin liittyvät pakkotoimet, ellei laissa toisin säädetä.

Konkurssipesä voidaan realisoida:

julkisessa huutokaupassa

myymällä kiinteää ja irtainta omaisuutta pakkotäytäntöönpanoa koskevien siviiliprosessilain säännösten mukaisesti

myymällä omaisuutta muulla kuin huutokaupassa.

Jos pesän realisoinnista saatavat tulot eivät riitä kattamaan kaikkia velkoja, pesänhoitajan palkkio ja käteiskulut maksetaan ensin. Tämän jälkeen maksetaan keskeytysmääräyksen aikana syntyneet velkojien saatavat, luottorahoitussaatavat, pesän hoitoon ja hallinnointiin liittyvät kulut, työlainsäädännön mukaiset velallisen työntekijöiden kulut ja velkojien saatavat, jotka johtuvat ylläpitoon ja terveyshaittoihin liittyvistä vahingonkorvauksista. Muut velat maksetaan suhteessa niiden määrään.

Kun loppuraportin hyväksymistä koskeva tuomio saa lainvoiman, pesänhoitaja lähettää maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle pesänjakoa koskevan ehdotuksen, jossa ilmoitetaan, paljonko kustakin tarkastettuun luetteloon ilmoitetusta saatavasta pitäisi maksaa. Tämän perusteella tuomioistuin antaa pesänjakoa koskevan määräyksen, jossa määritetään velkojille maksettavat määrät. Kaikki jakoluettelossa mukana olevat velkojat saavat vahvistettua saatavaansa vastaavan osuuden. Ennen jakoa maksetaan saatavat, jotka voidaan maksaa missä tahansa konkurssimenettelyn vaiheessa, erityisesti: saatavat pesästä – käteiskulut ja pesänhoitajan palkkio, velallisen pesän hoitoon ja hallintoon liittyvät kulut, verot, tulli- ja sosiaaliturvamaksut, valtion työllistämiskäytäntöjen mukaiset maksut, julkiset terveydenhoitomaksut ym.

pesän velkoihin rinnastettavat saatavat – velallisen työntekijöille kuuluvat työlainsäädännön mukaiset saatavat, terveyshaittoihin liittyvistä

vahingonkorvauksista johtuvat velkojien saatavat, valtion saatavat ym.

vakuudelliset saatavat.

14 Mitkä ovat maksukyvyyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Konkurssin lopettaminen

Kun pesä on realisoitu, pesänhoitaja lähettää maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle loppuraportin. Siinä kuvataan pesänhoitajan toiminta kokonaisuudessaan, ja mukaan on liitettävä selvitys toiminnan taloudellisesta tuloksesta. Raportissa on määriteltävä velkojille jaettavat määrät ja nimettävä nämä velkojat sekä heidän osuutensa kokonaisuudesta. Pesänhoitaja lähettää loppuraportin mukana lausunnon kuluista ja kustannuksista maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle.

Maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin tarkastaa pesänhoitajan loppuraportin ja laskun ja korjaa niiden mahdolliset virheet ja puutteet pesänhoitajaa kuultuaan. Tuomioistuin antaa pesänhoitajan tarkastetun loppuraportin tiedoksi osapuolille julkaisemalla sen julkisen tiedoksiannon muodossa. Kun loppuraportin hyväksymistä koskeva päätös saa lainvoiman, pesänhoitaja toimittaa maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle jakoluettelohdotuksen, jossa esitetään, paljonko kustakin vahvistettuun luetteloon ilmoitetusta saatavasta pitäisi maksaa. Tämän perusteella tuomioistuin vahvistaa jakoluettelon, jossa määritetään velkojille maksettavat määrät. Kaikki jakoluettelossa mukana olevat velkojat saavat vahvistettua saatavaansa vastaavan osuuden. Jakoluettelossa tuomioistuin asettaa pesänhoitajalle maksujen suorittamista varten määräajan, joka saa olla enintään kaksi kuukautta päivästä, jolloin jakoluettelosta tulee lainvoimainen.

Konkurssimenettely päättyy, kun pesänhoitaja toimittaa raportin jakoluettelon täytäntöönpanosta ja maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin antaa päätöksen menettelyn lopettamisesta. Tuomioistuin antaa päätöksen konkurssimenettelyn lopettamisesta myös muissa laissa säädetyissä tilanteissa, esim. jos velallisen omaisuus ei selvästikään riitä kattamaan velkojien saatavia. Kun päätös konkurssimenettelyn päättämisestä on saanut lainvoiman, maksukyvyyttömyysmenettely lopetetaan.

Yrityssaneerauksen lopettaminen

Yrityssaneeraus lakkaa maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä, jossa todetaan, että saneerausohjelman mukaiset maksut on suoritettu joko kokonaan tai ainakin suurimmaksi osaksi. Tästä päätöksestä ei voi valittaa.

Yrityssaneeraus voidaan lopettaa myös maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä, jossa yrityssaneeraus muutetaan konkurssiksi, mikä on mahdollista laissa säädetyissä tapauksissa, ja erityisesti, kun velallisella on vaikeuksia hyväksyä saneerausohjelma ja noudattaa sitä. Maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin ei voi tehdä tällaista päätöstä, jos saneerausohjelman tärkeimmät toimenpiteet on toteutettu. Velallinen, yrityssaneerauksen hakija, pesänhoitaja tai velkojainkokous voi hakea muutosta tuomioistuimen päätökseen, jolla yrityssaneeraus muutetaan konkurssiksi. Kun tuomioistuin päättää muuttaa yrityssaneerauksen konkurssiksi, konkurssi-ilmoitukseen liittyvät oikeusvaikutukset tulevat voimaan, ellei tuomioistuin päättää asettaa muutokselle erilaisia ehtoja.

Velkajärjestelyn lopettaminen

Velkajärjestely lopetetaan maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen päätöksellä, jossa velkajärjestely todetaan loppuun saatetuksi. Tästä päätöksestä ei voi valittaa. Jos velallinen noudattaa kaikkia hyväksytyyn velkajärjestelytavan veloitteita oikea-aikaisesti, tuomioistuin toteaa velallisen hakemuksesta tämän vapautetuksi velkajärjestelymenettelyyn sisältyneiden velkojen maksamisesta siltä osin kuin niitä ei vielä ole maksettu. Velkajärjestely voidaan lopettaa myös, jos tuomioistuin päättää keskeyttää tämän menettelyn ja käsitellä velallisen maksukyvyyttömyyttä konkurssimenettelyssä. Näin tehdään laissa säädetyissä tapauksissa, ja erityisesti kun velallinen ei pysty noudattamaan velkajärjestelyn ehtoja.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Konkurssimenettelyissä, jotka koskevat luonnollisen henkilön omaisuutta (milloin tahansa konkurssimenettelyn lopettamisen jälkeen) tai oikeushenkilön omaisuutta (kunnes se lakkautetaan poistamalla julkisesta rekisteristä), voidaan antaa menettelyn lopettamisen jälkeen täytäntöönpano- tai ulosottomääräys sellaisesta saatavasta, joka on todettu ja jota velallinen ei ole riitauttanut ja jota ei ole vielä maksettu konkurssimenettelyssä. Kun täytäntöönpanomääräystä haetaan, riittää, että saatavasta esitetään konkurssimenettelyn yhteydessä tehty selvitys ja ote sen tarkistamista koskevasta pöytäkirjasta. Tämä oikeus vanhentuu kymmenen vuoden kuluttua konkurssimenettelyn lopettamisesta. Määräajan kuluminen alkaa päivästä, jona konkurssimenettelyn lopettamismääräys saa lainvoiman.

Yrityssaneerauksessa voidaan antaa saneerausohjelman voimaantumisen jälkeen täytäntöönpano- tai ulosottomääräys velallista vastaan. Tarkoituksena on saada yrityssaneerauksessa esitetty saatava maksuun. Jos saatava on kuitenkin riitautettu, täytäntöönpano- tai ulosottomääräys on mahdollinen vain, jos maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen tuomio saatavan vahvistamisesta on saanut lainvoiman. Tämä tuomio on liitettävä hakemukseen. Kun velkajärjestely on päätynyt ja velallinen on vapautettu jäljelle jääneiden velkojen maksusta, ei ole enää mahdollista hakea maksamatta jääneiden velkojen maksua täytäntöönpano- tai ulosottomääräyksellä. Sillä ei ole merkitystä, ovatko velkojat saaneet osan maksusta velkajärjestelymenettelyssä tai ovatko he edes ilmoittaneet saatavaansa maksukyvyyttömyysmenettelyssä.

16 Kuka vastaa maksukyvyyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Kustannukset – erityisesti pesänhoitajan palkkio ja käteiskulut – pitäisi kattaa pesästä, eli velallisen pitäisi maksaa ne.

Koska velallisen varat eivät aina riitä kattamaan kustannuksia, maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi ennen maksukyvyyttömyyshakemuksesta tehtävää päätöstä määrätä pesänhoitajan maksamaan ennakkoa maksukyvyyttömyysmenettelyn kustannuksista tiettyyn määräaikaan mennessä, jos tämä on tarpeen menettelyn kustannusten kattamiseksi eikä tarvittavia varoja voida turvata muulla tavoin. Tämä pätee, vaikka olisi selvää, ettei velallisella ole omaisuutta. Laissa määritellään yläraja tällaisille ennakoille. Jos maksukyvyyttömyyttä hakee useampi kuin yksi hakija, he vastaavat ennakkomaksun suorittamisesta yhteisvastuullisesti.

Jos kustannuksia ei voida kattaa pesästä, jäljelle jäävä osuus katetaan maksukyvyyttömyysmenettelyn ennakoista, eli hakija vastaa niistä.

Jos ennakokkaan ei kata kaikkia kustannuksia, valtio vastaa niistä. Erillislainsäädännössä asetetaan yläraja valtion varoista maksettavien kustannusten määrälle.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Velallisen oikeustoimet, joiden tarkoitus on vähentää velkojien mahdollisuuksia saada saataviaan tai suosia joitakin velkoja toisten kustannuksella, eivät ole täytäntöönpanokelpoisia. Myös velallisen toimimatta jättämistä pidetään tässä yhteydessä oikeustoimena. Täytäntöönpanokelvottomia toimia on kolme eri tyyppiä: a) oikeustoimet ilman riittävää vastiketta; b) etuoikeutetut oikeustoimet, joiden seurauksena yksi velkoja saa muiden velkojien vahingoksi suuremman suorituksen kuin se olisi muutoin saanut konkurssimenettelyssä; c) oikeustoimet, joissa velallinen rajoittaa tarkoituksellisesti velkojan saatavaa, jos tämä tarkoitus on ollut vastapuolen tiedossa tai, kaikki olosuhteet huomioon ottaen, on erittäin todennäköisesti ollut tämän tiedossa.

Velallisen oikeustoimien täytäntöönpanokelvottomuus todetaan maksukyvyyttömyysasiaa käsittelevän tuomioistuimen antamalla päätöksellä menettelyssä, jonka pesänhoitaja on pannut vireille vastustamalla velallisen oikeustoimia (kumoamiskanne). Pesänhoitaja voi nostaa kumoamiskanteen yhden vuoden kuluessa siitä kun maksukyvyyttömyystuomio on tullut lainvoimaiseksi. Jos kannetta ei ole nostettu tähän määräaikaan mennessä, oikeus nostaa kumoamiskanne lakkaa. Täytäntöönpanokelvottomiin oikeustoimiin liittyvä velallisen vastike muodostaa osan pesästä, kunnes toimen kumoamiseksi nostettua kannetta koskeva tuomio saa lainvoiman.

Oikeustoimen täytäntöönpanokelvottomuus ei estä sen soveltamista. Maksukyvyyttömyysmenettelyissä täytäntöönpanokelvottomaan oikeustoimeen liittyvä velallisen vastike muodostaa kuitenkin osan pesästä. Jos velallisen alkuperäistä vastiketta ei voida luovuttaa pesään, on suoritettava vastaava hyvitys.

Maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin ei ole sidottu toisen tuomioistuimen tuomioon eikä muun viranomaisen päätökseen tai maksukyvyttömyysmenettelyn aikana muulla tavalla tehtyyn havaintoon, jonka mukaan velallisen omaisuuteen tai vastuisiin liittyvä oikeustoimi on tehoton. Maksukyvyttömyysmenettelyn aikana vain maksukyvyttömyysasiaa käsittelevä tuomioistuin voi tutkia tällaisen oikeustoimen pätevyyden joko viittaamalla ennakkoratkaisuun tai käsittelemällä asian liitännäisriitana. Kanteen tässä asiassa voi nostaa muu maksukyvyttömyysmenettelyn osapuoli kuin velallinen, paitsi jos velallisella on edelleen omaisuuden hallintaoikeus, sekä pesänhoitaja tai syyttäjänvirasto. Pesänhoitajan on aina oltava asiassa osapuolena joko kantajana tai vastaajana. Jos lopullisessa tuomiossa myöhemmin todetaan, että velallisen tekemä omaisuuteen tai vastuisiin liittyvä oikeustoimi on tehoton, vastikkeen muodossa hankittu taloudellinen hyöty on luovutettava takaisin pesään.

Jos velallisen omaisuuteen tai vastuisiin liittyvä oikeustoimi on todettu tehottomaksi tuomiossa, joka on saanut lainvoiman ennen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista, kyseistä tuomiossa käsiteltävää oikeustointa pidetään tehottomana myös maksukyvyttömyysmenettelyssä.

Määrittäjä saatavatyyppiä koskevat erityissäännöt

Seuraaviin saatavatyypeihin sovelletaan erityissääntöjä:

sellaiset saatavat pesästä, jotka syntyvät maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen tai keskeytymääräyksen jälkeen

sellaiset saatavat pesästä, jotka syntyvät maksukyvyttömyystuomion jälkeen

pesän saataviin rinnastettavat saatavat

alisteiset saatavat

velallisen osakkaiden tai jäsenten saatavat, jotka syntyvät osakkuudesta yritykseen tai osuuskuntaan.

Päivitetty viimeksi: 21/08/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä

suomennetaan parhaillaan.

Maksukyvyttömyys - Viro

Viron lainsäädännössä säädetään kolmesta eri maksukyvyttömyysmenettelystä: konkurssimenettelystä, tervehdyttämismenettelystä ja velkajärjestelymenettelystä. Konkurssimenettelyyn sovelletaan konkurssilakia, tervehdyttämismenettelyä koskevista säännöistä säädetään

yrityssaneerauslaissa ja velkajärjestelysäännöistä säädetään velkojen uudelleenjärjestelystä ja velkasuojauksesta annetussa laissa. Säädökset ovat saatavilla virokseksi ja englanniksi verkossa olevassa Viron virallisessa lehdessä (*Riigi Teataja*).

Konkurssimenettelyn tarkoituksena on kattaa velkojen saatavat velallisen varoista siirtämällä velallisen omaisuutta tai tervehdyttämällä velallisen yritys. Velallisena olevalle luonnolliselle henkilölle annetaan mahdollisuus vapautua velvoitteistaan konkurssimenettelyssä, jossa selvitetään velallisen maksukyvyttömyyden syyt.

Tervehdyttämismenettelyssä pyritään ottamaan huomioon yritysten, velkojen ja kolmansien osapuolten edut ja suojelemaan niiden oikeuksia yrityksen tervehdyttämisen aikana. Yrityksen tervehdyttämiseksi sovelletaan tiettyjä toimenpiteitä, jotta yritys voi selviytyä taloudellisista vaikeuksista, palauttaa likviditeettinsä, parantaa kannattavuuttaan ja varmistaa kestävä toiminnan.

Velkajärjestelymenettelyn tavoitteena on helpottaa maksuvaikeuksista kärsivän luonnollisen henkilön (velallisen) velkojen uudelleenjärjestelyä maksuvaikeuksien ratkaisemiseksi ja konkurssimenettelyn välttämiseksi. Velkajärjestelymenettelyssä velallisen rahamääräiset velvoitteet (henkilökohtaiset velat) voidaan järjestää uudelleen pidentämällä velvoitteen täyttämisaikaa, täyttämällä velvoitteet osamaksuilla tai lievittämällä velvoitetta.

Maksukyvyttömyysmenettelyistä 29 päivänä toukokuuta 2000 annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1346/2000 sovelletaan konkurssimenettelyyn.

Maksukyvyttömyysmenettelyistä 20 päivänä toukokuuta 2015 annettua asetusta (EU) 2015/848 (uudelleenlaadittu) sovelletaan konkurssimenettelyyn ja velkajärjestelymenettelyyn.

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Viron lainsäädännössä luonnollisena henkilönä pidetään ihmistä, ja oikeushenkilö on lain nojalla perustettu oikeussubjekti. Oikeushenkilö on joko yksityisoikeudellinen tai julkisoikeudellinen oikeushenkilö. Yksityisoikeudellisella oikeushenkilöllä tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka on perustettu yksityisen intressin perusteella ja tällaista oikeushenkilöä koskevan lain mukaisesti. Yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä ovat avoimet yhtiöt, kommandiittiyhtiöt, rajavastuuyhtiöt, julkiset osakeyhtiöt, voittoa tavoittelevat osuuskunnat, säätiöt ja voittoa tavoittelemattomat yhdistykset. Julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä ovat valtio, paikallisviranomaiset ja muut oikeushenkilöt, jotka on perustettu yleisen edun perusteella ja tällaista oikeushenkilöä koskevan lain nojalla.

1. Konkurssimenettely

Konkurssimenettelyn kohteena voi olla sekä oikeushenkilöitä että luonnollisia henkilöitä riippumatta siitä, onko luonnollinen henkilö yritys. Valtiota tai kuntaa ei voida asettaa konkurssiin.

2. Tervehdyttämismenettely

Ainoastaan yksityisoikeudelliset oikeushenkilöt voivat olla tervehdyttämismenettelyn kohteena.

3. Velkajärjestelymenettely

Velkajärjestelymenettelyn kohteena voivat olla luonnolliset henkilöt, joiden maksukyky on heikentynyt, riippumatta siitä, ovatko ne yrityksiä. Velkajärjestelyä voi hakea velallinen, joka on asunut Virossa vähintään kahden vuoden ajan ennen velkajärjestelyhakemuksen esittämistä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

1. Konkurssimenettely

Konkurssilla tarkoitetaan, että velallinen todetaan tuomioistuimen päätöksellä maksukyvyttömäksi. Konkurssimenettelyn aloittamisen ensimmäinen perusedellytys on siten velallisen maksukyvyttömyys.

Velallinen on maksukyvytön, jos se ei kykene kattamaan velkojen saatavia eikä maksukyvyttömyys velallisen taloudellinen tilanne huomioon ottaen ole tilapäistä. Velallisena oleva oikeushenkilö on maksukyvytön myös silloin kun velallisen varat eivät riitä kattamaan velvoitteita eikä tällainen tilanne ole velallisen taloudellinen tilanne huomioon ottaen tilapäinen. Jos konkurssihakemuksen tekee velallinen, tuomioistuin julistaa konkurssin myös, jos velallinen on tulevaisuudessa todennäköisesti maksukyvytön. Jos konkurssihakemuksen tekee velallinen, tämän oletetaan olevan maksukyvytön.

Toinen perusedellytys konkurssimenettelyn aloittamiselle on konkurssihakemus, jonka voi tehdä velallinen tai velkoja.

Jos konkurssihakemuksen tekee velallinen, sen on osoitettava konkurssihakemuksessa maksukyvyttömyytensä. Jos konkurssihakemuksen tekee velkoja, sen on konkurssihakemuksessa osoitettava velallisen maksukyvyttömyys ja todistettava saatavien olemassaolo.

Tuomioistuin voi vaatia, että hakemuksen tehnyt velkoja tallettaa tuomioistuimen tiille tuomioistuimen määräämän rahamäärän kattamaan väliaikaisen pesänhoitajan palkkion ja kulut, jos on perusteltua olettaa, ettei niitä saada katettua konkurssipesästä. Jos velkoja ei tee talletusta, menettely päätetään.

Tuomioistuin kieltäytyy hyväksymästä velkojan konkurssihakemusta, jos siitä ei käy ilmi, että hakemuksen esittäjällä on velalliselta saatavia, jos konkurssihakemuksessa ei osoiteta velallisen maksukyvyttömyyttä tai jos hakemus perustuu saataviin, joiden osalta sovelletaan tervehdyttämissuunnitelmaa tai velkajärjestelysuunnitelmaa. Tuomioistuin kieltäytyy hyväksymästä konkurssihakemusta myös, jos on olemassa muita siviiliprosessilain mukaisia perusteita.

Tuomioistuin keskeyttää menettelyn velkojan maksukyvyttömyydestä huolimatta eikä tee päätöstä konkurssin asettamisesta, mikäli velallisen varat eivät riitä kattamaan konkurssimenettelyä aiheuttavia kustannuksia ja jos on mahdotonta periä omaisuutta takaisin tai esittää vaade hallintoelimen jäsentä vastaan. Päätöksen konkurssiin asettamisesta tekee tuomioistuin. Konkurssipäätökseen merkitään konkurssiin asettamisen kellonaika. Konkurssimenettely alkaa konkurssiin asettamisesta.

Kun tuomioistuin on tehnyt päätöksen konkurssiin asettamisesta, se julkaisee viipymättä konkurssi-ilmoituksen sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä.

Konkurssipäätös pannaan välittömästi täytäntöön. Sen täytäntöönpanoa ei voida keskeyttää eikä lykätä, eikä laissa säädettyä täytäntöönpanon toteutustapaa tai menettelyä voi muuttaa. Jos ylempi oikeusaste kumoaa konkurssipäätöksen, se ei vaikuta konkurssipesän hoitajan toteuttamien tai häntä koskevien oikeudellisten toimenpiteiden pätevyYTEEN. Velallinen ja hakemuksen jättänyt velkoja voivat valittaa konkurssipäätöksestä 15 päivän kuluessa konkurssi-ilmoituksen julkaisemisesta. Päätökseen, jonka piirituomioistuin on tehnyt valituksesta, voivat velallinen ja konkurssihakemuksen jättänyt velkoja hakea muutosta korkeimmassa oikeudessa. Konkurssipesän hoitaja ei voi hakea muutosta velallisen puolesta eikä edustaa velallista muutoksenhaun käsittelyssä.

Konkurssimenettelyn kesto on Virossa melko pitkä. Menettely, joka päättyy keskeytykseen ilman konkurssiin asettamista, kestää oikeushenkilöiden tapauksessa keskimäärin 94 päivää ja luonnollisten henkilöiden tapauksessa 85 päivää. Oikeushenkilöiden osalta on tarvittu keskimäärin 462 päivää saada aikaan jakeohdotus, jonka perusteella velkojille voidaan maksaa maksut. Luonnollisilla henkilöillä aika on keskimäärin 455 päivää. Sovintoratkaisuun päättävä konkurssimenettely kestää oikeushenkilöiden kohdalla keskimäärin 340 päivää ja luonnollisten henkilöiden kohdalla 352 päivää. Eniten aikaa vievät ne konkurssimenettelyt, jotka keskeytetään konkurssiin asettamisen jälkeen: oikeushenkilöillä keskimäärin 745 päivää ja luonnollisilla henkilöillä 709 päivää. Koko menettely konkurssihakemuksen tekemisestä konkurssimenettelyn päättymiseen kestää keskimäärin 270–280 päivää^[1].

Jos konkurssimenettelyssä on julkaistava ilmoitus tai menettelyasiakirja, se julkaistaan sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä. Tuomioistuin voi julkaista *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä ilmoituksen konkurssihakemuksen käsittelyn ajankohdasta ja paikasta. Tuomioistuin julkaisee *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä viipymättä ilmoituksen konkurssipäätöksestä, jolla velkoja asetetaan konkurssiin (konkurssi-ilmoitus).

Ennen konkurssiin asettamista ja konkurssimenettelyn aloittamista toteutetaan ns. alustava menettely. Jos tuomioistuin päättää hyväksyä konkurssihakemuksen, se nimittää väliaikaisen konkurssipesän hoitajan. Tuomioistuin voi myös velallisen taloudellisen tilan vuoksi kieltäytyä nimittämästä väliaikaista pesänhoitajaa ja asettaa velallisen konkurssiin. Jos tuomioistuin ei nimitä väliaikaista pesänhoitajaa, menettelyä ei jatketa konkurssihakemuksen perusteella ja menettely päätetään. Väliaikainen pesänhoitaja määrittää velallisen omaisuuden ja veloitteet sekä velallisen omaisuuden liittyvän täytäntöönpanomenettelyn ja tarkistaa, riittävätkö velallisen varat kattamaan konkurssimenettelyä aiheuttavat kulut ja kustannukset. Väliaikainen pesänhoitaja muun muassa arvioi velallisen taloudellista tilannetta ja maksukykyä sekä velallisen yrityksen toiminnan jatkumisnäkyymiä, ja jos velallinen on oikeushenkilö, velallisen tervehdyttämistä näkyymiä ja varmistaa velallisen omaisuuden säilymisen. Väliaikaisen pesänhoitajan tehtävänä on osoittaa, onko konkurssihakemus hyväksyttävä vai hylättävä.

2. Tervehdyttämisen menettely

Yritys esittää tervehdyttämisen menettelyn aloittamiseksi hakemuksen.

Tuomioistuin aloittaa tervehdyttämisen menettelyn, jos hakemus täyttää siviiliprosessilain ja yrityssaneerauslain asettamat vaatimukset ja jos yritys on esittänyt perustellun väitteen, jonka mukaan

se on tulevaisuudessa todennäköisesti maksukyvytön
yritys vaatii tervehdyttämistä

yrityksen kestävä toiminta on todennäköinen tervehdyttämisen jälkeen.

Tervehdyttämisen menettelyä ei aloiteta, jos

yritys on konkurssimenettelyn kohteena

yrityksen pakollisesta purkamisesta on annettu tuomioistuimen päätös tai toteutetaan täydentävä likvidaatio

yritykseen kohdistuvan tervehdyttämisen menettelyn päättymisestä on kulunut alle kaksi vuotta.

Jos yritys pyytää yritystoiminnan tervehdyttämistä, tuomioistuin voi kieltäytyä hakemuksen käsittelystä, mikäli yritys ei ole esittänyt perusteluita yrityksen tervehdyttämistarpeesta ja siitä, että yrityksen kestävä toiminta on todennäköinen tervehdyttämisen jälkeen.

Tervehdyttämisen tehokkuuden arvioinnin perustaksi voidaan ottaa tervehdyttämissuunnitelma, jonka hyväksyminen kestää keskimäärin puoli vuotta tervehdyttämishakemuksen jättämisestä^[2]. Tämän lisäksi tarvitaan aikaa tervehdyttämissuunnitelman täytäntöönpanoon. Todelliset tulokset näkyvät, kun tervehdyttämissuunnitelma on saatu toteutettua, mutta eri tervehdyttämisen menettelyissä toteutuksen kestot vaihtelevat.

Jos tuomioistuin on päättänyt aloittaa tervehdyttämisen menettelyn ja on antanut tervehdyttämistä koskevan päätöksen, selvittäjä lähettää välittömästi velkojille ilmoituksen menettelyn aloittamisesta ja siitä, kuinka paljon niillä on velkaluettelon perusteella saatavaa yritykseltä.

Tervehdyttämisen menettelyssä alustavia menettelyjä ovat menettelyt tervehdyttämishakemuksen jättämisestä aina tervehdyttämissuunnitelman hyväksymiseen tai tervehdyttämisen menettelyn päätökseen saattamiseen. Tuomioistuin keskeyttää kyseisen ajankohtana yrityksen varoihin liittyvän

täytäntöönpanomenettelyn siihen saakka, kun tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai päätetään, paitsi jos kyse on täytäntöönpanomenettelystä, joka toteutetaan työsuhteesta johtuvien saatavien tai elatusapusaatavien vuoksi. Yritykseen kohdistuviin saataviin sovellettavan viivästyskoron ja ajan kuluessa kasvavan sopimussakon laskenta keskeytetään tervehdyttämissuunnitelman hyväksymiseen saakka. Asiaa käsittelevä tuomioistuin voi yrityksen esittämän hakemuksen, johon on liitetty selvittäjän suostumus, perusteella keskeyttää oikeudenkäynnin, jossa on kyse yritykseen kohdistuvasta rahavaateesta, siihen saakka, kun tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai tervehdyttämisen menettely saadaan päätökseen, paitsi jos kyseessä on työsuhteesta johtava saatava tai elatusapusaatava, josta ei ole vielä tehty päätöstä. Velkojan esittämän konkurssihakemuksen perusteella tuomioistuin lykkää kaikkia päätöksiä konkurssimenettelyn aloittamisesta siihen saakka, että tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai tervehdyttämisen menettely saatetaan päätökseen.

Tuomioistuin nimittää selvittäjän siihen saakka, että tervehdyttämisen menettely saatetaan päätökseen.

3. Velkajärjestelymenettely

Velallinen voi velkajärjestelymenettelyn avulla järjestellä uudelleen rahamääräiset veloitteensa. Velallisella katsotaan olevan maksuvaikeuksia, jos tämä ei pysty tai todennäköisesti ei kykene täyttämään veloitteitaan niiden erääntyessä.

Velkajärjestelymenettelyn aloittamiseksi velkoja tekee tuomioistuimelle hakemuksen. Siihen on liitettävä muun muassa velkajärjestelysuunnitelma, jossa ilmoitetaan uudelleenjärjestettävät veloitteet ja järjestelytapa sekä velkajärjestelysuunnitelman toteuttamisen määräaika. Ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä tuomioistuimelle velallisen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet velan uudelleenjärjestelemiseksi tuomioistuimen ulkopuolella.

Tuomioistuin hyväksyy velkajärjestelyhakemuksen, jos se täyttää siviiliprosessilain sekä velkojen uudelleenjärjestelystä ja velkasuojauksesta annetun lain vaatimukset. Hakemuksen tutkittavaksi ottamista koskeva päätös välitetään velalliselle ja kaikille velkojille, joiden saatavia velallinen aikoo järjestellä uudelleen. Päätös julkaistaan myös sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä.

Tuomioistuin ei hyväksy velkajärjestelyhakemusta, jos

velallinen on asetettu konkurssiin

tuomioistuin on hakemuksen tekemistä edeltäneiden kymmenen vuoden aikana hyväksynyt velallisen velkajärjestelyhakemuksen tai velallisen veroista vapautumista koskevan hakemuksen konkurssimenettelyssä

velallisella ei ole maksuvaikeuksia tai ne voidaan selkeästi ratkaista ilman velkojen uudelleenjärjestelyä muun muassa myymällä velallisen omaisuutta velkojen kattamiseksi siinä määrin, mitä velalliselta voidaan kohtuudella odottaa

hakemus tai sen liitteet eivät täytä lakisääteisiä vaatimuksia.

Tuomioistuin voi kieltäytyä hyväksymästä velkajärjestelyhakemusta, jos

velallisen ehdottaman velkajärjestelysuunnitelman hyväksyminen tai toteutuminen on epätodennäköistä, kun otetaan huomioon esimerkiksi velallisen maksukyky velkajärjestelyhakemuksen jättämistä edeltäneiden kolmen vuoden aikana ja velallisen kyky harjoittaa kohtuullisen kannattavaa toimintaa

velkajärjestelyohjelman voimassaolon aikana, velallisen ikä, ammatti ja koulutus huomioiden

velallinen ei ole toteuttanut ennen tuomioistuimelle jätettyä velkajärjestelyhakemusta tarvittavia toimenpiteitä velan uudelleenjärjestelemiseksi tuomioistuinten ulkopuolella

velallinen on tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti toimittanut paikkansapitämättömiä tai epätäydellisiä tietoja omaisuudestaan, tuloistaan, velkoistaan tai velvoitteistaan

velallinen kieltäytyy antamasta valaheitoista vakuutusta toimitettujen tietojen todenmukaisuudesta tai toimittamasta tuomioistuimen pyytämiä lisätietoja

velallinen on tuomittukonkurssimenettelyyn, täytäntöönpanomenettelyyn veririkollisuuteen tai yrityksiin liittyvään rikokseen eikä tuomioita ole poistettu rikosrekisteristä

velallinen on hakemuksen jättämistä edeltäneiden kolmen vuoden aikana tai hakemuksen jättämisen jälkeen tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti toimittanut virheellisiä tai puutteellisia tietoja taloudellisesta tilanteestaan valtion, paikallisviranomaisen tai säätiön avustuksen tai muun edun saamiseksi tai harjoittanut veronkiertoa

velallinen on ilmeisen harkitusti toteuttanut velkoja vahingoittavia liiketoimia.

Jos tuomioistuin päättää velallisen hakemusta käsitellessään velkajärjestelymenettelyn aloittamisesta, se välittää päätöksen hakemuksen hyväksymisestä velalliselle ja kaikille velkojille, joiden saamia velallinen haluaa järjestellä uudelleen. Päätös julkaistaan myös sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä.

Velkajärjestelymenettelyssä alustavia menettelyjä ovat menettely velkajärjestelyhakemuksen jättämisestä aina velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen.

Jos velkajärjestelyhakemus hyväksytään, velalliseen kohdistuviin saataviin sovellettavan viivästyskoron ja ajan kuluessa kasvavan sopimussakon laskenta keskeytetään velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen tai menettelyn päättämiseen saakka. Tämä ei koske saatavia, joita velallinen ei pyri järjestelemään uudelleen. Jos hakemus hyväksytään, velkoja ei voi vedota sellaisen rahamääräisen velvoitteen rikkomiseen, joka syntyi ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä, irtisanoakseen velallisen kanssa tehdyn sopimuksen, josta johtuvan saatavan velallinen aikoo järjestää uudelleen, eikä velkoja voi näillä perusteilla kieltäytyä täyttämästä omia velvoitteitaan. Kaikki sopimukset, joiden mukaan velkoja voi irtisanoa sopimuksen, kun velkajärjestelyhakemus tehdään tai velkajärjestelysuunnitelma hyväksytään, ovat mitättömiä. Kun tuomioistuin hyväksyy hakemuksen, se keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn (tai pakkotäytäntöönpanon) varojen perimiseksi velallisen varoista velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen tai menettelyn päättämiseen saakka.

Tuomioistuin voi myös keskeyttää velalliseen kohdistuvia rahamääräisiä saatavia koskevan tuomioistuinkäsittelyn, jossa ei ole tehty päätöstä, peruuttaa toimenpiteen varmistamiseen liittyvät menettelyt, kuten pankkitalletusten takavarikoinnin, ja kieltää velkoja käyttämästä velallisen antamasta vakuudesta johtuvia oikeuksiaan, mukaan lukien myydä pantattua omaisuutta tai pyytää sen myyntiä.

---

[1] Survey on the efficiency of insolvency proceedings (19. maaliskuuta 2013), tekijä AS Pricewaterhouse Coopers Advisors, toimeksiantaja Estonian Government Office, Fund of Wise Decisions, kumppani oikeusministeriö, s. 7.

[2] *Ks. edellinen alaviite*, s. 8.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssiin asettamisen yhteydessä velallisen omaisuudesta tulee konkurssipesä, ja velallisen oikeudet hallita ja käyttää konkurssipesää siirretään konkurssipesän hoitajalle.

Velallisen omaisuudesta tulee konkurssipesä konkurssipäätöksen perusteella, ja sitä käytetään velkojen saatavien kattamiseksi ja konkurssimenettelyn suorittamiseksi. Konkurssipesä merkitsee velallisen omaisuutta konkurssiin asettamishetkellä, takaisinperittyä tai takaisinsaatua omaisuutta sekä velallisen konkurssimenettelyn aikana hankkimia omaisuuksia. Konkurssipesään ei kuulu velallisen omaisuus, johon ei voi lain mukaan kohdistaa perintätoimia. Omaisuuteen, johon ei voida lain mukaan kohdistaa perintätoimia, sovelletaan täytäntöönpanomenettelyä annettua lakia. Siihen sisältyy ohjeellinen luettelo omaisuudesta, jota ei ulosmitata. Tällaisen luettelon tavoite on turvata velallisen sosiaalinen vähimmäissuoja. Kielto myydä omaisuutta, joka ei kuulu ulosoton piiriin, johtuu myös tarpeesta turvata muut perusoikeudet, joita ovat esimerkiksi oikeus valita vapaasti toiminta-ala, ammatti ja työpaikka, oikeus harjoittaa liiketoimintaa, oikeus koulutukseen, uskonnonvapaus sekä yksityis- ja perhe-elämän suojele. Lisäksi tietynlaisen omaisuuden ulosmittaus on hyvän tavan vastaista.

Viron lainsäädännön nojalla myös tulojen ulosottoon sovelletaan rajoituksia. Päätavoitteena on varmistaa velalliselle ja hänen huollettavilleen tarvittava vähimmäistoimeentulo velalliseen sovellettavan menettelyn aikana. Rajoituksia on kahdenlaisia: ulosmittauksen ulkopuolelle jätettävä tietty osuus, joka jää velallisen käyttöön ja jolla varmistetaan tälle vähimmäistoimeentulo, ja ns. sosiaalietuudet, joissa määritellään tietyn oikeuden suojaamiseksi maksettavat kohdenet määrät, joita ei pidä käyttää mihinkään muuhun velvoitteeseen. Tietyissä olosuhteissa tällaiset etuudet voidaan kuitenkin osittain ulosmitata. Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen liittyvät velallisen luovutukset mitätöidään. Toisen osapuolen tällaisen luovutustoimen perusteella siirtämät omaisuuserät palautetaan tälle osapuolelle, jos omaisuuserät on pidetty konkurssipesässä, tai sille myönnetään korvaus, jos konkurssipesä on siirron tuloksena kasvanut. Jos velallinen on luovuttanut tulevat korvausvaatimuksensa ennen konkurssi-ilmoitusta, luovutus ei ole konkurssin asettamishetkestä lähtien pätevä konkurssin asettamisen jälkeen syntyneiden saatavien osalta. Velallisena oleva luonnollinen henkilö voi luovuttaa konkurssipesän omaisuutta pesänhoitajan suostumuksella. Kaikki luovutukset ilman pesänhoitajan suostumusta mitätöidään.

Konkurssiin asettamisen jälkeen velallisella olevan konkurssipesään liittyvän velvoitteen suorittamisen voi hyväksyä ainoastaan pesänhoitaja. Jos veloite suoritettiin velallisen hyväksi, veloite katsotaan täytetyksi ainoastaan, jos sen täyttämistä varten siirretyt omaisuuserät on säilytetty konkurssipesässä tai konkurssipesä on siirron tuloksena kasvanut. Jos veloite suoritettiin velallisen hyväksi ennen konkurssi-ilmoituksen julkaisemista, veloite katsotaan täytetyksi, jos sen täyttänyt henkilö ei ollut (eikä hänen tarvinnut olla) tietoinen konkurssiin asettamisesta veloitteen täyttämishetkellä.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Velallisena oleva luonnollinen henkilö menettää konkurssiin asettamisen yhteydessä oikeutensa suorittaa konkurssipesään liittyviä liiketoimia, ja velallisena oleva oikeushenkilö menettää oikeutensa suorittaa mitään liiketoimia.

Velallinen antaa tuomioistuimelle, pesänhoitajalle ja konkurssipesän valvokunnalle konkurssimenettelyssä tarvittavat tiedot etenkin velallisen omaisuudesta, mukaan lukien velvoitteet sekä liike- ja ammattitoiminta. Velallisen on annettava pesänhoitajalle tase ja luettelo velallisen varoista ja veloista konkurssiin asettamispäivänä.

Tuomioistuin voi vaatia velallista vannonaan tuomioistuimessa, että sille toimitetut tiedot velallisen varoista, veloista sekä liike- ja ammattitoiminnasta ovat todenperäisiä velallisen parhaan ymmärryksen mukaisesti.

Velallisen on annettava apua väliaikaiselle konkurssipesän hoitajalle ja pesänhoitajalle näiden hoitaessa tehtäviään.

Velallinen ei saa poistua Virosta ilman tuomioistuimen lupaa konkurssiin asettamisen jälkeen ja ennen kuin hän on vannonut valan.

Tuomioistuin voi määrätä velalliselle sakon tai velvollisuuden saapua oikeuteen tai voi vangita velallisen, jos tämä ei noudata tuomioistuimen määräystä.

Tuomioistuin voi toimia näin myös varmistaakseen, että laissa säädetty velvoite täytetään.

Velallisella on oikeus tutustua pesänhoitajan asiakirja-aineistoon ja konkurssiasian oikeudenkäyntiasiakirjoihin. Pesänhoitaja voi perustelluista syistä evätä velallisen pyynnön tutustua pesänhoitajan asiakirja-aineistoon sisältyvää asiakirjaan, jos se hankaloittaisi konkurssimenettelyn suorittamista.

Konkurssipesän hoitaja

Konkurssipesän hoitaja hoitaa konkurssipesään liittyviä liiketoimia ja toteuttaa muita toimenpiteitä. Velallisen toiminnasta johtuvat oikeudet ja velvoitteet kuuluvat pesänhoitajalle. Pesänhoitaja osallistuu velvollisuuksiensa mukaisesti velallisen sijasta tuomioistuinkäsittelyyn osapuolena konkurssipesään liittyvissä riita-asioissa.

Kun konkurssi julistetaan, velallisen oikeus hallita ja käyttää konkurssipesää siirtyy konkurssipesän hoitajalle. Velallisena olevaa oikeushenkilöä koskevassa konkurssimenettelyssä pesänhoitaja voi suorittaa kaikenlaisia liiketoimia ja toteuttaa kaikkia konkurssipesään liittyviä oikeustoimia. Jos konkurssiin joutuu velallisena oleva luonnollinen henkilö, pesänhoitaja voi toteuttaa ainoastaan sellaiset liiketoimet ja oikeustoimet, jotka ovat tarpeen konkurssimenettelyn tavoitteen toteuttamiseksi ja pesänhoitajan tehtävän suorittamiseksi.

Pesänhoitaja puolustaa kaikkia velkojen oikeuksia ja etuja sekä varmistaa, että konkurssimenettely on lainmukainen, nopea ja taloudellisesti järkevä.

Pesänhoitajan on täytettävä velvoitteensa tunnolliselta ja rehelliseltä pesänhoitajalta odotettavalla huolellisuudella, ja hänen on otettava huomioon kaikkien velkojen ja velallisten edut.

Konkurssipesän hoitaja määrittää velkojen saatavat, hallinnoi konkurssipesää, huolehtii konkurssipesän omaisuuden järjestämisestä ja myynnistä sekä velkojen saatavien kattamisesta konkurssipesästä; selvittää velallisen maksukyvyttömyyden synn ja ajankohdan, jolloin velallinen tuli maksukyvyttömäksi; järjestää tarvittaessa velallisen liiketoiminnan jatkamisen; muuttaa tarvittaessa velallisena olevan oikeushenkilön omaisuuden rahaksi; antaa lainsäädännössä säädettyissä tapauksissa tietoa velkojille ja velallisille; raportoi toimistaan ja antaa tietoa konkurssimenettelystä tuomioistuimelle, valvovalle virkamiehelle ja konkurssipesän valvokunnalle; ja täyttää muut lakisääteiset velvoitteet. Jos velallisen maksukyvyttömyys johtuu vakavasta hallinnollisesta virheestä, pesänhoitajan on esitettävä korvausvaatimus vahingosta vastuussa olevalle henkilölle välittömästi sen jälkeen, kun korvausvaatimukselle on riittävät perusteet. Pesänhoitajalla on lakisääteisten oikeuksien lisäksi väliaikaisen pesänhoitajan oikeudet.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Viron konkurssimenettelyssä sallitaan kuittaukset. Konkurssimenettelyssä saatavien kuittaukseen sovelletaan seuraavia ehtoja:

- 1) kuitattavien saatavien on oltava rahamääräisiä velvoitteita tai muita samankaltaisia velvoitteita
- 2) velkojalla on oltava oikeus täyttää velvoitteensa, ja velallisen velvoitteen on täytynyt eräännyä maksettavaksi
- 3) velkojan on ilmoitettava velalliselle kuittauksesta ennen kuin lopullinen jakoehdotus toimitetaan tuomioistuimelle. Ilmoitusta ei saa tehdä ehdollisesti eikä sille saa asettaa määräaika
- 4) velkojan oikeuden kuitata saatavansa velallisen saatavaa vastaan on oltava olemassa ennen konkurssiin asettamista.

Jos velallisen saatavaan sovellettiin konkurssiin asettamisajankohtana lykkäävää ehtoa tai saatava ei ollut vielä langennut maksettavaksi konkurssiin asettamisajankohtana tai vaatimus ei koskenut samankaltaisia velvoitteita, saatava voidaan kuitata ainoastaan, kun lykkäävää ehtoa voidaan soveltaa, velallisen saatava on eräännytynyt tai velvoitteista on tullut samankaltaisia velvoitteita. Minkäänlaista kuittausta ei sallita, jos velallisen saatavan lykkäävää ehtoa voidaan soveltaa tai saatava eräännyy ennen kuin velkoja voi kuitata sen.

Jos velkojan saatava on vanhentunut, velkoja voi silti kuitata sen, jos kuittausoikeus syntyi ennen saatavan vanhentumista. Velkoja voi myös kuitata saatavan, joka aiheutuu siitä, ettei velallinen ole noudattanut sopimusta, koska pesänhoitaja lykkäsi velallisen velvoitetta konkurssiin asettamisen jälkeen.

Jos sopimusvelvoitteen kohde on jaettavissa ja velkoja on osittain täyttänyt velvoitteensa konkurssiin asettamishetkellä, velkoja voi kuitata velallisen rahamääräisen velvoitteen siltä osalta, joka vastaa velkojan velvoitteen suoritettua osaa. Jos velallinen on asunto- tai liikekiinteistön vuokranantaja ja vuokralleottaja on maksanut velalliselle vuokran etukäteen ennen konkurssiin asettamista, muodostuu velalliselle syntyneitä perusteetonta etua koskeva vaatimus. Asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja voi kuitata sen velallisen saatavaa – joka vuokralleottajalla on velalliseen nähden – vastaan. Asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja voi myös kuitata vahingonkorvausvaatimuksen, joka liittyy sopimuksen ennenaikaiseen päättämiseen tai irtisanomiseen. Siirrolla saatu saatava voidaan kuitata konkurssimenettelyssä ainoastaan, jos saatava siirrettiin ja velalliselle ilmoitettiin siitä kirjallisesti viimeistään kolme kuukautta ennen konkurssiin asettamista. Siirrolla saatua saatavaa ei voi kuitata, jos saatava siirrettiin väliaikaisen pesänhoitajan nimittämistä edeltäneiden kolmen vuoden aikana ja velallinen oli tuolloin maksukyvytön, ja saatavan saanut henkilö oli tietoinen tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen maksukyvyttömyydestä siirtoajankohtana.

Saataviin, joita ei voi kuitata, sisältyvät elatusapusaatavat, terveydelle aiheutuneesta vahingosta tai henkilön kuolemasta johtuvat korvaukset sekä lainvastaisesta ja tahallisesta vahingon aiheuttamisesta syntyneet saatavat, joita toisella osapuolella on kuittausta vaativaa osapuolta kohtaan; toisen osapuolen saatavat, joiden osalta mitään maksuvaatimuksia ei voi lain mukaan esittää; ulosmitattu saatava, joka kohdistuu osapuolen saatavaan toiselta osapuolelta, jos kuittausta vaatinut osapuoli sai saatavan ulosmittauksen jälkeen tai jos sen saatava eräännytti ulosmittauksen jälkeen ja myöhemmin kuin ulosmitattu saatava; saatava, josta toinen osapuoli voi esittää vastalauseita, tai toisen osapuolen saatava, jonka kuittausta ei sallita muista laikiin perustuvista syistä.

Kuittauksia ei säännellä erikseen tervehdyttämisenmenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä, joten niihin sovelletaan velvoiteoikeudesta annetun lain yleistä menettelyä.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Konkurssimenettely

Pesänhoitajalla on oikeus täyttää velallisen tekemästä sopimuksesta johtuva täyttämätön velvoite ja vaatia toista osapuolta täyttämään velvoitteensa tai hylkäämään sopimuksesta johtuva velallisen velvoite, jollei laissa toisin säädetä. Pesänhoitaja ei saa hylätä sopimuksesta johtuvaa velallisen velvoitetta, jos velvoite on varmistettu kiinteistörekisteriin merkityllä ennakoilmoituksella. Jos pesänhoitaja jatkaa velallisen velvoitteen täyttämistä tai ilmoittaa, että se aikoo täyttää velvoitteen, toisen sopimuspuolen on edelleen täytettävä velvoitteensa. Tässä tapauksessa pesänhoitaja menettää oikeutensa kieltäytyä

täyttämistä velallisen velvoitetta. Jos pesänhoitaja edellyttää toista sopimuspuolta noudattamaan sopimusta, toinen sopimuspuoli voi vaatia, että pesänhoitaja turvaa velallisen velvoitteen täyttämisen. Toinen sopimuspuoli voi kieltäytyä toteuttamasta velvoitettaan, sanoa irti sopimuksen tai peruuttaa sen siihen saakka, että pesänhoitaja on turvannut velallisen velvoitteen täyttämisen. Velalliseen kohdistuva toisen sopimuspuolen saatava, joka on syntynyt velvoitteesta, joka on täytetty sen jälkeen kun pesänhoitaja on edellyttänyt, että toinen osapuoli täyttää velvoitteen, on yhdistetty velvoite. Jos pesänhoitaja hylkää velallisen velvoitteen konkurssiin asettamisen jälkeen, toinen sopimuspuoli voi esittää vaateen sopimuksen rikkomisesta konkurssimenettelyn velkojan asemassa. Jos sopimusvelvoitteen tavoite on jaettavissa ja toinen osapuoli on osittain täyttänyt velvoitteensa konkurssiin asettamishetkellä, tämä osapuoli voi edellyttää, että velallisen rahamääräinen velvoite täytetään siltä osalta, joka vastaa toisen osapuolen osuutta velvoitteesta, mutta vain jos toinen osapuoli on konkurssivelkoja.

Lakiin sisältyy myös erityistapauksia tietyistä sopimustyypeistä:

1) jos velallinen on myynyt irtainta omaisuutta, jonka omistusoikeuden se varaa ennen konkurssiin asettamista, ja siirtänyt irtaimen omaisuuden omistuksen ostajalle, ostajalla on oikeus vaatia myyntisopimuksen noudattamista. Tässä tapauksessa pesänhoitaja ei voi hylätä myyntisopimuksesta johtuvia velallisen velvoitteita.

2) asunto- tai liikekiinteistön vuokranantajan konkurssi ei ole peruste asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimuksen irtisanomiselle, ellei sopimuksessa toisin määrätä. Jos asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimuksessa konkurssi on peruste sopimuksen irtisanomiselle, pesänhoitaja voi irtisanoa sopimuksen yhden kuukauden irtisanomisajalla, tai sitä lyhyemmällä irtisanomisajalla, jos siitä määrätään sopimuksessa. Asunnon vuokranantajan konkurssi ei ole peruste asunnon vuokrasopimuksen irtisanomiselle. Jos asunto- tai liikekiinteistön vuokra on maksettu velalliselle etukäteen ennen konkurssiin asettamista, muodostuu velalliselle syntynyttä perusteetonta etua koskeva vaatimus, jonka asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja voi kuitata velallisen saatavaa vastaan.

3) jos asunto- tai liikekiinteistön vuokralleottaja asetetaan konkurssiin, asunto- tai liikekiinteistön vuokranantaja voi irtisanoa asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimuksen ainoastaan yleisen menettelyn perusteella. Asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimusta ei saa irtisanoa vuokranmaksun viivästymisen vuoksi, jos viivästys koskee vuokranmaksua ennen konkurssihakemuksen tekemistä. Pesänhoitajalla on oikeus irtisanoa velallisen tekemä asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimus kuukauden irtisanomisajalla tai sitä lyhyemmällä irtisanomisajalla, jos tästä määrätään sopimuksessa. Jos kiinteää omaisuutta tai toimitiloja ei ole siirretty velallisen haltuun ennen konkurssiin asettamista, sekä pesänhoitaja että toinen osapuoli voivat irtisanoa sopimuksen. Jos sopimus irtisanotaan tai perutaan, toinen osapuoli voi vaatia korvausta sopimuksen ennenaikaisesta irtisanomisesta aiheutuvista tappioista, koska se on velkojana konkurssimenettelyssä, tai kuitauksella.

4) asunto- tai liikekiinteistön vuokrasopimusta koskevaa menettelyä sovelletaan myös velallisen tekemiin vuokrasopimuksiin.

Pesänhoitajalla on oikeus päättää sopimuksen jatkamisesta tai irtisanomisesta, mutta jos toinen osapuoli ehdottaa, että pesänhoitaja käyttää valintoikeuttaan, pesänhoitajan on välittömästi ja viimeistään seitsemän päivän kuluessa ilmoitettava, täyttääkö vai hylkääkö se velallisen velvoitteen. Tuomioistuin voi pidentää tätä määräaika pesänhoitajan pyynnöstä. Jos pesänhoitaja ei anna ajoissa ilmoitusta vaateen täyttämisestä tai sen hylkäämisestä, pesänhoitajalla ei ole oikeutta vaatia toista osapuolta noudattamaan sopimusta ennen kuin pesänhoitaja on täyttänyt velallisen velvoitteen. Joitakin velallisen tekemiä sopimuksia voidaan myös palauttaa konkurssipesään. Tuomioistuin voi esimerkiksi mitätöidä sopimukset, jotka on tehty väliaikaisen pesänhoitajan nimittämistä konkurssiin asettamiseen ulottuvalla ajanjaksolla. Takaisinsaannin edellytyksenä on aikaa koskevien edellytysten lisäksi se, että sopimus on vahingoittanut velkojien etuja. Jos velkojien etuja ei ole vahingoitettu eikä konkurssipesä kasva takaisinsaannin vaikutuksesta, takaisinsaannille ei ole mitään syytä.

Konkurssissa olevalla velallisella tai sen pesänhoitajalla ei pääsääntöisesti ole oikeutta muuttaa sopimuksia. Sopimuksia voidaan kuitenkin muuttaa, jos konkurssihakemuksen jälkeen tehdään sovintoratkaisu. Tässä tapauksessa velallisen ja velkojien välisen sopimuksen perusteella on mahdollista vähentää velkoja tai pidentää maksuaikaa. Sama tulos voidaan saavuttaa tervehdyttämisenmenettelyssä tai velkajärjestelymenettelyssä. Konkurssilaissa, yrityssaneerauslaissa ja velkojen uudelleenjärjestelystä annetussa laissa ei säädetä erikseen velkojen siirtämisestä tai velvoitteiden vastattavaksi ottamisesta. Tämän vuoksi sovelletaan velvoiteoikeuslain mukaista yleistä menettelyä.

Tervehdyttämisenmenettely ja velkajärjestelymenettely

Tervehdyttämisenmenettelyssä sallitaan sopimusten uudelleenjärjestely. Kaikki sopimukset, joiden mukaan velkoja voi irtisanoa sopimuksen, kun tervehdyttämisenmenettely on aloitettu tai tervehdyttämissuunnitelma on hyväksytty, ovat mitättömiä. Työsopimukseen tai johdannaiskauppaan perustuvia saatavia ei saa järjestellä uudelleen velkajärjestelysuunnitelmassa.

Jos velkajärjestelyhakemus hyväksytään, velkoja ei voi vedota sellaisen rahamääräisen velvoitteen rikkomiseen, joka syntyi ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä, irtisanoakseen velallisen kanssa tehdyn sopimuksen, josta johtuvan saatavan velallinen aikoo järjestää uudelleen, eikä velkoja voi näillä perusteilla kieltäytyä täyttämästä omia velvoitteitaan. Kaikki sopimukset, joiden mukaan velkoja voi irtisanoa sopimuksen, kun velkajärjestelyhakemus tehdään tai velkajärjestelysuunnitelma hyväksytään, ovat mitättömiä. Jatkuvan sopimuksen vuoksi syntyvät velvoitteet, jotka syntyvät tai erääntyvät velkajärjestelyhakemuksen tekemisen jälkeen, voidaan järjestellä uudelleen velkajärjestelymenettelyssä. Velkajärjestelysuunnitelmassa voidaan määrätä, että luottosopimus tai muu velkojan ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä tekemä jatkuva sopimus, joka aiheuttaa velalliselle velkajärjestelyhakemuksen tekemisen jälkeen erääntyviä rahamääräisiä velvoitteita, päättyy, kun velkajärjestelysuunnitelma hyväksytään. Sopimuksen irtisanomisella on samat seuraukset kuin sopimuksen poikkeuksellisella peruuttamisella velallisesta johtuvien syiden vuoksi. Sopimuksen irtisanomisesta johtuvat velallisen velvoitteet voidaan järjestellä etukäteen uudelleen velkajärjestelysuunnitelmassa. Jos leasingsopimuksesta johtuvat velvoitteet järjestellään uudelleen, velkojana oleva vuokralleantaja voi poikkeuksellisesti irtisanoa sopimuksen viikon kuluessa velkajärjestelysuunnitelman hyväksymisestä.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssimenettelyn velkojat voivat esittää vaateensa velalliselle konkurssimenettelyssä. Pesänhoitajalle on ilmoitettava kaikista velalliseen kohdistuvista vaateista, jotka ovat syntyneet ennen konkurssiin asettamista, riippumatta perusteista tai vaateiden täyttämisen määräajoista. Velallista koskeva täytäntöönpanomenettely päättyy, kun jos konkurssi julistetaan, ja velkojan on esitettävä vaade konkurssipesän hoitajalle. Tervehdyttämisenmenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä ei voida aloittaa uutta menettelyä niihin liittyvien tervehdyttämisen- ja velkajärjestelysuunnitelmien voimassaoloaikana. Tämän voivat tehdä vain ne velkojat, joiden saatavia kyseinen suunnitelma koskee. Tervehdyttämisenmenettelyssä täytäntöönpano keskeytetään, paitsi silloin, kun täytäntöönpanomenettelyä sovelletaan työsuhteesta johtuvien saatavien tai elatusapusaatavien vuoksi. Tuomioistuin voi velkajärjestelymenettelyssä keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn väliaikaisena oikeussuojatoimena jopa ennen hakemuksen käsittelyä tai esittämistä. Kun tuomioistuin hyväksyy hakemuksen, se keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn (tai pakko-täytäntöönpanon) varojen perimiseksi velallisen varoista velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen tai menettelyn päättämiseen saakka.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssimenettely

Konkurssipesää tai omaisuuserien sisällyttämistä konkurssipesään koskevissa riita-asioissa oikeus olla osapuolena tuomioistuimessa velallisen sijasta siirretään pesänhoitajalle. Jos ennen konkurssiin asettamista alkaneessa oikeudenkäynnissä käsitellään velallisen toista henkilöä vastaan nostamaa

kannetta tai muuta velallisen tekemää hakemusta, joka liittyy konkurssipesään, tai jos velallinen osallistuu johonkin oikeudenkäyntiin kolmantena osapuolena, pesänhoitaja voi velvollisuksiensa mukaisesti osallistua oikeudenkäyntiin velallisen sijasta. Jos pesänhoitaja on tietoinen tällaisesta oikeudenkäynnistä, mutta ei osallistu siihen, velallinen voi jatkaa kantajana, hakijana tai kolmantena osapuolena.

Jos ennen konkurssiin asettamista alkaneessa oikeudenkäynnissä on esitetty velalliseen kohdistuva omaisuusvaade, josta ei ole vielä annettu tuomiota, tuomioistuimien ei-keskittelyä samaa vaadetta tässä oikeudenkäynnissä. Tuomioistuimien aloittaa menettelyn uudelleen kantajan hakemuksen perusteella, jos ylempi oikeusaste on kumonnut konkurssipäätöksen ja konkurssihakemuksen hylkäämistä koskeva päätös on tullut voimaan tai jos konkurssimenettely päättyy keskeytykseen ilman konkurssiin asettamista.

Jos vaatimus omaisuuden sulkemisesta konkurssipesän ulkopuolelle on esitetty ennen konkurssiin asettamista alkaneessa oikeudenkäynnissä, tuomioistuimien käsittelee vaatimuksen. Tässä tapauksessa konkurssipesän hoitaja voi osallistua oikeudenkäyntiin velallisen sijasta. Pesänhoitajalla on vastaajana velallisen oikeudet ja velvollisuudet. Jos pesänhoitaja ei osallistu oikeudenkäyntiin, menettelyä voidaan jatkaa kantajan pyynnöstä.

Jos oikeudenkäynnissä on velallista kohtaan omiaisuutta koskeva vaade, josta annettavaan tuomioon voi hakea muutosta, pesänhoitaja voi hakea muutosta velallisen puolesta konkurssiin asettamisen jälkeen. Velallinen voi hakea muutosta pesänhoitajan suostumuksella.

Jos velalliseen kohdistuva hallinnollinen toimenpide on riitautettu tuomioistuimessa, hallinnollisen toimenpiteen riitauttamiseen sovellettavan määräajan päättymistä lykätään.

Tervehdyttämisen menettely ja velkajärjestelymenettely

Kun tervehdyttämishakemus on jätetty, asiaa käsittelevä tuomioistuin voi yrityksen esittämän hakemuksen, johon on liitetty selvittäjän suostumus, perusteella keskeyttää oikeudenkäynnin, jossa on kyse yrityksen kohdistuvasta rahavaateesta, siihen saakka, kun tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai tervehdyttämisen menettely saadaan päätökseen, paitsi jos kyseessä on työsuhteesta johtuva saatava tai elatusapusaatava, josta ei ole vielä tehty päätöstä.

Jos tuomioistuin hyväksyy velkajärjestelyhakemuksen, se keskeyttää oikeudenkäynnin yrityksen kohdistuvasta rahavaateesta, josta ei ole vielä annettu tuomiota, velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen tai menettelyn päättämiseen saakka.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Velkojen osallistuminen konkurssimenettelyyn

Velkoja esittää vaateensa konkurssimenettelyssä. Velkojen on ilmoitettava pesänhoitajalle kaikki ennen konkurssiin asettamista syntyneet vaateensa velallista kohtaan, riippumatta perusteista tai vaateiden täyttämisen määräajoista. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun konkurssi-ilmoitus on julkaistu sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä. Saatavasta ilmoitetaan pesänhoitajalle valvontakirjelmällä (*nõudeavaldus*). Velkojen on puolustettava saataviaan yleisessä velkojainkokouksessa. Vakuusoikeuksia puolustetaan yhdessä niiden turvaamien saatavien kanssa. Saatava, sen maksusaantijärjestys ja saatavien turvaaminen vakuusoikeudella katsotaan hyväksytyiksi, ellei pesänhoitaja tai yksikään velkoja vastusta sitä velkojainkokouksessa. Kokouksessa hyväksytyä saatavaa tai sen maksusaantijärjestystä ei voi riitauttaa myöhemmin.

Sen lisäksi, että kukin velkoja pyytää saatavansa ja sen puolustamista, velkojat osallistuvat konkurssimenettelyyn myös yleisen velkojainkokouksen kautta. Yleisellä velkojainkokouksella on toimivalta hyväksyä konkurssipesän hoitaja ja valita konkurssipesän valvojakunta, päättää velallisen yrityksen toiminnan jatkamisesta tai sen purkamisesta, päättää velallisen – mikäli se on oikeushenkilö – purkamisesta, tehdä sovintoratkaisu, päättää lain mukaisissa puitteissa konkurssipesän myyntiä koskevista kysymyksistä, puolustaa saatavia, ratkaista konkurssipesän hoitajan toimintaan kohdistuvia valituksia, päättää konkurssipesän valvojakunnan jäsenten palkkioista ja ratkaista muut asiat, jotka kuuluvat velkojainkokouksen toimivaltaan lain nojalla. Jos yleinen velkojainkokous päättää valita konkurssipesän valvojakunnan, valvojakunnan tehtävänä on muun muassa suojella konkurssimenettelyssä kaikkien velkojen etua.

Velkojen osallistuminen tervehdyttämisen menettelyyn

Selvittäjä ilmoittaa velkojille välittömästi tervehdyttämisen menettelyn aloittamisesta ja niillä yritystä kohtaan olevien vaateiden suuruudesta velkaluettelon perusteella. Jos velkoja, jonka saatavia pyritään järjestämään uudelleen tervehdyttämissuunnitelman puitteissa, ei ole samaa mieltä tässä ilmoituksessa esitetyistä tiedoista, velkoja toimittaa selvittäjälle ilmoituksessa esitetyssä määräajassa kirjallisen ilmoituksen, josta käy ilmi, missä suhteessa se ei ole samaa mieltä tervehdyttämistä koskevassa ilmoituksessa olevasta saatavasta, ja esittää todisteita näistä seikoista. Jos ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Jos selvittäjä ei ole samaa mieltä velkojan ilmoituksessa esitetystä väitteestä, hän välittää ilmoituksen ja todisteet viipymättä tuomioistuimelle ja perustelee, miksei hän ole samaa mieltä ilmoituksen tiedoista. Selvittäjän pitää perustella väitteensä. Tuomioistuin päättää toimitettujen väitteiden ja todisteiden perusteella, velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta ja laajuudesta.

Velkojen osallistuminen velkajärjestelymenettelyyn

Velkajärjestelymenettely koskee velkoja, joiden saatavat velallisilta ovat eräänntyneet siihen mennessä, kun velkajärjestelyhakemus tehdään. Tuomioistuin päättää velkajärjestelyhakemuksen hyväksymisestä, ja se voi tarvittaessa myös kuulla velkojan kantaa ja pyytää täydentäviä tietoja tai asiakirjoja. Hakemuksen tutkittavaksi ottamista koskeva päätös välitetään velalliselle ja kaikille velkojille, joiden saatavia velallinen aikoo järjestellä uudelleen. Jos hakemus hyväksytään, velkoja ei voi vedota sellaisen rahamääräisen velvoitteen rikkomiseen, joka syntyi ennen velkajärjestelyhakemuksen jättämistä, irtisanoakseen velallisen kanssa tehdyn sopimuksen, josta johtuvan saatavan velallinen aikoo järjestää uudelleen, eikä velkoja voi näillä perusteilla kieltäytyä täyttämästä omia velvoitteitaan. Kun tuomioistuin toimittaa velkajärjestelysuunnitelman velkojalle, se antaa velkajärjestelysuunnitelman vastaanottamisen jälkeen velkojalle vähintään kaksi viikkoa, mutta enintään neljä viikkoa aikaa esittää kanta tuomioistuimelle tai selvittäjälle. Velkoja esittää kantansa siihen, onko se samaa mieltä velallisen saatavasta ja vakuudesta antamista tiedoista, velallisen laskemasta velasta ja velan uudelleenjärjestelystä velallisen vaatimalla tavalla. Jos velkoja ei ole samaa mieltä velan järjestelystä uudelleen velallisen pyytämällä tavalla, velkojan on ilmoitettava, onko se samaa mieltä velan järjestelystä uudelleen muulla tavoin. Mikäli velkoja, jonka saatavaa haetaan uudelleenjärjesteltäväksi, ei ole samaa mieltä velallisen velkaluettelossa antamista tiedoista, velkoja ilmoittaa tuomioistuimelle, tai mikäli tuomioistuin niin määrää, selvittäjälle tuomioistuimen asettamassa määräajassa, miltä osin se ei ole samaa mieltä saatavasta, ja esittää todisteet. Jos ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Jos selvittäjä tai neuvonantaja ei ole samaa mieltä velkojan ilmoituksessa esitetystä väitteestä, se välittää ilmoituksen ja todisteet viipymättä tuomioistuimelle ja perustelee, miksei ole samaa mieltä ilmoituksen tiedoista. Tuomioistuin päättää toimitettujen väitteiden ja todisteiden perusteella velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Velallisen omaisuudesta tulee konkurssipesä konkurssipäätöksen perusteella, ja sitä käytetään velkojen saatavien kattamiseksi ja konkurssimenettelyn suorittamiseksi. Konkurssipesä merkitsee velallisen omaisuutta konkurssiin asettamishetkellä, takaisinperittyä tai takaisinsaatua omaisuutta sekä velallisen konkurssimenettelyn aikana hankkimia omaisuuksia. Konkurssipesään ei kuulu velallisen omaisuus, johon ei voi lain mukaan kohdistaa perintätoimia.

Kun konkurssi julistetaan, velallisen oikeus hallita ja käyttää konkurssipesää siirtyy konkurssipesän hoitajalle. Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen liittyvät velallisen luovutukset mitätöidään. Ennen konkurssiin asettamista tuomioistuin voi kieltää velallista luovuttamasta omaisuutta tai omaisuuksia ilman väliaikaisen konkurssipesän hoitajan suostumusta.

Konkurssipesän hoitajan on otettava velallisen omaisuus haltuunsa ja aloitettava konkurssipesän hallinnointi viipymättä konkurssipäätöksen antamisen jälkeen. Konkurssipesän hoitajan on vaadittava kolmannen osapuolen hallussa oleva velallisen omaisuus takaisin konkurssipesään, jolle laissa toisin säädetä. Konkurssipesän hallinnointiin kuuluu sellaisten konkurssipesään liittyvien toimien suorittaminen, jotka ovat tarpeen konkurssipesän säilyttämiseksi ja konkurssimenettelyn toteuttamiseksi, sekä velallisen toimien hallinnointi, jos velallinen on oikeushenkilö, tai velallisen liiketoiminnan järjestäminen, jos velallinen on itsenäinen ammatinharjoittaja. Velallisena olevaa oikeushenkilöä koskevassa konkurssimenettelyssä konkurssipesän hoitajalla on tällaiset hallintoneuvoston tai oikeushenkilön hallintoneuvostoa korvaavan elimen oikeudet ja velvollisuudet, jotka eivät ole konkurssimenettelyn tavoitteen vastaisia. Konkurssipesän hoitajan vastuu on sama kuin hallintoneuvoston jäsenellä.

Konkurssipesän hoitaja voi toteuttaa liiketoimen konkurssipesästä käteisvaroin ainoastaan tuomioistuimen suostumuksella. Konkurssipesän hoitaja ei maksa mitään maksuja velkojille käteisvaroin jakosuhteen perusteella. Konkurssipesän hoitaja voi suorittaa konkurssimenettelyn kannalta erityisen merkityksellisiä liiketoimia ainoastaan konkurssipesän valvokunnan suostumuksella. Erityisen merkityksellisiä liiketoimia ovat ennen kaikkea lainanotto, ja jos kyse on konkurssipesään sisältyvästä yrityksestä, kaikki liiketoimet, jotka eivät kuulu yrityksen säännöllisen liiketoiminnan piiriin. Konkurssipesän hoitaja ei voi ryhtyä mihinkään liiketoimiin itsensä tai häneen etuyhteydessä olevien henkilöiden kanssa konkurssipesän osalta tai puolesta taikka suorittaa muita samankaltaisia tai eturistiriitoja aiheuttavia liiketoimia tai pyytää korvausta tällaisissa liiketoimissa syntyneistä kuluista.

Konkurssipesän hoitaja voi aloittaa konkurssipesän myynnin ensimmäisen yleisen velkojainkokouksen jälkeen, paitsi jos velkojat ovat kokouksessa toisin päättäneet. Jos velallinen on valittanut konkurssipäätöksestä, velallisen omaisuutta ei saa myydä ilman velallisen suostumusta ennen kuin käräjäoikeudelle jätetty valitus on käsitelty. Näitä rajoituksia ei sovelleta sellaisten omaisuuserien myyntiin, jotka ovat helposti pilaantuvia, joiden arvo laskee nopeasti tai joiden varastointi tai säilyttäminen on liian kallista. Jos velallisen yrityksen toiminta jatkuu, omaisuuseriä ei saa myydä, jos tämä estää yrityksen toiminnan jatkumisen. Jos sovintoratkaisuehdotus tehdään, omaisuuseriä ei voida myydä ennen velkajärjestelyn suorittamista, paitsi jos yleinen velkojainkokous päättää, että ne voidaan myydä sovintoratkaisuehdotuksesta huolimatta. Konkurssipesä myydään huutokaupalla noudattaen täytäntöönpanomenettelystä annetun lain mukaista menettelyä.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Vaatimukset velallisen konkurssipesälle

Kaikki ennen konkurssin julistamista velallista kohtaan syntyneet vaateet esitetään velallisen konkurssipesälle riippumatta perusteista tai vaateiden täyttämisen määräajoista. Kun konkurssi velallistetaan, kaikkien velkojien velalliselle esittämien vaateiden katsotaan eräänntyneen, ellei laissa toisin säädetä.

Jos velkoja on esittänyt vastaavan vaateen tuomioistuimessa, mutta mitään oikeudellista päätöstä ei ole vielä tehty, tuomioistuin keskeyttää vaateen käsittelyn ja velkojan on esitettävä vaade konkurssipesän hoitajalle. Jos velkoja on esittänyt vaateen tuomioistuimessa, ja tuomioistuin on antanut päätöksen, joka on tullut voimaan, velkojan on esitettävä vaade myös konkurssipesän hoitajalle. Tällöin kuitenkin katsotaan, että vaadetta on puolustettu.

Konkurssipesän hoitaja voi riitauttaa päätöksen, jos velkojalla olisi ollut oikeus riitauttaa tuomioistuimen päätös.

Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen syntyvien saatavien käsittely

Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssimenettelyn velkojat voivat esittää vaateensa velalliselle ainoastaan konkurssilaisissa säädetyn mukaisesti. Vaateita voidaan esittää ainoastaan konkurssipesän hoitajalle, ja ainoastaan ennen konkurssiin asettamista syntyneitä vaateita voidaan esittää. Konkurssiin asettamisen jälkeen syntyviä vaateita ei voi esittää ennen konkurssimenettelyn päättymistä. Oikeushenkilöiden osalta on otettava huomioon, että useimmissa tapauksissa konkurssimenettelyn päättämiseen liittyy oikeushenkilön purkamisen, ja tämän seurauksena konkurssimenettelyn jälkeen ei ole minkäänlaisia henkilöitä, joita vastaan voidaan esittää vaateita. Siksi on toimittava varovaisesti ja otettava tämä riski huomioon liiketoimissa konkurssissa olevan oikeushenkilön kanssa. Luonnollista henkilöä vastaan konkurssimenettelyssä syntyvät vaateet voidaan esittää konkurssimenettelyn jälkeen yleisen menettelyn mukaisesti. Velvoitteet korvata konkurssimenettelyn aikana velallisena olevan luonnollisen henkilön lainvastaisista toimista aiheutuneet vahingot ovat yhdistettyjä velvoitteita, joten velallinen voidaan velvoittaa suorittamaan ne konkurssimenettelyn aikana yleisen menettelyn mukaisesti. Myös konkurssipesän osalta voidaan toteuttaa täytäntöönpanomenettely suoritettavista velvoitteista.

Myös sellaisen tilanteen syntyminen on mahdollinen, jossa velallinen luovuttaa konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta konkurssin asettamisen jälkeen.

Tällainen luovutus mitätöidään, koska konkurssiin asettamisen yhteydessä oikeus hallita ja käyttää omaisuutta siirrettiin konkurssipesän hoitajalle. Jos velallinen kuitenkin luovuttaa omaisuutta, toisen osapuolen tällaisen luovutustoimen perusteella siirtämät omaisuuserät palautetaan tälle osapuolelle, jos omaisuuserät on pidetty konkurssipesässä, tai sille myönnetään korvaus, jos konkurssipesä on siirron tuloksena kasvanut. Jos velallinen luovutti omaisuutta konkurssin asettamisajankohtana, luovutuksen oletetaan tapahtuneen konkurssiin asettamisen jälkeen. Jos velallinen on luovuttanut tulevat korvausvaatimuksensa ennen konkurssi-ilmoitusta, luovutus ei ole konkurssin asettamishetkestä lähtien pätevä konkurssin asettamisen jälkeen syntyneiden saatavien osalta. Velallisena oleva luonnollinen henkilö voi luovuttaa konkurssipesän omaisuutta pesänhoitajan suostumuksella. Kaikki luovutukset ilman pesänhoitajan suostumusta mitätöidään.

Tervehdyttämismenettelyn ja velkajärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen syntyvien saatavien käsittely

Tervehdyttämissuunnitelman voimassaoloaikana ei voi nostaa kannetta sellaisen saatavan perusteella, johon sovelletaan tervehdyttämissuunnitelmaa.

Muista saatavista voidaan nostaa kanne. Velkajärjestelysuunnitelman voimassaoloaikana ei voi nostaa kannetta eikä tehdä hakemusta hakemusmenettelyssä sellaisen saatavan perusteella, johon sovelletaan velkajärjestelysuunnitelmaa. Muista saatavista voidaan nostaa kanne.

Velkajärjestelysuunnitelman hyväksyminen ei rajoita velkojan oikeutta riitauttaa oikeudenkäynnissä saatavat, joita ei hyväksytty velkajärjestelysuunnitelmaan. Velkoja voi myös riitauttaa oikeudenkäynnissä saatavan määrän siltä osin kuin sitä ei ole hyväksytty suunnitelmaan.

Velallisen uudelleenjärjestelyhakemuksen tai tervehdyttämishakemuksen toimittaminen keskeyttää velalliseen kohdistuvien saatavien vanhentumisajan. Kun tervehdyttämishakemus on jätetty, asiaa käsittelevä tuomioistuin voi yrityksen esittämän hakemuksen, johon on liitetty selvittäjän suostumus, perusteella keskeyttää oikeudenkäynnin, jossa on kyse yrityksen kohdistuvasta rahavaateesta, siihen saakka, kun tervehdyttämissuunnitelma hyväksytään tai tervehdyttämismenettely saadaan päätökseen, paitsi jos kyseessä on työsuhteesta johtuva saatava tai elatusapusaatava, josta ei ole vielä tehty päätöstä.

Jos tuomioistuin hyväksyy velkajärjestelyhakemuksen, se keskeyttää oikeudenkäynnin yrityksen kohdistuvasta rahavaateesta, josta ei ole vielä annettu tuomiota, velkajärjestelysuunnitelman hyväksymiseen tai menettelyn päättämiseen saakka.

Tervehdyttämissuunnitelma ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen velvoitteen, täyttämästä omaa velvoitettaan.

Velkajärjestelysuunnitelman hyväksyminen ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastuullisesti velvollinen täyttämään yrityksen velvoitteen, suorittamasta omaa velvoitettaan.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Säännöt konkurssimenettelyn saatavien ilmoittamisesta, todistamisesta ja hyväksymisestä

Velkojien on ilmoitettava pesänhoitajalle kaikki ennen konkurssiin asettamista syntyneet vaateensa velallista kohtaan, riippumatta perusteista tai vaateiden täyttämisen määräajoista. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun konkurssi-ilmoitus on julkaistu sähköisessä *Ametlikud Teadaanded* -lehdessä. Konkurssiin asettamisen yhteydessä kaikkien velkojien velalliselle esittämien saatavien katsotaan eräänntyneen. Saatavasta ilmoitetaan pesänhoitajalle valvontakirjelmällä (*nõudeavaldus*). Valvontakirjelmässä ilmoitetaan saatavan sisältö, peruste ja määrä sekä se, onko saatavan vakuutena

pantti. Siihen liitetään asiakirjat, jotka osoittavat valvontakirjelmässä esitetyt seikat. Konkurssipesän hoitajalla on velvollisuus tarkistaa, ovatko esitetyt vaateet perusteltuja, ja ovatko vaateita turvaavat vakuusoikeudet voimassa. Velkojat ja velallinen voivat esittää kirjallisia vastalauseita saatavista tai saatavia turvaavista vakuusoikeuksista konkurssipesän hoitajalle ennen saatavien puolustamista käsittelevää kokousta.

Saatavia puolustetaan yleisessä velkojainkokouksessa. Vakuusoikeuksia puolustetaan yhdessä niiden turvaamien saatavien kanssa. Saatavien puolustamista käsittelevässä kokouksessa vaateet kuullaan niiden esittämisjärjestyksessä. Saatava, sen maksusaantijärjestys ja saatavan turvaava vakuusoikeus katsotaan hyväksytyiksi, mikäli pesänhoitaja tai mikään velkoja ei vastusta niitä saatavien puolustamista käsittelevässä kokouksessa tai jos pesänhoitaja tai vastalauseeseen esittänyt velkoja peruuttaa vastalauseen. Konkurssipesän hoitajalla on perustelluissa tapauksissa velvollisuus vastustaa vaadetta tai vakuusoikeutta saatavien puolustamista käsittelevässä kokouksessa. Saatavien puolustamista käsittelevässä kokouksessa ilman puolustusta katsotaan hyväksytyiksi vaateet, jotka on hyväksytty voimaan tulleen tuomioistuimen tai välimiesmenettelyn päätöksen nojalla, vakuusoikeudet, jotka on hyväksytty voimaan tulleen tuomioistuimen tai välimiesmenettelyn päätöksen nojalla, sekä vakuusoikeudet, jotka on kirjattu maarekisteriin, alusrekisteriin, panttirekisteriin tai Viron arvopaperirekisteriin. Hyväksytyistä vaateista laaditaan luettelo.

Saatavien puolustamista käsittelevän kokouksen pöytäkirjaan merkitään, hyväksyttiinkö kukin erillinen vaade tai vaateen turvaava vakuusoikeus ja kuka vastusti vaadetta, sen maksusaantijärjestystä tai vaateen turvaavaa vakuusoikeutta. Pöytäkirjaan merkitään myös, kuka luopui esittämästään vastalauseesta. Jos velkojan vaadetta ei ole hyväksytty eikä velkoja ole nostanut kannetta vaateen hyväksymiseksi tai tuomioistuin hylkäsi kanteen, velkojan toisen velkojan vaateisiin kohdistuvaa vastalauseita ei oteta huomioon. Jos toisen velkojan vaateisiin ei ole esitetty muita vastalauseita, vaade katsotaan hyväksytyksi. Vaadetta ja sen maksusaantijärjestystä, joka hyväksytään saatavien puolustamista käsittelevässä kokouksessa, ei voi riitauttaa myöhemmin.

Säännöt saatavien ilmoittamisesta, todistamisesta ja hyväksymisestä tervehdyttämismenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä

Tervehdyttämismenettelyssä velallinen esittää velkaluettelon, jossa mainitaan kaikki velalliseen kohdistuvat saatavat ja niiden velkojat. Velkojat eivät siten itse esitä mitään vaateita. Jos velkoja, jonka saatavaa pyritään järjestelemään tervehdyttämissuunnitelmassa, ei ole samaa mieltä saatavansa suuruudesta tervehdyttämismenettelyssä, se voi antaa selvittäjälle kirjallisen ilmoituksen, jossa mainitaan, miltä osin se ei ole samaa mieltä tervehdyttämismenettelyssä olevasta saatavasta, ja esittää todisteet. Jos ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Velallinen voi vastustaa velkojan esittämiä väitteitä, mutta hänen on perusteltava kantansa. Tuomioistuin päättää toimitettujen väitteiden ja todisteiden perusteella, velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta ja laajuudesta.

Velkajärjestelymenettelyssä velallinen laatii velkajärjestelysuunnitelman, jossa esitetään uudelleen järjesteltävät veloitteet ja velallisen pyytämä järjestelytapa. Samoin kuin tervehdyttämismenettelyssä, velkojat eivät itse esitä mitään vaateita. Mikäli velkoja, jonka saatavaa haetaan uudelleenjärjesteltäväksi, ei ole samaa mieltä velallisen velkaluettelossa antamista tiedoista, velkoja ilmoittaa tuomioistuimelle, tai mikäli tuomioistuin niin määrää, selvittäjälle tuomioistuimen asettamassa määräajassa, miltä osin se ei ole samaa mieltä saatavasta, ja esittää todisteet. Jos ilmoitusta ei esitetä määräaikaan mennessä, velkojan katsotaan olevan samaa mieltä saatavan suuruudesta. Jos selvittäjä tai neuvonantaja ei ole samaa mieltä velkojan ilmoituksessa esitetystä väitteestä, se välittää ilmoituksen ja todisteet viipymättä tuomioistuimelle ja perustelee, miksei ole samaa mieltä ilmoituksen tiedoista. Tuomioistuin päättää toimitettujen väitteiden ja todisteiden perusteella velkojen pääsaatavan ja rinnakkaisen saatavan suuruudesta sekä vakuuksien olemassaolosta.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden mynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksusaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Periaatteena on, että kaikkia velkoja kohdellaan tasavertaisesti. On kuitenkin tiettyjä poikkeuksia, jotka antavat tietyille velkojille etuoikeuden.

Ennen kuin varat maksetaan jakosuhteen perusteella, konkurssimenettelyyn liittyvät maksut maksetaan konkurssipesästä seuraavassa järjestyksessä:

- 1) omaisuuden poissulkemisesta tai takaisinsaannista syntyneet saatavat
  - 2) velalliselle ja hänen huollettavilleen maksettava elatustuki
  - 3) yhdistetyt veloitteet
  - 4) konkurssimenettelyssä aiheutuneet kustannukset.
- Kun nämä maksut on suoritettu, velkojen saatavat katetaan seuraavassa järjestyksessä:

- 1) hyväksytyt saatavat, joiden vakuutena on pantti
- 2) muut hyväksytyt saatavat, jotka ilmoitettiin määräajassa
- 3) muut saatavat, joita ei ilmoitettu määräajassa, mutta jotka hyväksyttiin.

Velallisen veloitteisiin liittyvä vahingonkorvausvastuu on mahdollinen, jos velallinen on yhteisvastaullinen. Tällöin yhteisvastaullinen velallinen on vastuussa velkojalle riippumatta siitä, onko velallinen maksukyvytön. Jos yhteisvastaullinen velallinen maksaa sen osuuden velasta, jonka velkoja on ilmoittanut velallisen suhteen, tämä osuus vähennetään saatavasta.

On myös mahdollista, että velallisen veloitteet siirretään lain nojalla kolmannelle osapuolelle. Jos työnantaja on maksukyvytön – eli hänet on asetettu konkurssiin tai konkurssimenettely on keskeytetty – työntekijälle hyvitetään kaikki korvaukset ja lomakorvaukset, joita hän ei ole saanut ennen kuin työnantaja ilmoitettiin maksukyvyttömäksi sekä kaikki työ sopimuksen purkamiseen liittyvät etuudet, jotka jäivät saamatta ennen kuin työnantaja ilmoitettiin maksukyvyttömäksi tai sen jälkeen. Jos työnantaja on maksukyvytön, valtio toimii konkurssimenettelyssä niiden työttömyysvakuutusmaksujen velkojana, joita ei ole saatu eräpäivään mennessä.

Koska tervehdyttämismenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä ei ole konkurssipesää, saatavat katetaan tervehdyttämisen- ja velkajärjestelysuunnitelmien mukaisesti. Tervehdyttämissuunnitelma ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastaullisesti velvollinen täyttämään yrityksen veloitteen, täyttämästä omaa veloitettaan. Jos henkilö, joka on yhteisvastaullisesti velvollinen täyttämään yrityksen veloitteen, on täyttänyt sen, hänellä on takautumisoikeus yritykseen nähden ainoastaan siltä osin kuin yritys on tervehdyttämissuunnitelman mukaisesti vastuussa veloitteen täyttamisestä. Velkajärjestelysuunnitelman hyväksyminen ei vapauta henkilöä, joka on yhteisvastaullisesti velvollinen täyttämään yrityksen veloitteen, suorittamasta omaa veloitettaan. Jos henkilö, joka on yhteisvastaullisesti velvollinen täyttämään velallisen veloitteen, on täyttänyt sen, hänellä on takautumisoikeus velalliseen nähden ainoastaan siltä osin kuin velallinen on velkajärjestelysuunnitelman mukaisesti vastuussa veloitteen täyttamisestä.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Konkurssimenettelyn päättäminen ja päättämisen vaikutukset

Konkurssimenettely päättyy, kun konkurssihakemus hylätään, kun konkurssimenettely keskeytetään, kun konkurssin taustalla olevien syiden olemassaolo on lakannut, kun velkojat antavat suostumuksensa, tai kun loppuraportti taikka sovintoratkaisu hyväksytään. Laissa säädetään myös joistakin muista perusteista. Tuomioistuin päättää menettelyn keskeyttämällä sen päätöksellä ilman konkurssiin asettamista ja velkojan maksukyvyttömäksi riippumatta, jos velallisen varat eivät riitä kattamaan konkurssimenettelystä aiheutuvia kustannuksia ja jos on mahdotonta periä omaisuutta takaisin tai esittää vaade hallintoelimen jäsentä vastaan. Tuomioistuin voi myös päättää menettelyn keskeyttämällä sen päätöksellä ilman konkurssiin asettamista ja velkojan maksukyvyttömäksi riippumatta, jos velallisen varat koostuvat pääasiassa takaisinsaantivaatimuksista tai kolmansiin osapuoliin kohdistuvista saatavista, ja näiden vaatimusten täyttäminen on epätodennäköistä. Tuomioistuin ei päättä menettelyä keskeyttämällä, jos velallinen, velkoja tai kolmas osapuoli siirtää tuomioistuimen vahvistaman määrän tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan konkurssimenettelyssä syntyvät kustannukset ja kulut. Jos velallisena olevaa oikeushenkilöä koskeva konkurssimenettely päättyy keskeyttämiseen, väliaikainen konkurssipesän hoitaja purkaa oikeushenkilön kahden kuukauden kuluessa menettelyn

päättämistä koskevan päätöksen voimaantulosta ilman likvidaatiomenettelyä. Jos konkurssimenettely keskeydyttyä velallisella on omaisuutta, ensiksi katetaan väliaikaisen konkurssipesän hoitajan palkkio ja välttämättömät kulut.

Tuomioistuin päättää konkurssimenettelyn velkojan hakemuksesta, jos konkurssimenettelyn perusteet eivät enää ole olemassa sen vuoksi, että velallinen osoittaa, ettei hän ole maksukyvytön ja ettei hänestä todennäköisesti tule maksukyvytöntä, tai jos konkurssi asetetaan, koska velallisesta todennäköisesti tulee maksukyvytön tulevaisuudessa. Jos konkurssimenettely päätetään, koska sen perusteet eivät enää ole olemassa, oikeushenkilöä ei pureta.

Tuomioistuin päättää konkurssimenettelyn velallisen hakemuksesta, jos kaikki saatavista määräajassa ilmoittaneet velkojat ovat suostuneet menettelyn päättämiseen. Jos velallisena oleva oikeushenkilö on pysyvästi maksukyvytön, tuomioistuin määrää oikeushenkilön purettavaksi tekemällä päätöksen menettelyn lopettamisesta.

Konkurssimenettely päättyy loppuraportin hyväksymiseen, kun konkurssipesän hoitaja toimittaa loppuraportin konkurssipesän valvojakunnalle ja tuomioistuimelle. Konkurssipesän hoitaja antaa loppuraportissa tietoja muun muassa konkurssipesästä ja sen myynnistä saaduista määristä, maksuista, velkojen hyväksymistä saatavista sekä toteutetuista ja vielä toteutumattomista toimista. Velkojat voivat esittää loppuraportista vastalauseita tuomioistuimelle. Tuomioistuin päättää loppuraportin hyväksymisestä ja konkurssimenettelyn päättämisestä. Mikäli loppuraportista käy ilmi, että velallisen tai velkojen oikeuksia on rikottu konkurssimenettelyssä, tuomioistuin kieltäytyy hyväksymästä loppuraporttia ja tekee päätöksen sen palauttamisesta konkurssipesän hoitajalle konkurssimenettelyn jatkamiseksi.

Konkurssimenettely voi päättyä myös ilmoitukseen sovintoratkaisusta. Sovintoratkaisu on velallisen ja velkojen välinen sopimus velkojen maksamisesta, ja siinä on kyse velkojen vähentämisestä tai maksuajan pidentämisestä. Sovintoratkaisu tehdään konkurssimenettelyssä velallisen tai konkurssipesän hoitajan ehdotuksesta konkurssiin asettamisen jälkeen. Päätöksen sovintoratkaisusta tekee yleinen velkojainkokous. Sovintoratkaisun hyväksymisestä päättää tuomioistuin. Tuomioistuin päättää konkurssimenettelyn päätöksellä, jolla se hyväksyy sovintoratkaisun.

Jos konkurssimenettelyä ei päätetä kahden vuoden kuluessa konkurssiin asettamisesta, konkurssipesän hoitaja toimittaa konkurssipesän valvojakunnalle ja tuomioistuimelle raportin kuuden kuukauden välein siihen saakka, kun konkurssimenettelysaatetaan päätökseen. Konkurssipesän hoitaja esittää kyseisessä raportissa syyt siihen, miksi konkurssimenettelyä ei ole saatettu loppuun, ja antaa tiedot myydystä ja myymättömästä konkurssipesästä sekä konkurssipesän hallinnoinnista. Tuomioistuin vapauttaa konkurssipesän hoitajan tehtävästään, kun konkurssimenettely päätetään, jollei lainsäädännössä toisin säädetä. Tuomioistuin voi kieltäytyä vapauttamasta konkurssipesän hoitajaa tehtävästään, jos konkurssimenettelyn päättämisaikana konkurssipesää ei ole myyty kokonaan, konkurssipesään odotetaan edelleen maksuja, pesänhoitajan nostamia kanteita ei ole käsitelty tai pesänhoitaja aikoo nostaa tai on velvollinen nostamaan kanteen. Tällöin konkurssipesän hoitaja jatkaa tehtäviään myös konkurssimenettelyn päätyttyä. Jos konkurssimenettelyn ja pesänhoitajan tehtävien päätyttyä konkurssipesään vastaanotetaan rahaa, jakoa varten talletetut rahamäärät ovat käytettävissä. Jos käy ilmi, että konkurssipesään sisältyy omaisuutta, jota ei otettu huomioon jakoehdotuksen laadinnassa, tuomioistuin tekee päätöksen myöhemmästä jaosta omasta aloitteestaan taikka pesänhoitajan tai velkojan hakemuksesta.

Tervehdyttämisenettelyn päättäminen ja päättämisen vaikutukset

Tervehdyttämisenettely päättyy, jos menettely päätetään ennen määräaika, tervehdyttämisuunnitelma kumotaan, tervehdyttämisuunnitelma on saatu toteutettua ennen määräaika tai tervehdyttämisuunnitelman mukainen toteuttamisaika päättyy. Jos tervehdyttämisuunnitelma on saatu toteutettua ennen määräaika, tervehdyttämisenettely päättyy, jos yritys on täyttänyt kaikki tervehdyttämisuunnitelman mukaiset velvoitteensa ennen kuin suunnitelman toteuttamismääräaika päättyy.

Tervehdyttämisenettely voidaan päättää ennen määräaika ainoastaan ennen kuin tervehdyttämisuunnitelma hyväksytään. Tuomioistuin päättää tervehdyttämisenettelyn ennen määräaika, jos yritys rikkoo yhteistyövelvollisuuttaan tai jättää siirtämättä tuomioistuimen määräämän määrän talletukseksi, jolla katetaan selvittäjän tai asiantuntijan palkkiot ja kulut, jos tervehdyttämisuunnitelmaa ei hyväksytä, jos yritys esittää tervehdyttämisenettelyn päättämistä koskevan hakemuksen, jos tervehdyttämisuunnitelman käynnistämisedellytykset eivät ole enää olemassa, jos yrityksen omaisuus on haaskattu tai velkojen etua on vahingoitettu, jos tervehdyttämisuunnitelmaa ei ole toimitettu määräajassa tai jos vaatimus on epäselvä. Jos tuomioistuin päättää tervehdyttämisenettelyn ennen määräaika, kaikki menettelyn aloittamisesta aiheutuvat vaikutukset päättyvät taannehtivasti.

Kun tervehdyttämisuunnitelman toteuttamisaika päättyy, menettely päätetään.

Tervehdyttämisenettely voi päättyä myös tervehdyttämisuunnitelman kumoamiseen. Tervehdyttämisuunnitelma kumotaan, jos yritys on tervehdyttämisuunnitelman hyväksymisen jälkeen tuomittu konkurssirikoksesta tai täytäntöönpanomenettelyyn liittyvästä rikoksesta, jos yritys ei ole täyttänyt riittävästi tervehdyttämisuunnitelman mukaisia velvoitteitaan, jos vähintään tervehdyttämisuunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei yritys pysty täyttämään suunnitelman mukaisia velvoitteitaan, tai selvittäjän hakemuksesta, jos valvontamaksua ei makseta tai jos yritys ei tarjoa selvittäjälle apua valvontavelvoitteen täyttämiseksi taikka ei anna tietoja, joita selvittäjä tarvitsee valvontaa varten, jos yritys hakee tervehdyttämisuunnitelman päättämistä tai jos yritys asetetaan konkurssiin. Jos tervehdyttämisuunnitelma kumotaan, kaikki menettelyn aloittamisesta aiheutuvat vaikutukset päättyvät taannehtivasti.

Velkajärjestelymenettelyn päättäminen ja päättämisen vaikutukset

Velkajärjestelymenettely päättyy, kun velkajärjestelyhakemus hylätään, velkajärjestelysuunnitelma kumotaan, menettely päätetään tai velkajärjestelysuunnitelman mukainen toteuttamisaika päättyy. Jos velkajärjestelysuunnitelma on saatu toteutettua ennen määräaika, velkajärjestelymenettely päättyy, jos velallinen on täyttänyt kaikki velkajärjestelysuunnitelman mukaiset velvoitteensa ennen kuin suunnitelman toteuttamismääräaika päättyy.

Tuomioistuin kumoaa velkajärjestelysuunnitelman velallisen hakemuksesta tai jos velallinen asetetaan konkurssiin. Tuomioistuin voi kumota velkajärjestelysuunnitelman, jos velallinen ei ole täyttänyt olennaisilta osin velkajärjestelysuunnitelman mukaisia velvoitteitaan, jos vähintään velkajärjestelysuunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei velallinen pysty täyttämään sen mukaisia velvoitteitaan, jos velallisella ei ole maksuvaikeuksia tai niistä on selviydytty, jos velallinen on tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti toimittanut aineellisesti paikkansapitämättömiä tai epätäydellisiä tietoja omaisuudestaan, tuloistaan, velkojistaan tai velvoitteistaan, jos velallinen on suorittanut maksuja velkajärjestelysuunnitelman ulkopuolisille velkojille ja siten vahingoittanut olennaisilta osin muiden velkojen etua, jos velallinen ei auta tuomioistuinta tai selvittäjää valvontavelvoitteen täyttämiseksi taikka ei anna tietoja, joita tarvitaan valvontaa varten, tai jättääsiirtämättä tuomioistuimen määräämän määrän talletukseksi, jolla katetaan asiantuntijan palkkiot ja kulut. Jos velkajärjestelysuunnitelma kumotaan, kaikki velkajärjestelyhakemuksen hyväksymisestä aiheutuvat vaikutukset päättyvät taannehtivasti.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Velkojen oikeudet konkurssimenettelyn päättämisen jälkeen

Konkurssimenettelyn päättämisen jälkeen velkojat voivat yleisen menettelyn nojalla vaatia velalliselta saatavia, jotka olisi voitu ilmoittaa, mutta joita ei ilmoitettu konkurssimenettelyssä, ja saatavia, jotka ilmoitettiin, mutta joita ei suoritettu, tai joiden osalta velallinen esitti vastalauseen. Tässä tapauksessa konkurssimenettelyn ajalta ei lasketa korkoa ja viivästyskorkoa.

Jos velallisenä oleva luonnollinen henkilö vapautetaan velvoitteistaan, joita ei täytetty konkurssimenettelyn aikana, velkojen saatavat velalliselta konkurssimenettelyssä, mukaan lukien sellaisten velkojen saatavat konkurssimenettelyssä, jotka eivät ilmoittaneet menettelyn kuluessa saataviaan, kumotaan, paitsi velvoitteet korvata tahallisuudesta tai lainvastaisesta teosta aiheutuneet vahingot tai maksaa elatusmaksut lapselle tai vanhemmalle. Konkurssimenettelyn päättämisen jälkeen velkojat voivat myös vaatia yhdistetyistä velvoitteista johtuvia saatavia, joita ei suoritettu velalliseen kohdistuvassa konkurssimenettelyssä. Konkurssimenettelyssä syntyviä vaateita, joita ei voitu esittää menettelyn aikana, voidaan esittää velallista vastaan yleisen menettelyn perusteella. Tässä tapauksessa vanhentumisaika alkaa konkurssimenettelyn päättymisestä. Siltä osin kuin konkurssimenettelyyn hyväksytyä velkojan vaadetta ei ole täytetty menettelyssä, asiaa koskeva päätös on täytäntöönpanoväline, ellei velallinen ole esittänyt vastalauseita vaateesta tai tuomioistuin hyväksynyt velkojan vaadetta.

Velkojen oikeudet tervehdyttämisenettelyn päättämisen jälkeen

Jos tervehdyttämisenettely päätetään tervehdyttämisuunnitelman toteuttamismääräajan päätyttyä, velkoja voi vaatia saatavaa, joka on järjestelty uudelleen tervehdyttämisuunnitelman mukaisesti, ainoastaan tervehdyttämisuunnitelmassa sovitussa laajuudessa ja vain siltä osin kuin sitä ei ole suoritettu tervehdyttämishojelman mukaisesti.

Jos tervehdyttämisuunnitelma kumotaan tai päätetään ennenaikaisesti, tervehdyttämisenettelyn aloittamisesta aiheutuvat kaikki vaikutukset päättyvät taannehtivasti. Velkojan, jonka saatava järjesteltiin uudelleen tervehdyttämisuunnitelman nojalla, saamisosoikeus yrityksen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan tervehdyttämisuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

Velkojen oikeudet velkajärjestelymenettelyn päättämisen jälkeen

Jos hakemus hylätään tai menettely päätetään, hakemuksen hyväksymisestä aiheutuvat kaikki vaikutukset päättyvät taannehtivasti. Velkojan, jonka saatavat järjesteltiin uudelleen velkajärjestelysuunnitelman nojalla, saamisosoikeus velallisen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan velkajärjestelysuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

Jos velkajärjestelymenettely päätetään, kun velkajärjestelysuunnitelman toteuttamisaika päättyy, velkoja voi vaatia saatavaa, joka on järjestelty uudelleen velkajärjestelysuunnitelman mukaisesti, ainoastaan velkajärjestelysuunnitelmassa sovitussa laajuudessa ja vain siltä osin kuin sitä ei ole suoritettu tervehdyttämishojelman mukaisesti.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssimenettely

Jos konkurssihakemus hyväksytään tai konkurssimenettely päättyy sovintoratkaisuun, konkurssimenettelystä aiheutuneet kulut ja kustannukset maksetaan konkurssipesästä. Jos tuomioistuin hylkää velallisen konkurssihakemuksen tai jos menettely päätetään, koska velallinen peruuttaa konkurssihakemuksen, konkurssimenettelystä aiheutuneet kulut ja kustannukset korvaa velallinen. Jos konkurssimenettely keskeytetään, tuomioistuin päättää konkurssimenettelystä aiheutuneiden kulujen ja kustannusten jaosta olosuhteiden perusteella.

Jos velallisen hakemuksesta aloitettu menettely keskeytetään ilman konkurssiin asettamista eivätkä velallisen varat riitä vaadittujen maksujen suorittamiseen, tuomioistuin määrää velallisen maksamaan väliaikaisen pesänhoitajan palkkiot ja kulut. Se voi myös määrätä, että ne korvataan valtion varoista. Väliaikaisen pesänhoitajan palkkioiden ja kulujen korvaus valtion varoistavo olla enintään 397 euroa (mukaan lukien lakisääteiset verot ja lukuun ottamatta arvonlisäveroa). Tuomioistuin ei määrää, että väliaikaisen pesänhoitajan palkkiot ja kulut korvataan valtion varoista, jos velallinen, velkoja tai kolmas osapuoli on siirtänyt tuomioistuimen vahvistaman määrän tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan väliaikaisen pesänhoitajan palkkiot ja kulut.

Tervehdyttämisenettely

Jos tervehdyttämisenettely aloitetaan, tuomioistuin asettaa määräjajan, jonka kuluessa yrityksen on siirrettävä tuomioistuimen vahvistama määrä tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan selvittäjän alustava palkkio ja alustavat kulut. Jos yritys ei suorita maksua, tuomioistuin päättää tervehdyttämisenettelyn. Tuomioistuin päättää selvittäjälle korvattavan palkkion ja kulujen määrän, kun hänet vapautetaan tehtävästään tai kun tervehdyttämisuunnitelma hyväksytään selvittäjän toimintaa ja kuluja koskevan raportin perusteella.

Jos tuomioistuin pyytää tervehdyttämisenettelyyn asiantuntijoita, heillä on oikeus saada korvausta tehtäviensä suorittamisesta aiheutuvista tarpeellisista ja perustelluista kuluista sekä saada palkkio tehtäviensä suorittamisesta. Tuomioistuin päättää asiantuntijalle korvattavien palkkioiden ja kulujen määrän, kun asiantuntija vapautetaan tehtävästään asiantuntijan toimintaa ja kuluja koskevan raportin perusteella, joka on toimitettu tuomioistuimen määräämässä määräajassa. Tuomioistuin voi asiantuntijan palkkion määräämiseksi kuulla myös yritystä.

Velkajärjestelymenettely

Velkajärjestelymenettelyssä aiheutuvista kuluista ja kustannuksista vastaa velallinen. Velkojen menettelykustannuksista vastaavat velkojat itse. Tuomioistuin voi määrätä velallisen vastaamaan velkojen kustannuksista, jos tämä teki tietoisesti perusteettoman velkajärjestelyhakemuksen tai aiheutti menettelykustannuksia velkojille esittämällä muulla tavalla tietoisesti vääriä tietoja tai esittämällä tietoisesti perusteettoman hakemuksen tai vastalauseen. Velallinen ei saa valtiotaoikeusapua valtion käsittelymaksun suorittamista varten. Jos velkajärjestelysuunnitelma toteutetaan, velallisen ei tarvitse maksaa takaisin valtion oikeusavun kustannuksia. Jos nimitetään selvittäjä tai asiantuntija, tuomioistuin vahvistaa määrän, joka velallisen on siirrettävä tähän tarkoitukseen osoitetulle tilille talletukseksi, jolla katetaan selvittäjän tai asiantuntijan palkkiot ja kulut.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Konkurssimenettely

Kun konkurssi julistetaan, velallisen oikeus hallita ja käyttää konkurssipesää siirtyy konkurssipesän hoitajalle. Konkurssiin asettamisen jälkeen konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen liittyvät velallisen luovutukset mitätöidään. Velallisenä oleva luonnollinen henkilö voi luovuttaa konkurssipesän omaisuutta pesänhoitajan suostumuksella. Kaikki luovutukset ilman pesänhoitajan suostumusta mitätöidään.

Tuomioistuin kumoaa takaisinsaantimenettelyllä kaikki velallisen liiketoimet tai muut toimet, jotka toteutettiin ennen konkurssiin asettamista ja jotka vahingoittavat velkojen etuja. Jos takaisinsaannin kohteena oleva liiketoimi tai muu toimi on toteutettu ajanjaksolla, joka ulottuu väliaikaisen pesänhoitajan nimittämisen jälkeen konkurssiin asettamiseen, liiketoimen tai muun toimen katsotaan vahingoittaneen velkojen etuja.

Velallinen, velkoja tai pesänhoitaja voi pyytää, että tuomioistuin kumoaa yleisen velkojainkokouksen päätöksen, mikäli päätös on lainvastainen tai rikkoo lain edellyttämää menettelyä tai jos laissa säädetään nimenomaisesti oikeudesta riitauttaa päätös. Yleisen velkojainkokouksen päätöksen kumoamista voidaan pyytää myös, jos päätös vahingoittaa velkojen yhteistä etua.

Jos menettely on aloitettu velallisenä olevan luonnollisen henkilön vapauttamiseksi velvoitteistaan, tuomioistuin voi velkojan pyynnöstä kumota päätöksen, jolla velallinen vapautetaan velvoitteista, joita ei ollut täytetty konkurssimenettelyssä yhden vuoden kuluessa päätöksestä, mikäli on ilmeistä, että velallinen on tahallisuudesta rikkinut velvoitteitaan menettelyssä, jolla velallinen vapautetaan velvoitteista, ja on siten olennaisesti estänyt velkojen vaatimusten täyttämisen.

Jos velallinen ja velkojat päätyvät konkurssiin asettamisen jälkeen sovintoratkaisuun, tuomioistuin voi kumota sovintoratkaisun, jos velallinen ei noudata sovintoratkaisusta johtuvia velvoitteita, on tuomittu konkurssirikoksesta tai täytäntöönpanomenettelyyn liittyvästä rikoksesta tai jos vähintään sovintoratkaisun määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei velallinen pysty täyttämään sovintoratkaisun vaatimuksia. Sovintoratkaisun kumoaminen vaikuttaa kaikkiin siihen osallistuneisiin velkoihin ja siten suojelee velkoja kokonaisuutena.

Tervehdyttämismenettely

Tuomioistuin kumoaa tervehdyttämissuunnitelman, jos yritys on tervehdyttämissuunnitelman hyväksymisen jälkeen tuomittu konkurssirikoksesta tai täytäntöönpanomenettelyyn liittyvästä rikoksesta, jos yritys ei ole täyttänyt riittävästi tervehdyttämissuunnitelman mukaisia velvoitteitaan, jos vähintään tervehdyttämissuunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei yritys pysty täyttämään suunnitelman mukaisia velvoitteitaan, tai selvittäjän hakemuksesta, jos valvontamaksua ei makseta tai jos yritys ei auta selvittäjää valvontaveloitteen täyttämiseksi taikka ei anna tietoja, joita selvittäjä tarvitsee valvontaa varten, tai yritys hakee tervehdyttämissuunnitelman päättämistä tai jos yritys asetetaan konkurssiin. Velkojan, jonka saatavat järjesteltiin uudelleen velkajärjestelysuunnitelman nojalla, saamisosoikeus yrityksen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan tervehdyttämissuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

Velkajärjestelymenettely

Tuomioistuin kumoaa velkajärjestelysuunnitelman velallisen hakemuksesta, jos velallinen asetetaan konkurssiin tai jos velallinen ei ole täyttänyt olennaisilta osin velkajärjestelysuunnitelman mukaisia velvoitteitaan, jos vähintään velkajärjestelysuunnitelman määräajan puoleenväliin mennessä on selvää, ettei velallinen pysty täyttämään sen mukaisia velvoitteitaan, jos velallisella ei ole maksuvaikkeitä tai niistä on selviydytty ja velkojen saatavien uudelleenjärjestely ei ole enää oikeudenmukaista velkojille olosuhteiden olennaisten muutosten vuoksi, jos velallinen on tahallisesti tai törkeän tuottamuksellisesti toimittanut aineellisesti paikkansapitämättömiä tai epätäydellisiä tietoja varoistaan, tuloistaan, velkojistaan tai velvoitteistaan, jos velallinen on suorittanut maksuja velkajärjestelysuunnitelman ulkopuolisille velkojille ja siten vahingoittanut olennaisilta osin muiden velkojen etua, jos velallinen ei auta tuomioistuinta tai selvittäjää valvontaveloitteen täyttämiseksi taikka ei anna tietoja, joita tarvitaan valvontaa varten, tai jättää tallentamatta tuomioistuimen määräämän määrän. Velkojan, jonka saatavat järjesteltiin uudelleen velkajärjestelysuunnitelman nojalla, saamisosoikeus velallisen suhteen palautuu alkuperäiseen määrään. Lisäksi on otettava huomioon velkojan velkajärjestelysuunnitelman toteutuksesta saama voitto.

Päivitetty viimeksi: 12/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellinen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys - Kreikka

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa sellaisia elinkeinonharjoittajia ja yhteisöjä vastaan, jotka ovat oikeushenkilöitä ja joilla on taloudellinen päämäärä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamiseksi on tehtävä hakemus, jonka voi jättää velallinen itse, velkoja, jolla on oikeudellinen intressi, tai siinä tapauksessa, että asiaan liittyy yleistä etua koskevia seikkoja, ensimmäisen oikeusasteen syyttäjä (*eisangeléas protodikón*). Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen edellytykset ovat seuraavat: a) jos hakemuksen jättää velkoja, velkojen maksun on täytynyt keskeytyä; b) jos hakemuksen jättää velallinen, todennäköisyys velallisen maksukyvyttömyydestä riittää. Tuomioistuin vahvistaa maksujen keskeyttämisen päivämäärän, joka voi olla enintään kaksi vuotta tuomion julkaisemispäivämäärää aikaisempi. Henkilöt, joilla on oikeudellinen intressi, voivat pyytää tuomioistuimen puheenjohtajaa määräämään menettelyistä, jotka katsotaan välttämättömiksi, jotta estetään kaikki velkojan kannalta haitalliset muutokset velallisen omaisuudessa. Näiden menettelyjen soveltaminen päättyy automaattisesti siitä hetkestä alkaen, jolloin päätös maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta tehdään.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyttömyysmenettelyn piirissä olevaan omaisuuteen (*ptocheutikí periousía*) kuuluu velallisen koko omaisuus siitä riippumatta, missä se sijaitsee sinä päivänä, jolloin maksukyvyttömyys on todettu. Maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin eivät kuulu a) omaisuuserät, jotka eivät ole ulosmittauskelpoisia, kuten velallisen ja hänen perheensä toimeentulon kannalta välttämättömät asiat, sekä asiat, joita velallinen tarvitsee voidakseen työskennellä elääkseen, tai b) sellainen omaisuus, jota ei voida ulosmitata erityisten lain säännösten nojalla. Maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin ei myöskään kuulu sellainen omaisuus, jonka velallinen on hankkinut maksukyvyttömyyden toteamisen jälkeen.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Maksukyvyttömyyden toteamisesta alkaen velallinen menettää automaattisesti omaisuutensa määräämisoikeuden eli oikeuden hallinnoida ja luovuttaa varojaan. Mitään hallinnointitoimia, jotka velallinen tekee ilman selvittäjän (*syndikos*) suostumusta, ei voida toteuttaa. Velallisen varoja hallinnoi selvittäjä. Velallinen voi ottaa varat omaan hallintaansa ainoastaan laissa säädetyissä poikkeustapauksissa. Määrätyn selvittäjän on oltava lakimies, jolla on yli viiden vuoden kokemus. Selvittäjän työtä valvoo tuomioistuimen esittelevä tuomari (*eisigittís dikastís*). Jotkin selvittäjän toimet vaativat maksukyvyttömyysasioita käsittelevän tuomioistuimen (*ptocheutikó dikastírio*) lupaa. Tämä tuomioistuin toimii ylimpänä valvojana, joka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn johtamisesta.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Maksukyvyttömyyden toteaminen ei vaikuta velkojan oikeuteen käyttää saataviaan velallisen vastavaatimuksen kuittamiseen siinä tapauksessa, että kuittauksen edellytykset täyttyivät ennen maksukyvyttömyyden toteamista. Kaikkia kuittauskieltoja sovelletaan myös maksukyvyttömyyteen.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Kaikki kahdensivuliset sopimukset, jotka ovat voimassa maksukyvyttömäksi toteamisen ajankohtana ja joissa velallinen on asianosaisena, pysyvät voimassa, jollei maksukyvyttömyysmenettelyä koskevassa lainsäädännössä muuta säädetä. Selvittäjällä on oikeus panna voimassa olevat sopimukset täytäntöön ja veloitaa sopimuspuolia noudattamaan sopimuksia, jos esittelevä tuomari on antanut siihen luvan. Kaikki toistaiseksi voimassa olevat sopimukset pysyvät voimassa, jollei lainsäädännössä muuta säädetä. Tämä ei kuitenkaan koske taloudellisia sopimuksia. Maksukyvyttömyyslainsäädännön säännökset eivät vaikuta laissa tai sopimuksessa vahvistettuun oikeuteen purkaa sopimus. Maksukyvyttömyyden toteaminen on peruste purkaa luonteeltaan henkilökohtaisia sopimuksia, joissa velallinen on osapuolena. Selvittäjä voi siirtää sopimussuhteen, jossa velallinen on vastapuolena, kolmannelle osapuolelle. Maksukyvyttömyyden toteaminen aiheuttaa työsuhteen purkamisen.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Sen jälkeen kun maksukyvyttömyys on todettu, kaikki yksittäisten velkojen velallista vastaan aloittamat menettelyt, joiden tarkoituksena on kattaa maksukyvyttömyysmenettelyyn kuuluvat saatavat tai täyttää siihen kuuluvat vaatimukset, keskeytetään automaattisesti. Menettelyn keskeyttäminen ei rajoita vakuusvelkoja koskevia säännöksiä, eikä sitä sovelleta maksukyvyttömyysmenettelyn piirissä olevaa omaisuutta koskeviin vakuuksiin. Menettelyn keskeyttäminen muutamaksi kuukaudeksi voi kuitenkin koskea, tietyin ehdoin, joitakin velkoja. Toisin sanoen maksukyvyttömyyden toteamisen jälkeen ei

saa toteuttaa seuraavia toimia: ulosottotoimien jatkaminen, suorituskanteen tai vahvistuskanteen nostaminen tai tällaisten kanteiden jatkaminen, valituksen jättäminen tai kuuleminen sekä hallinnollisten tai veroja koskevien toimien aloittaminen tai täytäntöönpano.

8 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Selvittäjä jatkaa niiden kanteiden käsittelyä, jotka olivat vireillä maksukyvyyttömyyden toteamisajankohtana, jos velallinen on niissä velkojana. Jos velallinen on kyseisissä kanteissa velallisenä, kanteiden käsittely keskeytetään ja aloitetaan saatavien ilmoittamista ja todistamista koskeva menettely.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyyttömyysmenettelyyn?

Velkojien on esitettävä velalliseen kohdistuvat vaatimuksensa konkurssiasiamiehelle (*grammatéas ton ptocheúseon*). Kaikki velkojat, riippumatta etuoikeussijasta tai vakuudesta, mukaan lukien ne velkojat, joiden saatavat ovat ehdollisia, muodostavat velkojainkokouksen (*synéleusi ton pistotón*). Sen ensimmäinen kokous kutsutaan koole maksukyvyyttömyyttä koskevassa tuomioistuimen päätöksessä. Velkojainkokous voi valita kolmijäsenisen velkojatoimikunnan (*epitropí pistotón*), joka voi puolestaan nimittää yhteisen edustajan kaikille velkojainkokouksen jäsenille. Kolmijäseninen velkojatoimikunta seuraa menettelyn etenemistä.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Kun velallisen irtain ja kiinteä omaisuus on luetteloitu, selvittäjä voi kuulla esittelevää tuomaria ja pyytää lupaa myydä maksukyvyyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvia tavaroita tai irtainta omaisuutta, mutta ainoastaan senhetkisten tarpeiden kattamiseksi. Kun velkojat on selvitetty ja jos yrityksen tervehdyttämissuunnitelmaa ei ole hyväksytty tai vahvistettu tai jos tällainen hyväksyminen tai vahvistus on peruutettu, selvittäjä voi muuttaa velallisen omaisuutta rahaksi ja jakaa tuotot velkojille. Selvittäjä voi luovuttaa velkojille koko yrityksen tai yksittäisiä omaisuuksia. Velallisen kiinteää omaisuutta voidaan luovuttaa vain siinä tapauksessa, että maksukyvyyttömyystuomioistuin on antanut siihen luvan selvittäjän pyynnöstä sen jälkeen, kun esittelevä tuomari on antanut lausuntonsa.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Velallisen kaikki velkojat voivat ilmoittaa saatavansa ja toimittaa asiakirjat konkurssiasiamiehelle riippumatta siitä, ovatko heidän saatavansa etuoikeussijalla, tai siitä, onko niistä annettu vakuus. Menettelyyn osallistuvilla velkojilla on jo maksukyvyyttömyyden toteamisajankohtana velalliseen kohdistuva sopimukseen perustuva rahasaatava, jonka johdosta voidaan nostaa kante oikeudessa. Menettelyn aloittamisen jälkeen syntyneitä saatavia ei voida ilmoittaa. Kun on tehty päätös konkurssipesän muuttamisesta rahaksi, ensin maksetaan pesänhoitajan oikeudenkäyntikulut, konkurssipesän hoidosta syntyneet maksut, pesänhoitajan palkkiot ja konkurssipesään kohdistuneet saatavat (*omadiká pistómata*). Sen jälkeen määritetään velkojien etuoikeusjärjestys.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Saatavat on ilmoitettava kirjallisesti konkurssiasiamiehelle ja niissä on eriteltävä saatavan luonne, peruste, syntymisen ajankohta ja muut asiaan liittyvät seikat kuukauden kuluessa siitä, kun maksukyvyyttömyyttä koskeva päätös on julkaistu lakimieskassan lehdessä, jossa tuomioistuimen tiedoksiannot julkaistaan (*Deltio Dikastikón Dimosieúseon tou Tameíou Nomikón*). Jos edellä mainittu saatavien ilmoittamiselle asetettu määräaika umpeutuu, velkoja voi silti esittää väitteen (*anakopi*) ja pyytää, että maksukyvyyttömyystuomioistuin tarkistaa hänen saatavansa. Tarkistamiseen sovelletaan seuraavaa: a) tarkistamisen suorittaa selvittäjä esittelevän tuomarin läsnä ollessa kolme päivää saatavan esittämiseksi asetetun määräajan umpeutumisen jälkeen; b) velkoja, jonka saatava tarkistetaan, voi olla itse läsnä tarkistuksessa tai paikalla voi olla asianmukaisesti valtuutettu kolmas osapuoli; c) tarkistus suoritetaan vertaamalla velkojan asiakirjoja velallisen tilikirjoihin ja asiakirjoihin; d) esittelevä tuomari laatii tarkistuksesta kertomuksen; e) epäselvissä tapauksissa esittelevä tuomari päättää, hyväksytäänkö saatava, ja voi hyväksyä saatavan myös väliaikaisesti; f) velallinen, selvittäjä ja ne velkojat, joiden saatavat on jo hyväksytty, voivat esittää väitteitä tarkistuksen aikana. Ei ole verkkosivua, jossa olisi saatavilla lomakkeita edellä esitettyä menettelyä varten. Menettelyssä käytettäviä lomakkeita saa kuitenkin ensimmäisen oikeusasteen (*protodikeio*) konkurssiasiamieheltä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksusaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Kun päätös maksukyvyyttömyysmenettelyn kohteena olevan omaisuuden muuttamisesta rahaksi on tehty, selvittäjä laatii viipymättä varojen jakamista koskevan luettelon ja toimittaa sen esittelevälle tuomarille. Esittelevä tuomari julistaa luettelon täytäntöönpanokelpoiseksi ja asettaa sen esille toimistoonsa. Jakamisessa otetaan huomioon seuraavat yleiset etuoikeudet: i) saatavat, jotka ovat seurausta kaiken tyypisestä rahoituksesta, jonka tarkoituksena on ollut velallisen toiminnan jatkaminen; ii), velallisen lääketieteellisestä hoidosta ja hautajaisista johtuvat saatavat; iii) välttämättömien elintarvikkeiden hankkimisesta johtuvat saatavat; iv) työntekijöiden saatavat, jotka koskevat heidän työsuhdettaan tai asianajajien palkkioita; v) maanviljelijöiden saatavat; vi) Kreikan valtion ja paikallisten viranomaisten saatavat; vii) takuurahaston (*synengyitikó*) saatavat ja etuoikeusasemassa olevien velkojien saatavat, jotka koskevat velallisen tiettyä irtainta tai kiinteää omaisuutta tai rahasummaa. Jos luovutettaviin omaisuuksiin tai rahavaroihin sovellettavat etuoikeudet ovat toistensa kanssa päällekkäisiä, siviiliprosessilain asiaa koskevia säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin.

14 Mitkä ovat maksukyvyyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Velallinen ja selvittäjä voivat toimittaa maksukyvyyttömyystuomioistuimelle tervehdyttämissuunnitelman. Siihen on sisällyttävä tiedot velallisen taloudellisesta tilanteesta ja ehdotus velkojien saatavien suorittamisesta, kuvaus toteutettavista toimenpiteistä, kuten organisaatiomuutokset ja liiketoimintasuunnitelmat, oikeuksien muodostaminen ja kunkin velkojan asema etuoikeusjärjestyksessä. Maksukyvyyttömyystuomioistuin toteuttaa suunnitelman alustavan arvioinnin automaattisesti 20 päivän kuluessa sen toimittamisesta ja voi hylätä sen laissa vahvistetuista syistä. Jos tuomioistuin ei hylkää suunnitelmaa, se asettaa vähintään kolmen kuukauden määräajan, jossa velkojat voivat joko hyväksyä tai hylätä suunnitelman, sekä päivämäärän, jolloin velkojien on määrä tavata. Suunnitelmaa koskeva neuvottelu ja äänestys käydään esittelevän tuomarin läsnä ollessa. Suunnitelman hyväksymiseksi tarvitaan erityinen enemmistö. Jos velkojat hyväksyvät tervehdyttämissuunnitelman, se toimitetaan tuomioistuimelle hyväksyttäväksi. Kun lopullinen päätös suunnitelman hyväksymisestä on annettu, siitä tulee kaikkia velallisia sitova, riippumatta velallisten etuoikeusasemasta ja siitä, ovatko ne ilmoittaneet saatavansa.

Maksukyvyyttömyysmenettely päättyy. Yksittäiset velkojat voivat käynnistää asiansa koskevat menettelyt.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Kun maksukyvyyttömyysmenettely todetaan päättyneeksi, velallinen saa takaisin määräysvallan omaisuuteensa ja saa jälleen hallita omaisuuttaan, ja yksittäiset velkojat voivat käynnistää asiansa koskevat menettelyt. Tarkemmin sanottuna maksukyvyyttömyysmenettely päättyy, kun omaisuus on muutettu rahaksi, minkä jälkeen selvittäjä antaa asiasta raportin kuukauden kuluessa.

16 Kuka vastaa maksukyvyyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Maksukyvyyttömyysmenettelyn kustannukset suoritetaan velallisen varoista.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Kaikki toimet, jotka velallinen on toteuttanut maksujen lakkauttamisen ja maksukyvyyttömyyden toteamisen välisellä "kriittisellä" ajanjaksolla (*ýpopti períodos*) ja jotka ovat haitallisia velkojille, voidaan kumota (toimet, jotka voidaan kumota, *práxeis dynitíkis anáklisis*) tai ne on kumottava (toimet, jotka on kumottava, *práxeis ypochreotíkis anáklisis*) maksukyvyyttömyylain ehtojen mukaisesti. Selvittäjä tai tietyn ehdoin velkoja voi pyytää maksukyvyyttömyysasioita käsittelevää tuomioistuinta kumoamaan toimen. Jokaisen, joka on saanut haltuunsa velallisen omaisuutta peräytetyn toimen perusteella, on palautettava kyseiset varat.

Päivitetty viimeksi: 13/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys - Espanja

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Tuomioistuimissa käytävää maksukyvyttömyysmenettelyä (*concurso de acreedores*) sovelletaan sekä velallisiin yksityishenkilöihin (luonnollisiin henkilöihin) että yrityksiin (oikeushenkilöihin). Velallista luonnollista henkilöä koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä sovelletaan 28. heinäkuuta 2015 annettuun lakiin 25/2015 sisältäviä erityissäännöksiä, joiden tarkoituksena on antaa velalliselle mahdollisuus vapautua veloista, jotka jäävät konkurssimenettelyssä maksamatta.

Konkurssiin voidaan asettaa kuka tahansa velallinen, niin luonnollinen henkilö (myös alaikäinen tai vajaavaltainen) kuin oikeushenkilö, olipa kyseessä yrittäjä tai kuluttaja. Lakiin sisältyy kuitenkin muutamia velallisen tyyppin mukaan sovellettavia erityissäännöksiä, jotka koskevat etenkin liikeyrityksiä ja kuluttajia. Oikeushenkilö voidaan asettaa konkurssiin, vaikka se olisi selvitystilassa. Yritysrhyhmään kuulumisella ei ole merkitystä, vaan konkurssiin voidaan asettaa yksi tai useampi ryhmään kuuluva maksukyvytön yritys, muttei koko ryhmää sellaisenaan.

Kuolinpesä voidaan asettaa konkurssiin, kun perintöä ei ole vastaanotettu.

Valtion aluerakenteeseen kuuluvia yksiköitä, julkisia laitoksia ja muita julkisoikeudellisia yhteisöjä ei voida asettaa konkurssiin.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

2.1. Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen edellytykset

Laissa on säädetty konkurssiin asettamiselle tiettyjä subjektiivisia ja objektiivisia edellytyksiä.

A) Subjektiivinen edellytys: konkurssiin voidaan asettaa kuka tahansa velallinen, olipa tämä luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, yrittäjä tai kuluttaja, mutta lakiin sisältyy kyseessä olevan velallisen tyyppin mukaan sovellettavia erityissäännöksiä, jotka koskevat etenkin liikeyrityksiä ja kuluttajia.

Valtion aluerakenteeseen kuuluvia yksiköitä, julkisia laitoksia ja muita julkisoikeudellisia yhteisöjä ei voida asettaa konkurssiin.

B) Objektiivinen edellytys: velallinen on maksukyvytön, mikä tarkoittaa, ettei velallinen kykene maksamaan velkojaan sitä mukaa kuin ne erääntyvät.

2.2. Menettelyn aloittamista hakevat osapuolet

Konkurssihakemusta koskevat vaatimukset riippuvat siitä, hakeeko konkurssiin asettamista velallinen vai hakevatko sitä velkojat.

Jos konkurssiin asettamista hakee velallinen (*concurso voluntario*), on velallisen perusteltava tuomioistuimelle olevansa tosiasiallisesti maksukyvytön tai maksukyvyttömyyden uhkan olevan olemassa. Velallisen on toisin sanoen osoitettava, ettei kykene maksamaan erääntyviä velkoja ajallaan. Jos velallinen on tosiasiallisesti maksukyvytön, on konkurssihakemus tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun velallinen on tullut tietoiseksi tai hänen olisi pitänyt tulla tietoiseksi maksukyvyttömydestään.

Lain mukaan velallinen voi kuitenkin ilmoittaa tuomioistuimelle näiden kahden kuukauden kuluessa neuvottelevansa velkojensa kanssa velkajärjestelysopimuksesta, ja tällöin määräjän kulumisen keskeytyy neuvottelujen ajaksi. Velkojat eivät voi myöskään käynnistää kolmeen kuukauteen velallisen toiminnan harjoittamisen kannalta välttämättömään omaisuuteen kohdistuvaa erillistä ulosmittausta. Jos velkojien kanssa ei päästä sopimukseen määräjän kuluessa, velallisella on kuukausi aikaa hakea konkurssiin asettamista.

Velallisen on esitettävä hakemuksessaan tiettyjä asiakirjoja, kuten liiketoimintaselvitys, omaisuusluettelo, velkojaluettelo sekä saatavien takaukset, työntekijäluettelo ja kirjanpito, jos velallinen on kirjanpitovelvollinen.

Velallisella, joka voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, on velvollisuus hakea konkurssiin asettamista, kun se on tosiasiallisesti maksukyvytön.

Tosiasiallinen maksukyvyttömyys on tilanne, jossa henkilö ei kykene maksamaan erääntyviä velkojaan ajallaan. Jos maksukyvyttömyys on vasta uhka, joka ei ole vielä toteutunut mutta jonka toteutuminen vaikuttaa todennäköiseltä, velallisella on oikeus (mutta ei velvollisuutta) hakea konkurssia.

Kauppaoikeudellisia asioita käsittelevälle tuomioistuimelle esitettävän konkurssihakemuksen on ehdottomasti liitettävä asiakirjat, joista säädetään Espanjan konkurssilain (*Ley Concursal*) 6 §:n 2 momentissa (taloutta ja juridista asemaa koskeva selonteko; ilmoitus siitä, harjoittaako liiketoimintaa; oikeushenkilön osakkaat, pesänhoitajat tai selvittäjät ja tilintarkastaja; luettelo omaisuudesta ja oikeuksista sekä niiden tunnistetiedot; aakkosjärjestyksessä laadittu velkojaluettelo, josta käyvät ilmi velkojan kotipaikka, saatavan määrä ja eräpäivä sekä voimassa olevat takaukset; tarvittaessa luettelo palveluksessa olevista työntekijöistä; jos velallinen on kirjanpitovelvollinen, on toimitettava tilikirjat, ja jos velallinen kuuluu yritysrhyhmään, on ilmoitettava yritysrhyhmän nimi ja esitettävä sen konsolidoitu tilinpäätös).

Velallisella on velvollisuus tehdä aktiivista yhteistyötä konkurssiasiaista vastaavan tuomioistuimen ja pesänhoitajien kanssa. Toisin sanoen pelkkä passiivinen vaatimusten täyttäminen ei riitä, vaan velallisen on oma-aloitteisesti annettava tietoja, jos ne ovat merkittäviä. Näin ollen velallisella on velvollisuus saapua kuultavaksi (tuomioistuimeen ja pesänhoitajan luo), myötävaikuttaa asian ratkaisemiseen ja antaa tietoja. Nämä velvollisuudet koskevat sekä velallista luonnollista henkilöä että velallisen oikeushenkilön tosiasiallista tai oikeudellista kannalta virallista johtoa, joko nykyistä johtoa tai kahden edellisen vuoden aikana johdossa olleita. Tämän velvollisuuden täyttämättä jättäminen katsotaan vilpilliseksi toiminnaksi tai tahalliseksi laiminlyönniksi, jonka perusteella tekijä voidaan tuomita konkurssirikoksesta (joka liittyy velkoja vahingoittavan sopimuksen hyväksymiseen tai selvitysmenettelyn aloittamiseen).

Velallinen voidaan todeta vastuulliseksi maksukyvyttömyydestään, jolloin hänelle voidaan tuomita seuraamus. Yksi konkurssimenettelyn tarkoituksista on analysoida maksukyvyttömyyden syitä ja erityisesti sitä, onko velallisen tai muiden velalliseen välittömästi tai välillisesti sidoksissa olevien henkilöiden menettely aiheuttanut maksukyvyttömyyden tai pahentanut sitä. Tätä varten selvitetään vastuut Espanjan konkurssilain 172 §:ään ja 172 a §:ään sisältyvistä seuraamuksista kootun taulukon avulla.

2.3. Aloittaminen ja oikeusvaikutusten voimaantulo

Tuomioistuin tutkii esitetyt asiakirjat, ja jos maksukyvyttömyys tai sen uhka on perusteltu, velallinen asetetaan konkurssiin samana tai sitä seuraavana päivänä, jona hakemus esitetään. Jos asiakirjoissa on puutteita, tuomioistuin voi myöntää kertaluonteisesti viisi päivää aikaa täydentää asiakirjoja.

Myös kuka tahansa velkojista voi hakea konkurssiin asettamista, ja tällöin konkurssia kutsutaan pakolliseksi (*concurso necesario*). Hakemuksen esittävän velkojan on perusteltava velallisen tosiasiallinen maksukyvyttömyys ja esitettävä peruste, jonka nojalla se on hakenut täytäntöönpanoa velallista vastaan saamatta riittävästi varoja velan kattamiseen, tai näytettävä toteen erinäisiä seikkoja, joiden perusteella velallinen oletetaan maksukyvyttömäksi. Tällaisia seikkoja ovat esimerkiksi veloitteiden yleinen maksamatta jättäminen, omaisuuden yleinen ulosmittaus, omaisuuden kätkeminen tai pikainen realisointi tai tiettyjen velkojen (verot, sosiaaliturvamaksut, työntekijöiden saatavat) maksamatta jättäminen.

Jos konkurssiin asettamista hakee velkoja, velallinen haastetaan oikeuteen ja velallisella on mahdollisuus vastustaa konkurssiin asettamista. Tällöin tuomioistuin järjestää suullisen käsittelyn, jossa osapuolet voivat esittää todisteita tietyin rajoituksin. Tuomioistuin ratkaisee, onko kyseessä tosiasiallinen maksukyvyttömyys, ja jos on, asettaa velallisen konkurssiin. Konkurssiin asettaminen tapahtuu myös, jos velallinen hyväksyy konkurssiin asettamisen, ei vastusta sitä tai jättää saapumatta suulliseen käsittelyyn.

Jos velallinen luonnollinen henkilö on todellisuudessa maksukyvytön tai häntä uhkaa maksukyvyttömyys ja hänellä arvioidaan olevan velkaa enintään viisi miljoonaa euroa, hän voi pyytää velkojen sovittelua tuomioistuimen ulkopuolella. Näin voivat tehdä myös oikeushenkilöt, jotka täyttävät Espanjan konkurssilain 231 §:n vaatimukset.

Konkurssiin asettamista koskevan tuomioistuimen päätöksen oikeusvaikutukset tulevat voimaan heti, vaikka päätökseen haettaisiin muutosta.

2.4 Maksukyvyttömyyspäätöksen julkaiseminen

Konkurssiin asettamista koskeva päätös julkaistaan mieluiten sähköisessä muodossa, ja ote päätöksestä julkaistaan Espanjan virallisessa lehdessä (*Boletín Oficial del Estado*). Tuomioistuin voi määrätä päätöksen julkaistavaksi useammassa välineessä, jos pitää tätä välttämättömänä.

2.5 Väliaikaiset toimenpiteet

Kun tuomioistuin on ottanut konkurssihakemuksen käsiteltäväksi, se voi määrätä tarvittavat toimenpiteet velallisen omaisuuden koskemattomuuden varmistamiseksi konkurssihakemuksen tehneen pyynnöstä yleisessä prosessilainsäädännössä säädettyllä tavalla. Tarvittaessa tuomioistuin voi edellyttää myös etukäteisvakuutta mahdollisten vastuiden turvaamiseksi.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

3.1 Maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluva omaisuus

Maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin (konkurssipesään) kuuluvaa omaisuutta ovat kaikki konkurssipäätöksen antopäivänä velalliselle kuuluvat omaisuus ja oikeudet sekä kaikki omaisuus ja oikeudet, joita velallinen hankkii tai jotka siirtyvät velalliselle menettelyn aikana. Konkurssipesän ulkopuolelle jää omaisuus, jota ei voida ulosmitata.

Laivoihin tai ilma-aluksiin liittyvien velkojen etuoikeutetut velkojat voivat erottaa nämä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta nostamalla asiaa koskevat kanteet alakohtaisen lainsäädännön mukaisesti.

Kun konkurssiin asetettu velallinen on naimisissa oleva luonnollinen henkilö, konkurssipesään kuuluu myös hänen henkilökohtainen omaisuutensa ja, jos puolisoiden omaisuus on aviovarallisuusjärjestelmässä yhteinen, myös puolisoiden yhteinen omaisuus, jos velallisen veloitteet ulottuvat siihen. Konkurssi ei edellytä velallisen toiminnan lakkauttamista, vaan velallinen voi jatkaa yritystoimintaa sen mukaan, onko velallisen toimivalta pidätetty kokonaan vai edellytetäänkö toimille ainoastaan pesänhoitajan lupa. Yleensä omaisuuden hallintaa tai siitä määräämistä koskeviin toimenpiteisiin vaaditaan pesänhoitajan lupa, mutta tietyt yleisluonteiset toimet voivat olla sallittuja, jos ne kuuluvat yrityksen tavanomaiseen toimintaan. Omaisuutta ei voida lähtökohtaisesti käyttää konkurssiin asetetun yhtiön toiminnan rahoittamiseen ilman tuomioistuimen lupaa, ennen kuin sopimus on hyväksytty tai selvitys on aloitettu. Seuraavassa kohdassa tarkastellaan velallisen toimivallan pidättämistä kokonaan tai siihen puuttumista.

Jos rahoittaminen tapahtuu kassaan saapuvilla uusilla tuloilla velkajärjestelyn yhteydessä, otetaan massavelat osittain (puoliksi) huomioon.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

4.1 Velallisen toimivalta

Lähtökohtaisesti toisistaan erotetaan vapaaehtoinen ja pakollinen konkurssi (22 §). Vapaaehtoisessa konkurssissa omaisuus säilyy velallisen hallinnassa ja määräysvallassa, ja pesänhoitajan on vain hyväksyttävä tai vahvistettava toimet. Pakollisessa konkurssissa tilanne on päinvastoin: velalliselta pidätetään oikeus omaisuuden hallintaan ja siitä määräämiseen, ja pesänhoitaja alkaa huolehtia tästä. Sääntelyllä ei pyritä rankaisemaan konkurssivelallista, vaan säilyttämään omaisuus ja varmistamaan menettelyn lopputulos.

Edellytyksenä on kuitenkin velallisen taloudellisen toiminnan jatkuminen, minkä vuoksi 44 §:ssä annetaan pesänhoitajalle oikeus laatia luettelo toimista, jotka voivat luonteensa tai määränsä vuoksi jättää tarvittavan valvonnan ulkopuolelle. Järjestelmä on joustava, sillä tuomioistuin voi perustellulla päätöksellä määrätä toimivallan pidätettäväksi, kun kyseessä on vapaaehtoinen konkurssi, tai toimivallan pelkästään rajoitettavaksi lupa- tai hyväksymisjärjestelmällä, kun kyseessä on pakollinen konkurssi. Tällöin sen on ilmoitettava riskit, jotka käytännöllä pyritään välttämään, sekä käytännöllä tavoiteltavat edut.

Myös alkuperäistä toimivallan rajoittamisen tai pidättämisen järjestelmää voidaan muuttaa milloin tahansa myöhemmin niin ikään perustellulla päätöksellä pesänhoitajan aloitteesta konkurssivelallisen kuulemisen jälkeen (ei omasta aloitteesta). Vaatimuksena on, että tällainen muutos julkaistaan samalla tavalla kuin konkurssin alkamista koskeva kuulutus.

Toimivallan rajoittaminen päättyy konkurssin päättyessä. Muussa tapauksessa toimivallan rajoittaminen jatkuu aina sopimuksen hyväksymiseen asti.

Sopimuksessa saatetaan määrätä toimivaltaa koskevista rajoittavista toimenpiteistä tai kielloista. Jos konkurssi päättyy selvitykseen, velallisen toimivalta pidätetään kyseisen vaiheen alkaessa.

Konkurssilaissa vaaditaan, että konkurssipesään kuuluva velallisen omaisuus säilyy muuttumattomana. Joissakin tapauksissa velallisen omaisuutta on kuitenkin mahdollista myydä konkurssimenettelyn aikana tuomioistuimen luvalla. Tuomioistuimen lupaa ei aina tarvita. Myös tuotantoyksikköjen myynti on mahdollista konkurssimenettelyn aikana konkurssilain 146 a §:ssä säädettyllä tavalla.

Konkurssivelallisen toiminnan jatkumista koskevaan yleissääntöön tehdyn poikkeuksen mukaan velallisen toimet voidaan sulkea tai toiminta lakkauttaa pesänhoitajan aloitteesta, kun velallista ja työntekijöiden edustajia on kuultu. Kun tämä johtaa työsopimusten kollektiiviseen päättämiseen, keskeyttämiseen tai muuttamiseen, tuomioistuin toimii erityissäännöksiä noudattaen.

Laissa säädetään myös velallisen kirjanpitoa koskevista erityisistä velvollisuuksista. Konkurssin vaikutuksista konkurssiin asetetun oikeushenkilön alaisiin yksikköihin säädetään erikseen.

4.2 Pesänhoitajan nimittäminen ja toimivalta

Pesänhoitaja tarvitaan avustamaan tuomioistuinta ja huolehtimaan konkurssiasioista. Konkurssiin asettamisen jälkeen tuomioistuin määrää muodostamaan niin sanotun toisen jaoston, jossa käsitellään kaikki pesänhoitajan nimittämiseen, työjärjestykseen, toimivaltaan ja vastuuseen liittyvät asiat.

Pesänhoitaja valitaan Espanjan konkurssirekisteriin (*Registro Público Concursal*) vapaaehtoisesti ilmoittautuneiden luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden joukosta lakimääräisten edellytysten mukaisesti. Tässä toisistaan erotetaan pienet, keskisuuret ja suuret konkurssit. Ensimmäinen nimitys luettelosta tapahtuu arvalla, ja tämän jälkeen nimitysvuoron perusteella. Suurissa konkurseissa tuomioistuin voi kuitenkin nimittää perustellusti sopivimmaksi katsomansa pesänhoitajan laissa säädettyjä edellytyksiä noudattaen. Jos konkurssiin on asetettu luottolaitos, tuomioistuin nimittää yhden Espanjan pankkijärjestelmän hallittua rakenneuudistusta varten perustetun rahaston (*Fondo de Reestructuración Ordenada Bancaria*) ehdottamista pesänhoitajista. Tuomioistuin nimittää yhden Espanjan arvopaperimarkkinoiden valvontaviranomaisen (*Comisión Nacional del Mercado de Valores*) ehdottamista pesänhoitajista, kun konkurssiin on asetettu tämän viranomaisen valvoma yhteisö. Vakuutusyhtiön konkurssissa nimitetään yksi Espanjan vahinkovakuutusyhtiön (*Consorcio de Compensación de Seguros*) ehdottamista pesänhoitajista.

Tavallisesti nimitetään yksi ainoa pesänhoitaja. Poikkeustapauksessa konkurssiasiaa vastaava tuomioistuin voi nimittää toisen pesänhoitajan, jos tämä on perustellua konkurssiin liittyvän yleistä etua koskevan syyn vuoksi. Tällöin toisena pesänhoitajana toimii velkojana oleva viranomaisen tai tällaiseen viranomaiseen sidoksissa oleva tai sen alaisena toimiva julkisoikeudellinen yhteisö.

Konkurssilain 33 §:ssä luetellaan yksityiskohtaisesti pesänhoitajan tehtävät, jotka luokitellaan prosessuaalisiin tehtäviin, velalliselle tai sen hallintoelimille kuuluviin tehtäviin, työoikeudellisiin tehtäviin, velkojen oikeuksiin liittyviin tehtäviin, ilmoitus- ja arviointitehtäviin, arvonmääritykseen ja maksusuorituksiin liittyviin tehtäviin sekä sihteeristön tehtäviin. Pesänhoitajan tärkein tehtävä on 75 §:ssä säädetyn selonteon ja siihen liitettävän luetteloehdotuksen ja velkojaluettelon esittäminen.

Tuomioistuin vahvistaa pesänhoitajan palkkion 6. syyskuuta 2004 annetussa kuninkaan asetuksessa 1860/2004 säädetyn palkkiotaulukon mukaisesti. Nimitetyn pesänhoitajan on otettava tehtävä vastaan, ja tuomioistuin voi jäädä tai erottaa pesänhoitajan perustellusta syytä. Tuomioistuin voi nimittää myös valtuutettuja avustajia auttamaan pesänhoitajaa tämän tehtävissä.

4.3 Konkurssiastasta vastaava tuomioistuin

Konkurssimenettelyssä toimivaltainen on siviilioikeuden alalla toimiva kauppaoikeudellisiin asioihin erikoistunut tuomioistuin. Tuomioistuin asettaa velallisen konkurssiin ja johtaa menettelyä. Tuomiovallasta 1. heinäkuuta 1985 annetun lain 6/1985 (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) 86 b §:ssä luetellaan kauppaoikeudellisiin asioihin erikoistuneiden tuomioistuinten toimivaltuudet, joiden joukkoon kuuluvat etenkin konkurssiastoihin liittyvät kysymykset. Tuomioistuin voi rajoittaa velallisen perusoikeuksia konkurssiin asettamisen yhteydessä tai sitä ennen turvaamistoimena. Nämä rajoitukset voivat koskea seuraavia: a) kirje- ja puhelinviestinnän valvominen; b) oleskeluvellisuuden rajoittaminen ja kotiarestiin määräämisen mahdollisuus sekä c) kotietsintä. Jos velallinen on oikeushenkilö, näitä toimenpiteitä voidaan toteuttaa myös velallisen kaikkien tai muutamien johtajien tai selvittäjien osalta (nykyisten tai aiempien, jotka ovat hoitaneet tehtävää kahden edellisen vuoden aikana).

Espanjan konkurssilain 8 §:ssä säädetään puolestaan konkurssiastasta vastaavan tuomioistuimen yksinomaisesta toimivallasta muutamilla aloilla ja yleisesti kaikissa toimissa, jotka kohdistuvat tai liittyvät suoraan konkurssivelallisen omaisuuteen. Tuomioistuimella on toimivalta myös tehdä tai keskeyttää kollektiivisesti työsopimuksia, joissa konkurssivelallinen on työnantajana, sekä käsitellä konkurssiin asetetun yhtiön johtoa tai selvittäjiä vastaan nostetut vahingonkorvauskanteet.

Tuomioistuimella on toimivalta käsitellä ennakkoratkaisun luonteisesti ja ainoastaan konkurssimenettelyä varten myös konkurssiin suoraan liittyviä hallinnollisia tai sosiaalisia kysymyksiä.

Konkurssilakiin sisältyy kansainvälistä ja alueellista toimivaltaa koskevia säännöksiä sekä noudatettavaa menettelynkulkua koskevia prosessuaalisia erityissäännöksiä, joita sovelletaan prosessuaalisten yleissäännösten sijasta.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Kun velallinen on asetettu konkurssiin, ei konkurssivelallisen saatavia tai velkoja ole mahdollista kuitata. Kuittaus hyväksytään kuitenkin, jos sitä koskevat edellytykset ovat täyttyneet jo ennen konkurssiin asettamista, vaikka vaatimusten täyttymistä koskeva päätös annettaisiin myöhemmin. Kyseisistä edellytyksistä on säädetty yleisesti Espanjan siviililain (*Código Civil*) 1196 §:ssä (saatavien vastavuoroisuus, suoritusten yhtenäisyys, erääntyminen, likviditeetti ja perintäkelpoisuus).

Kyseisen säännöksen ulkopuolelle jäävät konkurssit, joihin liittyy ulkomainen ulottuvuus, jos tämä on maksukyvyttömyysilanteessa mahdollista konkurssivelallisen vastavuoroiseen saatavaan sovellettavassa laissa säädetyn mukaisesti.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

6.1 Vaikutus velallisen sopimussuhteisiin

Espanjan konkurssilain 61 §:n 2 momentissa säädetään konkurssin vaikutuksesta konkurssivelallisen kolmansien osapuolten kanssa tekemiin sopimuksiin, joita ei ole täytetty ennen konkurssiin asettamista. Ongelma liittyy kahdenvälisiin sopimuksiin, sillä yksipuolinen sopimus ratkaisee kolmannen osapuolen saatavan tunnustamisen. Kolmas osapuoli on velkoja tai vaatii kyseistä saatavaa, joka sisällytetään konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen, kuten 61 §:n ensimmäisessä momentissa säädetään. Hallintoviranomaisten kanssa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan hallintolain erityissäännöksiä.

Espanjan konkurssilain 61 §:n 2 momentissa säädetään yleisenä periaatteena, ettei yksin konkurssiin asettaminen vaikuta sopimuksiin, jotka sisältävät täyttämättä olevia, sekä konkurssivelkojalle että toiselle osapuolelle kuuluvia vastavuoroisia velvoitteita. Konkurssivelallisen velvoitteisiin lukeutuvat suoritukset hoidetaan konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta. Myös päätökseen perustuvat korvaukset ovat massavelkoja.

Laissa vahvistetaan tällaisten sopimusten voimassaolo, mutta lain mukaan sellaiset sopimusehdot ovat pätemättömiä, joissa määrätään mahdollisuudesta sopimuksen purkamiseen tai päättämiseen yksin siitä syystä, että jompikumpi osapuolista asetetaan konkurssiin.

Jos sopimuksen purkaminen on konkurssin edun mukaista, siihen annetaan lupa. Pesänhoitaja voi pyytää sopimuksen purkamista konkurssiastasta vastaavalta tuomioistuimelta, jos konkurssivelallisen valtuudet on pidätetty. Jos konkurssivelallisen toimivaltaan on ainoastaan puututtu, voi sopimuksen purkamista pyytää velallinen itse. Tällöin tuomioistuimen on kutsuttava koolle konkurssivelallinen, pesänhoitaja ja sopimuksen toinen osapuoli. Jos näiden välillä päästään yhteisymmärrykseen, annetaan päätös sopimuksen purkamisesta. Muussa tapauksessa kiista käsitellään väliintulomenettelyssä ja tuomioistuin päättää asianmukaisella tavalla suoritusten ja korvausten ennalleen palauttamisesta. Tähän käytetään konkurssipesään kuuluvaa varallisuutta, mikä ei tietenkään välttämättä houkuttele, jos määrä on suuri.

6.2 Purkaminen sopimusrikkomuksen vuoksi

Espanjan konkurssilain 62 §:n mukaisesti konkurssiin asettaminen ei vaikuta kahdenvälisten sopimusten purkamiseen, kun jompikumpi osapuoli rikkoo sopimusta konkurssiin asettamisen jälkeen. Jos kyseessä ovat toisiaan seuranneet perättäiset sopimukset, purkamista koskevaa toimivaltaa voidaan käyttää myös silloin, jos sopimusrikkomus on tapahtunut ennen konkurssiin asettamista. Vaikka purkamisen peruste olisi olemassa, tuomioistuimen on otettava huomioon konkurssin etu, ja se voi tämän perusteella määrätä sopimuksen täytettäväksi. Sopimus täytetään suorittamalla konkurssivelallisen maksettavaksi tulevat suoritukset konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta.

Purkaminen tapahtuu konkurssiastasta vastaavassa tuomioistuimessa käytävässä väliintulomenettelyssä. Jos vaatimus hyväksytään ja sopimus määrätään purettavaksi, katsotaan erääntyvien velvoitteiden raukeavan. Erääntyneiden velvoitteiden osalta sopimusvelvoitteensa täyttäneen velkojan saatava luetaan mukaan konkurssiin, jos konkurssivelallisen sopimusrikkomus on tapahtunut ennen konkurssiin asettamista. Jos konkurssivelallinen rikkoo sopimusta konkurssiin asettamisen jälkeen, sopimuksen täyttäneen osapuolen saatava maksetaan konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta. Saatava käsittää aiheutuneiden vahinkojen korvaamisen (62 §:n 4 momentti).

Lakiin sisältyy erityissäännös, 64 §, jolla säännellään työsopimuksiin kohdistuvia vaikutuksia. Sitä seuraavassa pykälässä säädetään ylempään johdon tekemiin sopimuksiin kohdistuvista vaikutuksista.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

7.1 Uusien kanteiden kieltö

Siviili- ja työoikeudellisia asioita käsittelevät tuomioistuimet eivät voi ottaa käsiteltäväksi kanteita, joiden käsittely kuuluu konkurssiastasta vastaavalle tuomioistuimelle (lähinnä konkurssivelallisen omaisuuden kohdistuvat kanteet).

Jos tällainen kanne on otettu käsiteltäväksi virheellisesti, on kaikki toimet päätettävä tuloksettomina, eikä yksikään toimi ole pätevä. Myöskään kauppaoikeudellisia asioita käsittelevät tuomioistuimet eivät voi ottaa käsiteltäväksi kanteita, jotka nostetaan konkurssiin asettamisesta konkurssimenettelyn päättymiseen ulottuvalla ajanjaksolla ja joissa vaaditaan konkurssiin asetettujen pääomayhtiöiden johtajilta sosiaaliturvaan liittyvien velvoitteiden suorittamista, kun yhtiö on laiminlyönyt veloitteensa yhtiön purkamisperusteen yhteydessä.

7.1 Konkurssiin asettamisen vaikutukset velallisen omaisuuden ulosmittaukseen ja muihin pakkokeinoihin

Yleissääntö on, ettei konkurssiin asettamisen jälkeen voida käynnistää konkurssivelallisen omaisuuden kohdistuvia yksittäisiä ulosmittauksia tuomioistuimessa tai sen ulkopuolella eikä hallinnollisia tai verotuksellisia pakkokeinoja. Jos tätä kieltoa rikotaan, seuraamuksena on toimen täydellinen pätemättömyys. Tähän on kaksi poikkeusta, joissa ulosmittausta voidaan jatkaa konkurssiin asettamisesta huolimatta siihen asti, kunnes selvityssuunnitelma on hyväksytty: a) ulosmittausmääräykseen liittyvät hallinnolliset täytäntöönpanomenettelyt ja b) työoikeuteen perustuva ulosmittaus, jossa konkurssivelallisen omaisuutta on ulosmitattu ennen konkurssiin asettamista, ellei ulosmitattu omaisuus ole välttämätön velallisen yritystoiminnan tai ammatinharjoittamisen jatkamiseksi.

Suorittamatta olevien ulosmittausten osalta 55 §:n 2 momentissa säädetään, että käynnissä olevat toimet keskeytyvät konkurssiin asettamista koskevan päätöksen antopäivästä lähtien, sanotun rajoittamatta kuitenkaan tähän liittyvien saatavien käsittelyä konkurssimenettelyssä.

Reaalivakuuksien realisoinnista on annettu erityissäännöksiä, joita käsitellään seuraavan kysymyksen yhteydessä puhuttaessa tiettyihin saataviin kohdistuvista vaikutuksista.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

8.1 Konkurssiin asettamisen vaikutukset vireillä oleviin oikeudenkäynteihin

Jos velallinen on osapuolena oikeudenkäynnissä, joka on vireillä samaan aikaan kuin velallinen asetetaan konkurssiin, jatkuu oikeudenkäynti tuomion lainvoimaiseksi tulon asti. Tähän on yksi poikkeus: konkurssiasiaan yhdistetään viran puolesta oikeushenkilön vahingonkorvauskanteet, jotka kohdistuvat yritysjohdon, selvittäjiin tai tilintarkastajiin ja joiden käsittely jatkuu normaalin menettelyn mukaisesti.

Välimesmenettelyt: välityssopimukset, joissa velallinen on osapuolena, eivät ole voimassa konkurssimenettelyn aikana (52 §). Siksi välimesmenettelyä ei myöskään voida käynnistää konkurssiin asettamisen jälkeen. Vireillä oleva menettely jatkuu lopullisen välitystuomion antamiseen asti.

8.2 Konkurssivelallisen nostama kanne (54 §)

Laissa säädetään perusteista, joiden nojalla konkurssivelallinen voi nostaa kanteen säilyttämiensä valtuuksien mukaan. Yleisesti voidaan todeta, että jos on kyse konkurssista, jossa velallinen menettää oikeuden määrätä omaisuudestaan (*deudor suspendido*), muihin kuin henkilökohtaisiin asioihin liittyvän kanteen nostaminen kuuluu pesänhoitajalle. Jos on kyse velkajärjestelystä, jossa velallinen säilyttää osaksi oikeuden määrätä omaisuudestaan (*deudor intervenido*), kanteen nostaa velallinen itse saatuaan pesänhoitajalta asianmukaisen luvan, mikäli kanne vaikuttaa velallisen omaisuuteen. Kun velallisella on osittainen määräämisoikeus ja pesänhoitaja pitää kanteen nostamista konkurssipesän edun mukaisena, mutta velallinen ei sitä nosta, voi tuomioistuin antaa pesänhoitajalle luvan kanteen nostamiseen.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

9.1 Velkojen osallistuminen maksukyvttömyysmenettelyyn

Velkojat voivat pyytää konkurssiin asettamista tuomioistuimelta, ja velallinen voi vastustaa pyyntöä, jolloin järjestetään suullinen käsittely ja tuomioistuin ratkaisee asian päätöksellä. Jos velallinen asetetaan konkurssiin, pidetään konkurssia "pakollisena", mikä merkitsee tavallisesti sitä, että velalliselta voidaan pidättää omaisuuden hallinta- ja määräysvalta. Pesänhoitaja asettuu velallisen sijaan näissä tehtävissä.

Konkurssipäätöksessä velkojille annetaan yksi kuukausi aikaa vaatia saataviaan päätöksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä. Samalla pesänhoitajalla on velvollisuus ilmoittaa asiasta yksitellen niille velkojille, joilla on velallisen asiakirjojen mukaan velvollisuus ilmoittaa saatavistaan. Sama määräaika koskee myös ulkomaille sijoittautuneita velkoja. Ilmoitus on annettava kirjallisesti ja osoitettava pesänhoitajalle. Ilmoituksessa on eriteltävä saatava ja annettava tarvittavat tiedot määrästä, hankinta- ja erääntymispäivästä, ominaisuuksista ja mahdollisesta etuoikeusasemasta. Jos velkoja vetoaa erityiseen etuoikeuteen, sen on ilmoitettava maksuun liittyvä omaisuus ja oikeudet sekä niiden rekisteritiedot. Mukaan on liitettävä myös asiakirjatodisteet. Ilmoituksen voi tehdä sähköisesti.

Pesänhoitajan on ratkaistava kunkin saatavan kohdalla, minkä suuruinen saatava on, sisällytetäänkö se selonteon liitteeseen olevaan velkojaluetteloon ja mikä on saatavan etuoikeusasema. Velkojat, jotka ovat eri mieltä saatavan etuoikeusasemasta tai määrästä tai joita ei ole sisällytetty luetteloon, voivat riitauttaa pesänhoitajan ehdotuksen kymmenen päivän kuluessa esittämällä väliintulohakemuksen, jonka tuomioistuin ratkaisee antamalla tuomion. Ennen ehdotuksensa esittämistä – enintään kymmenen päivää ennen esittämistä – pesänhoitaja lähettää velkojille, joiden osote sillä on tiedossaan, sähköpostitse luonnokset velkoja- ja pesäluettelosta. Luettelosta eri mieltä olevat velkojat voivat ottaa yhteyttä pesänhoitajaan ja pyytää korjaamaan mahdolliset virheet tai täyttämään tarvittavat tiedot.

Velkojat osallistuvat myös sopimus- ja selvitysvaiheeseen. Sopimusvaiheessa ne voivat ehdottaa sopimusta ja myös esittää lisäyksiä velallisen ehdottamaan ennakkosopimukseen. Velkojat kutsutaan joka tapauksessa koolle keskustelemaan sopimuksesta ja äänestämään sen hyväksymisestä, joka edellyttää Espanjan konkurssilain 124 §:n mukaisia enemmistöjä. Myös kirjallinen käsittely on mahdollinen, jos velkoja on yli kolmesataa.

Jotkin velkojat (jotka eivät osallistu velkojainkokoukseen tai joilta on evätty perusteettomasti äänioikeus) saattavat vastustaa sopimuksen hyväksymistä. Jos sopimus on jo hyväksytty, velkojat voivat pyytää sopimuksen täyttämättä jättämistä.

Selvitysvaiheessa velkojat voivat esittää huomautuksia pesänhoitajan esittämästä selvityssuunnitelmasta samoin kuin loppuselonteosta ennen konkurssimenettelyn päättymistä.

Etuoikeusasemaa ratkaistaessa velkojat ovat asian osapuolena ja voivat esittää huomautuksia pesänhoitajan selonteosta sekä syyttäjän lausumasta, mutta niillä ei ole oikeutta esittää erillisiä etuoikeusasemaan liittyviä vaatimuksia.

Myös velkojat voivat esittää huomautuksia konkurssimenettelyn päätyessä sekä vastustaa menettelyn päättymistä tietyissä tilanteissa.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

10.1 Konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta määrääminen yhteisessä vaiheessa

Konkurssi ei keskeytä velallisen toimintaa, joten on mahdollista, että velallinen jatkaa omaisuudestaan määräämistä maksukyvttömäksi toteamisen jälkeen. Velallinen voi määrätä omaisuudestaan sen mukaan, miten laajalti hänen valtuuksiaan rajoitetaan. Jos valtuuksiin vain puututaan, velallisen on pyydettävä pesänhoitajalta lupaa tai hyväksyntää, mutta jos valtuudet on pidätetty, velallisen omaisuudesta määrää pesänhoitaja.

Lähtökohtaisesti omaisuutta ei voida irrottaa tai käyttää konkurssipesästä ilman tuomioistuimen lupaa, ennen kuin sopimus on hyväksytty tai selvitysvaihe aloitettu. Tähän liittyy muutamia poikkeuksia: a) sen omaisuuden myynti, jota pesänhoitaja pitää välttämättömänä yrityksen toimintakyvyn takaamiseksi tai prosessin läpivientiin liittyvien kassan tarpeiden täyttämiseksi; b) sen omaisuuden myynti, joka ei ole välttämätöntä toiminnan jatkumiseksi, takaamalla samalla, että hinta vastaa olennaisilta osin omaisuudelle luetteloinnissa annettua arvoa; c) velkojan toiminnan jatkamisen kannalta välttämättömän omaisuuden käyttöön liittyvät toimet.

Viimeksi mainitussa tapauksessa, kun velalliselta ei ole pidätetty omaisuuden hallinta- ja määräysvaltaa, pesänhoitaja voi määrittää ennalta ne yrityksen toimintaan tai rahaliikenteeseen liittyvät toimet, jotka velallinen voi toteuttaa itse, samoin kuin näiden toimien luonteen tai määrän. Myös velallinen voi suorittaa näitä toimia konkurssiin asettamisesta lähtien, kunnes ne siirtyvät pesänhoitajan tehtäväksi.

10.2 Konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta määrääminen selvitysvaiheessa

Selvitysvaiheessa voidaan erottaa kaksi pääasiallista vaihetta:

a) Selvitysmenettelyyn kuuluvat toimet pesänhoitajan laatiman suunnitelman mukaisesti. Velallinen, velkojat ja työntekijöiden edustajat voivat esittää suunnitelmasta huomautuksia, ja tuomioistuin on hyväksyttävä suunnitelma. Laissa pyritään yrityksen säilyttämiseen aina kun mahdollista, ja tätä varten on säädetty tuotantoyksikköjen myyntiä koskevista erityissäännöksistä. Suunnitelma voidaan riitauttaa tuomioistuimessa, ja selvitysmenettelyyn kuuluvat toimet on toteutettava suunnitelmaa noudattaen. Lakiin sisältyy täydentäviä säännöksiä siltä varalta, ettei suunnitelmaa ole hyväksytty.

b) Velkojen maksu velkojille. Maksaminen voidaan aloittaa, vaikkeivät selvitysmenettelyyn kuuluvat toimet ole päättyneet.

On kuitenkin täsmennettävä, etteivät kaikki selvitysmenettelyyn kuuluvat toimet tapahdu tässä vaiheessa prosessia. On mahdollista, että yhteisessä vaiheessa realisoidaan tiettyä omaisuutta muissa tarkoituksissa kuin velkojen maksamiseksi velkojille. Tällaisia ovat esimerkiksi tarve säilyttää konkurssipesään kuuluva omaisuus velallisen liiketoiminnan ylläpitämiseksi tai se, että tietyt velkojat, kuten laivoihin tai ilma-aluksiin liittyvien etuoikeuksien haltijat, voivat erottaa tämän omaisuuden konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta ja nostaa siihen liittyvän kanteen, johon niillä on oikeus erityislainsäädännön nojalla. Myös tietyt turvaamistoimet, joita yksittäiset etuoikeutetut velkojat ovat käynnistäneet ennen konkurssiin asettamista, voivat jatkua. Samoin voivat jatkua hallinnolliset turvaamistoimet, joissa omaisuuden ulosmittauksesta on määrätty ennen konkurssipäätöksen antamista. Selvitysmenettelyyn piiriin kuuluvan omaisuuden myynti tapahtuu lähtökohtaisesti hyvin vapaasti tuomioistuimen hyväksymän selvityssuunnitelman mukaisesti. Pesänhoitaja voi myös tehdä sopimuksen asiaan erikoistuneen yrityksen kanssa tietyn varallisuuden myymisestä yleensä palkkionsa suuruusilla kuluilla. Velvoittavat säännökset on kuitenkin vahvistettu 25. toukokuuta 2015 annetulla lailla 9/2015 tehdyssä uudistuksessa. Säännökset koskevat ennen kaikkea erityisessä etuoikeusasemassa oleviin saataviin liittyvää omaisuutta ja oikeuksia. Suunnitelman ulkopuolelle jääviin toimiin sovelletaan siviiliprosessin yhteydessä suoritettavassa yksittäisessä ulosmittauksessa tapahtuvaa omaisuuden irrottamista koskevia säännöksiä. Yleensä omaisuus myydään suoramyntijärjestelmän kautta, ja omaisuuden myynnille taataan tietty julkisuus sen mukaan, millaisesta omaisuudesta on kyse. Omaisuutta voidaan myös luovuttaa maksuksi muille kuin julkisoikeudellisille velkojille.

Laissa on erityissäännöksiä tuotantoyksikköjen myynnistä kaikissa konkurssimenettelyn vaiheissa, ja niiden taustalla olevana periaatteena on pyrkimys yrityksen säilyttämiseen. Yhdellä myyntisopimuksella siirretäänkin kokonaisuutena kaikki omaisuus, ja erityissääntöjä sovelletaan siirrettäessä kyseessä olevan toiminnan velkoja.

Lähtökohtaisesti tuotantoyksikön myynti edellyttää kaikkien toimintaan välineellisesti liittyvien sopimusten siirtoa sekä konkurssia edeltävien velkojen tunnustamista jättämistä, paitsi jos ostajilla on side velalliseen tai jos tilanteessa sovelletaan yrityksen luovutusta koskevia työoikeuden säännöksiä. Tällöin tuomioistuin voi määrätä, ettei ostaja korvaa sitä osuutta maksamatta olevien, omaisuuden irrottamista edeltävien palkkojen tai korvausten määrästä, josta palkkatakuurahasto (*Fondo de Garantía Salarial*) vastaa. Yrityksen jatkumisen varmistamiseksi uusi ostaja ja työntekijät voivat tehdä sopimuksia, joissa muutetaan kollektiivisia työehtoja.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssipäätöksen jälkeen kaikki velkojat – sekä tavalliset ja etuoikeusasemassa olevat – yhdistetään konkurssipesän velkoihin kansallisuudesta ja kotipaikasta riippumatta. Tämä perustuu velkojen yhdenvertaisuuden periaatteeseen (*par conditio creditorum*) sekä aiheutuvien tappioiden tasaamiseen (*ley del dividendo*), ja sen tarkoituksena on kohdella kaikkia saatavia yhdenvertaisesti, kun velallinen on vahvistettu kykenemättömäksi maksamaan kaikkia velkojaan (49 ja 76 §).

Konkurssivelkojen ja muiden velkojen välillä on olemassa olennainen ero: massavelan velkojat.

Massavelkoja olevat saatavat on lueltu Espanjan konkurssilain 84 §:n 2 momentissa tyhjentävästi, joten saatavat, joita ei mainita kyseisessä momentissa, ovat konkurssisaatavia. Lähtökohtaisesti kyseessä ovat suurimmaksi osaksi konkurssiin asettamisen jälkeen menettelyn kulun seurauksena tai velallisen toiminnan jatkumisen johdosta syntyneet saatavat tai sopimuksen ulkopuoliseen vastuuseen perustuvat saatavat. Näihin kuuluu kuitenkin myös muita tilanteita, kuten konkurssiin asettamista edeltäneiltä 30 työpäivältä kertyneet palkkasaatavat, joiden määrä on enintään kaksi kertaa vähimmäispalkka; velallisen elatusmaksuihin liittyvät saatavat tai niiden henkilöiden saatavat, joille velallinen on lain mukaan velvollinen maksamaan elatusmaksuja. Muissa tapauksissa kyseiset saatavat syntyvät menettelyn aikana tehdyistä päätöksistä, esimerkiksi määrítettäessä sopimuksen irtisanomisen seurauksia tai sopimuksen purkamisen vaikutuksesta.

Massavelkana pidetään myös puolta niiden saatavien määrästä, jotka liittyvät kassan uusiin tuloihin ja on saatu velkajärjestelysopimuksen yhteydessä 71 a §:ssä tai neljännessä lisäsäännöksessä säädettyjen edellytysten mukaisesti.

Selvityksen yhteydessä massavelkaan kuuluvia saatavia ovat myös konkurssivelallisen saatavat, jotka ovat syntyneet sopimuksen yhteydessä 100 §:n 5 momentissa säädetyn mukaisesti.

Massavelkaan kuuluvat saatavat ovat ennalta vähennettävissä eli niillä on etusija kaikkiin muihin saataviin nähden, eikä korkojen kertymisen keskeytyminen vaikuta niihin.

Palkkasaatavat 30 edelliseltä työpäivältä on maksettava välittömästi. Muut massavelat maksetaan niiden erääntyessä, mutta pesänhoitaja voi muuttaa tätä sääntöä, kun tämä on konkurssin edun mukaista ja omaisuuden määrä riittää kaikkien massavelkojen maksamiseen.

Laissa on erityissäännöksiä (176 a §) siltä varalta, ettei konkurssivelallisen omaisuuden otaksuta riittävän massavelkojen maksamiseen. Tällöin konkurssimenettely on päätettävä. Kun pesänhoitaja tulee tähän tulokseen, sen on ilmoitettava asiasta tuomioistuimelle, ja massavelat maksetaan kyseisen pykälän 2 artiklassa säädetyn erityismääräyksen mukaisesti.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Konkurssipäätöksessä velkojille annetaan yksi kuukausi aikaa vaatia saatavia päätöksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä. Samalla pesänhoitajalla on velvollisuus ilmoittaa asiasta yksitellen niille velkojille, joilla on velallisen asiakirjojen mukaan velvollisuus ilmoittaa saatavistaan. Tätä varten ei ole olemassa erityistä lomaketta. Sama määräaika koskee myös ulkomaille sijoittautuneita velkoja, vaikka sovellettaisiin maksukyvttömyysmenettelyistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 53–55 artiklaa.

Saatavia koskeva ilmoitus on annettava kirjallisesti ja osoitettava pesänhoitajalle. Ilmoituksessa on eriteltävä saatava ja annettava tarvittavat tiedot määrästä, hankinta- ja erääntymispäivästä, ominaisuuksista ja etuoikeusasemasta. Jos velkoja vetoaa erityiseen etuoikeuteen, sen on ilmoitettava maksuun liittyvä omaisuus ja oikeudet sekä niiden rekisteritiedot. Mukaan on liitettävä myös asiakirjatodisteet. Ilmoituksen voi tehdä sähköisesti.

Pesänhoitajan on ratkaistava kunkin saatavan kohdalla, minkä suuruinen saatava on, sisällytetäänkö se selonteon liitteeseen olevaan velkojaluetteloon ja mikä on saatavan etuoikeusasema. Velkojat, jotka ovat eri mieltä saatavan etuoikeusasemasta tai määrästä tai joita ei ole sisällytetty luetteloon, voivat riitauttaa ehdotuksen kymmenen päivän kuluessa esittämällä väliintulohakemuksen, jonka tuomioistuin ratkaisee antamalla tuomion. Ennen ehdotuksensa esittämistä – enintään kymmenen päivää ennen esittämistä – pesänhoitaja lähettää velkojille, joiden osoite sillä on tiedossaan, sähköpostitse luonnokset velkoja- ja pesäluettelosta. Ne velkojat, jotka ovat eri mieltä ehdotuksesta, voivat ottaa yhteyttä pesänhoitajaan ja pyytää korjaamaan mahdolliset virheet tai täyttämään tarvittavat tiedot.

Ellei velkoja ilmoita saatavaansa ajoissa, voi pesänhoitaja lisätä sen luetteloon. Myös tuomioistuin voi lisätä sen luetteloon ratkaistessaan velkojaluettelon riitauttamisen, mutta tällöin saatava katsotaan viimesijaiseksi. Tämän perusteella viimesijaisiksi ei kuitenkaan katsota 86 §:n 3 momentissa tarkoitettuja saatavia, vaan niille annetaan asianmukainen etuoikeusasema. Näiden saatavien olemassaolo perustuu velallisen asiakirjoihin, ne käyvät ilmi

täytäntöönpanokelpoisesta asiakirjasta, ne on vakuutettu julkiseen rekisteriin kirjatulla reaaliavakuudella, ne johtuvat muulla tavalla konkurssista tai muusta oikeudellisesta menettelystä tai niiden määrittäminen edellyttää viranomaisen antamaa vahvistusta.

Saatavia, joita ei sisällytetä luetteloon tälläkään tavalla ja joista on ilmoitettu määräajan päätyttyä, ei ole mahdollista saada maksettua konkurssin yhteydessä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssisaatavat jaetaan laissa kolmeen luokkaan (89 §): etuoikeusasemassa olevat, tavalliset ja viimesijaiset saatavat. Etuoikeusasemassa olevat saatavat jaetaan edelleen erityisiin ja yleisiin saataviin, ja näiden luokkien sisällä saatavat jaetaan ryhmiin, kuten 94 §:n uudessa 2 momentissa säädetään. Espanjan konkurssilaissa saatavat jaetaan automaattisuuden perusteella. Tavallisten saatavien luokka on jäännösluokka: tavallisia saatavia ovat saatavat, jotka eivät kuulu kahteen muuhun luokkaan eli etuoikeusasemassa oleviin tai viimesijaisiin saataviin.

a) Erityisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat (90 §): Erityisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat:

1. Vapaaehtoisella tai laissa edellytetyllä kiinteän tai irtaimen omaisuuden kiinnityksellä taikka denuntaatiopantilla taatut saatavat, jotka kohdistuvat kiinnitettyyn tai pantattuun omaisuuteen tai oikeuksiin.
2. Saatavat, joiden takeeksi on annettu kiinteän omaisuuden tuotto.
3. Kiinteän omaisuuden rakentamiseen, säilyttämiseen tai korjaamiseen käytettävät saatavat, jotka kohdistuvat asianomaiseen kiinteään omaisuuteen, mukaan lukien työntekijöiden saatavat kehittämistään esineistä siltä ajalta, jona ne ovat konkurssivelallisen omistuksessa tai hallussa.
4. Vuokraajalle tai myyjälle sekä mahdolliselle rahoittajalle kuuluvat rahoitusleasingsaatavat taikka irtaimen tai kiinteän omaisuuden osamaksukauppaan liittyvät saatavat, jotka kohdistuvat vuokrattuun tai myytyyn omaisuuteen ja joihin liittyy maksun laiminlyöntiin perustuva omaisuuden hallintaa koskeva rajoitus, käyttökielto tai kaupanpurkuohto.
5. Arvo-osuusvakuudella taatut saatavat, jotka kohdistuvat veronalaisiin arvopapereihin.
6. Rekisteriin kirjatulla pantilla taatut saatavat, jotka kohdistuvat velallisen tai kolmannen osapuolen hallussa olevaan pantattuun omaisuuteen tai oikeuksiin. Jos kyseessä ovat pantatut saatavat, pantattuja saatavia koskevan etuoikeuden voi osoittaa esittämällä päivämäärän sisältävän todentavan asiakirjan. Tulevien saatavien takeeksi annetulla pantilla on erityinen etuoikeusasema ennen konkurssipäätöstä sekä sen jälkeen syntyneisiin saataviin nähden ainoastaan silloin, jos panttisopimus saatetaan uudelleen voimaan 68 §:n nojalla tai kun pantti on kirjattu julkiseen rekisteriin ennen konkurssipäätöstä. Erityinen etuoikeusasema koskee vain sitä osaan saataavasta, joka ei ylitä velkojalueteloon kirjatun asianomaisen takauksen määrää. Loppuosa saataavasta sijoitetaan sen ominaisuuksien mukaiseen etuoikeusluokkaan.

b) Yleisessä etuoikeusasemassa olevia saatavia ovat seuraavat (91 §):

1. Palkkasaatavat, joilla ei tunnusteta olevan erityistä etuoikeusasemaa ja joiden määrä on kolme kertaa vähimmäispalkka kerrottuna maksamatta olevien palkkapäivien lukumäärällä; sopimusten päättymisestä johtuvat korvaukset, joiden määrä vastaa lain mukaista vähimmäismäärää, jonka laskentapohjana on vähimmäispalkka enintään kolminkertaisena; sekä työtapaturmasta tai ammattitaudista maksettavat, ennen konkurssipäätöstä erääntyneet korvaukset.
2. Konkurssivelallisen maksettavaksi lakimääräisten velvoitteiden perusteella tulevia ennakonpidätyksiä ja sosiaaliturvamaksuja vastaavat määrät.
3. Itsenäisestä henkilökohtaisesta työstä johtuvat luonnollisten henkilöiden saatavat sekä tekijän saatavat, jotka johtuvat immateriaalioikeuden kohteena olevan teoksen käyttöoikeuksien luovuttamisesta, kuuden kuukauden ajalta ennen konkurssipäätöstä.
4. Verosaatavat ja muut julkisoikeudelliset saatavat sekä ne sosiaaliturvaan liittyvät saatavat, joilla ei ole erityistä etuoikeusasemaa. Yleinen etuoikeusasema voi koskea enintään 50:tä prosenttia kaikkien vero- ja sosiaaliturvasaatavien määräästä.
5. Sopimuksen ulkopuoliseen siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvat saatavat.
6. Saatavat, joista saadaan uusia tuloja kassaan ja jotka liittyvät 71 §:n 6 momentissa säädetty edellytykset täyttävään velkajärjestelysopimukseen siltä osin, kuin niitä ei tunnusteta massavelkaan kuuluviksi saataviksi.
7. Konkurssiin asettamista hakeneen velkojan saatavat, jotka eivät ole viimesijaisia, enintään 50 prosentin osuudelta niiden määräästä.

c) Viimesijaiset saatavat on lueteltu 92 §:ssä:

1. Saatavat, joista on ilmoitettu liian myöhään ja jotka pesänhoitaja sisällyttää velkojalueteloon, sekä saatavat, joita ei ole ilmoitettu tai joista on ilmoitettu liian myöhään ja jotka sisällytetään kyseiseen luetteloon myöhemmän ilmoituksen perusteella tai luettelon riitauttamisen ratkaisevan tuomioistuimen määräyksestä. Tästä syystä viimesijaisiksi ei aseteta 86 §:n 3 momentissa tarkoitettuja saatavia, vaan ne sijoitetaan asianmukaiseen luokkaan. Näiden saatavien olemassaolo perustuu velallisen asiakirjoihin, ne käyvät ilmi täytäntöönpanokelpoisesta asiakirjasta, ne on vakuutettu julkiseen rekisteriin kirjatulla reaaliavakuudella, ne johtuvat muulla tavalla konkurssista tai muusta oikeudellisesta menettelystä tai niiden määrittäminen edellyttää viranomaisen antamaa vahvistusta.
2. Saatavat, jotka ovat sopimuksen perusteella viimesijaisia kaikkiin muihin velalliselta perittäviin saataviin nähden.
3. Lisämaksuista tai koroista, myös viivästyskoroista, muodostuvat saatavat, lukuun ottamatta reaaliavakuudella taatuja saatavia kyseisen vakuuden kattamilta osin.
4. Sakoista tai muista rahamääräisistä seuraamuksista muodostuvat saatavat.
5. Saatavat, jotka kuuluvat seuraavassa pykälässä tarkoitetuille henkilöille, joilla on erityinen side velalliseen, lukuun ottamatta 91 §:n 1 momentissa mainittuja henkilöitä, kun velallinen on luonnollinen henkilö, sekä muita kuin lainasaatavia tai vastaavassa tarkoituksessa toteutettuihin toimiin perustuvia saatavia, jotka kuuluvat 93 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuille, kyseisissä kohdissa asetetut, pääomaosuuksia koskevat edellytykset täyttävälle osakkaille. Tätä säännöstä ei sovelleta elatussaataviin, jotka ovat syntyneet ja erääntyneet ennen konkurssipäätöstä ja joita pidetään tavallisina saatavia.
6. Saatavat, jotka johtuvat konkurssipesään peräyttämisestä ja aiheutuvat sellaisten henkilöiden hyväksi, joiden todetaan tuomiossa olleen osallisina vilpillisin mielin toteutettuun riitautettuun toimeen.
7. Saatavat, jotka johtuvat 61, 62, 68 ja 69 §:ssä tarkoitettuja vastavuoroisia velvollisuuksia sisältävistä sopimuksista, kun tuomioistuin toteaa pesänhoitajan selonteon saatuaan, että velkoja on estänyt toistuvasti sopimuksen täyttämisen konkurssin edun vastaisesti.

13.1 Saatavien maksu

Erityisessä etuoikeusasemassa olevat saatavat maksetaan niihin liittyvästä omaisuudesta ja oikeuksista, tapahtuipa täytäntöönpano erikseen tai kollektiivisesti. Näistä saatavista on olemassa erityissääntöjä, joissa annetaan pesänhoitajalle valtuudet maksaa saatava konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta ilman omaisuuden realisointia, mikä vähentää hallinnollista taakkaa. Omaisuusveron alaista omaisuutta on myös mahdollista myydä niin, että ostaja vapautetaan velallisen velvoitteista. Tällaisen omaisuuden myynnistä on annettu erityissääntöksiä (Espanjan konkurssilain 155 §).

Yleisessä etuoikeusasemassa olevat saatavat maksetaan järjestyksessä suhteessa niiden arvoon kussakin etuoikeusluokassa. Sen jälkeen maksetaan tavalliset saatavat. Tuomioistuin voi muuttaa maksujärjestystä pesänhoitajan pyynnöstä tietyin edellytyksin (157 §). Tavalliset saatavat maksetaan suhteessa arvoon konkurssipesään kuuluvan omaisuuden likviditeetin mukaan.

Lopuksi maksetaan viimesijaiset saatavat 92 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

14.1. Uudelleenjärjestelymenettely (Reorganización)

Uudelleenjärjestelymenettelyillä voidaan tarkoittaa kahta eri tilannetta: konkurssin ratkaisuksi tarjottavaa sopimusta tai velallisen mahdollisuutta välttää konkurssi tekemällä velkojien kanssa velkajärjestelysopimuksen. Molemmista säädetään konkurssilaissa.

a) Sopimus

Kun konkurssin yhteinen vaihe on päätynyt ja konkurssipesään kuuluvan omaisuuden ja velkojen määrä on vahvistettu lopullisesti, on kaksi vaihtoehtoa: sopimus tai selvitys. Sopimuksen aikaan saamista pidetään tietyllä tapaa parempana vaihtoehtona, sillä laissa säädetään, että sopimusneuvottelut on aloitettava aina, ellei velallinen ole pyytänyt konkurssipesän selvittämistä.

Neuvotteluvaiheen päätteeksi velallinen ja ne velkojat, joiden osuus veloista on yli viidennes, voivat esittää sopimusehdotuksen. Velallisella on lupa esittää sopimuksesta myös ennakoehdotus. Tosin joiltakin velallisilta tämä mahdollisuus on evätty (tietyistä rikoksista tuomitut velalliset tai velalliset, jotka eivät ole täyttäneet tilinpäätösvelvollisuuttaan).

Sopimusta koskevalla ennakoehdotuksella pyritään siihen, että velallinen ja velkojat voisivat päästä sovintoon nopeasti käymättä läpi kaikkia konkurssimenettelyn vaiheita. Ehdotuksen käsittely edellyttää, että tietty prosenttiosuus velkojista on liittynyt ehdotukseen. Kun ehdotus on annettu, pesänhoitaja arvioi sen ja muut velkojat voivat liittyä siihen. Jos vaaditut enemmistöt täyttyvät, tuomioistuin vahvistaa ehdotetun sopimuksen. Sopimusvaiheen tavanomainen käsittely alkaa yhteisen vaiheen päättävästä päätöksestä. Tuomioistuin vahvistaa päätöksessä velkojainkokouksen päivämäärän. Jos velkojia on yli kolmesataa, suoritetaan kirjallinen käsittely. Kyseisestä ajankohdasta alkaa kulua määräaika, jonka kuluessa velallisen ja velkojien on esitettävä sopimusehdotuksensa, joiden sisällön on täytettävä tietyt vähimmäisedellytykset. Jos kaikki edellytykset täyttyvät, tuomioistuin ottaa ehdotukset käsiteltäväksi ja välittää ne pesänhoitajan arvioitavaksi.

Velkojainkokousta johtaa tuomari. Velkojainkokous on päätäntävaltainen, kun koolla olevien velkojien saatavat edustavat yli puolta tavallisten velkojen määrästä. Myös velallisen ja pesänhoitajan on oltava paikalla. Velkojainkokous käsittelee sopimusehdotukset ja äänestää niistä. Ehdotus hyväksytään, jos sitä kannattaa ehdotuksen sisällön mukaan määräytyvä, Espanjan konkurssilain 124 §:ssä säädetyn mukainen enemmistö. Tämän jälkeen tuomioistuin vahvistaa velkojainkokouksessa hyväksytyn ehdotuksen. Pesänhoitaja ja velkojat, jotka eivät osallistu kokoukseen tai joilta on evätty oikeudet, voivat vastustaa ehdotusta etukäteen tietyä menettelyä noudattaen.

Sopimus tulee voimaan sinä päivänä, jona se vahvistetaan tuomioistuimessa. Samalla hetkellä konkurssimenettelyn vaikutukset lakkaavat ja sopimuksen määräykset tulevat niiden sijasta voimaan. Myös pesänhoitaja lopettaa työnsä. Sopimus velvoittaa velallista, tavallisia ja viimesijaisia velkojia sekä sopimuksen puolesta äänestäneitä etuoikeusasemassa olevia velkojia. Se voi velvoittaa myös muita etuoikeusasemassa olevia velkojia sen mukaan, millainen enemmistö sopimuksen hyväksyi. Kun sopimus on täytetty, tuomioistuin julistaa sopimuksen täytetyksi ja konkurssimenettelyn päättyneeksi. Sopimus voi jäädä täyttämättä, jolloin kuka tahansa velkojista voi pyytää tuomioistuinta toteamaan sopimuksen jääneen täyttymättä.

b) Velan uudelleenjärjestely konkurssin välttämiseksi tehtävien velkajärjestelysopimusten avulla

Konkurssilain julkaisemisen jälkeen saadut kokemukset ovat osoittaneet, ettei konkurssi ole hyvä keino saada yritystoiminta jatkumaan sovintoratkaisun kautta. Tämän vuoksi 12. maaliskuuta 2014 annetussa Euroopan komission suosituksessa (suositus uudesta lähestymistavasta liiketoiminnan epäonnistumiseen ja yritysten maksukyvyttömyyteen) kehoitetaan jäsenvaltioita toteuttamaan toimenpiteitä konkurssin välttämiseksi velan uudelleenjärjestelyä koskevilla velallisen ja velkojien välisillä sopimuksilla. Espanjan lainsäätäjä on ottanut Espanjan konkurssilain uusimmissa uudistuksissa tämän mukaisesti käyttöön neljän tyyppisiä toimenpiteitä: a) perustetaan viestintäjärjestelmä, jolla velkajärjestelysopimusta koskevat neuvottelut velkojiensa kanssa aloittanut velallinen voi ilmoittaa asiasta etukäteen kauppa-oikeudellisia asioita käsittelevälle tuomioistuimelle, mikä lykkää velallisen velvollisuutta hakea konkurssiin asettamista ja antaa mahdollisuuden keskeyttää yksittäiset ulosmittaukset tietyissä tapauksissa tietyksi ajaksi; b) otetaan käyttöön suojakeinoja, joilla velkajärjestelysopimukset pystytään suojaamaan peräyttämiskanteilta; c) otetaan käyttöön velkajärjestelysopimusten vahvistamismenettely, joka tehostaa sopimusten vaikutusta, ja d) otetaan käyttöön kannustimia velan muuntamiseksi osakepääomaksi. Tässä kohdassa käydään läpi ainoastaan konkurssilain neljänteen lisäsäännökseen sisältyvät säännökset, jotka koskevat velkajärjestelysopimusten vahvistamista tuomioistuimissa.

Tuomioistuin voi vahvistaa velkajärjestelysopimuksen, jonka allekirjoittaneiden velkojien osuus on vähintään 51 prosenttia asiaankuuluvista veloista. Laissa säädetään erityissäännöksistä, jotka koskevat velkojen prosenttiosuuden laskentaa sekä yhteenliittymän myöntämiä luottoja.

Menettelyssä velallinen tai velkojat esittävät hakemuksen, johon on liitetty tilintarkastajan nimenomainen todistus kussakin tapauksessa edellytetyjen enemmistöjen täyttymisestä halutun laajuisen suojan mukaan. Vähimmäismääränä on 51 prosenttia veloista. Tuomioistuin tutkii hakemuksen ja, jos se hyväksyy sen käsiteltäväksi, se keskeyttää samalla yksittäiset ulosmittaukset vahvistamismenettelyn ajaksi.

Vahvistamista koskevan päätöksen julkaisemisesta alkaa kulua 15 päivän määräaika, jonka kuluessa asiasta eri mieltä olevat velkojat voivat riitauttaa päätöksen. Riitauttamisen perusteena voidaan käyttää ainoastaan muodollisten vaatimusten täyttymättä jäämistä tai vaaditun uhrauksen kohtuuttomuutta. Riitauttamisessa sovelletaan väliintulomenettelyä, jossa velallinen ja muut sopimuksen osapuolena olevat velkojat ovat väliintulijoina. Menettelyssä annettavasta ratkaisusta ei voi valittaa. Vahvistetun sopimuksen vaikutuksista, jotka alkavat seuraavana päivänä tuomion julkaisemisesta virallisessa lehdessä, säädetään lisäksi nimenomaisesti, että tuomioistuin voi määrätä ulosmittauksen peruutettavaksi, jos se on tapahtunut velkajärjestelysopimuksen soveltamisalaan kuuluvan velan yksittäisessä ulosmittausmenettelyssä.

Tuomioistuimessa tapahtuvan vahvistamisen vaikutukset eivät rajoitu laajentamaan pelkkiä sovintu määräajan vaikutuksia, mikä ylittää periaatteen, jonka mukaan sopimuksen vaikutukset kohdistuvat vain sen osapuoliin. Yleisenä vaikutuksena on suoja peräyttämistä vastaan, mutta vaikutusten laajentaminen erimielisiin velkoihin riippuu hyväksymisprosentista. Näin ollen a) velkojien reaaliavakuteen perustuva suoja ohitetaan; b) sopimuksen vaikutukset muuttuvat asteittain sen mukaan, millaisella enemmistöllä sopimus on hyväksytty, ja ottaen huomioon, onko saatava tosiasialisesti katettu reaaliavakudella.

Velkojat, jotka eivät ole allekirjoittaneet sopimusta mutta joihin sopimuksen vahvistaminen vaikuttaa, säilyttävät solidaarisesti oikeutensa suhteessa maksuvelvollisiin eli velallisiin tai takaajiin. Nämä eivät voi vedota velkajärjestelysopimuksen hyväksymiseen eivätkä vahvistamisen vaikutuksiin. Sopimuksen allekirjoittaneiden velkojien kohdalla sopimuksen vaikutusten säilyminen takaajien osalta riippuu siitä, mitä kyseisessä oikeudellisessa suhteessa on sovittu. Kuka tahansa velkoja riippumatta siitä, onko hän liittynyt sopimukseen, voi pyytää sopimuksen vahvistaneessa tuomioistuimessa sopimuksen täyttymättä jättämisen tunnustamista. Pyyntö käsitellään väliintulomenettelyssä, eikä sitä koskevaan ratkaisuun voi hakea muutosta. Kun sopimuksen todetaan jääneen täyttymättä, voivat velkojat vaatia konkurssiin asettamista tai käynnistää yksittäisiä ulosmittauksia.

Jos sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien saatavien reaaliavakudet realisoidaan, velkoja voi ottaa itselleen näin saadut määrät tietyin edellytyksin, ellei toisin ole sovittu.

14.2 Velallisen luonnollisen henkilön vapauttaminen täyttämättä jäävistä veloista

Lailla 25/2015 lisättiin Espanjan konkurssilakiin uusi 178 a §, jossa säädetään ”toisena mahdollisuutena” tunnetusta mekanismista.

Kyseisessä pykälässä poiketaan 178 §:n 2 momentin yleissäännöstä, jonka mukaan velallinen luonnollinen henkilö on vastuussa jäljelle jäävien saatavien maksamisesta, kun konkurssimenettely päätetään selvityksen tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden riittämättömyyden vuoksi.

Toisen mahdollisuuden hyödyntämiseksi velallisen on pitänyt toimia vilpittömästi. Tämä edellyttää seuraavaa:

1. Konkurssia ei katsota tahalliseksi.

2. Velallista ei ole tuomittu lainvoimaisessa tuomioissa omaisuusrikoksesta, talousrikoksesta, asiakirjaväärennöksestä, vero- ja sosiaaliturvarikoksesta tai työntekijöiden oikeuksien rikkomisesta konkurssipäätöstä edeltävien kymmenen vuoden aikana.
3. Velanmaksua koskeva tuomioistuimen ulkopuolinen sopimus on tehty tai sellainen on ainakin yritetty tehdä 231 §:ssä luetellut edellytykset täyttäen.
4. Massavelat ja etuoikeusasemassa olevat konkurssisaatavat on maksettu kokonaisuudessaan, ja lisäksi on maksettu vähintään 25 prosenttia tavallisten konkurssisaatavien määrästä, ellei aiemmin ole yritetty tehdä tuomioistuimen ulkopuolista velanmaksusopimusta.
5. Vaihtoehtoisesti edellisen kohdan kanssa:
  - i) Suostutaan noudattamaan maksusuunnitelmaa.
  - ii) Tuomioistuimen tai pesänhoitajan kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyviä veloitteita ei ole laiminlyöty.
  - iii) Kyseistä toista mahdollisuutta ei ole käytetty kymmenen edellisen vuoden aikana.
  - iv) Velallinen ei ole hylännyt pätevyytensä soveltuvaa työtarjousta konkurssipäätöstä edeltävien neljän vuoden aikana.
  - v) Täyttämättä jäävistä veloista vapauttamista koskevassa hakemuksessa hyväksytään nimenomaisesti, että tämän mahdollisuuden käyttämisestä ilmoitetaan Espanjan konkurssirekisterin erikoisosassa viiden vuoden ajan.

Toisen mahdollisuuden myöntäminen edellyttää menettelyä, joka käynnistyy velallisen aloitteesta ja jossa pesänhoitaja sekä velkojat ovat väliintulijoina. Velallisen on esitettävä maksusuunnitelma niille saataville, joita vapauttaminen ei koske. Nämä saatavat on maksettava enintään viiden vuoden kuluessa. Kun maksusuunnitelman täytäntöönpanolle vahvistettu määräaika on kulunut eikä toista mahdollisuutta ole peruutettu, konkurssiasiasta vastaava tuomioistuin antaa konkurssivelallisen pyynnöstä päätöksen, jossa tunnustetaan lopullinen vapauttaminen konkurssissa täyttämättä jääneistä veloista. Tapauksen olosuhteet huomioon otettuaan ja velkojia kuultuaan tuomioistuin voi vapauttaa velallisen täyttämättä olevista veloista lopullisesti, vaikkei velallinen ole noudattanut maksusuunnitelmaa kokonaisuudessaan mutta on kuitenkin käyttänyt velkojen maksuun vähintään puolet viiden vuoden aikana saamistaan tuloista toisen mahdollisuuden väliaikaisesta myöntämisestä lukien ja vaikkei velkoja katsottaisi ulosmittauskelvottomiksi, tai neljäsosan kyseisistä tuloista, kun velallinen täyttää edellytykset, joista säädetään varattomien kiinnitysvelallisten suojaamisesta suhteessa kotitalouden tuloihin ja erityisen haavoittuvassa asemassa olevaan perhetilanteeseen.

Vapautuksen piiriin kuluva saatavia ovat kaikki tavalliset ja viimesijaiset saatavat, joita ei ole maksettu konkurssimenettelyn päättämispäivänä, pois lukien julkisoikeudelliset saatavat ja elatussaatavat. Erityisessä etuoikeusasemassa olevien saatavien kohdalla vapautus koskee sitä osaa saatavasta, jota ei ole voitu kattaa vakuuden realisoinnilla.

Vapautuksen käyttäminen voidaan peruuttaa kenen tahansa konkurssivelkojan aloitteesta, jos vapautuksen myöntämistä seuraavien viiden vuoden kuluessa havaitaan velallisen pimeittäneen tuloja, omaisuutta tai oikeuksia.

Peruuttamista voidaan vaatia niin ikään, jos maksusuunnitelman täyttämiseksi vahvistetun määräajan aikana a) ilmenee jokin niistä seikoista, jotka 3 momentissa säädetyn mukaisesti estäisivät täyttämättä olevista saatavista vapauttamisen; b) vapautuksen ulkopuolelle mahdollisesti jääviä velkoja koskevaa maksuvelvollisuutta ei ole noudatettu maksusuunnitelman mukaisesti, tai c) velallisen taloudellinen tilanne paranee merkittävästi perinnön, testamenttisaannon tai lahjoituksen, rahapeliin tai uhkapeliin ansiosta, niin että velallinen voisi maksaa kaikki maksamatta olevat velat elatusvelvoitteita haittaamatta.

Jos tuomioistuin määrää vapautuksen peruuttamisesta, velkojille palautetaan kaikki velalliseen kohdistuneet vaatimukset, jotka koskevat velkajärjestelyn päättyessä täyttämättä olleiden saatavien perimistä.

14.3 Konkurssimenettelyn päättäminen

Konkurssimenettelyn päättämisen perusteet on lueteltu Espanjan konkurssilain 176 §:ssä. Lähtökohtaisesti konkurssimenettely päättyy seuraavista syistä:

- a) kun maakunnallinen ylioikeus (*Audiencia Provincial*) kumoaa konkurssiin asettamista koskevan päätöksen
- b) kun sopimus todetaan täytetyksi
- c) kun konkurssipesään kuuluva omaisuus osoitetaan riittämättömäksi massavelkojen maksamiseen
- d) kun kaikki tunnustetut saatavat osoitetaan maksetuiksi tai velkojen täydellinen tyytyväisyys saavutetuksi muilla keinoilla
- e) kun kaikki velkojat kieltäytyvät yhteisen vaiheen jälkeen menettelystä.

Tuomioistuimen on vahvistettava konkurssimenettelyn päättäminen, ja asianosaiset voivat vastustaa päätöstä. Laissa säädetään erityisesti tilanteesta, jossa konkurssimenettely päätetään velallisen omaisuuden riittämättömyyden vuoksi, kun omaisuus ei riitä massavelkojen maksamiseen. Tämä mahdollisuus voidaan tutkia velallisen pyynnöstä, ja tällöin tuomioistuin asettaa velallisen konkurssiin ja päättää menettelyn samassa päätöksessä.

Kun konkurssimenettely julistetaan päättyneeksi, lakkaavat kaikki velallisen valtuuksia koskevat rajoitukset. Jos velallinen on luonnollinen henkilö, laissa säädetään erityissäännöksistä, joiden nojalla velallinen vapautetaan niiden saatavien maksamisesta, joita ei ole täytetty konkurssimenettelyssä. Tätä koskevat vaatimukset on vahvistettu 178 a §:ssä. Siinä edellytetään, että velallinen on toiminut vilpittömässä mielessä ja täyttää tietyt velvollisuudet. Velallisen on haettava tätä vapautusta, ja asiaan liittyviä väitteitä saavat esittää sekä pesänhoitaja että velkojat. Vapautus voidaan perua tietyissä tapauksissa, kuten silloin, kun velallisen taloudellinen tilanne paranee tai kun velkoja ei täyty maksusuunnitelmaa, jossa on lupautunut maksamaan vapautuksen ulkopuolelle jäävät velat.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Kun velallisen oikeushenkilön konkurssimenettely päättyy selvityksen jälkeen, oikeushenkilö lakkaa olemasta.

Jos päättäminen perustuu sopimuksen täyttämiseen, velkojat ovat saaneet saatavansa sopimusmääräysten mukaisesti. Etuoikeusasemassa olevat velkojat, jotka eivät ole liittyneet sopimukseen, voivat jatkaa tai käynnistää yksittäisiä ulosmittauksia tietyin edellytyksin.

Velallinen voi lakata olemasta oikeushenkilönä myös sopimuksen täyttämisen aikana rakenteellisten uudelleenjärjestelyjen seurauksena, minkä johdosta velat siirtyvät uudelle tai sulauttavalle yritykselle.

Jos velallinen on luonnollinen henkilö, selvitykseen tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden riittämättömyyteen päättyvä konkurssimenettely merkitsee sitä, että velkojat voivat aloittaa yksilölliset ulosmittaukset velallista vastaan, ellei velallista ole vapautettu täyttämättä jäävistä veloista 178 a §:ssä säädetyn mukaisesti.

14.3 Konkurssimenettelyn aloittaminen uudelleen

Velallisena olevan luonnollisen henkilön asettamista konkurssiin viiden vuoden kuluessa siitä, kun aiempi konkurssimenettely on päättynyt selvityksen tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden riittämättömyyden vuoksi, pidetään aiemman konkurssimenettelyn uudelleen aloittamisena.

Selvityksen tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden riittämättömyyden vuoksi päättyneen konkurssimenettelyn käsitellyt tuomioistuin antaa päätöksen konkurssimenettelyn aloittamisesta uudelleen. Menettelyn kulku on sama, ja se koskee ainoastaan myöhemmän omaisuuden ja oikeuksien selvitysvaihetta. Velkojat voivat hakea konkurssimenettelyn uudelleen aloittamista seuraavana vuonna siitä, kun konkurssimenettelyn päättämistä konkurssipesään kuuluvan omaisuuden riittämättömyyden vuoksi koskeva päätös on annettu. Tarkoituksena on takaisinsaantikanteiden nostaminen. Velkojen on eriteltävä konkreettiset kanteet, jotka on pantava vireille, tai esitettävä kirjallisesti olennaiset tosiseikat, joiden perusteella konkurssi voitaisiin katsoa tahalliseksi, ellei tästä seikasta ole lausuttu päättynyttä konkurssimenettelyä koskevassa tuomioissa.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Espanjan konkurssilain 84 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan konkurssihakemuksen ja sen käsittelyn aiheuttamat välttämättömät oikeudenkäyntikulut ovat kaikki massavelkoja. Etenkin kaikki saatavat, jotka muodostuvat konkurssihakemuksen ja konkurssipäätöksen, turvaamistoimien hyväksymisen, laissa säädettyjen tuomioistuimen ratkaisujen julkaisemisen sekä konkurssivelallisen ja pesänhoitajan menettelyssä ja väliintuloissa (kun väliintulo on lain mukaan pakollista tai konkurssipesään kuuluvan omaisuuden edun mukaista) avustamisen ja edustamisen osalta välttämättömistä oikeudenkäyntikuluista aina sopimuksen voimaantuloon asti tai muussa tapauksessa konkurssimenettelyn päättymiseen asti, lukuun ottamatta saatavia, jotka liittyvät tuomioistuimen ratkaisuja koskeviin valituksiin, jotka on hylätty kokonaan tai osittain mainiten nimenomaisesti velvollisuudesta korvata oikeudenkäyntikulut.

Massavelkaan kuuluvia saatavia ovat saman pykälän 3 momentin mukaan myös velallisen, pesänhoitajan tai hyväksytyjen velkojen avustamisesta ja edustamisesta aiheutuvat oikeudenkäyntikulut, kun tuomioistuinkäsittely jatkuu tai pannaan vireille konkurssipesään kuuluvan omaisuuden edun mukaisesti laissa säädettyllä tavalla, lukuun ottamatta säännöksiä, jotka koskevat vaatimuksen peruuttamista, muutoksenhakuoikeudesta luopumista, sovintoratkaisua ja velallisen erillistä puolustusta, tarvittaessa aina laissa säädettyihin enimmäismääriin asti.

Kun konkurssimenettely päätetään konkurssipesään kuuluvan omaisuuden riittämättömyyden vuoksi, oikeudenkäyntikuluja koskevat saatavat maksetaan ennen muita massavelkoja, lukuun ottamatta työntekijöiden saatavia ja elatussaatavia (176 a §:n 2 momentti).

Pesänhoitajan palkkiot ovat massavelkoja, ja niiden suuruudesta päättää tuomioistuin lainsäädännössä vahvistetun palkkiotaulukon mukaisesti. Tällä hetkellä voimassa on edelleen 6. syyskuuta 2004 annetulla kuninkaan asetuksella 1860/2004 hyväksyty taulukko. Asetuksen 34 §:ssä on erityissäännöksiä taulukon määrittämisestä ja tehokkuudesta.

Laissa annetaan mahdollisuus nimittää pesänhoitajalle valtuutettuja avustajia, joiden palkkiot maksaa pesänhoitaja.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Peräyttämiskanteista on säädetty Espanjan konkurssilain 71–73 §:ssä. Kyseisiin pykäliin on tehty useita muutoksia, jotka koskevat lähinnä velkajärjestelysopimusten suojakeinojen rakennetta.

Espanjan konkurssilain 71 §:ään sisältyy takaisinsaantikanteita koskeva oikeudellinen järjestelmä. Se lähtee yleisestä lausekkeesta, jonka mukaan kaikki velallisen toteuttamat toimet ovat peräytettävissä aina, kun niistä aiheutuu vahinkoa konkurssipesään kuuluvalla omaisuudelle riippumatta siitä, onko velallinen toiminut vilpillisessä tarkoituksessa. Jotta peräyttämisen vaikutuksilla olisi oikeusvarmuus, määritetään konkreettinen määräaika: kaksi vuotta ennen konkurssiin asettamista koskevaa päätöstä.

a) Peräyttämisen määräaika

Laissa vahvistetaan peräyttämislle määräaika: kaksi vuotta taaksepäin konkurssiin asettamista koskevan päätöksen antopäivästä.

b) Omaisuusvahingon käsite

Kriittisenä aikana toteutetut velallisen toimet ovat peräytettävissä, jos ne aiheuttavat vahinkoa konkurssipesään kuuluvalla omaisuudelle. Kantajan on osoitettava omaisuusvahinko asianmukaisesti. Espanjan konkurssilaissa annetaan kuitenkin mahdollisuus nostaa kanne olettamien perusteella, sillä vahinkoa aiheuttavan toimen todistaminen on tavallisesti vaikeaa. Kuten muista lainkohdista käy ilmi, kyseessä voi olla *iuris-*, *de iure* - tai *iuris tantum* -oletama. Näin ollen a) omaisuusvahinko oletetaan *iuris* ja *de iure* kahdessa tilanteessa: 1) kun kyseessä on vastikkeeton käyttöön antaminen, paitsi jos kyseessä on vapaa käyttö; ja 2) kun kyseessä ovat maksut ja muut velvoitteiden suorittamiseen liittyvät toimet, joissa velvoite on erääntynyt konkurssiin asettamista myöhemmin, paitsi jos velvoitteet on katettu reaalivakuudella; tällöin oletama hyväksytään, ellei toisin todisteta; b) omaisuusvahinko oletetaan *iuris tantum* kolmessa tilanteessa: 1) kun kyseessä on vastikkeellinen käyttöön antaminen henkilölle, jolla on erityinen suhde konkurssivelkojaan; 2) kun kyseessä on reaalivakuuksien antaminen aiempien velvoitteiden hyväksi tai aiemmat velvoitteet korvaavien uusien velvoitteiden hyväksi ja 3) kun kyseessä ovat maksut ja muut velvoitteiden suorittamiseen liittyvät toimet ja velvoitteet on katettu reaalivakuudella ja ne erääntyvät konkurssiin asettamista myöhemmin.

c) Menettely

Peräyttämiskanteen nostamiseen on oikeus pesänhoitajalla. Laissa suojellaan kuitenkin velkoja pesänhoitajan toimimatta jättämiseltä säätämällä velkojille kuuluvasta toissijaisesta oikeudesta. Velkojan on pitänyt pyytää pesänhoitajalta peräyttämiskanteen nostamista kirjallisesti ja, jos pesänhoitaja ei nosta kannetta kahden kuukauden kuluessa sitä koskevasta pyynnöstä, on velkojalla oikeus kanteen nostamiseen. Laissa on säännöksiä, joilla pyritään varmistamaan, että pesänhoitajat hoitavat tämän tehokkaasti konkurssipesään kuuluvan omaisuuden koskemattomuuden varmistamiseksi. Kun kanne koskee velkajärjestelysopimusta, on sen nostamisoikeus yksin pesänhoitajalla eikä toissijaista oikeutta ole.

Velkajärjestelysopimusten suojelemiseksi on olemassa erityissäännöksiä, jotka on lisätty vastikään tehdyillä lainsäädäntömuutoksilla. Ne suojaavat näitä tietyin edellytyksin tehtyjä sopimuksia velkajärjestelyä koskevilta kanteilta (71 a §).

Päivitetty viimeksi: 29/03/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Maksukyvttömyys - Ranska

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Liikkeenharjoittajiin, käsityöläisiin, maanviljelijöihin tai muihin itsenäistä ammattitoimintaa harjoittaviin luonnollisiin henkilöihin, myös lailla tai asetuksella säänneltyjen tai nimesuojuuttujen ammattien harjoittajiin, sekä yksityisoikeudellisiin oikeushenkilöihin voidaan kohdistaa pelastamismenettely (*procédure de sauvegarde*), saneerausmenettely (*procédure de redressement judiciaire*) tai konkurssimenettely (*procédure de liquidation judiciaire*).

Itsenäinen ammatinharjoittaja (*auto-entrepreneur*) voi päästä maksukyvttömyysmenettelyyn.

Pelastamismenettelyyn voi päästä vain liiketoimintaa harjoittava henkilö. Saneerauksen tai konkurssin tapauksessa henkilö on voinut jo lopettaa liiketoimintansa menettelyn tullessa vireille.

Maksukyvttömyysmenettely voidaan kohdistaa yksityisoikeudellisista oikeushenkilöistä osakeyhtiöihin, yhteisöihin (*sociétés civiles*), taloudellisiin yhteenliittymiin (*groupements d'intérêt économique*), yhdistyksiin, ammattiliittoihin tai työpaikkaneuvostoihin (*comités d'entreprises*).

Maksukyvttömyysmenettelyyn eivät voi päästä yksityisoikeudelliset ryhmittymät, jotka eivät ole oikeushenkilöitä, kuten yhteisyritykset tai perusteilla olevat yhtiöt, eivätkä julkisoikeudelliset oikeushenkilöt.

Nopeutettu pelastamismenettely ja nopeutettu taloudellinen pelastamismenettely:

Velallinen voi turvautua nopeutettuun pelastamismenettelyyn (*procédure de sauvegarde accélérée*) tai nopeutettuun taloudelliseen pelastamismenettelyyn (*procédure de sauvegarde financière accélérée*), jos kirjanpidon on tarkastanut tilintarkastaja tai sen on laatinut kirjanpitäjä ja jos velallisen palveluksessa on yli 20 työntekijää, sen liikevaihto ilman veroja on yli 3 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on yli 1,5 miljoonaa euroa. Nopeutettuun pelastamismenettelyyn ja nopeutettuun taloudelliseen pelastamismenettelyyn voi hakeutua myös velallinen, joka on laatinut konsolidoidun tilinpäätöksen.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Pelastamismenettelyyn voivat hakeutua velalliset, jotka ovat ylitsepääsemättömissä vaikeuksissa mutta kykenevät vielä suorittamaan maksunsa.

Saneerausmenettely aloitetaan, kun velallinen on lakkauttanut maksunsa, koska se ei kykene vastaamaan erääntyvistä veloistaan käytössään olevilla varoilla.

Saneerauksen tarkoituksena on auttaa yritystä jatkamaan toimintaansa, säilyttämään työpaikat ja selviytymään veloista. Yrityksen johtajan on hakeuduttava menettelyyn 45 päivän kuluessa maksujen lakkauttamisesta.

Konkurssimenettely aloitetaan, kun yrityksen maksut lakkautetaan ja kun saneerausmenettely on selvästi mahdoton.

Pelastamismenettelyyn voi hakeutua ainoastaan velallinen.

Saneeraus- tai konkurssimenettelyn aloittamisesta hakemuksen voivat sen sijaan tehdä velallisen lisäksi velkoja tai syyttäjät (*ministère public*), mikäli käynnissä ei ole (maksukyvyttömyysmenettelyä edeltävää) sovittelumenettelyä (*procédure de conciliation*).

Oikeuden päätös maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta tulee voimaan klo 00.00 päivänä, jona päätös annetaan.

Päätös on annettava velalliselle tiedoksi kahdeksan päivän kuluessa sen tekemisestä, ja siitä on ilmoitettava selvittäjille (*praticiens de l'insolvabilité*) ja syyttäjälle, myös muihin jäsenvaltioihin, jos velallisella on niissä toimipaikkoja.

Päätös tulee voimaan kaikkien osalta välittömästi.

Maininta menettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä kirjataan viidentoista päivän kuluessa päätöksen antamisesta kaupparekisteriin (*registre du commerce et des sociétés*), ammattirekisteriin (*répertoire des métiers*) tai oikeuden (*tribunal de grande instance*) kirjaamossa pidettävään erityisrekisteriin.

Ote oikeuden päätöksestä julkaistaan siviili- ja kauppaoikeudellisten ilmoitusten virallisessa lehdessä (*Bodacc, Bulletin officiel des annonces civiles et commerciales*) ja virallisia ilmoituksia julkaisevassa lehdessä sillä paikkakunnalla, jossa velallisen päätoimipaikka tai yrityksen osoite sijaitsee.

Nopeutettu pelastamismenettely ja nopeutettu taloudellinen pelastamismenettely

Velallinen voi hakeutua myös nopeutettuun pelastamismenettelyyn ja nopeutettuun taloudelliseen pelastamismenettelyyn.

Nopeutettu pelastamismenettely voidaan aloittaa sovittelumenettelyssä olevan velallisen hakemuksesta, jos tämä osoittaa laatineensa yrityksen toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi suunnitelmaluonnoksen.

Velallisen maksujen lakkauttaminen ei estä aloittamista nopeutettua pelastamismenettelyä, jos maksut on lakkautettu enintään 45 päivää ennen sovittelumenettelyn aloittamishakemuksen tekemistä.

Nopeutettu taloudellinen pelastamismenettely voidaan aloittaa samoin edellytyksin kuin nopeutettu pelastamismenettely, kun velallisen kirjanpito osoittaa, että velkaantumisen perusteella pelastamissuunnitelman voivat hyväksyä yksin velkojat, jotka ovat luottolaitostoimikunnan (*comité des établissements de crédit*) jäseniä.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyttömyysmenettely koskee velallisen koko omaisuutta.

Jos velallinen on yksityisyrittäjä, menettely koskee myös hänen henkilökohtaista omaisuuttaan.

Lain mukaan ns. ammattivelkojat (*créanciers professionnels*), joiden saatava liittyy ammattitoimintaan, eivät voi kuitenkaan ulosmitata liiketoimintaa, teollista toimintaa, käsityötoimintaa, maanviljelyä tai muuta itsenäistä ammattitoimintaa harjoittavan yksityisyrittäjän vakituista asuntoa.

Muut rakennetut tai rakentamattomat kiinteistöt, joita ei käytetä elinkeinotoimintaan, voidaan ilmoittaa ulosmittauskelvottomiksi. Ulosmittauskelvottomuutta koskevan ilmoituksen (*déclaration d'insaisissabilité*) vahvistaa notaari, ja se julkaistaan. Ilmoituksella on vaikutuksia vain ammattivelkojiin, joiden oikeudet syntyvät julkaisemisen jälkeen.

Ilmoituksella, jonka mukaan ammattivelkojat eivät saa ulosmitata velallisen vakituista asuntoa, pyritään suojelemaan velallista ja hänen perhettään.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Omaisuutta koskevan määräysvallan poistaminen velalliselta

Pelastamis- ja saneerausmenettelyt

Kun aloitetaan pelastamis- tai saneerausmenettely, velallinen ei menetä määräysvaltaa omaisuuteensa vaan johtaa edelleen yritystään.

Pelastamismenettelyssä selvitysmies (*administrateur judiciaire*) valvoo tai auttaa velallista liikkeenjohdossa tuomioistuimen määrittelemän tehtävän mukaisesti.

Saneerausmenettelyssä selvitysmies auttaa velallista liikkeenjohdossa tai vastaa siitä kokonaan tai osittain velallisen sijaan.

Konkurssi

Kun aloitetaan konkurssimenettely, velallinen menettää hallinta- ja määräysvallan omaisuuteensa. Pesänhoitaja (*liquidateur*) käyttää velallisen liikeomaisuutta koskevia oikeuksia ja toteuttaa sitä koskevia toimia. Pesänhoitaja ottaa siis velallisen omaisuuden hallintaansa.

Selvittäjät

Selvittäjät ovat tuomioistuimen nimeämiä asiamiehiä, jotka toimivat syyttäjän valvonnassa. Selvittäjän ammatti on säännelty.

Selvittäjät ovat erityisammatin harjoittajia, jotka on merkittävä kansallisiin luetteloihin ja joiden on täytettävä tiukat soveltuvuutta ja hyvää mainetta koskevat vaatimukset.

Selvittäjiksi voidaan nimetä myös henkilöitä, joita ei mainita luettelossa mutta joilla on asian kannalta erityistä kokemusta tai erityispattevyyttä.

Tuomioistuin nimeää selvittäjät menettelyn alkaessa.

Selvittäjät voidaan asettaa siviilioikeudelliseen vastuuseen yleisesti sovellettavassa lainsäädännössä asetetuina edellytyksin.

Selvittäjien palkkiot määräytyvät asetuksella vahvistettujen taulukoiden mukaisesti. Heidän palkkioistaan vastaavat velalliset tuomioistuimen määräyksestä.

Selvittäjien ja velallisen valtuudet

Selvitysmies

Selvitysmiehen nimeää lähtökohtaisesti pelastamis- tai saneerausmenettelyn aloittava tuomioistuin. Pelastamismenettelyssä velallinen voi itse ehdottaa selvitysmiestä. Muussa tapauksessa ehdotuksen tekee syyttäjät.

Selvitysmiestä ei ole pakko nimetä, jos velallisella on alle 20 työntekijää ja jos yrityksen liikevaihto ilman veroja on alle 3 miljoonaa euroa.

Nopeutetussa pelastamismenettelyssä ja nopeutetussa taloudellisessa pelastamismenettelyssä selvitysmiehen nimeäminen on aina pakollista.

Pelastamismenettelyssä selvitysmies valvoo tai auttaa velallista liikkeenjohdossa tuomioistuimen määrittelemän tehtävän mukaisesti.

Saneerausmenettelyssä selvitysmies auttaa velallista liikkeenjohdossa tai vastaa siitä kokonaan tai osittain velallisen sijaan.

Selvitysmiehen on toteutettava tai määrättävä velallinen toteuttamaan oikeustoimet, joita tarvitaan, jotta yritys voi säilyttää oikeutensa velallisiinsa nähden ja tuotantokapasiteettinsa.

Selvitysmiehellä on erityisvaltuuksia: hän voi muun muassa käyttää allekirjoituksellaan sekkien kirjoituskielossa olevan velallisen pankkitilejä, vaatia voimassa olevien sopimusten jatkamista ja suorittaa tarvittavat irtisanomiset.

Toimitusmies

Tuomioistuimen on nimettävä toimitusmies kaikissa yleistäytäntöönpanomenettelyissä.

Toimitusmiehen tehtävänä on edustaa velkojia ja niiden yhteistä etua.

Hän laatii ilmoitetuista saatavista, myös palkkasaatavista, luettelon ja liittyy siihen omat ehdotuksensa niiden hyväksymisestä, hylkäämisestä tai siirtämisestä toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Hän toimittaa luettelon menettelyä valvovalle tuomarille (*juge-commissaire*).

Pesänhoitaja

Tuomioistuin nimeää pesänhoitajan konkurssiinasettamispäätöksessä.

Pesänhoitajan on tarkastettava saatavat ja realisoitava velallisen omaisuus, jotta jäljellä olevat varat voidaan jakaa velkojien kesken.

Hän suorittaa irtisanomiset ja voi päättää jatkaa voimassa olevia sopimuksia.

Hän edustaa omaisuutensa määräysvallan menettänyttä velallista ja käyttää siten konkurssimenettelyn aikana useimpia hänen omaisuuttaan koskevia oikeuksia ja suorittaa sitä koskevat toimet. Sen sijaan pesänhoitaja ei voi käyttää velallisen muita kuin omaisuutta koskevia oikeuksia.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Kuittaminen on menettelytapa, jolla keskinäiset veloitteet lakkaavat pienempään määrään saakka.

Kuittamista voidaan käyttää ainoastaan kahden henkilön välillä, jotka ovat toinen toistensa velkoja ja velallinen.

Kuittamisella siis toteutetaan molemminpuolinen maksu, jolla keskinäiset saatavat suoritetaan.

Velallinen ei lähtökohtaisesti saa maksaa saatavia, jotka ovat syntyneet ennen pelastamis- tai saneerausmenettelyn aloittamisapäätöstä.

Aiempien saatavien maksukielto ei kuitenkaan koske samanlaatuisia saatavia, jotka maksetaan kuittamalla. Samanlaatuisiksi katsotaan keskinäiset saatavat, jotka syntyvät tai johtuvat saman sopimuksen täyttämistä tai täyttämättä jättämisestä.

Jos menettelyn aloittamisapäätöksen jälkeen syntyy aiempaan saatavaan liittyvä samanlaatuinen saatava, se voidaan kuitata aiempaa saatavaa vastaan, mikäli viimeksi mainitusta on tehty ilmoitus.

Keskinäiset saatavat katsotaan samanlaatuisiksi, kun ne syntyvät tai johtuvat saman sopimuksen tai sopimuskokonaisuuden täyttämistä tai täyttämättä jättämisestä.

6 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Menettely voimassa olevien sopimusten jatkamiseksi

Maksukyvttömyysmenettelyn aloittaminen ei vaaranna velallisen ja sen kumppanien (toimittajien, asiakkaiden) välisiä sopimuksia, jotka ovat voimassa menettelyn aloituspäivänä.

Sopimus on voimassa, jos se on olemassa ja sitä täytetään menettelyn aloittamispäivänä, jos se on kesto-sopimus, joka ei ole kyseisenä päivänä päättynyt, tai jos se on kertasopimus, jota ei ole vielä täytetty mutta joka on jo tehty.

Voimassa olevan sopimuksen toinen osapuoli voi saada etuoikeuden, jolloin sen saatavat maksetaan ennen muiden velkojien saatavia.

Pelastamis- ja saneerausmenettelyt

Sopimukset pysyvät yleensä automaattisesti ennallaan: selvitysmiehellä on oikeusjärjestykseen perustuva mahdollisuus vaatia sopimuksen säilyttämistä ennallaan, jos sopimuksen mukaiset suoritukset maksetaan.

Jos selvitysmiestä ei ole nimetty, velallisella on oikeus vaatia voimassa olevien sopimusten täyttämistä saatuaan tähän suostumuksen toimitusmieheltä.

Voimassa pidetyn sopimuksen täyttäminen jatkuu tavanomaiseen tapaan sopimusmääräysten mukaisesti.

Selvitysmiehellä on mahdollisuus irtisanoa sopimus, jos hän arvioi velallisen jättävän sopimuksen täyttämättä, koska tällä ei ole riittävästi varoja veloitteidensa täyttämiseksi.

Voimassa oleva sopimus irtisanotaan suoraan lain nojalla, jos selvitysmies ei ole kuukauden kuluessa erikseen vaatinut sen täyttämistä.

Sama pätee maksulaininlyönteihin ja tilanteisiin, joissa sopimuskomppani ei ole suostunut jatkamaan sopimussuhdetta.

Selvitysmies voi lisäksi pyytää valvovaa tuomaria irtisanoamaan voimassa olevan sopimuksen, jos se on velallista koskevan pelastamisenmenettelyn tai saneerausmenettelyn kannalta välttämätöntä eikä loukkaa kohtuuttomasti sopimuskomppanin etuja.

Konkurssimenettely

Kaikki voimassa olevat sopimukset säilyvät lähtökohtaisesti ennallaan.

Vain pesänhoitaja voi vaatia voimassa olevien sopimusten täyttämistä velalliselle luvatusuorituksen toimittamiseksi.

Voimassa oleva sopimus irtisanotaan suoraan lain nojalla, jos pesänhoitaja ei ole kuukauden kuluessa erikseen vaatinut sen täyttämistä.

Kun velallisen suoritus koskee maksettavaa rahasummaa, sopimus irtisanotaan suoraan lain nojalla sinä päivänä, jona sopimuskomppani saa tiedon pesänhoitajan päätöksestä olla jatkamatta sopimusta tai jona maksu laiminlyödään.

Pesänhoitajalla on lisäksi oikeus irtisanoa sopimus velallisen ennakoitun laiminlyönnin vuoksi tilanteessa, jossa hän toteaa, ettei velallisella ole riittävästi varoja veloitteidensa täyttämiseksi.

Jos suoritus ei koske rahasumman maksamista, pesänhoitaja voi myös pyytää valvovaa tuomaria irtisanoamaan sopimuksen, jos se on konkurssimenettelyn kannalta välttämätöntä eikä loukkaa kohtuuttomasti sopimuskomppanin etuja.

Voimassa olevien sopimusten siirtäminen

Jos saneerausmenettelyssä laaditussa saneeraus suunnitelmassa kaavaillaan liikkeenluovutusta kolmannelle osapuolelle, tuomioistuin voi määrätä yritykselle hyödylliset sopimukset (kuten vuokrasopimukset, toimitus sopimukset, franchise- ja leasing-sopimukset sekä käyttöluvat) siirrettäviksi.

7 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Maksukyvttömyysmenettelyn yhteydessä velkojien on vedottava oikeuksiinsa velallista vastaan vain menettelyn yhteydessä. Ne eivät voi esittää kukin erikseen maksuvaatimuksia velalliselle.

Päätös konkurssin raukeamisesta varojen puutteen vuoksi ei palauta velkojille oikeutta nostaa erilliskanteen velallista vastaan.

Tästä säännöstä poiketaan seuraavissa tapauksissa:

– Kanteen koskee konkurssimenettelyn aikana perinnöksi saatua omaisuutta.

– Saatava on peräisin rikoksesta, johon velallisen on osoitettu syyllistyneen, tai se koskee velkojan henkilöön liittyviä oikeuksia.

– Saatava on peräisin petollisista menettelytavoista sosiaaliturvalaitosten vahingoksi, ja saatavan laitton alkuperä osoitetaan joko oikeuden päätöksellä tai sosiaaliturvalaitoksen määräämällä seuraamuksella.

Velkojien oikeus erilliskanteen nostamiseen palautuu myös seuraavissa tapauksissa:

– Velallinen on julistettu henkilökohtaiseen konkurssiin.

– Velallisen on katsottu syyllistyneen konkurssirikokseen.

– Velallinen – omaisuutensa miltä tahansa osalta – tai oikeushenkilö, jonka johdossa velallinen on toiminut, on asetettu aiempaan konkurssimenettelyyn, joka on rauennut varojen puutteen vuoksi alle viisi vuotta ennen häneen kohdistetun toisen menettelyn aloittamista, tai velallinen on kyseistä päivämäärää edeltävien viiden vuoden aikana saanut kaikki velkansa anteeksi.

– Menettely on aloitettu maksukyvttömyysmenettelyistä 29 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1346/2000 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna alueellisena maksukyvttömyysmenettelynä.

Lisäksi yhtä tai useampaa velkojaa koskevan petoksen tapauksessa tuomioistuin antaa luvan jatkaa velkojien velallista vastaan nostamien yksittäisten kanteiden käsittelyä. Tuomioistuin antaa ratkaisunsa menettelyn päättyessä kuultuaan velallista, pesänhoitajaa ja tilintarkastajia tai kutsuttuaan nämä paikalle asianmukaisella tavalla. Se voi antaa ratkaisunsa myös menettelyn jälkeen asianosaisten vaatimuksesta, samoin edellytyksin.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Maksukyvttömyysmenettelyn aloittamispäätös keskeyttää tai estää sellaisten kanteiden vireillepanon velallista vastaan, joilla vaaditaan tietyn rahasumman maksamista tai tietyn sopimuksen purkamista rahasummien maksamatta jättämisen vuoksi.

Myös täytäntöönpanomenettelyt ja turvaamistoimet keskeytyvät.

Ennen yleistäytäntöönpanomenettelyn aloittamista vireille pantujen velkojien kanteiden käsittely keskeytetään tai sitä lykätään.

Tämä koskee kaikkia aiempia velkoja riippumatta siitä, onko niillä vakuuksia vai ei.

Kanteiden käsittelyn keskeyttäminen ja vireillepanon kieltäminen koskevat kaikkia maksukyvttömyysmenettelyjä.

Vireillä olevan asian käsittely keskeytetään, kunnes kanteen nostanut velkoja on ilmoittanut saatavansa.

Sen jälkeen asian käsittelyä jatketaan ilman eri toimenpiteitä, mutta tavoitteena on ainoastaan saatavan toteaminen ja sen määrän vahvistaminen ilman velallisen velvoittamista suoritukseen.

Muita kuin edellä mainittuja kanteita ja täytäntöönpanomenettelyjä jatketaan huomautusajan kuluessa velallista vastaan toimitusmiehen nimeämisen jälkeen ja selvitysmiestä vastaan, jos tämän tehtävänä on toimia velallisen avustajana tai edustajana, tai kun toimitusmies tai selvitysmies ovat tehneet aloitteen oikeudenkäynnin jatkamisesta.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

Pelastamis- ja saneerausmenettelyt

Pelastamissuunnitelman hyväksymistä varten velkoja kuullaan maksuajosta tai velkojen anteeksiannosta.

Selvitysmies toimittaa ehdotuksen velkoja edustavalle toimitusmiehelle.

Toimitusmies pyytää ehdotuksen suostumuksen kultakin saatavansa ilmoittaneelta velkojalta joko erikseen tai yhteisesti.

Toimitusmies ei ole velvollinen kuulemaan velkoja, joiden maksuehtoja suunnitelmaluonnos ei muuta tai joiden maksu määrätään siinä suoritettavaksi kokonaan käteismaksuna heti suunnitelman vahvistamisen tai saatavien hyväksymisen jälkeen.

Velkojatoimikunnat

Kun velallisen palveluksessa on yli 150 työntekijää ja sen liikevaihto on yli 20 miljoonaa euroa, perustetaan velkojatoimikuntia, joiden tehtävänä on antaa lausuntoja velkojen selvityssuunnitelman luonnoksesta.

Velkojatoimikunnissa järjestetään eri velkojaryhmien erilliskokouksia, jotta velkojaryhmille voidaan esittää ehdotuksia, joista ne voivat keskustella ja päättää yhteisesti. Tämä tarkoittaa, että vähemmistön on kokouksissa taivuttava enemmistön päätökseen.

Tällaisia toimikuntia ovat luottolaitostoimikunta, joka koostuu rahoitusyhtiöistä, luottolaitoksista ja vastaavanlaisista laitoksista, sekä tärkeimmistä tavara- tai palvelutoimittajista koostuva toimikunta. Jos velkojina on joukkovelkakirjojen haltijoita, kutsutaan kokoon kaikkien Ranskassa tai sen ulkopuolella liikkeeseen laskettujen joukkovelkakirjojen haltijoiden yleinen velkojainkokous, jossa keskustellaan velkojatoimikuntien hyväksymisestä suunnitelmaluonnoksesta.

Selvitysmiehen on kuultava velkojatoimikuntia suunnitelmaluonnoksesta, ja toimikuntien on hyväksyttävä suunnitelma äänestyksessä ennen kuin tuomioistuin voi antaa ratkaisunsa.

Jos velkojatoimikuntia on perustettu, kaikki niiden jäseninä olevat velkojat voivat laatia velallisen esittämää suunnitelmaluonnosta koskevia vaihtoehtoisia ehdotuksia.

Suunnitelmaluonnoksen voi siis laatia velallinen tai saneerausmenettelyssä selvitysmies velallisen myötävaikutuksella, mutta se voi perustua myös velkojatoimikuntiin kuuluvien velkojien aloitteeseen. Jos toimikuntien hyväksymä suunnitelma poikkeaa velallisen tai selvitysmiehen kannattamasta suunnitelmasta, molemmat suunnitelmat voidaan toimittaa tuomioistuimelle kilpailevina ehdotuksina.

Nopeutettu pelastamismenettely

Jos aloitetaan nopeutettu pelastamismenettely, on muodostettava velkojatoimikunnat eli luottolaitostoimikunta sekä tavara- ja palvelutoimittajien toimikunta. Tarvittaessa on myös pidettävä joukkovelkakirjojen haltijoiden yleinen velkojainkokous.

Toimikuntiin kuulumattomia velkoja kuullaan lisäksi erikseen.

Nopeutettu taloudellinen pelastamismenettely

Jos aloitetaan nopeutettu taloudellinen pelastamismenettely, on velvollisuus muodostaa ainoastaan luottolaitostoimikunta. Tarvittaessa on myös pidettävä joukkovelkakirjojen haltijoiden yleinen velkojainkokous.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Kaikki ennen menettelyn aloittamispäätöstä syntyneet saatavat on ilmoitettava siitä riippumatta, minkä laatuista ne ovat tai mitkä ovat niiden omaispiirteet.

Saatavat voivat olla kauppa- tai siviilioikeudellisia, hallinto-oikeudellisia (valtionkonttori, sosiaalivastus- ja sosiaaliturvalaitokset) tai rikosoikeudellisia (sakot). Ne voivat olla vakuudettomia tai etuoikeutettuja, erääntyneitä tai tietyn maksuajan omaavia, selviä tai ehdollisia.

Menettelyn aloittamispäätöksen jälkeen asianmukaisesti syntyneet saatavat maksetaan niiden erääntyessä, jos ne liittyvät menettelyn toteuttamiseen tai ovat vastiketta velalliselle tämän elinkeinotoimintaa varten tehdystä suorituksesta.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Kaikki velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen menettelyn aloittamispäätöstä, ovat velvollisia ilmoittamaan saatavansa. Pelastamis- ja saneerausmenettelyissä ne ilmoitetaan toimitusmiehelle ja konkurssimenettelyssä pesänhoitajalle.

Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun menettelyn aloittamispäätös on julkaistu virallisesti.

Velallinen voi myös itse ilmoittaa jonkin velkojansa saatavan samoin edellytyksin.

Ilmoitus on tehtävä myös saatavista, jotka ovat syntyneet menettelyn aloittamispäätöksen jälkeen eli jotka eivät ole etuoikeutettuja sen perusteella, että ne ovat yritykselle hyödyllisiä tai liittyvät menettelyn tarpeisiin.

Saatavaa koskevassa ilmoituksessa on mainittava erääntyneet ja erääntyvät summat, eräpäivät, nykyisen etuoikeuden tai vakuuden luonne ja korkojen laskentatapa.

Ilmoitusta ei tarvitse laatia tiettyyn muotoon. Siinä on vain todettava yksiselitteisesti, että velkoja vaatii saatavansa maksamista, pyytää saatavan kirjaamista saatavaluetteloon ja haluaa osallistua menettelyyn.

Toimitusmies laatii ilmoitetuista saatavista luettelon saatavaan velallisen huomautukset. Hän liittää luetteloon ehdotuksensa saatavien hyväksymisestä, hylkäämisestä tai siirtämisestä toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Luettelo toimitetaan valvovalle tuomarille ja annetaan tiedoksi selvitysmiehelle.

Valvova tuomari tarkastaa saatavan olemassaolon, määrän ja luonteen ilmoituksen laatijan esittämän näytön perusteella sekä kuultujen tahojen ja toimitusmiehen mahdollisesti esittämien seikkojen perusteella, ennen kuin hyväksyy tai hylkää saatavan.

Velkojat, jotka eivät ole ilmoittaneet saataviaan määräajassa, menettävät oikeutensa. He eivät siis voi osallistua jakotoimenpiteisiin eivätkä vaatia jako-osuuksia suunnitelman hyväksymisen tai velallisen varojen realisoinnin tapauksessa, jos valvova tuomari ei palauta heidän oikeuksiaan.

Jos oikeudenmenetys kumotaan, he voivat hakemuksesta osallistua velallisen omaisuuden myöhempään jakoihin.

Nopeutettu pelastamismenettely ja nopeutettu taloudellinen pelastamismenettely

Velallinen laatii luettelon jokaisen sovittelun osallistuneen velkojan saatavista, joista on tehtävä saatavailmoitus. Velallisen tilintarkastaja vahvistaa luettelon, ja se toimitetaan tuomioistuimen kirjaamoon.

Toimitusmies lähettää kaikille velkojille luettelosta otteet heidän saatavistaan.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Etuoikeutetulla velkojalla on vakuus, joka takaa, että velallinen suorittaa hänelle kuuluvat maksut ennen muita, vakuudettomia velkoja, jos velallisen osalta aloitetaan yleistäytäntöpanomenettely.

Velkoja voi olla etuoikeutettu,

– koska hänellä on vakuus, jonka velallinen on antanut hänelle tai jonka hän on saanut oikeudessa, tai

– koska laissa säädetään, että hän on asemansa vuoksi etuoikeutettu.

Kaikki etuoikeutetut velkojat eivät ole tasavertaisia. Kun useampi etuoikeutettu velkoja kilpailee keskenään, heidän maksunsa suoritetaan lain säätämässä järjestyksessä mutta kuitenkin aina ennen vakuudettomia velkoja.

Vakuudettomien velkojen saatavat maksetaan velallisen jäljellä olevista varoista etuoikeutetuille velkojille suoritettujen maksujen jälkeen. Jako tapahtuu yhdenvertaisesti velkojen saatavien suuruuden mukaisessa suhteessa.

Etuoikeusjärjestykset

Pelastamis- ja saneerausmenettelyt

Kiinteistön myyntihinnan realisointi velkojen kesken tapahtuu seuraavassa järjestyksessä:

kaikkein etuoikeutetuimmat palkkasaatavat: palkkojen maksu menettelyn aloittamispäätöstä edeltävältä kuudeltakymmeneltä työpäivältä oikeudenkäyntikulut, jotka ovat syntyneet asianmukaisesti menettelyn aloittamispäätöksen jälkeen menettelyn toteuttamiseksi: kulut, jotka liittyvät varojen säilyttämiseen ja realisointiin sekä myyntihinnan jakamiseen velkojen kesken (inventointi- ja julkaisemiskulut, toimitusmiesten palkkiot jne.) saatavat, joiden vakuutena on sovittelussa saatu etuoikeus: tästä voivat hyötyä velkojat, jotka tuovat yritykseen uusia käteisvaroja tai toimittavat uuden tavaran tai palvelun yritystoiminnan jatkamiseksi ja säilyttämiseksi menettelyn aloittamispäätöksen jälkeen syntyneiden saatavien etuoikeus: saatavat, jotka ovat syntyneet menettelyn toteuttamiseksi tai toiminnan jatkamiseksi tilapäisesti, tai saatavat, jotka ovat vastiketta velallisen toiminnan jatkamisen aikana tai pesänhoitajan säilyttämien voimassa olevien sopimusten täyttämiseksi tehdystä suorituksesta, tai saatavat, jotka ovat syntyneet velallisena olevan luonnollisen henkilön jokapäiväisten tarpeiden täyttämiseksi saatavat, joiden vakuutena on työntekijöiden yleinen etuoikeus: palkkojen maksaminen menettelyn aloittamispäätöstä edeltäviltä kuudelta työkuukaudelta saatavat, joiden vakuutena on erityinen etuoikeus tai kiinnitys vakuudettomat saatavat.

Irtaimiston myyntihinnan realisointi velkojen kesken tapahtuu seuraavassa järjestyksessä:

saatavat, joilla on erityinen irtaimistovakuus ja siihen liittyvä panttioikeus kaikkein etuoikeutetuimmat palkkasaatavat: palkkojen maksu menettelyn aloittamispäätöstä edeltävältä kuudeltakymmeneltä työpäivältä oikeudenkäyntikulut, jotka ovat syntyneet asianmukaisesti menettelyn aloittamispäätöksen jälkeen menettelyn toteuttamiseksi: kulut, jotka liittyvät varojen säilyttämiseen ja realisointiin sekä myyntihinnan jakamiseen velkojen kesken (inventointi- ja julkaisemiskulut, toimitusmiesten palkkiot jne.) saatavat, joiden vakuutena on sovittelussa saatu etuoikeus: tästä voivat hyötyä velkojat, jotka tuovat yritykseen uusia käteisvaroja tai toimittavat uuden tavaran tai palvelun yritystoiminnan jatkamiseksi ja säilyttämiseksi menettelyn aloittamispäätöksen jälkeen syntyneiden saatavien etuoikeus: saatavat, jotka ovat syntyneet menettelyn toteuttamiseksi tai toiminnan jatkamiseksi tilapäisesti, tai saatavat, jotka ovat vastiketta velallisen toiminnan jatkamisen aikana tai pesänhoitajan säilyttämien voimassa olevien sopimusten täyttämiseksi tehdystä suorituksesta, tai saatavat, jotka ovat syntyneet velallisena olevan luonnollisen henkilön jokapäiväisten tarpeiden täyttämiseksi valtion saatavien etuoikeus saatavat, joiden vakuutena on erityinen irtaimistoon liittyvä etuoikeus ilman panttioikeutta saatavat, joiden vakuutena on muita yleisiä irtaimistoon liittyviä etuoikeuksia vakuudettomat saatavat.

Konkurssimenettely

Kiinteistön myyntihinnan realisointi velkojen kesken tapahtuu seuraavassa järjestyksessä:

kaikkein etuoikeutetuimmat palkkasaatavat: palkkojen maksu menettelyn aloittamispäätöstä edeltävältä kuudeltakymmeneltä työpäivältä oikeudenkäyntikulut, jotka ovat syntyneet asianmukaisesti menettelyn aloittamispäätöksen jälkeen menettelyn toteuttamiseksi: inventointi- ja julkaisemiskulut, toimitusmiesten palkkiot jne.) saatavat, joiden vakuutena on sovittelussa saatu etuoikeus: tästä voivat hyötyä velkojat, jotka tuovat yritykseen uusia käteisvaroja tai toimittavat uuden tavaran tai palvelun yritystoiminnan jatkamiseksi ja säilyttämiseksi saatavat, joilla on erityisiä kiinteistövuokkuksia menettelyn aloittamispäätöksen jälkeen syntyneiden saatavien etuoikeus: saatavat, jotka ovat syntyneet menettelyn toteuttamiseksi tai toiminnan jatkamiseksi tilapäisesti, tai saatavat, jotka ovat vastiketta velallisen toiminnan jatkamisen aikana tai pesänhoitajan säilyttämien voimassa olevien sopimusten täyttämiseksi tehdystä suorituksesta, tai saatavat, jotka ovat syntyneet velallisena olevan luonnollisen henkilön jokapäiväisten tarpeiden täyttämiseksi vakuudettomat saatavat.

Irtaimiston myyntihinnan realisointi velkojen kesken tapahtuu seuraavassa järjestyksessä:

saatavat, joilla on erityinen irtaimistovakuus ja siihen liittyvä panttioikeus kaikkein etuoikeutetuimmat palkkasaatavat: palkkojen maksu menettelyn aloittamispäätöstä edeltävältä kuudeltakymmeneltä työpäivältä

oikeudenkäyntikulut, jotka ovat syntyneet asianmukaisesti menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen menettelyn toteuttamiseksi: inventointi- ja julkaisemiskulut, toimitusmiesten palkkiot jne.)

saatavat, joiden vakuutena on sovittelussa saatu etuoikeus

menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen syntyneiden saatavien etuoikeus: saatavat, jotka ovat syntyneet menettelyn toteuttamiseksi tai toiminnan jatkamiseksi tilapäisesti, tai saatavat, jotka ovat vastiketta velallisen toiminnan jatkamisen aikana tai pesänhoitajan säilyttämien voimassa olevien sopimusten täyttämiseksi tehdystä suorituksesta, tai saatavat, jotka ovat syntyneet velallisenä olevan luonnollisen henkilön jokapäiväisten tarpeiden täyttämiseksi

saatavat, joiden vakuutena on irtaimistokiinnitys, tai saatavat, joiden vakuutena on koneille ja laitteille tai työvälineille asetettu pantti

valtion saatavien etuoikeus

saatavat, joilla on erityinen irtaimistovakuus ilman panttioikeutta

irtaimistoon liittyvät muut etuoikeudet (siviililain 2331 §) ja palkkojen yleinen etuoikeus

vakuudettomat saatavat.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Pelastamis- ja saneerausmenettelyt

Pelastamis- ja saneerausmenettelyjen tarkoituksena on laatia yritykselle suunnitelma sen pelastamiseksi, toiminnan jatkamiseksi, työpaikkojen säilyttämiseksi ja velkaselvityksen suorittamiseksi. Pelastamis- tai saneeraussuunnitelma voidaan vahvistaa vain, jos nämä edellytykset täyttyvät.

Pelastamismenettelyssä velallinen ja saneerausmenettelyssä selvitysmies laatii suunnitelman luonnoksen, jos yrityksen pelastamiseen on vakavasti otettava mahdollisuus. Suunnitelmassa on kolme osaa:

– taloutta ja rahoitusta koskeva osa, jossa määritetään saneerausnäkyvät liiketoimintamahdollisuuksien ja tapojen, markkinatilanteen ja käytettävissä olevien rahoituskeinojen perusteella;

– velan selvitystapojen määrittely ja mahdolliset vakuudet, jotka yrityksen johtajan on annettava velkaselvityksen toteuttamiseksi;

– sosiaalinen osa, jossa esitetään ja perustellaan työpaikkojen määrä ja näkyvät sekä toiminnan jatkamiseksi kaavailut sosiaaliset edellytykset. Kun suunnitelmaan sisältyy taloudellisista syistä tehtäviä irtisanomisia, siinä esitetään jo toteutetut toimenpiteet ja määritellään toimet, joilla edistetään irtisanomisuhan alla olevien työntekijöiden uudelleen työllistymistä ja irtisanomiskorvausten maksamista.

Suunnitelmassa mainitaan kaikki suunnitelman toteuttamiseen velvoitettujen henkilöiden antamat sitoumukset, jotka ovat välttämättömiä yrityksen saneeraamiseksi.

Sen jälkeen tuomioistuin tekee päätöksen suunnitelmaluonnoksesta, jonka velallinen tai jokin velkojista sille esittää.

Tuomioistuimen ratkaisu pelastamis- tai saneeraussuunnitelman tai liikkeenluovutus suunnitelman vahvistamisesta on oikeudellinen päätös. Suunnitelmassa otetaan kantaa myös sopimussuhteisiin, jos velkojatoimikuntia on perustettu.

Suunnitelma voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta, maanviljelijöiden tapauksessa viisitoista vuotta.

Tuomioistuin nimeää suunnitelman ajaksi selvitys- tai toimitusmiehen suunnitelman toteuttamista valvovaksi asiamieheksi.

Suunnitelman vahvistaminen päättää huomautusajan. Velallinen saa takaisin määräysvallan omaisuuteensa ja voi ryhtyä jälleen johtamaan yritystään sillä varauksella, että hän toteuttaa toimenpiteet, jotka tuomioistuin on hänelle suunnitelmassa määrännyt.

Velallisen onkin noudatettava suunnitelman määräyksiä kaikilta osin.

Jos velallinen ei täytä sitoumuksiaan tai jos yrityksen maksut lakkaavat pelastamis- tai saneeraussuunnitelman toteuttamisen aikana, velallisen suunnitelma voidaan purkaa ja menettelyä jatkaa.

Menettelyn muuttaminen konkurssiksi

Velallinen voidaan julistaa konkurssiin yrityksen pelastamisesta tai saneeraamisesta annetulla oikeuden päätöksellä käynnistetyn huomautusajan kuluessa tai sen päätyttyä.

Tuomioistuimen on julistettava velallinen konkurssiin heti, jos yritystoiminnan jatkaminen osoittautuu mahdottomaksi tai ellei liikkeenluovutus suunnitelmaa voida saneerausmenettelyssä vahvistaa.

Velallisenä olevan luonnollisen henkilön velvoitteiden päätyminen konkurssissa

Velallinen menettää määräysvallansa päivänä, jona hänet julistetaan konkurssiin, ja määräysvallan menetys jatkuu konkurssin päättymiseen saakka, jolloin hän saa oikeutensa takaisin ja voi jälleen harjoittaa liiketoimintaa.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Pelastamis- tai saneeraussuunnitelman toteutuksen päätyminen ei anna velkojille oikeutta periä velalliselta saataviaan oikeusteitse, jos he eivät ole tehneet saatavistaan ilmoitusta.

Erilliskanteita voidaan alkaa jälleen ajaa vain siinä poikkeustapauksessa, että konkurssi raukeaa varojen puutteen vuoksi.

Ajankohta, jona maksukyvyttömyysmenettely katsotaan päättyneeksi

Huomautusaika alkaa päivänä, jolloin oikeuden päätös menettelyn aloittamisesta tehdään, ja päättyy päivänä, jolloin tuomioistuin vahvistaa pelastamis- tai saneeraussuunnitelman tai julistaa yrityksen konkurssiin.

Pelastamis- ja saneerausmenettelyissä yrityksen toiminta jatkuu huomautusaikana, ja velallinen johtaa periaatteessa edelleen yritystään tietyin rajoituksin.

Jos yrityksen pelastamiseen on vakavasti otettava mahdollisuus, huomautusaika päättyy pelastamis- tai saneeraussuunnitelman vahvistamiseen.

Pelastamis- tai saneeraussuunnitelman vahvistaminen palauttaa velallisen oikeuden määrätä asioistaan mutta ei kuitenkaan pääätä menettelyä.

Menettely nimittäin päättyy, kun valvova tuomari on hyväksynyt selvitys- ja toimitusmiesten laatiman lopullisen selvityksen tehtävistään. Tällöin tuomioistuimen presidentti antaa menettelyn päättämistä määräyksen. Se on oikeushallinnon toimenpide, johon ei voida hakea muutosta.

Menettely saatetaan siis oikeudellisesti päätökseen määräyksen antopäivänä.

Menettelyn vaikutukset eivät kuitenkaan pääty sen päättämistä annettuun määräykseen, koska pelastamis- tai saneeraussuunnitelma on edelleen voimassa.

Velallisen on noudatettava suunnitelman määräyksiä kaikilta osin.

Jos velallinen ei täytä sitoumuksiaan tai jos yrityksen maksut lakkaavat pelastamis- tai saneeraussuunnitelman toteuttamisen aikana, velallisen suunnitelma voidaan purkaa ja menettelyä jatkaa.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Menettelyn kustannuksista vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kohteena oleva yritys.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Kun tuomioistuin aloittaa saneeraus- tai konkurssimenettelyn, velallisen maksujen lakkaamispäiväksi katsotaan lähtökohtaisesti menettelyn aloittamis päätöksen antamispäivä.

Tuomioistuin voi kuitenkin vahvistaa maksujen lakkaamispäiväksi päivämäärän, joka on enintään 18 kuukautta aiempi kuin maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamis päivä.

Ajanjaksoa, joka alkaa maksujen lakkaamispäivänä ja päättyy saneeraus- tai konkurssimenettelyn aloittamispäivänä, kutsutaan tällöin kriittiseksi ajaksi. Jos velallinen toteuttaa kriittisenä aikana vilpillisiä oikeustoimia, ne peruutetaan.

Kriittisenä aikana toteutettujen oikeustoimien mitätöinti kuuluu menettelyä käsittelevän tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.

Mitätöintikanteen voivat nostaa ainoastaan selvitysmies, toimitusmies, pesänhoitaja ja syyttäjä.

Velkojat voivat nostaa erikseen tai yhteisesti toimitusmiehen välityksellä kanteen velallisen oikeustoimien peräyttämiseksi.

Oikeustoimi on kaikkien osalta mitätön ja takautuvasti pätemätön.

Sääntöjenvastaisia oikeustoimia koskee **mitätöintipakko** 12 seuraavassa tapauksessa:

kiinteistön tai irtaimiston siirtoa koskevat vastikkeettomat oikeustoimet

vaihtosopimukset, joissa velallisen velvoitteet ovat huomattavasti suuremmat kuin toisen osapuolen velvoitteet

millä tahansa tavalla suoritettu maksut, jotka koskevat maksupäivänä erääntymättömiä velkoja

erääntyneitä velkoja koskevat maksut, jotka on suoritettu muulla tavoin kuin käteisenä, vekseleinä, tilisiirtoina, luovutuskirjoina tai millä tahansa muulla liikesuhteissa yhteisesti hyväksytyllä maksutavalla

pantatun omaisuuden vuoksi tehdyt rahasummien talletukset ja konsignaatiot lainvoimaiseksi tulleen oikeuden päätöksen puuttuessa

velallisen omaisuuteen aiemmin otettujen velkojen perusteella muodostetut sopimukseen perustuvat kiinnitykset, tuomioistuimelta haetut kiinnitykset sekä puolisoiden väliset lailliset kiinnitykset (*hypothèque légale des époux*) ja panttioikeudet

turvaamistoimet paitsi silloin, kun ulosmittausmerkintä tai ulosmittaus on tehty ennen maksujen lakkauttamispäivää

yrityksen työntekijöiden saamat ja käyttämät optio-oikeudet

omaisuuserien tai oikeuksien siirtäminen hoidettavaksi uskottuun omaisuuteen (*patrimoine fiduciaire*), paitsi jos siirto on tehty samanaikaisesti otetun velan vakuutena

omaisuudenhallintasopimuksen (*contrat de fiducie*) täydennykset, jotka vaikuttavat oikeuksiin tai omaisuuseriin, jotka on jo siirretty hoidettavaksi uskottuun omaisuuteen ennen täydennystä otettujen velkojen vakuudeksi

kun velallinen on yksityisyritystä, jonka vastuu on rajoitettu (*entrepreneur individuel à responsabilité limitée*), omaisuuserän kohdentaminen

elinkeinotoimintaan tai muutokset elinkeinotoimintaan kohdennetussa omaisuudessa edellyttäen, että maksetut tulot kohdennetaan muuhun kuin

elinkeinotoimintaan, minkä vuoksi menettelyn kohteena oleva omaisuus vähenee kyseisen yrittäjän muun omaisuuden hyväksi

velallisen tekemä ja notaarin vahvistama ilmoitus ulosmittauskelvottomuudesta.

Tuomioistuimen on mitätöitävä tällaiset oikeustoimet siitä riippumatta, toimivatko osapuolet vilpittömin vai vilpillisin mielin.

Tuomioistuin voi lisäksi mitätöidä vastikkeettomat oikeustoimet irtaimen tai kiinteän omaisuuden siirtämiseksi ja ulosmittauskelvottomuutta koskevan

ilmoituksen, mikäli ne on tehty maksujen lakkauttamispäivää edeltävän kuuden kuukauden aikana. Tällaisissa tapauksissa mitätöinti on valinnaista.

Päivitetty viimeksi: 13/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen

verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys - Kroatia

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Konkurssia edeltävä menettely (*predstečajni postupak*) ja konkurssimenettely (*stečajni postupak*) voi kohdistua oikeushenkilöihin ja yksityisen velallisen omaisuuseriin, ellei laissa toisin säädetä. Yksityisellä velallisella tarkoitetaan konkurssilaissa (*Stečajni zakon*) luonnollista henkilöä, joka on tuloverovelvollinen toiminnastaan itsenäisenä ammatinharjoittajana tuloverolain (*Zakon o porezu na dohodak*) mukaan, tai luonnollista henkilöä, joka on yhteisöverovelvollinen yhteisöverolain (*Zakon o porezu na dobit*) mukaan.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

a) Konkurssia edeltävä menettely voidaan aloittaa, jos tuomioistuin vahvistaa velallista uhkaavan maksukyvyttömyyden eli toteaa, että velallinen on kykenemätön vastaamaan veloistaan niiden erääntyessä.

Maksukyvyttömyys uhkaa, jos velallinen ei vielä ole maksukyvytön ja jos

– tällä on maksuveloitteiden etusijajärjestystä koskevassa, rahoitusviraston (*Financijska agencija*) ylläpitämässä rekisterissä yksi tai useampi hoitamaton

velka, jonka maksamiselle on ollut pätevä peruste ja joka olisi voitu periä miltä tahansa velalliselle kuuluvalla tilillä ilman velallisen hyväksyntää, tai

– tämän maksuviivästys on kestänyt yli 30 päivää ja kyse on palkanmaksusta työntekijöille työsopimuksen, työläinsäädännön, työehtosopimuksen, erityismääräysten tai muun työnantajan veloitteita koskevan asiakirjan perusteella tai

– tämä laiminlyö edellisessä luettelakohdassa tarkoitettuihin palkkoihin liittyvien suoritusten ja verojen maksun määräajassa eli 30 päivän kuluessa päivästä, jona palkat piti maksaa työntekijöille.

b) Konkurssimenettely voidaan panna vireille, jos tuomioistuin vahvistaa konkurssin edellytykset eli maksukyvyttömyyden tai ylivelkaantumisen.

Velallinen on maksukyvytön, jos hän on jatkuvasti kyvytön suoriutumaan erääntyneistä maksuveloitteistaan. Velallista ei katsota maksukykyiseksi yksinomaan sillä perusteella, että hän on maksanut tai pystyy maksamaan joidenkin velkojen saatavat kokonaan tai osittain.

Velallinen katsotaan maksukyvyttömäksi, jos

– tällä on maksuveloitteiden etusijajärjestystä koskevassa, rahoitusviraston ylläpitämässä rekisterissä yksi tai useampi hoitamaton maksu, joka on erääntynyt yli 60 päivää sitten, jonka maksamiselle on ollut pätevä peruste ja joka olisi voitu periä miltä tahansa velalliselle kuuluvalla tilillä ilman velallisen hyväksyntää;

– tämä on kolme kertaa peräkkäin laiminlyönyt työntekijöidensä palkanmaksun, joka perustuu työsopimukseen, työläinsäädäntöön, työehtosopimukseen, erityismääräyksiin tai muuhun työnantajan veloitteita koskevaan asiakirjaan.

Velallinen katsotaan ylivelkaantuneeksi, jos oikeushenkilömuotoisen velallisen varat eivät riitä kattamaan tämän olemassa olevia velkoja.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssimenettelyssä konkurssipesään kuuluvat kaikki varat, jotka velallinen omisti menettelyn alkaessa, ja varat, jotka velallinen on hankkinut menettelyn aikana. Konkurssipesän varoja käytetään konkurssimenettelyn kulujen ja velkojen saatavien sekä niiden saatavien maksamiseen, joiden vakuutena on tietty velallisen varoihin kohdistuva oikeus.

Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen yksityinen velallinen tai henkilöt, joilla on aiemmin ollut lain mukaan valtuutus edustaa velallista, eivät voi käyttää konkurssipesän varoja, eikä käytöllä ole oikeusvaikutuksia lukuun ottamatta tilanteita, joihin sovelletaan julkisten rekistereiden luotettavuutta koskevia yleisiä sääntöjä. Vastike palautetaan konkurssipesästä vastapuolelle, jos se on lisännyt konkurssipesän arvoa.

Jos yksityinen velallinen on saanut varoja perintönä tai testamentin nojalla ennen konkurssimenettelyn aloittamista tai sen aikana, vain velallisella on oikeus ottaa perintö tai testamenttisaanto vastaan tai luopua siitä.

Jos velallinen on yhteisösuhteessa tai muussa oikeus- tai kumppanuussuhteessa kolmannen henkilön kanssa, kyseisten varojen jako toteutetaan konkurssimenettelyn ulkopuolella. Tällaisesta suhteesta johtuvien velkojen maksamista varten voidaan vaatia erillissuoritusta velallisen osuudesta.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

a) Konkurssia edeltävä menettely – edellytykset selvittäjän (*povjerenik*) ja pesänhoitajan (*stečajni upravitelj*) määräämiselle ovat samat. Jos tuomioistuin katsoo tarpeelliseksi, se määrää selvittäjän konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäätöksessä. Selvittäjän tehtävät päättyvät päivänä, jona päätös konkurssia edeltävässä menettelyssä saavutetun sovinnon vahvistamisesta annetaan tai konkurssimenettely aloitetaan, tai velkojen päätöksellä.

Selvittäjän tehtävänä konkurssia edeltävässä menettelyssä on

1. selvittää velallisen liiketoimet,
2. selvittää velallisen varat ja velat,
3. selvittää ilmoitettujen saatavien uskottavuus,
4. riitauttaa saatavat, jos hänellä on velkojen antamien tietojen perusteella tai muista syistä epäily saatavien olemassaolosta,
5. valvoa velallisen liiketoimia, erityisesti rahoitustoimia, velkaantumista kolmansille osapuolille, maksujen suorittamista turvaavien instrumenttien antamista sekä tavaroiden ja palveluiden myyntiin liittyviä liiketoimia, ja samalla varmistaa, ettei velallisen omaisuuserille aiheudu vahinkoa,
6. tehdä valitus tuomioistuimeen, jos velallinen toimii konkurssilain 67 §:n säännösten vastaisesti,
7. antaa konkurssilain 69 ja 71 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä ja todistuksia,
8. varmistaa, että konkurssia edeltävästä menettelystä aiheutuneet kulut maksetaan kokonaan ja ajoissa,
9. huolehtia muista konkurssilaissa säädettyistä toimista.

Konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivästä menettelyn päättymiseen saakka velallinen saa suorittaa ainoastaan maksut, jotka ovat tavanomaisen liiketoiminnan kannalta välttämättömiä. Tämän ajanjakson kuluessa velallinen ei saa maksaa velkoja, jotka ovat syntyneet ja erääntyneet ennen konkurssia edeltävän menettelyn aloittamista, lukuun ottamatta bruttomääräisiä maksuvelvoitteita velallisen työntekijöitä ja aiempia työntekijöitä kohtaan, kun saatava perustuu työsuhteeseen ja on erääntynyt viimeistään konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivänä, irtisanomiskorvauksia laissa ja työehtosopimuksessa säädettyyn määrään saakka, vahingonkorvauksia työssä aiheutuneesta vammasta tai työperäisestä sairaudesta sekä palkkaosia, joihin on lisätty työsopimusten ja työehtosopimusten mukaiset työnantajamaksut ja muut työntekijöiden aineelliset oikeudet ja jotka ovat erääntyneet konkurssia edeltävän menettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen, sekä erityislaissa säädettyjä, tavanomaisen liiketoiminnan kannalta välttämättömiä maksuja.

Konkurssia edeltävää menettelyä koskevan hakemuksen tekemisestä menettelyn aloittamispäätöksen tekemiseen saakka velallinen ei voi luovuttaa varojaan eikä perustaa niihin rasitteita ilman selvittäjän tai tuomioistuimen, jos selvittäjää ei ole määrätty, hyväksyntää.

b) Konkurssimenettely – pesänhoitaja valitaan toimivaltaisen tuomioistuimen tuomiopiiriin kuuluvien pesänhoitajien luettelosta A satunnaisotannalla, ellei konkurssilaissa säädetä toisin. Tuomioistuin nimittää näin valitun pesänhoitajan konkurssimenettelyn aloittamispäätöksellä. Tästä poiketen tuomioistuin nimittää selvittäjän tai väliaikaisen pesänhoitajan varsinaiseksi pesänhoitajaksi, jos konkurssia edeltävässä menettelyssä on määrätty selvittäjä tai konkurssimenettelyssä on nimitetty väliaikainen pesänhoitaja.

Pesänhoitajalla on kaikki velallisyhteisölle kuuluvat oikeudet ja velvollisuudet, ellei konkurssilaissa säädetä toisin. Jos velallinen jatkaa konkurssimenettelyn aikana liiketoiminnan harjoittamista konkurssilain 217 §:n 2 momentin mukaisesti, pesänhoitaja johtaa liiketoimintaa.

Pesänhoitaja edustaa velallista. Pesänhoitaja hoitaa yksityisen velallisen osalta vain konkurssipesää koskevia liiketoimia ja edustaa velallista laillisen edustajan toimivaltuuksin.

Pesänhoitajalla on velvollisuus toimia tunnollisesti ja asianmukaisesti, ja hänen tulee erityisesti

1. järjestää kirjanpitoaineisto konkurssimenettelyn aloittamispäivään saakka,
2. laatia alustava arvio konkurssimenettelyn kustannuksista ja toimittaa se velkojatoimikunnan hyväksyttäväksi,
3. perustaa toimikunta omaisuuserien inventointia varten,
4. laatia alustava pesäluettelo velallisen varoista,
5. huolehtia asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen velallisen keskeneräisistä toimista sekä tarvittavista toimista velallisen varoille aiheutuvan vahingon estämiseksi,
6. turvata velallisen vaateiden realisointi,
7. toteuttaa tunnollisesti konkurssilain 217 §:n 2 momentissa tarkoitettujen velallisen liiketoimien,
8. toimittaa Kroatian eläkelaitokselle (*Zavod za mirovinsko osiguranje*) edunsaajien työoikeudellista asemaa koskevat asiakirjat,
9. ottaa hallintaansa ja realisoida asiaankuuluvaa huolellisuutta noudattaen konkurssipesään kuuluvat velallisen omaisuuserät ja oikeudet,
10. valmistella velkojen saatavat ja suorittaa ne hyväksynnän jälkeen,
11. toimittaa lopputilitys velkojatoimikunnalle,
12. suorittaa velkojen täydentävät saatavat,
13. edustaa konkurssipesää konkurssilain mukaisesti konkurssimenettelyn päättymisen jälkeen.

Pesänhoitajan on toimitettava vakiomuotoinen kirjallinen selvitys konkurssimenettelyn kulusta ja konkurssipesän tilasta vähintään kolmen kuukauden välein.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Jos velkojalla on konkurssimenettelyn aloittamishetkellä lakiin tai sopimukseen perustuva oikeus kuittaukseen, menettelyn aloittamisella ei ole vaikutusta tähän oikeuteen.

Jos konkurssimenettelyn aloittamishetkellä on olemassa yksi tai useampi saatava, jonka kuittamiseen sovelletaan lykkäävää ehtoa tai joka ei ole vielä erääntynyt tai jonka suoritustapa ei ole sama, kuittaus tapahtuu, kun vaaditut edellytykset täyttyvät. Kuittaukseen ei sovelleta sääntöä, jonka mukaan maksamattomat saatavat erääntyvät konkurssimenettelyn alkaessa ja muiden kuin rahasaatavien tai rahalliselta arvoltaan täsmenämättömien saatavien rahallinen arvo vahvistetaan määrään, joka niillä arvioidaan olevan konkurssimenettelyn aloittamishetkellä. Kuittaus on poissuljettu, jos siihen käytettävän saatavan ehdollisuus poistuu ja se erääntyy ennen kuin kuittaus on mahdollinen.

Kuittaus ei ole poissuljettu eri valuutan tai eri laskentayksikön määräisten saatavien osalta edellyttäen, että tällaiset valuutat tai laskentayksiköt voidaan helposti muuntaa kuittaukseen käytettävän saatavan maksupaikan valuuttaan tai yksikköön. Muuntaminen suoritetaan maksupaikassa kuittausilmoituksen vastaanottohetkellä sovellettavan vaihtokurssin mukaan.

Kuittaus ei ole sallittu, jos

1. velkojan velvoite konkurssipesälle on syntynyt vasta konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen;
2. saatava on siirtynyt velkojalle toiselta velkojalta vasta konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen;

3. saatava on luovutettu velkojalle konkurssimenettelyn aloittamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana tai konkurssia edeltävää menettelyä ei ole aloitettu konkurssimenettelyn aloittamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana ja velkoja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että velallinen on tullut maksukyvyttömäksi tai että on tehty velallista koskeva hakemus konkurssia edeltävän menettelyn tai konkurssimenettelyn aloittamiseksi. Tästä poiketen kuittaus on sallittu, jos saatava on luovutettu täyttämättömän sopimuksen täytäntöönpanemiseksi tai jos oikeus saatavan täytäntöönpanoon on palautunut sen johdosta, että velallisen oikeustoimi on onnistuneesti riitautettu;

4. velkoja on hankkinut kuittausoikeuden oikeustoimella, joka voidaan todeta pätemättömäksi.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Jos velallinen ja tämän sopimuslupapuoli eivät ole konkurssimenettelyn aloittamishetkellä panneet kahdenvälisestä sopimuksesta kokonaan tai osittain täytäntöön, pesänhoitaja voi tehdä sen velallisen sijasta ja vaatia, että toinen sopimuspuoli tekee samoin. Jos pesänhoitaja kieltäytyy sopimuksen täytäntöönpanosta, toinen sopimuspuoli voi realisoida laiminlyöntiin perustuvan saatavansa vain konkurssivelkojana. Jos toinen sopimuspuoli pyytää pesänhoitajaa ilmoittamaan kantansa valintaoikeuteen, pesänhoitajan on välittömästi ja viimeistään valmistelulistunnon jälkeen ilmoitettava toiselle sopimuspuolelle kirjatulla kirjeellä siitä, aikooko hän vaatia sopimuksen täytäntöönpanoa. Tästä poiketen tilanteessa, jossa toiselle sopimuspuolelle aiheutuisi valmistelulistunton mennessä merkittävää vahinkoa, josta hän ilmoittanut pesänhoitajalle, pesänhoitajan on ilmoitettava kahdeksan päivän kuluessa kirjatulla kirjeellä, aikooko hän vaatia sopimuksen täytäntöönpanoa. Muussa tapauksessa pesänhoitaja ei voi vaatia sopimuksen täytäntöönpanoa.

Jos eräänntyneet suoritukset ovat jaettavissa ja toinen sopimuspuoli on ennen konkurssimenettelyn aloittamista täyttänyt veloitteensa osittain, kyseinen sopimuspuoli voi käyttää oikeuttaan saada vastike osittain suoritusta vastaavalta osalta konkurssivelkojana, vaikka pesänhoitaja olisi vaatinut jäljellä olevan osan täyttämistä. Jos sopimuspuoli ei käytä oikeuttaan vastikkeeseen, hänellä ei ole myöskään oikeutta vaatia ennen konkurssimenettelyn aloittamista tapahtuneesta osittaisesta suorituksesta syntyneen konkurssipesän arvonnäytteen palauttamista.

Jos kiinteistörekisteriin on tehty merkintä saamisen turvaamiseksi siltä varalta, että velallisen kiinteistö tai muu esineoikeus luovutetaan tai kumotaan tai että tällaisen esineoikeuden sisältö tai etuoikeusasema muuttuu, velkoja voi vaatia suoritusta konkurssipesästä sen velkojana. Tätä sovelletaan myös, jos velallisella on velkojaa kohtaan muita veloituksia, jotka ovat jääneet kokonaan tai osittain täyttämättä. Tätä säännöstä sovelletaan soveltuvin osin myös alusrekisteriin, rakenteilla olevia aluksia koskevaan rekisteriin ja ilma-alusrekisteriin tehtyihin merkintöihin.

Jos velallinen on ennen konkurssimenettelyn aloittamista myynyt irtainta omaisuuttaan omistuksenpidätysehdoin ja toimittanut omaisuutta ostajan hallintaan, ostaja voi vaatia osto- ja myyntisopimuksen täytäntöönpanoa. Tätä sovelletaan myös, jos velallisella on ostajaa kohtaan muita veloituksia, jotka ovat jääneet kokonaan tai osittain täyttämättä. Jos velallinen on ennen konkurssimenettelyn aloittamista ostanut kiinteää omaisuutta, jota koskee omistuksenpidätysehto, ja saanut omaisuuden hallintaansa myyjältä, pesänhoitajalla on valintaoikeus konkurssilain 181 §:n mukaisesti.

Kiinteää omaisuutta tai tiloja koskevat vuokra- ja leasingosopimukset eivät pääty konkurssimenettelyn alkaessa. Tätä pätee myös vuokra- ja leasingosuuksiin, joissa velallinen on vuokranantajana ja jotka koskevat omaisuutta, joka on vakuutusteknisistä syistä siirretty niiden hankinnan tai tuotannon rahoittaneelle kolmannelle henkilölle. Suhteen toinen osapuoli voi vaatia oikeuksien, jotka liittyvät aikaan ennen konkurssimenettelyn aloittamista, tai vahinkoihin, jotka ovat syntyneet sopimuksen ennakkoajasta päättämisen johdosta, täytäntöönpanoa vain konkurssivelkojana.

Pesänhoitaja voi sopimuksen voimaansaoloajasta ja lain mukaisesta irtisanomisajasta riippumatta päättää kiinteää omaisuutta tai tiloja koskevan vuokra- tai leasingosopimuksen, jonka velallinen on tehnyt vuokralleottajana. Jos pesänhoitaja ilmoittaa tällaisen sopimuksen päättämistä, toinen osapuoli voi konkurssivelkojana vaatia korvausta sopimuksen ennakkoajasta päättämistä. Jos velallinen ei ole konkurssimenettelyn alkaessa ottanut haltuunsa kiinteää omaisuutta tai tiloja, pesänhoitaja ja toinen osapuoli voivat vetäytyä sopimuksesta. Jos pesänhoitaja vetäytyy sopimuksesta, toinen osapuoli voi konkurssivelallisena vaatia vahingonkorvausta sopimuksen ennakkoajasta päättämistä. Kummallakin osapuolella on toisen osapuolen pyynnöstä velvollisuus ilmoittaa 15 päivän kuluessa aikomuksestaan vetäytyä sopimuksesta. Mikäli näin ei toimita, osapuoli menettää oikeutensa vetäytyä sopimuksesta.

Jos velallisella oli kiinteän omaisuuden tai tilojen vuokranantajana ennen konkurssimenettelyn aloittamista vuokra- tai leasingosuuksista johtuvia, tulevaisuuteen sijoitettavia saatavia, niillä on oikeusvaikutuksia siltä osin kuin ne liittyvät konkurssimenettelyn aloittamishetken kalenterikuukautta koskevaan vuokraan tai leasingmaksuun. Jos konkurssimenettely aloitetaan kuukauden viidennentoista päivän jälkeen, tällaisten vuokra- tai leasingmaksuihin liittyvien saatavien oikeusvaikutukset ulottuvat myös seuraavaan kalenterikuukauteen. Ulosottosaatavilla on sama asema kuin sopimusperusteisillä saatavilla. Pesänhoitaja voi vuokranantajana toimivan velallisen puolesta lain mukaista irtisanomisaikaa noudattaen päättää vuokra- tai leasingosuuksien riippumatta sopimuksen mukaisesta irtisanomisajasta.

Kolmas osapuoli, jolle pesänhoitaja on luovuttanut kiinteän omaisuuden tai tilat, joita velallinen vuokrasi, ja joka näin ollen tulee vuokra- tai leasingosuuksien osapuoleksi velallisen sijaan, voi päättää sopimuksen laissa säädettyä irtisanomisaikaa noudattaen.

Jos velallinen on vuokralleottaja, toinen sopimuspuoli ei voi päättää vuokrasopimusta konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen

1. ennen konkurssimenettelyn aloittamista syntyneitä vuokraa koskevan maksuviivästyksen vuoksi,
2. velallisen taloudellisen tilanteen huonontumisen vuoksi.

Konkurssimenettelyn aloittaminen ei aiheuta velallisen työnantajan ominaisuudessa tekemien työ- tai palvelusopimusten päättymistä. Konkurssimenettelyn aloittaminen on erityinen peruste työsopimuksen purkamiselle. Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen pesänhoitaja velallisen (työnantajan) puolesta ja työntekijä voivat päättää työsopimuksen riippumatta sopimuksen kestosta ja lakiin tai sopimukseen perustuvista, työntekijää suojaavista säännöksistä tai määräyksistä riippumatta. Irtisanomisaika on yksi kuukausi, ellei laissa säädetä lyhyemmästä ajasta. Jos työntekijät katsovat, että heidän työsopimuksensa on päätetty lainvastaisesti, he voivat hakea suojaa oikeuksilleen työsopimuslain (*Zakon o radu*) mukaisesti.

Pesänhoitaja voi tuomioistuimen hyväksynnän saatuaan tehdä uusia määräaikaista työsopimuksia, joihin ei sovelleta määräaikaisiin työsopimuksiin tavallisesti sovellettavia sääntöjä, jo aloitettujen liiketoimien loppuun saattamiseksi ja mahdollisten vahinkojen ennalta ehkäisemiseksi. Pesänhoitaja määrittää työntekijöiden palkat ja muut työsuhteeseen liittyvät edut lakien ja työehtosopimusten mukaisesti tuomioistuimen hyväksynnän saatuaan.

Työsuhteeseen liittyvät palkat ja edut, joihin työntekijälle on syntynyt oikeus konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen, maksetaan konkurssipesän velkojana. Työntekijöiden osallistumisoikeus päättyy konkurssimenettelyn alkaessa. Työpaikkaneuvoston kanssa tehdyt sopimukset eivät sido pesänhoitajaa. Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen velallisen oikeus määrätä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudestaan päättyy. Jos määräyksen vastaanottaja toimii määräyksen mukaisesti, koska hän ei itsestään riippumattomista syistä ollut tietoinen konkurssimenettelystä, määräyksen katsotaan olevan voimassa. Tällaiseen toiminnan jatkamiseen liittyvän määräyksen saaneen henkilön saatavat maksetaan konkurssivelkojan saatavina. Määräyksen vastaanottaneen henkilön tulee vahingon välttämiseksi jatkaa toimintaa konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen, kunnes pesänhoitaja ottaa toiminnan vastattavakseen. Tällaiseen toiminnan jatkamiseen liittyvän määräyksen saaneen henkilön saatavat maksetaan konkurssipesän velkojan saatavina.

Velalliselle tehtyjen tarjousten tai tämän tekemien tarjousten voimaansaolo päättyy konkurssimenettelyn aloittamispäivänä, paitsi jos ne on hyväksytty ennen kyseistä päivää.

Kun on kyse liiketoimintaan liittyvistä sopimuksista, joissa henkilö on sitoutunut suorittamaan tiettyjä palveluja velallisen puolesta, tai velallisen antamasta valtuutuksesta, joka koskee konkurssipesään tulevia varoja ja jonka voimaansaolo päättyy konkurssimenettelyn alettua, määräyksen saaneen henkilön on

vahinkojen välttämiseksi jatkettava toimintaa konkurssimenettelyn alkamisen jälkeen, kunnes pesänhoitaja ottaa toiminnan vastattavakseen. Jatketusta toiminnasta johtuvat, määräyksen saaneen henkilön saatavat maksetaan konkurssipesän velkojan saatavana.

Sopimusmääräyksillä, joilla etukäteen suljetaan pois konkurssilain säännösten soveltaminen tai rajoitetaan sitä, ei ole oikeusvaikutuksia.

7 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

a) Konkurssia edeltävä menettely – velalliseen ei voida kohdistaa ulosmittausta, hallinnollisia menettelyjä tai turvaamistoimia konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivästä lähtien menettelyn päättämiseen saakka. Tällaiset vireillä olevat menettelyt keskeytetään konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivänä. Keskeytetyt menettelyt jatkuvat velkojen hakemuksesta sen jälkeen, kun – konkurssia edeltävässä menettelyssä on saavutettu sovinto menettelyssä riitautetuista saatavista tai niiden osista, – konkurssia edeltävän menettelyn päättymisestä on tehty lopullinen päätös.

Näitä säännöksiä ei sovelleta menettelyihin, joihin konkurssia edeltävä menettely ei vaikuta, eikä menettelyihin sellaisten saatavien suorittamiseksi, jotka ovat syntyneet konkurssia edeltävän menettelyn aloittamisen jälkeen.

Jos oikeudenkäynti on määrätty keskeytettäväksi konkurssia edeltävän menettelyn vuoksi ja siinä on myöhemmin annettu lopullinen päätös, jossa vahvistetaan konkurssia edeltävässä menettelyssä saavutettu sovinto, joka kattaa velkojan saatavan, tuomioistuin jatkaa menettelyä ja hylkää kanteen tai keskeyttää ulosmittaus- tai turvaamismenettelyt, lukuun ottamatta niiden saatavien tai saatavien osien suhteen, jotka on riitautettu konkurssia edeltävässä menettelyssä.

b) Konkurssimenettely – konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen yksittäiset velkojat eivät voi vaatia ulosmittausta tai turvaamistoimenpiteen toteuttamista konkurssipesään kuuluvien varojen tai velallisten muiden varojen osalta. Niillä velkojilla, jotka eivät ole konkurssivelkojan asemassa, ei ole oikeutta vaatia ulosmittausta tai turvaamistoimenpiteen toteuttamista yksittäisten velallisten työsuhteeseen tai muuhun palvelusuhteeseen perustuvien, tulevien saatavien osalta, eikä oikeutta vaatia saataviaan samalla perusteella konkurssimenettelyssä, lukuun ottamatta ulosmittausta tai turvaamistoimenpidettä elatusapusaatavan tai muun sellaisen saatavan suhteen, joka voidaan maksaa siitä osasta velallisen palkkatuloa, josta muiden velkojen saatavia ei voida maksaa. Tällaiset konkurssimenettelyn aloittamishetkellä vireillä olevat ulosmittaus- tai turvaamismenettelyt keskeytetään. Jos niitä jatketaan, niiden keskeyttäminen kuuluu täytäntöönpanotuomioistuimelle.

Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen velkojat, joilla on erottamisoikeus eli oikeus vaatia tiettyjen omaisuuserien erottamista konkurssipesästä (*izlučni vjerovnik*), voivat oikeutensa toteutumiseksi panna täytäntöönpanomenettelyihin sovellettavien yleisten sääntöjen mukaisesti vireille velalliseen kohdistuvia ulosmittaus- ja turvaamismenettelyjä. Keskeytetyt ulosmittaus- ja turvaamismenettelyt, jotka velkojat ovat panneet vireille ennen konkurssimenettelyn aloittamista, toteuttamista jatketaan täytäntöönpanotuomioistuimessa täytäntöönpanomenettelyihin sovellettavien sääntöjen mukaisesti.

Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen velkojilla, joilla on oikeus erillissuoritukseen (*razlučni vjerovnik*), ei ole oikeutta panna vireille ulosmittaus- tai turvaamismenettelyjä. Konkurssimenettelyn aloittamishetkellä vireillä olevat ulosmittaus- tai turvaamismenettelyt keskeytetään. Keskeytetyt ulosmittaus- ja turvaamismenettelyt jatkaa konkurssimenettelyä hoitava tuomioistuin soveltamalla sääntöjä, jotka koskevat erillissuorituksen kohteena olevien omaisuuserien realisointia konkurssimenettelyssä.

Konkurssimenettelystä voidaan sen aloittamisen jälkeen tehdä merkintä julkisiin rekistereihin, jos merkintäedellytykset ovat täyttyneet ennen kuin menettelyn aloittamisen oikeusvaikutukset tulevat voimaan.

Täytäntöönpano sellaisten saatavien suorittamiseksi konkurssipesästä, jotka eivät perustu pesänhoitajan oikeustoimiin, ei ole sallittua kuuden kuukauden ajan konkurssimenettelyn aloittamisesta lukien.

Tätä säännöstä ei sovelleta

1. konkurssipesän velvoitteisiin, jotka johtuvat kahdenvälisestä sitovasta sopimuksesta, jonka pesänhoitaja on päättänyt panna täytäntöön,
2. pysyvästä sopimussuhteesta johtuviin velvoitteisiin sen ensimmäinen määräajan päättymisen jälkeen, jonka aikana pesänhoitaja olisi voinut purkaa sopimuksen,
3. pysyvästä sopimussuhteesta johtuviin velvoitteisiin, jos pesänhoitaja on saanut vastikkeen konkurssipesän hyväksi.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

a) Konkurssia edeltävä menettely – siviilikannetta ei voi nostaa velallista vastaan konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivästä menettelyn päättämiseen. Vireillä olevat menettelyt keskeytetään konkurssia edeltävän menettelyn aloittamispäivänä. Keskeytetyt menettelyt jatkuvat velkojan hakemuksesta sen jälkeen, kun

- konkurssia edeltävässä menettelyssä on saavutettu sovinto menettelyssä riitautetuista saatavista tai niiden osista,
- konkurssia edeltävän menettelyn päättämisestä on tehty lopullinen päätös.

Näitä säännöksiä ei sovelleta menettelyihin, joihin konkurssia edeltävä menettely ei vaikuta, eikä menettelyihin sellaisten saatavien suorittamiseksi, jotka ovat syntyneet konkurssia edeltävän menettelyn aloittamisen jälkeen.

Jos oikeudenkäynti on määrätty keskeytettäväksi konkurssia edeltävän menettelyn vuoksi ja siinä on myöhemmin annettu lopullinen päätös, jossa vahvistetaan konkurssia edeltävässä menettelyssä saavutettu sovinto, joka kattaa velkojan saatavan, tuomioistuin jatkaa menettelyä ja hylkää kanteen tai keskeyttää ulosmittaus- tai turvaamismenettelyt, lukuun ottamatta niiden saatavien tai saatavien osien suhteen, jotka on riitautettu konkurssia edeltävässä menettelyssä.

b) Konkurssimenettely – pesänhoitaja ottaa hoitaakseen oikeudenkäynnit, mukaan lukien välimesmenettelyt, jotka koskevat konkurssipesään kuuluvia omaisuuseriä ja jotka olivat vireillä konkurssimenettelyn aloittamishetkellä, ja toimii niissä velallisen nimissä ja puolesta. Konkurssimenettelyssä vaadittuihin saataviin liittyviä oikeudenkäyntejä ei voi jatkaa ennen kuin saatavat on tutkittu uudelleen.

Pesänhoitaja ottaa hoitaakseen konkurssimenettelyn aloittamishetkellä velallista vastaan vireillä olevat oikeudenkäynnit velallisen nimissä, kun oikeudenkäynti liittyy

1. tietyn omaisuuserän erottamiseen konkurssipesästä,
2. erillissuorituksiin,
3. konkurssipesän velvoitteisiin.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

a) Konkurssia edeltävä menettely – velallisen velkojat ovat henkilöitä, joilla on konkurssia edeltävän menettelyn aloittamishetkellä rahamääräisiä saatavia velalliselta. Konkurssilain säännöksiä oikeudesta äänestää konkurssijärjestelyistä sovelletaan soveltuvin osin velkojen oikeuteen äänestää saneerausohjelmasta.

Velkojat äänestävät kirjallisesti vakiomuotoisella lomakkeella. Se on toimitettava tuomioistuimeen viimeistään äänestysistunnon alkaessa, ja siinä on oltava valtuutetun henkilön allekirjoitus ja vahvistus. Jos velkoja ei istunnon alkaessa toimita äänestyslomaketta tai toimittaa lomakkeen, josta ei käy yksiselitteisesti ilmi, kuinka hän on äänestänyt, velkojan katsotaan äänestäneen saneerausohjelmaa vastaan.

Istunnossa läsnä olevat velkojat äänestävät vakiomuotoista äänestyslomaketta käyttäen. Jos äänioikeutettu velkoja ei äänestä istunnon aikana, hänen katsotaan äänestäneen saneerausohjelmaa vastaan.

Jokainen äänioikeutettu velkojaryhmä äänestää erikseen saneerausohjelmasta. Konkurssijärjestelyjen osallistujia koskevia luokittelusääntöjä sovelletaan soveltuvin osin velkojien luokitteluun konkurssia edeltävässä menettelyssä.

Velkojien katsotaan hyväksyneen saneerausohjelman, jos kaikkien velkojien enemmistö on äänestänyt sen puolesta ja kussakin ryhmässä saneerausohjelman puolesta äänestäneiden velkojien saatavien yhteismäärä on vähintään kaksinkertainen verrattuna ohjelmaa vastaan äänestäneiden velkojien saataviin.

Velkojia, joilla oli yhteinen oikeus tai joiden oikeudet muodostivat yhden yhtenäisen oikeuden ennen konkurssia edeltävään menettelyyn johtaneiden syiden syntymistä, kohdellaan äänestyksessä yhtenä velkojana. Erillisoikeuksien tai nautintaoikeuksien haltijoita kohdellaan vastaavasti.

b) Konkurssimenettely – velkojatoimikunta – tuomioistuin voi ennen ensimmäistä velkojien kuulemistä perustaa velkojatoimikunnan velkojien etujen suojaamiseksi ja nimetä sen jäsenet.

Määrältään suurimpien saatavien velkojien sekä pienten saatavien velkojien on molempien oltava edustettuina velkojatoimikunnassa. Myös velallisen entisten työntekijöiden tulee olla edustettuina velkojatoimikunnassa, paitsi jos he osallistuvat menettelyyn vain vähäisten saatavien velkojina.

Velkojatoimikunnan jäseniksi voidaan nimittää velkojia, joilla on oikeus erillissuoritukseen, ja henkilöitä, jotka eivät ole velkojia mutta jotka voivat asiantuntemuksensa vuoksi tukea velkojatoimikunnan työtä.

Velkojatoimikunnan jäsenten lukumäärän tulee olla pariton ja enintään yhdeksän. Jos velkojien lukumäärä on pienempi kuin viisi, velkojatoimikunnan muodostavat kaikki velkojat.

Jos velkojien hyväksytyjen saatavien on uudelleen käsittelyssä vahvistettu ylittävän 50 miljoonaa kunaa ja velallisella on konkurssimenettelyn aloittamispäivänä ollut työsopimuksia yli 20 työntekijän kanssa, tuomioistuimen on annettava velkojien päättää velkojatoimikunnan muodostamisesta.

Velkojatoimikunnan tulee valvoa pesänhoitajaa ja avustaa tätä liiketoiminnassa sekä seurata konkurssilain 217 §:n mukaisia toimia, tarkastaa kirjanpito ja muut liiketoimintaan liittyvät tositteet sekä määrätä liikevaihdon ja käteisvarojen määrän tarkistamisesta. Velkojatoimikunta voi valtuuttaa yksittäisiä jäseniään toteuttamaan tiettyjä toimenpiteitä sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Velkojatoimikunta huolehtii erityisesti

1. konkurssimenettelyn etenemistä ja konkurssipesän tilaa koskevien pesänhoitajan kertomusten tarkastamisesta,
2. tilikirjojen ja niiden asiakirjojen tarkastamisesta, jotka pesänhoitaja on ottanut vastatakseen,
3. pesänhoitajan toimia koskevien vastalauseiden esittämisestä tuomioistuimelle,
4. konkurssimenettelyn kustannusarvioiden hyväksymisestä,
5. velallisen varojen realisointia koskevan lausunnon antamisesta tuomioistuimen pyynnöstä,
6. velallisen liiketoiminnan tai muiden toimien jatkamista koskevan lausunnon antamisesta tuomioistuimen pyynnöstä, ja
7. pesäluettelosta perustellusta syyistä puuttuvan varallisuuden toteamista koskevan lausunnon antamisesta tuomioistuimen pyynnöstä.

Velkojatoimikunnan on ilmoitettava velkojille konkurssimenettelyn etenemisestä ja konkurssipesän tilasta.

Velkojainkokous

Tuomioistuin kutsuu koolle velkojainkokouksen. Osallistumisoikeus on kaikilla konkurssivelkojilla, kaikilla konkurssivelkojilla, joilla on oikeus erillissuoritukseen, pesänhoitajalla ja yksityisellä velallisella.

Valmisteluistunnossa tai sen jälkeen pidettävissä istunnoissa velkojainkokouksella on valta

1. perustaa velkojatoimikunta, ellei sitä ole jo perustettu, erottaa se tai muuttaa sen kokoonpanoa,
2. nimittää uusi pesänhoitaja,
3. päättää velallisen toiminnan jatkamisesta tai lopettamisesta sekä velallisen omaisuuden realisointitavasta ja -ehdoista,
4. määrätä pesänhoitaja laatimaan konkurssijärjestelyt,
5. tehdä muita velkojatoimikunnan toimivaltaan kuuluvia päätöksiä, ja
6. päättää muista konkurssimenettelyn toteutuksen ja loppuun saattamisen kannalta merkityksellisistä seikoista konkurssilain mukaan.

Velkojainkokouksella on oikeus pyytää pesänhoitajaa antamaan ilmoituksia ja kertomuksia konkurssipesän tilasta ja liiketoimista. Jos velkojatoimikuntaa ei ole perustettu, velkojainkokous voi määrätä liikevaihtoa ja pesänhoitajan hallinnoimia käteisvaroja koskevan tarkastuksen.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssimenettelyn alkaessa velallisen oikeudet oikeushenkilönä lakkaavat ja siirtyvät pesänhoitajalle. Konkurssimenettelyn alkaessa yksityisen velallisen oikeudet hallinnoida ja määrätä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta siirtyvät pesänhoitajalle.

Konkurssimenettelyn alettua pesänhoitajan on välittömästi otettava haltuunsa ja hallintaansa konkurssipesän kaikki omaisuuserät.

Pesänhoitaja voi konkurssimenettelyn aloittamista koskevan täytäntöönpanomääräyksen perusteella pyytää tuomioistuinta määräämään, että velallinen luovuttaa omaisuuden, ja vahvistamaan toimet määräyksen panemiseksi täytäntöön.

Kun konkurssimenettelyn aloittamismääräys tulee lopulliseksi, pesänhoitaja voi pyytää tuomioistuinta määräämään, että kolmannelle henkilölle, joilla on hallussaan konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta, luovuttavat tällaisen omaisuuden. Selvittäjän tulee pyynnön yhteydessä toimittaa asiakirjat, joista käy ilmi omaisuuden omistusoikeudet. Tuomioistuin tekee selvittäjän pyynnöstä päätöksen kuultuaan henkilöitä, joiden hallussa konkurssipesälle kuuluvaa omaisuutta on.

Pesänhoitaja laatii luettelon konkurssipesään kuuluvista omaisuuseristä. Yksityisen velallisen ja henkilöiden, joilla on aiemmin ollut lakiin perustuva valtuus edustaa velallista, on tehtävä asiassa yhteistyötä pesänhoitajan kanssa. Pesänhoitajan on kerättävä tarvittavat tiedot edellä mainituilta henkilöiltä, ellei se aiheuta menettelyn kohtuutonta viivästyistä.

Pesänhoitaja laatii luettelon kaikista velallisen tiedossa olevista velkojista velallisen kirjanpidon ja liiketoimintaan liittyvien asiakirjojen, muiden velalliselta saatujen tietojen ja saatavaimoitusten perusteella tai muulla tavoin.

Pesänhoitaja laatii konkurssimenettelyn aloittamisajankohdan tilanteesta systemaattisen yhteenvedon, jossa luetellaan konkurssipesän varat ja velallisen velat, verrataan niitä toisiinsa ja arvioidaan ne.

Tuomioistuimen kirjaamoon on toimitettava pesäluettelo, luettelo velkojista sekä yhteenveto varoista ja veloista viimeistään kahdeksan päivää ennen valmisteluistuntoa.

Konkurssimenettelyn aloittaminen ei vaikuta velallisen velvollisuuteen huolehtia kirjanpidosta ja laatia tilinpäätös kauppa- ja vero-oikeuden säännösten mukaisesti. Pesänhoitajan on hoidettava nämä tehtävät konkurssipesän osalta.

Pesänhoitajan on viimeistään 15 päivää ennen valmisteluistuntoa toimitettava tuomioistuimelle velallisen taloudellista asemaa ja siihen johtaneita syitä koskeva selvitys, joka julkaistaan tuomioistuimen sähköisellä ilmoitustaululla (*e-Oglasna ploča suda*) viimeistään kahdeksan päivää ennen valmisteluistuntoa. Valmisteluistunnon jälkeen pesänhoitajan on viipymättä realisoitava konkurssipesään kuuluva omaisuus, ellei se ole vastoin velkojainkokouksen päätöstä.

Pesänhoitajan on realisoitava konkurssipesän omaisuus velkojainkokouksen ja velkojatoimikunnan päätösten mukaisesti.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssimenettelyn alkaessa velallisyhteisön oikeudet oikeushenkilönä lakkaavat ja siirtyvät pesänhoitajalle. Yksityisen velallisen oikeudet hallinnoida konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta ja määrätä siitä siirtyvät konkurssimenettelyn alkaessa pesänhoitajalle.

Konkurssimenettelyn alettua pesänhoitajan on välittömästi otettava haltuunsa ja hallintaansa konkurssipesän kaikki omaisuuserät.

Pesänhoitaja voi konkurssimenettelyn aloittamista koskevan täytäntöönpanomääräyksen perusteella pyytää tuomioistuinta määräämään, että velallinen luovuttaa omaisuuden, ja vahvistamaan toimet määräyksen panemiseksi täytäntöön.

Kun konkurssimenettelyn aloittamismääräys tulee lopulliseksi, pesänhoitaja voi pyytää tuomioistuinta määräämään, että kolmannet henkilöt, joilla on hallussaan konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta, luovuttavat kyseisen omaisuuden. Pesänhoitajan tulee pyynnön yhteydessä toimittaa asiakirjat, joista käy ilmi omaisuuden omistusoikeudet. Tuomioistuin tekee pesänhoitajan pyynnöstä päätöksen kuultuaan henkilöitä, joiden hallussa konkurssipesälle kuuluvaa omaisuutta on.

Pesänhoitaja laatii luettelon konkurssipesän omaisuuseristä. Yksityisen velallisen ja henkilöiden, joilla on aiemmin ollut lakiin perustuva valtuus edustaa velallista, on tehtävä asiassa yhteistyötä pesänhoitajan kanssa. Pesänhoitajan on kerättävä tarvittavat tiedot edellä mainituilta henkilöiltä, ellei se aiheuta menettelyn kohtuutonta viivästymistä.

Pesänhoitaja laatii luettelon kaikista velallisen tiedossa olevista velkojista velallisen kirjanpidon ja liiketoimintaan liittyvien asiakirjojen, muiden velalliselta saatujen tietojen ja saatavailmoitusten perusteella tai muulla tavoin.

Pesänhoitaja laatii konkurssimenettelyn aloittamispäivän tilanteesta systemaattisen yhteenvedon, jossa luetellaan konkurssipesän varat ja velallisen velat, verrataan niitä toisiinsa ja arvioidaan ne.

Tuomioistuimen kirjaamoon on toimitettava pesäluettelo, luettelo velkojista sekä yhteenvedo varoista ja veloista viimeistään kahdeksan päivää ennen valmistelulistuntoa.

Konkurssimenettelyn aloittaminen ei vaikuta velallisen velvollisuuteen huolehtia kirjanpidosta ja laatia tilinpäätös kauppa- ja vero-oikeuden säännösten mukaisesti. Pesänhoitajan on hoidettava nämä tehtävät konkurssipesän osalta.

Pesänhoitajan on viimeistään 15 päivää ennen valmistelulistuntoa toimitettava tuomioistuimelle velallisen taloudellista asemaa ja siihen johtaneita syitä koskeva selvitys, joka julkaistaan tuomioistuimen sähköisellä ilmoitustaululla (*e-Oglasna ploča*) viimeistään kahdeksan päivää ennen valmistelulistuntoa. Valmistelulistunnon jälkeen pesänhoitajan on viipymättä realisoitava konkurssipesään kuuluva omaisuus, ellei se ole vastoin velkojainkokouksen päätöstä. Pesänhoitajan on realisoitava omaisuus konkurssipesän omaisuus velkojainkokouksen ja velkojatoimikunnan päätösten mukaisesti.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

a) Konkurssia edeltävä menettely – saatavat ilmoitetaan rahoitusviraston toimivaltaiselle yksikölle vakiomuotoisella lomakkeella, johon liitetään jäljennökset asiakirjoista, joihin saatava perustuu tai jotka osoittavat saatavan olemassaolon.

Valtiovarainministeriön verohallinto (*Ministarstvo financija – Porezna uprava*) voi ilmoittaa saatavia, jotka perustuvat veroihin, lisäveroihin, pakollisiin vakuutusmaksuihin, jotka lain mukaan on pidettävä ansioista ja palkoista, tai muihin maksuihin, joita sillä on oikeus kantaa erityissäännösten perusteella, lukuun ottamatta saatavia, jotka perustuvat ansiotulosta maksettavaan veroon tai lisäveroon tai palkansaajien sosiaaliturvamaksuihin.

Konkurssia edeltävässä menettelyssä velallisen työntekijät ja entiset työntekijät sekä valtiovarainministeriön verohallinto eivät voi ilmoittaa saatavia, jotka perustuvat työsuhteeseen tai irtisanomiskorvaukseen laissa ja työehtosopimuksissa säädettyyn määrään saakka, tai saatavia, jotka perustuvat vahingonkorvaukseen työssä aiheutuneesta vammasta tai työperäisestä sairaudesta. Tällaiset saatavat eivät voi olla konkurssia edeltävän menettelyn kohteena. Jos hakija laiminlyö tällaisten saatavien ilmoittamisen konkurssia edeltävän menettelyn aloittamista koskevassa hakemuksessa tai jos kyseiset saatavat on ilmoitettu virheellisesti, velallisen työntekijöillä ja entisillä työntekijöillä sekä valtiovarainministeriön verohallinnolla on oikeus esittää vastalause. Saatavia ilmoittaessaan velkojien, joilla on oikeus erillissuoritukseen, on annettava tiedot oikeuksistaan, erillissuorituksen oikeusperustasta ja velallisen omaisuuden osasta, johon oikeutta erillissuoritukseen sovelletaan, ja ilmoitettava, luopuvatko he oikeudestaan erillissuoritukseen.

Saatavia ilmoittaessaan velkojien, joilla on erottamisoikeus, on annettava tiedot oikeuksistaan, erottamisoikeuden oikeusperustasta ja siitä velallisen omaisuuden osasta, johon erottamisoikeutta sovelletaan.

Saatavia ilmoittaessaan kummankin velkojaryhmän on laadittava saneerausohjelman toteuttamista varten ilmoitus, joka koskee suostumusta tai sen epäämistä suorituksen keskeyttämiselle siitä osasta omaisuutta, johon oikeutta erillissuoritukseen sovelletaan, tai erottamisen keskeyttämiselle siitä osasta omaisuutta, johon erottamisoikeutta sovelletaan.

Konkurssia edeltävässä menettelyssä tehtävä sovinto ei saa loukata velkojien oikeutta erillissuoritukseen siitä osasta omaisuudesta, johon oikeutta erillissuoritukseen sovelletaan, ellei sovinnossa sovita toisin. Jos konkurssia edeltävässä sovinnossa nimenomaisesti sovitaan toisin, siinä on täsmennettävä, mitä osaa näiden velkojien oikeuksista vähennetään, miten kauan suoritusta lykätään ja mitä muita konkurssia edeltävää menettelyä koskevia säännöksiä kyseisiin oikeuksiin sovelletaan.

Jos velkoja laiminlyö saatavan ilmoittamisen, mutta saatava on mainittu konkurssia edeltävän menettelyn aloittamista koskevassa hakemuksessa, kyseinen saatava katsotaan ilmoitetuksi.

Velallisen ja selvittäjän, jos sellainen on nimitetty, on ilmoitettava kantansa velkojien ilmoittamiin saataviin. Kanta toimitetaan rahoitusviraston toimivaltaiselle yksikölle vakiolomakkeella, joka sisältää kunkin saatavan osalta seuraavat tiedot:

1. saatavan numero ilmoitettujen saatavien taulukossa,
2. velkojien tunnistetiedot,
3. ilmoitetun saatavan määrä,
4. velallisen ja selvittäjän, jos sellainen on nimitetty, ilmoitus saatavan hyväksymisestä tai riitauttamisesta,
5. riitautetun saatavan määrä,
6. tosiseikat, jotka tukevat väitettä siitä, ettei riitautettu saatava tai sen osa ole olemassa.

Kun määräaika ilmoitettujen saatavien hyväksymiselle tai riitauttamiselle on kulunut umpeen, velallinen ja selvittäjä, jos sellainen on määrätty, eivät voi enää esittää vastalauseita hyväksymistään saatavista.

Velkoja voi riitauttaa toisen velkojan ilmoittaman saatavan.

Saatavan riitautus toimitetaan rahoitusviraston toimivaltaiselle yksikölle vakiolomakkeella, ja sen tulee sisältää seuraavat tiedot:

1. saatavan riitauttavan velkojan tunnistetiedot,
2. riitautetun saatavan viitenumero ilmoitettujen saatavien taulukossa,
3. riitautetun saatavan ilmoittaneen velkojan tunnistetiedot,
4. ilmoitetun ja riitautetun saatavan määrä,
5. saatavan riitauttavan velkojen ilmoitus,
6. riitautetun saatavan määrä,
7. tosiseikat, jotka tukevat väitettä siitä, ettei riitautettu saatava tai sen osa ole olemassa.

Rahoitusvirasto laatii ilmoitetuista ja riitautetuista saatavista taulukon vakiolomaketta käyttäen.

b) Konkurssimenettely – saatavat ilmoitetaan pesänhoitajalle vakiomuotoisella lomakkeella kahtena kappaleena, ja mukaan liitetään jäljennökset asiakirjoista, joihin saatava perustuu tai jotka todistavat saatavan olemassaolon.

Pesänhoitaja laatii luettelon kaikista konkurssimenettelyn aloittamiseen mennessä syntyneistä velallisen työntekijöiden ja entisten työntekijöiden saatavista, jotka ilmoitetaan brutto- ja nettomääräisinä; saatavien ilmoitukset on toimitettava kahtena kappaleena allekirjoitusta varten.

Huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojien saatavat ilmoitetaan vain tuomioistuimen sitä erikseen pyytäessä. Tällaisia saatavia koskevassa ilmoituksessa on mainittava, että saatavilla on heikompi etuoikeus, ja velkojan sija etusijajärjestyksessä.

Velkojien, joilla on erottamisoikeus, on ilmoitettava pesänhoitajalle kyseisestä oikeudestaan ja sen oikeusperustasta sekä mainittava omaisuuserät, joihin kyseistä oikeutta sovelletaan tai mainittava ilmoituksessa oikeudestaan korvaukseen erottamisoikeuden sijaan.

Velkojien, joilla on oikeus erillissuoritukseen, on ilmoitettava pesänhoitajalle kyseisestä oikeudesta ja sen oikeusperustasta ja mainittava omaisuuserät, joihin kyseistä oikeutta sovelletaan. Jos tällaiset velkojat ilmoittavat saatavia myös konkurssivelkojina, heidän on mainittava ilmoituksessaan se osa konkurssivelallisen omaisuudesta, johon heidän oikeutta erillissuoritukseen sovelletaan, ja se saataviensa enimmäismäärä, jota oikeus erillissuoritukseen ei todennäköisesti kata.

Erillissuoritukseen oikeutetut velkojat, jotka eivät ole ilmoittaneet pesänhoitajalle asianmukaisella tavalla oikeudestaan, eivät menetä sitä. Sen sijaan he/ne menettävät kyseisen oikeuden eikä heillä ole oikeutta vaatia vahingonkorvausta tai muuta korvausta konkurssivelalliselta tai velkojalta, jos kyseisen oikeuden kohteena oleva omaisuuserä on realisoitu konkurssimenettelyssä ilman, että he tiesivät asiasta, ja oikeutta erillissuoritukseen ei ollut kirjattu julkiseen rekisteriin, eikä pesänhoitaja ollut eikä voinut olla tietoinen kyseisestä oikeudesta.

Ilmoitettujen saatavien määrät ja etuoikeusasema tutkitaan uudelleenkäsitelyssä.

Pesänhoitajan on ilmoitettava jokaisen ilmoitetun saatavan osalta, hyväksytäänkö vai riitautetaanko se.

Pesänhoitajan, yksityisen velallisen tai jonkin konkurssivelkojen riitauttamat saatavat on arvioitava erikseen. Arviointi ei koske erottamisoikeutta eikä oikeutta erillissuoritukseen.

Saatava katsotaan vahvistetuksi, jos pesänhoitaja hyväksyy sen uudelleenkäsitelyssä eikä konkurssivelallinen riitauta sitä, tai jos riitautusilmoitus hylätään.

Jos yksityinen velallinen riitauttaa saatavan, se ei estä saatavan vahvistamista.

Tuomioistuin laatii tutkituista saatavista taulukon, jossa jokaisen ilmoitetun saatavan osalta mainitaan summa, jonka määräisenä saatava on vahvistettu, sen etuoikeusasema ja sen riitauttanut henkilö. Yksityisen velallisen tekemät saatavien riitautukset merkitään myös taulukkoon. Tuomioistuin tekee myös merkinnän saatavien vahvistamisesta vekseleihin ja muihin velkakirjoihin.

Tuomioistuin tekee tutkituista saatavista laaditun taulukon perusteella päätöksen, josta käy ilmi vahvistettujen tai riitautettujen saatavien määrä ja etuoikeusasema. Tuomioistuin päättää samassa yhteydessä myös siitä, suosittaako se kanteen nostamista saatavien vahvistamiseksi tai riitauttamiseksi.

Jos pesänhoitaja on riitauttanut saatavan, tuomioistuin suosittaa velkojalle kanteen nostamista velallista vastaan riitautetun saatavan vahvistamiseksi.

Jos jokin konkurssivelkojista on riitauttanut saatavan, jonka pesänhoitaja on hyväksynyt, tuomioistuin suosittaa velkojalle kanteen nostamista riitautetun saatavan vahvistamiseksi. Tällaisessa kanteessa saatavan riitauttanut henkilö toimii velallisen puolesta ja tämän lukuun.

Jos velallisen työntekijöiden ja entisten työntekijöiden saatavat on riitautettu, kanteen riitautettujen saatavien vahvistamiseksi nostetaan yleisten oikeudenkäyntiä koskevien säännösten ja työriitoihin sovellettavien erityissäännösten mukaisesti.

Jos riitautetusta saatavasta on annettu täytäntöönpanomääräys, tuomioistuin suosittaa riitauttaneelle osapuolelle kanteen nostamista riitautuksen perusteiden toteen näyttämiseksi.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Suoritukset velkojille tehdään kassavirtaperusteella. Etuoikeusasemaltaan heikompia konkurssivelkojia ei oteta huomioon osittaisessa jaossa. Jaon suorittaa pesänjakaja, jonka on ennen jakoa hankittava suostumus velkojatoimikunnalta tai tuomioistuimelta siinä tapauksessa, että velkojatoimikuntaa ei ole perustettu.

Korkeimpaan etuoikeusasemaan kuuluvat velallisen työntekijöiden ja entisten työntekijöiden saatavat, jotka ovat syntyneet työsuhteen perusteella viimeistään konkurssimenettelyn aloittamispäivänä saatavan koko bruttomäärän osalta ja irtisanomiskorvauksen osalta laissa tai työehtosopimuksessa säädettyyn määrään saakka, sekä vahingonkorvaukseen työssä aiheutuneesta vammasta tai työperäisestä sairaudesta perustuvat saatavat.

Toiseksi korkein etuoikeusasema on kaikilla muilla saatavilla velalliselta, lukuun ottamatta etuoikeusasemaltaan huonommassa asemassa olevia saatavia.

Etuoikeutettujen saatavien maksun jälkeen maksetaan etuoikeusasemaltaan huonommassa asemassa olevat saatavat seuraavassa järjestyksessä:

1. korko konkurssivelkojien saataville konkurssimenettelyn aloittamisesta lukien,
2. menettelyyn osallistumisesta aiheutuneet yksittäisten velkojien kulut,
3. rikosten tai rikkomusten johdosta määrätyt sakot ja rikosoikeudenkäynneistä tai rikkomusmenettelyistä aiheutuneet kulut,
4. saatavat, jotka edellyttävät velallisen vastikkeettomia palveluja, ja
5. saatavat yhtiön osakkaan pääoman palauttamista varten otettujen lainojen takaisinmaksamiseksi tai vastaavat saatavat.

Maksamattomat saatavat eräänntyvät konkurssimenettelyn alkaessa.

Saatavat, joihin liittyy konkurssimenettelyn alkaessa voimaan tuleva purkava ehto, katsotaan ei-ehdollisiksi saataviksi, kunnes ehto tulee voimaan.

Konkurssimenettelyn kustannukset ja muut konkurssipesän velat maksetaan pesästä ensin. Pesänhoitaja maksaa saatavat niiden eräänntymisjärjestyksessä.

Ennen jakoa pesänhoitaja laatii luettelon saatavista, jotka otetaan jaossa huomioon (jakoluettelo). Velallisen työntekijöiden ja entisten työntekijöiden työsuhteesta johtuvat saatavat, jotka ovat syntyneet viimeistään konkurssimenettelyn aloittamispäivänä, otetaan huomioon bruttomääräisinä. Luettelon tulee sisältää saatavien yhteenlaskettu määrä ja konkurssipesästä maksettavissa oleva määrä, joka jaetaan velkojien kesken.

Erillissuoritukseen oikeutetun velkojan, jolle velallinen on vastuussa myös henkilökohtaisesti, tulisi 15 päivän kuluessa jakoluettelon julkaisemisesta toimittaa pesänhoitajalle näyttö siitä, että oikeudesta erillissuoritukseen on luovuttu, sekä tieto määrästä, jota luopuminen koskee, tai että erillissuoritusta ei ole tapahtunut. Jos velkoja laiminlyö näytön toimittamisen määräajassa, hänen saatavaansa ei oteta huomioon osittaisessa jaossa.

Saatavat, joihin liittyy lykkäävä ehto, otetaan huomioon täysimääräisesti osittaisessa jaossa. Näitä saatavia vastaavaan osuuteen tehdään varaus jaon aikana.

Lopullisen jaon aikana ei oteta huomioon saatavia, joihin liittyy lykkäävä ehto, jos ehdon toteutumisen mahdollisuus on niin kaukainen, ettei saatavalla ole jakohetkellä aineellista arvoa. Tällöin kyseisen saatavan suoritusta varten aiemmissa jaoissa varatut määrät sisällytetään omaisuuteen, josta lopullinen jako tehdään.

Osittaisen jaon ulkopuolelle jätetyille velkojille, jotka myöhemmin ovat täyttäneet konkurssilain 275 ja 276 §:ssä säädetty ehdot, maksetaan konkurssipesän seuraavassa jaossa, mikä asettaa heidät samaan asemaan muiden velkojien kanssa. Vasta sen jälkeen on mahdollista jatkaa muiden velkojien saatavien maksua.

Lopullinen jako suoritetaan heti, kun konkurssipesän realisointi on saatettu päätökseen. Lopullinen jako voidaan aloittaa vain tuomioistuimen suostumuksella.

Jos kaikkien velkojien saatavat voidaan maksaa täysimääräisinä lopullisessa jaossa, pesänhoitaja siirtää ylijäämän yksityiselle velalliselle. Jos velallinen on oikeushenkilö, pesänhoitaja osoittaa kullekin henkilölle, jolla on osuus velallisyhteisöstä, ylijäämästä osuuden, johon kyseinen henkilö olisi ollut oikeutettu konkurssimenettelyn ulkopuolisessa likvidaatiomenettelyssä.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

a) Konkurssia edeltävä menettely – jos velkojat hyväksyvät saneerausohjelman, tuomioistuin vahvistaa päätöksellään saneerausohjelman ja konkurssia edeltävät järjestelyt, paitsi jos

- joku velkojista osoittaa riittävällä varmuudella, että saneerausohjelma vähentää heidän oikeuksiaan alle määrän, jonka he voivat kohtuudella olettaa saavansa, jos saneerausohjelmaa ei toteuteta;
- saneerausohjelman perusteella ei näytä todennäköiseltä, että se mahdollistaisi velallisen maksukyvyn palautumisen kuluvan vuoden loppuun mennessä ja seuraavien kahden kalenterivuoden aikana;
- saneerausohjelmassa ei varauduta niiden määrien maksuun, jotka velkojat saisivat, jos heidän saatavaansa ei olisi riitautettu;
- saneerausohjelmassa on ehdotettu yhden tai useamman velkojan saatavien pääomittamista eivätkä velallisyhteisön jäsenet ole tehneet päätöstä, jolla tällainen toimenpide hyväksytään yhtiölain (*Zakon o trgovačkim društvima*) mukaisesti.

Jos edellytykset konkurssia edeltävän sovinnon vahvistamiselle eivät täyty, tuomioistuin vahvistaa päätöksellä, ettei konkurssia edeltävää sovintoa hyväksytä, ja keskeyttää menettelyn.

Konkurssia edeltävällä sovinnolla on oikeusvaikutuksia sekä niille velkojille, jotka eivät osallistuneet menettelyyn, että velkojille, jotka osallistuivat menettelyyn ja joiden riitautetut saatavansa vahvistetaan myöhemmin.

Velallinen, jolle on kertynyt tuottoa konkurssia edeltävän sovinnon mukaisesti kuoletetuista veloista, on säilytettävä tällaiset tuotot siihen saakka, kunnes määräaika kaikkien konkurssia edeltävästä sovinnosta johtuvien veloitteiden täyttämiseksi on umpeutunut.

Jos velkoja kuolettaa saatavan velalliselta konkurssia edeltävän sovinnon mukaisesti, kuoletetun saatavan määrä hyväksytään velkojan verotuksessa vähennyskelpoiseksi kuluksi.

b) Konkurssimenettely – heti kun lopullinen jako on suoritettu, tuomioistuin tekee päätöksen menettelyn päättymisestä. Päätös toimitetaan niitä rekistereitä hallinnoiville viranomaisille, joihin velallisen tietoja on kirjattu. Rekisteristä poistamisen jälkeen oikeushenkilömuotoisen velallisen olemassaolo lakkaa, ja velallinen, joka on luonnollinen henkilö, menettää asemansa yksityisenä elinkeinonharjoittajana, yrittäjänä tai ammatinharjoittajana.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Konkurssivelkoja voi konkurssimenettelyn päättymisen jälkeen jatkaa rajoituksetta muiden saatavien perintää yksityiseltä velalliselta.

Konkurssivelkoja voi käynnistää velalliseen kohdistuvan perintämenettelyn saatavan toteavan päätöksen nojalla edellyttäen, ettei velallinen ole riitauttanut saatavaa uudelleenkäsitellyssä. Tulokset riitautetun saatavan asema on sama kuin riitauttamattoman saatavan.

Tuomioistuin määrää pesänhoitajan tai jonkin velkojan ehdotuksesta tai viran puolesta, että menettelyä jatketaan täydentävän jaon toimittamiseksi, jos päätösistunnon jälkeen

1. edellytykset varattujen määrien jakamiseksi velkojille täyttyvät,
2. konkurssipesästä maksettuja erä on palautunut konkurssipesään,
3. on löytynyt uusia konkurssipesään kuuluvia varoja.

Tuomioistuin määrää menettelyn jatkamisesta täydentävän jaon toimittamista varten riippumatta siitä, onko menettely on päätetty.

Tuomioistuin voi pidettyä täydentävän jaon toimittamisesta ja siirtää jakoa varten käytössä olevat varat velkojille tai siirtää uuden omaisuuserän yksityiselle velalliselle, jos se on tarkoituksenmukaista ottaen huomioon saatavan vähäinen määrä tai kohteen vähäinen arvo sekä täydentävän jaon toimituksesta aiheutuvat kustannukset. Tuomioistuin voi tehdä täydentävää jakoa koskevan menettelyn jatkamisen riippuvaiseksi ennakkomaksusta, joka kattaa menettelyn kustannukset.

Täydentävän jaon toimituksen jälkeen tuomioistuin tekee päätöksen konkurssimenettelyn päättämisestä.

Kun täydentävää jakoa koskeva määräys on annettu, pesänjakaja jakaa lopullisen luettelon mukaisesti määrän, joka voidaan vapaasti luovuttaa ja joka on saatu konkurssipesän myöhemmin löydetyn osan realisoinnista. Pesänhoitaja toimittaa tuomioistuimelle lopputilityksen.

Konkurssipesän velkoja, jonka saatavasta pesänhoitaja on saanut tiedon

1. osittaisen jaon aikana sen jälkeen, kun jaettava osa on määritelty,
2. lopullisen jaon aikana sen jälkeen, kun päätösistunto on päättynyt,
3. täydentävän jaon aikana sen jälkeen, kun kyseistä jakoa koskeva jakoluettelo on julkaistu, voi vaatia maksua ainoastaan siltä osin kuin konkurssipesässä on varoja jäljellä jaon jälkeen.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Kukin velkoja vastaa omista kuluistaan konkurssia edeltävässä menettelyssä ja konkurssimenettelyssä, ellei konkurssilaissa säädetä toisin.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Konkurssivelkojat ja pesänhoitaja (velallisen puolesta) voivat konkurssilain säännösten mukaisesti riitauttaa oikeustoimet, joihin on ryhdytty ennen konkurssimenettelyn aloittamista ja jotka häiritsevät tasapuolista maksua konkurssivelkojille (aiheuttavat vahinkoa velkojille) tai jotka suosivat tiettyjä velkoja toisten kustannuksella (velkojien etuuskohdeltu). Tällaisia oikeustoimia vastaaviksi katsotaan laiminlyönnit, joista on aiheutunut velalliselle oikeudenmenetys tai joiden perusteella varallisuusoikeudellinen vaade velallista kohtaan on syntynyt, pysynyt voimassa tai tullut vakuudelliseksi.

Oikeustoimi, jolla velkojalle saa vakuuden tai suorituksen tavalla ja ajankohtana, joka vastaa tämän oikeuksien sisältöä (oikeuksia vastaava suoritus) ja joka on toteutettu viimeisten kolmen kuukauden aikana ennen konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä, voidaan riitauttaa, jos velallinen oikeustoimen toteuttamisen aikaan oli maksukyvön ja velkoja tiesi siitä.

Oikeustoimi, jolla velkoja saa vakuuden tai suorituksen tämän oikeuksien sisältöä vastaavasti, voidaan riitauttaa konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen, jos velkoja oikeustoimen toteuttamisen aikaan tiesi maksukyvttömyydestä tai konkurssimenettelyn aloittamista koskevasta hakemuksesta.

Velkojan katsotaan tienneen maksukyvttömyydestä tai konkurssimenettelyn aloittamista koskevasta hakemuksesta, jos hän oli tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen olosuhteista, joiden perusteella on ilmeistä, että velallinen on maksukyvön tai että konkurssimenettelyn aloittamista koskeva hakemus on jätetty. Henkilöiden, jotka ovat olleet läheisessä suhteessa velalliseen oikeustoimen toteuttamisen aikaan, katsotaan tienneen maksukyvttömyydestä ja konkurssimenettelyn aloittamista koskevasta hakemuksesta.

Oikeustoimi, jolla velkoja saa vakuuden tai suorituksen, jota tällä ei ollut oikeutta vaatia tai vaatia sitä asianomaisella tavalla tai asianomaisena ajankohtana, voidaan riitauttaa, jos se toteutettiin

1. konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneen kuukauden aikana tai hakemuksen jättämisen jälkeen, tai
2. konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneen toisen tai kolmannen kuukauden aikana ja velallinen oli tuolloin maksukyvön, tai

3. konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneen toisen tai kolmannen kuukauden aikana ja velkoja tiesi toimen toteuttamisen aikaan, että se aiheuttaisi vahinkoa konkurssivelkojille.

Velkojan katsotaan tienneen, että toimi aiheuttaisi vahinkoa muille velkojille, jos hän oli tai hänen olisi pitänyt olla tietoinen olosuhteista, joiden perusteella on ilmeistä, että velkojille aiheutuisi vahinkoa. Henkilöiden, jotka ovat olleet läheisessä suhteessa velalliseen oikeustoimen toteuttamisen aikaan, katsotaan tienneen, että konkurssivelkojille aiheutuisi vahinkoa.

Velallisen oikeustoimi, joka aiheuttaa välitöntä vahinkoa konkurssivelkojille, voidaan riitauttaa, jos se toteutettiin

1. konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneiden kolmen kuukauden aikana ja velallinen oli tuolloin maksukyvytön ja toinen osapuoli tiesi siitä, tai

2. sen jälkeen, kun konkurssimenettelyn aloittamista koskeva hakemus oli jätetty, ja toinen osapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää toimen toteuttamisen aikaan maksukyvyttömyydestä tai konkurssimenettelyn aloittamista koskevasta hakemuksesta.

Mikä tahansa velallisen oikeustoimi, joka johtaa tämän oikeudenmenetykseen tai estää tätä käyttämästä oikeuksiaan, tai mikä tahansa toimi, jonka perusteella varallisuus oikeudelliset vaateet velallista kohtaan voidaan pitää voimassa tai panna täytäntöön, rinnastetaan toimeen, joka aiheuttaa välitöntä vahinkoa velkojille.

Oikeustoimi, jonka velallinen on toteuttanut konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneiden kymmenen vuoden aikana tai hakemuksen jättämisen jälkeen velkojen vahingoittamistarkoituksessa, voidaan riitauttaa, jos toinen osapuoli tiesi velallisen tarkoituksesta toimen toteuttamisen aikaan. Toisen osapuolen olleen tietoinen tällaisesta tarkoituksesta, jos hän tiesi, että velallista uhkaa maksukyvyttömyys ja että kyseinen toimi aiheuttaisi vahinkoa velkojille.

Velkojan katsotaan tienneen, että velallista uhkasi maksukyvyttömyys ja että toimi aiheuttaisi vahinkoa velkojille, jos velkoja tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää olosuhteista, joiden perusteella on ilmeistä, että velallinen on maksukyvytön ja että toimi aiheuttaisi vahinkoa velkojille.

Sopimus, johon liittyy rahallinen vastike ja jonka velallinen ja velalliselle läheinen henkilö ovat tehneet keskenään, voidaan riitauttaa, jos se aiheuttaa vahinkoa velkojille. Tällaista sopimusta ei voida riitauttaa, jos se on tehty yli kaksi vuotta ennen konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä tai jos toinen osapuoli näyttää toteen, ettei hän on ollut sopimuksen tekohetkellä tietoinen velallisen tarkoituksesta vahingoittaa velkoja.

Velallisen toteuttama oikeustoimi, johon ei liity vastiketta tai johon liittyvä vastike on vähäpätöinen, voidaan riitauttaa, paitsi jos se on tehty yli neljä vuotta ennen konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä. Oikeustoimea ei voi riitauttaa, jos on kyse satunnaisesta ja arvoltaan vähäpätöisestä lahjasta.

Oikeustoimi, jolla yrityksen osakas vaatii pääomallain takaisinmaksua tai vastaavaa suoritusta, on mitätön, jos sillä

1. annetaan vakuus ja se on toteutettu konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneiden viiden vuoden aikana tai sen jälkeen;

2. taataan maksu ja se on toteutettu konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneen vuoden aikana tai sen jälkeen. Oikeustoimi, jolla yhtiön äänettömän yhtiömiehen osuus palautetaan hänelle kokonaan tai osittain tai jolla hänen osuutensa poistetaan kertyneistä tappioista kokonaan tai osittain, voidaan riitauttaa, jos kyseisen toimen taustalla oleva sopimus tehtiin yhtiötä koskevan konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämistä edeltäneen vuoden aikana tai sen jälkeen. Tämä pätee myös silloin, kun ääneton yhtiömies on sopimuksen mukaisesti selvitystilassa. Jos on kyse oikeuksia vastaavasta suorituksesta, velallisen maksuja, jotka on suoritettu vekselin muodossa, ei voida vaatia takaisin saajalta, jos siirtokelpoisia instrumentteja koskevan lainsäädännön mukaan saaja maksun vastaanottamisesta kieltäytyessään menettäisi oikeuden saatavaan muilta velallisilta.

Oikeustoimi katsotaan toteutetuksi hetkellä, jona sen oikeusvaikutukset alkavat.

Jos oikeustoimen pätevyys edellyttää kirjausta julkiseen luetteloon, rekisteriin tai lokiin, oikeustoimi katsotaan toteutetuksi hetkellä, jona muut pätevyys edellytykset täyttyvät, velallisen ilmoitus kirjaamisaikomuksesta tulee sitovaksi ja toinen osapuoli tekee pyynnön oikeudellisen muutoksen kirjaamiseksi. Tätä säännöstä sovelletaan myös pyyntöihin ennakkokirjauksista, joilla turvataan oikeus oikeudelliseen muutokseen.

Jos oikeustoimeen sovelletaan ehtoa tai määräaika, huomioon otetaan ajankohta, jolloin se toteutettiin, eikä ajankohta, jolloin ehto täyttyi tai määräaika umpeutuu.

Oikeustoimi, jolle on saatu täytäntöönpanomääräys tai joka on toteutettu osana täytäntöönpanomenettelyä, voidaan riitauttaa.

Jos velallinen on saanut suoritukselleen samanarvoisen vastikkeen, josta on välittömästi tullut osa velallisen omaisuutta, suorituksen taustalla oleva oikeustoimi voidaan riitauttaa ainoastaan, jos on kyse tarkoituksellisesta vahingon aiheuttamisesta.

Pesänhoitaja voi velallisen puolesta riitauttaa velallisen oikeustoimen tuomioistuimen valtuutuksella. Kanne nostetaan sitä henkilöä vastaan, johon riitautettu toimi kohdistui.

Pesänhoitaja voi nostaa kanteen oikeustoimen riitauttamiseksi puolentoista vuoden kuluessa konkurssimenettelyn aloittamispäivästä.

Kukin konkurssivelkoja voi nostaa kanteen oikeustoimen riitauttamiseksi omasta puolestaan ja omalla kustannuksellaan, jos

– pesänhoitaja ei ole noston kantaan oikeustoimen riitauttamiseksi konkurssilain 212 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa – kolmen kuukauden kuluessa kyseisessä momentissa säädetyn määräajan kulumisesta;

– pesänhoitaja peruuttaa oikeustoimen riitauttamista koskevan kanteen – kolmen kuukauden kuluessa toimen peruuttamisen vahvistavan lopullisen päätöksen julkaisemisesta tuomioistuimen sähköisellä ilmoitustaululla;

– velkoja on aiemmin pyytänyt pesänhoitajaa ottamaan kantaa ja pesänhoitaja on ilmoittanut, ettei hän nosta kantaan oikeustoimen riitauttamiseksi – kolmen kuukauden kuluessa pesänhoitajan ilmoituksen julkaisemisesta tuomioistuimen sähköisellä ilmoitustaululla;

– velkoja on aiemmin pyytänyt pesänhoitajaa ottamaan kantaa eikä pesänhoitaja ole kolmen kuukauden kuluessa ilmoittanut, nostaako hän kanteen oikeustoimen riitauttamiseksi – kolmen kuukauden kuluessa kannanottoa koskevan pyynnön julkaisemisesta.

Jos vaatimus oikeustoimen riitauttamisesta on hyväksytty, riitautetulla oikeustoimella ei ole oikeusvaikutuksia konkurssipesään nähden, ja toisen osapuolen edellytetään palauttavan konkurssipesään kaikki riitautetun toimen nojalla saadut aineelliset etuudet, ellei konkurssilaissa säädetä toisin.

Täytäntöönpanohakemuksen, joka perustuu oikeustoimen riitauttamista koskevan vaatimuksen hyväksyvään päätökseen, voi tehdä pesänhoitaja velallisen tai konkurssipesän puolesta ja lukuun, ja konkurssivelkoja omasta puolestaan ja konkurssivelallisen tai konkurssipesän hyväksi.

Henkilön, joka hyväksyy suorituksen ilman korvausta tai vähäpätöistä korvausta vastaan, on palautettava saamansa varat vain, jos niistä on koitunut hänelle taloudellista hyötyä, paitsi jos hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, että kyseinen suoritus aiheuttaisi vahinkoa velkojille.

Oikeustoimen riitauttamiseksi nostetusta kanteesta annettua lopullista päätöstä sovelletaan konkurssivelalliseen, konkurssipesään ja kaikkiin konkurssivelkojiin, ellei konkurssilaissa säädetä toisin.

Jos tuomioistuin on hyväksynyt vaatimuksen oikeustoimen riitauttamisesta, vastapuolen edellytetään palauttavan konkurssipesälle kaikki riitautetun toimen nojalla saadut aineelliset etuudet. Kun nämä etuudet on palautettu konkurssipesään, kantajina olevilla velkojilla on oikeus etuoikeutettuun maksuun kyseisistä etuuksista suhteessa vahvistettujen saataviensa määrään.

Velallisen oikeustoimet voidaan riitauttaa toimittamalla vastalause ilman aikarajoituksia.

Oikeustoimi voidaan riitauttaa myös vastapuolen perillistä tai muuta yleisessäraannon saajaa vastaan.

Oikeustoimi voidaan riitauttaa vastapuolen muuta yleisseuraannon saajaa vastaan, jos

1. yleisseuraannon saaja tiesi saannon aikaan olosuhteista, joihin hänen oikeudellisen edeltäjänsä saannon pätemättömyys perustuu;
2. yleisseuraannon saaja oli saannon aikaan velalliseen läheisessä suhteessa oleva henkilö, paitsi jos hän osoittaa, ettei ollut tuolloin tietoinen olosuhteista, joihin hänen oikeudellisen edeltäjänsä saannon pätemättömyys perustuu;
3. saadut varat siirrettiin yleisseuraannon saajalle ilman vastiketta tai vähäpätöistä vastiketta vastaan.

Oikeustoimi, joka on toteutettu konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen ja joka pysyy voimassa julkisissa rekistereissä olevia kirjauksia koskevan luottamuksensuojan periaatteen mukaan, voidaan riitauttaa niiden sääntöjen mukaan, joita sovelletaan ennen konkurssimenettelyn aloittamista toteutetun oikeustoimen riitauttamista.

Päivitetty viimeksi: 23/08/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvttömyys - Italia

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa yrittäjää tai yritystä (luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä) vastaan, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

- a) omaisuuden arvo on ollut vähintään 300 000 euroa kolmen vuoden ajan ennen menettelyn aloittamista
- b) vuotuiset bruttotulot ovat olleet vähintään 200 000 euroa kolmen vuoden ajan ennen menettelyn aloittamista
- c) velkaa on (menettelyn vireillutuloajankohtana) yhteensä vähintään 500 000 euroa (riippumatta siitä, milloin velat ovat syntyneet).

2 Millä edellytyksillä maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa?

- a) Konkurssimenettely voidaan aloittaa, kun yrittäjä on maksukyvytön. Menettelyn aloittamista voivat hakea

- velallinen

- velkoja

- syyttäjä

- b) Velkajärjestely eli akordi (*concordato preventivo*) voidaan aloittaa, kun yrittäjällä on taloudellisia vaikeuksia (jotka eivät kuitenkaan ole vielä johtaneet maksukyvttömyyteen). Menettelyn aloittamista voi hakea ainoastaan velallinen itse.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssipesään kuuluu koko omaisuus lukuun ottamatta seuraavia:

- 1) henkilökohtainen omaisuus ja siihen liittyvät oikeudet;
- 2) varat, jotka perustuvat elatusapuun, eläkkeeseen, palkkaan tai ansiotuloon, siihen määrään asti, jonka konkurssivelallinen tarvitsee omaa ja perheensä toimeentuloa varten;
- 3) lasten omaisuutta koskevan hallinto-oikeuden perusteella saatavat tulot, perheen toimeentulon turvaamiseksi tarkoitettu omaisuus (*fondo patrimoniale*) ja siitä saatavat tulot, ellei siviililain 170 §:stä muuta johdu;
- 4) omaisuus, jonka ulosmittaus on kielletty lain nojalla.

Konkurssipesään kuuluu myös menettelyn aloittamisen jälkeen hankittu velallisen omaisuus. Sen arvosta vähennetään kuitenkin sen hankinnasta ja säilyttämisestä aiheutuvat kulut.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssipesän selvittäjällä (*curatore*) on oikeus ja velvollisuus hallinnoida omaisuutta, myydä se ja jakaa näin saadut tulot velkojien kesken.

Selvittäjä voi kuulla velallista saadakseen tarvitsemansa tiedot. Velallinen voi vastustaa selvittäjän ja konkurssiasioista vastaavan tuomarin määräämiä toimenpiteitä, mutta vain sillä perusteella, että ne on annettu lain vastaisesti (eikä pelkästään oman etunsa ajamiseksi).

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Jokaisella, joka on velkaa konkurssipesälle, on oikeus kuitata tämä velka vastaavalla saatavalla (*controcredito*) samassa menettelyssä, mutta vain jos sekä velka että vastaava saatava ovat syntyneet ennen maksukyvttömyysmenettelyn vireilletuloa.

6 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Selvittäjä voi päättää, jatketaanko maksukyvttömyysmenettelyn vireilletulohetkellä voimassa olevien sopimusten täytäntöönpanoa vai irtisanotaanko sopimukset.

7 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Velkoja voi nostaa kanteen maksukyvttömyysmenettelyn vireilletulon jälkeen vain jos selvittäjä ei nosta kannetta (riippumatta siitä, johtuuko se tietoisesta päätöksestä vai huolimattomuudesta).

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Vain selvittäjä voi jatkaa oikeudenkäyntimenettelyä, jonka velkoja on aloittanut sellaista velallista vastaan, joka sittemmin todetaan maksukyvöttömäksi.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

Kolme tai viisi velkojaa voi muodostaa velkojainkokouksen, jolla on merkittävät valtuudet, sillä se voi:

- hyväksyä liiketoimet ja esisopimukset, kanteista luopumisen, kolmansien oikeuksien tunnustamisen, kiinnitysten purkamisen, panttien palauttamisen ja vakuuksien peruuttamisen, perintöjen ja lahjoitusten vastaanottamisen ja kaikki muut konkurssipesän hallintoon liittyvät erityistoimet
- vaatia tuomioistuinta erottamaan selvittäjän
- hyväksyä selvityssuunnitelman
- valtuuttaa selvittäjän tulemaan velallisen sijaan sellaisen sopimuksen osapuoleksi, joka oli voimassa menettelyn tullessa vireille
- osallistua kaikkiin velallisen omaisuuden inventointia koskeviin toimenpiteisiin
- tutustua kaikkiin menettelyä koskeviin asiakirjoihin
- antaa selvittäjälle valtuudet olla sisällyttämättä pesään tiettyjä omaisuuseriä tai luopua tiettyjen omaisuuserien rahaksi muuttamisesta, jos se olisi ilmeisen epäedullista
- pyytää konkurssiasioista vastaavaa tuomaria keskeyttämään omaisuuden myynnin.

Edellä mainittujen pesän hallintoon liittyvien toimien lisäksi velkojainkokous antaa lausuntoja seuraavista konkurssiasioista vastaavan tuomarin tai tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvista toimenpiteistä:

- valtuutus, jonka nojalla panttivelkoja voi myydä pantatun omaisuuden

- konkurssiasioista vastaavan tuomarin valtuutus yrityksen toiminnan väliaikaista jatkamista varten (toiminnan jatkaminen edellyttää velkojainkokouksen hyväksyvää lausuntoa)

- konkurssiasioista vastaavan tuomarin valtuutus yrityksen luovuttamiseksi vuokralle (vuokraus edellyttää velkojainkokouksen hyväksyvää lausuntoa).

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssipesän selvittäjä voi (valtuutuksen nojalla):

- jatkaa yrityksen toimintaa
- luovuttaa yrityksen vuokralle
- myydä yrityksen koko omaisuuden ja jakaa näin saadut tulot velkojien kesken
- kieltäytyä vähäarvoisten omaisuuserien mynnistä.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksuvaltuutuksen piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksuvaltuutuksen alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Jokainen velkoja voi pyytää tuomioistuinta toteamaan velallisen maksuvaltuutuksiksi. Velkoja ei tarvitse tätä varten täytäntöönpanoasiakirjaa, vaan riittää, että velka voidaan näyttää toteen.

Kaikkien velkojien (myös niiden, jotka ovat hakeneet maksuvaltuutuksen toteamista ja joiden hakemus on hyväksytty) on maksuvaltuutuksen alkamisen vireilletulon jälkeen haettava saataviensa hyväksymistä.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Velkoja voi esittää saataviensa hyväksymistä koskevan hakemuksen ilman oikeudellista edustusta.

Hakemuksen mukana on toimitettava todisteet velan olemassaolosta. Hakemus on esitettävä sähköisesti (varmennetulla sähköpostiviestillä).

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden mynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksuvaltuutuksen järjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Omaisuuden mynnistä saatavat tulot jaetaan kaikkien velkojien kesken niiden etuusajajärjestyksessä mukaisesti. Monilla saatavilla (kiinnitys, pantti, muut yleiseen tai erityiseen etuoikeuteen perustuvat saatavat) on lain nojalla etuoikeusasema joihinkin tai kaikkiin omaisuuseriin nähden.

Jos omaisuuden mynnistä saadut tulot eivät riitä kattamaan kaikkia velkoja (näin on lähes aina), tulot jaetaan suhteessa velkojen määrään siviililain mukaista velkojien etuoikeusjärjestyksessä noudattaen.

14 Mitkä ovat maksuvaltuutuksen päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Maksuvaltuutuksen päättäminen päätetään, kun

- saatavien hyväksymistä koskevia hakemuksia ei ole esitetty
- kaikki velat on maksettu
- kaikki omaisuuden mynnistä saadut tulot on jaettu
- kun on varmistettu, ettei ole enää myytävää omaisuutta eikä muita saatavia perittävänä.

Menettelyn päättämisen jälkeen konkurssivelallinen saa takaisin oikeustoimikelpoisuutensa ja voi taas hankkia omaisuutta ilmoittamatta siitä selvittäjälle.

Maksuvaltuutuksen päättäminen päätetään, kun velallisen ja velkojien välinen sopimus vahvistetaan. Jos sopimus koskee omaisuuden luovuttamista (*concordato liquidatorio*), menettely kuitenkin jatkuu omaisuuden mynnillä ja päättyy vasta kun koko omaisuus on myyty ja näin saadut tulot jaettu velkojien kesken.

Maksuvaltuutuksen päättämisen myötä velallinen vapautuu veloistaan.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksuvaltuutuksen päättämisen jälkeen?

Kun menettely on päättynyt, velkojat voivat nostaa velallista vastaan kanteen periaikseen jäljellä olevat saatavansa (eli ne, joita selvittäjä ei ole maksanut).

Jos velallinen on vapautettu kaikista veloista, velkojat eivät kuitenkaan voi enää vaatia saataviaan.

Velkajärjestyksen päätyttyä velkojat eivät voi enää vaatia velalliselta saataviaan. Jos velallinen ei noudata velvollisuuksiaan, velkojat voivat kuitenkin vuoden kuluessa vaatia velkajärjestyksen purkamista.

16 Kuka vastaa maksuvaltuutuksen kustannuksista?

Maksuvaltuutuksen kustannukset katetaan menettelyn puitteissa omaisuuden mynnistä saaduilla tuloilla.

Jos pesässä ei ole omaisuutta, selvittäjän palkkion ja korvauksen hänelle aiheutuneista kustannuksista maksaa valtio.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Oikeustoimet, joita konkurssivelallinen on toteuttanut ennen maksuvaltuutuksen vireilletuloa tietyn ajanjakson kuluessa (vuosi tai kuusi kuukautta), voidaan peräyttää.

Oikeustoimet, joita konkurssivelallinen on toteuttanut maksuvaltuutuksen vireilletulon jälkeen, ovat pätemättömiä.

Toimenpiteet, jotka on toteutettu maksuvaltuutuksen aikana ilman tuomioistuimen valtuutusta, ovat pätemättömiä.

Päivitetty viimeksi: 29/10/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksuvaltuutus - Kypros

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksuvaltuutuksen menettely?

Konkurssi (ptóchevis): konkurssiin voidaan asettaa vain luonnollinen henkilö, joka on maksuvaltuutuksen.

Selvitystila (ekkathárisi): Selvitystilaan voidaan asettaa oikeushenkilö. Myös vapaaehtoinen selvitystilaan (*ekoúsia ekkathárisi*) asettaminen tuomioistuimen ulkopuolella tai tuomioistuimen valvonnassa koskee oikeushenkilöä.

2 Millä edellytyksillä maksuvaltuutuksen menettely voidaan aloittaa?

Konkurssi: Luonnollisen henkilön konkurssia koskevista säännöksistä säädetään konkurssilain (*perí Ptóchevisis Nómos*, 5 luku), jota on muutettu olennaisesti kahden viime vuoden aikana vastaamaan muuttuvaa taloudellista ja sosiaalista tilannetta.

Konkurssihakemuksen voi jättää velkoja tai itse velallinen silloin kun velkojen määrä on yli 15 000 euroa, edellyttäen, että konkurssin on aiheuttanut velallisen toimi ja että velallinen oli Kyproksella henkilökohtaisesti tai hänellä oli asuinpaikka Kyproksella tai hän harjoitti liiketoimintaa Kyproksella tai oli liiketoimintaa Kyproksella harjoittaneen henkilöyhtiön tai avoimen yhtiön jäsen.

Velallinen syyllistyy konkurssin aiheuttavaan toimeen (*práxi ptóchevisis*) muun muassa, kun

- velkojan mitä tahansa summaa koskeva vaatimus velallista kohtaan on vahvistettu tuomiolla, joka on lopullinen, ja velallinen laiminlyö maksamisen;
- velallinen antaa ilmoituksen, jonka mukaan hän on kyvytön maksamaan velkansa;
- velallinen jättää konkurssihakemuksen;
- todetaan, että henkilökohtaista takaisinmaksusuunnitelmaa, jonka osapuoli velallinen on, ei ole noudatettu tai että takaisinmaksu on lopetettu luonnollisten henkilöiden maksukykyä koskevan lain säännösten mukaisesti (*perí Aferengyótitas Fysikón Prosópon Nómos*).

Yhtiöiden selvitystila: Yhtiö voidaan asettaa selvitystilaan joko sen takia, ettei se kykene maksamaan velkojaan, tai yhtiön itse tekemällä päätöksellä yhtiön purkamisesta siten, että sen omaisuus myydään ja maksetaan kaikki velat tai osa niistä. Tuomioistuin voi antaa määräyksen selvitystilaan asettamisesta, jos

yhtiö ei kykene maksamaan velkojaan. Erääntyneiden velkojen määrän on oltava yli 5 000 euroa. Selvitystilaan asettamista koskevan hakemuksen voivat jättää tuomioistuimelle joko velkoja tai osakkeenomistajat.

Vapaaehtoinen selvitystila:

Vapaaehtoisia selvitystilamenettelyjä on kolme:

Velkojen vaatima vapaaehtoinen selvitystila (*ekoúsia ekkathárisi apó pistotés*): Kyseessä on tuomioistuimen ulkopuolinen selvitystila, joka toteutetaan, jos yhtiö on maksukyvyttö ja sen hallitus päättää lopettaa yhtiön. Velkojen vaatima vapaaehtoinen selvitystila käynnistetään kutsumalla koolle velkojienkokous harkitsemaan vapaaehtoista selvitystilaa koskevaa päätöslauselmaa, jonka yhtiön yhtiökokous on hyväksynyt.

Jäsenien vaatima vapaaehtoinen selvitystila (*ekoúsia ekkathárisi apó méli*): Myös tämä on tuomioistuimen ulkopuolinen selvitystila, joka käynnistetään osakkeenomistajien yhtiökokouksen päätöksellä, kun yhtiö on maksukykyinen.

Vapaaehtoinen selvitystila tuomioistuimen valvonnassa (*ekoúsia ekkathárisi ypó tin epoptela tou Dikastiríou*): Kun yhtiö on hyväksynyt vapaaehtoista selvitystilaa koskevan päätöksen, tuomioistuin voi antaa määräyksen, jonka mukaan selvitystilaa jatketaan tuomioistuimen valvonnassa.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssi: Konkurssipesä koostuu kaikesta omaisuudesta, joka kuuluu konkurssivelalliselle tai on sen hallinnassa konkurssimenettelyjen tullessa vireille tai jonka konkurssivelallinen hankkii tai joka siirtyy tälle ennen konkurssin lopettamista. Siihen ei kuitenkaan sisälly omaisuutta, joka on välttämätöntä konkurssivelallisen ja hänen perheensä toimeentuloa varten.

Konkurssimenettelyjen vireille tulon jälkeen ja konkurssin lopettamista tai konkurssin peruuttamista ennen hankittu omaisuus kuuluu konkurssipesään.

Selvitystila: Likvidaatioon piiriin kuuluu se omaisuus, joka kuului yhtiölle ennen selvitystilaan asettamista koskevan määräyksen antamista tai ennen vapaaehtoista selvitystilaa koskevan päätöksen päivämäärää.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivalta-alueet?

Konkurssi: Kun konkurssiin asettamista koskeva määräys on annettu, konkurssitoimitsijasta (*epísimos paralíptis*) tulee konkurssivelallisen omaisuuden pesänhoitaja (*diacheirístis*). Myöhemmässä vaiheessa kuka tahansa luvan saanut maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä (*adeiodotíménos sýmoulos aferengyóitias*) voidaan nimittää pesänhoitajaksi. Pesänhoitajan tehtävänä on myydä konkurssivelallisen omaisuus ja jakaa tuotot velkojille. Kun konkurssitoimitsija tai maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä sitoutuu hoitamaan pesänhoitajan tehtäviä, konkurssivelallinen säilyttää omistusoikeuden kaikkeen hallinnassaan olevaan omaisuuteen, jota kuitenkin hoitaa vain pesänhoitaja konkurssimenettelyn alkamispäivästä lähtien.

Selvitystila: Kun selvitystilaan asettamista koskeva määräys on annettu, ja jos velkojat eivät ole nimittäneet selvittäjää, toimitsijasta tulee selvittäjä (*ekkatharístis*) ilman eri toimenpiteitä, jollei luvan saanutta maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjää ole nimetty selvittäjäksi toimitsijan tuomioistuimelle jättämässä hakemuksessa tai velkojen ja yhtiön osakkeenomistajien kokouksen päätöksessä. Selvittäjän tehtävänä on realisoida purettavan yhtiön omaisuus ja jakaa tuotot sen velkojille ja osakkeenomistajille. Kun toimitsija tai selvittäjä sitoutuu hoitamaan selvitystilassa olevan oikeushenkilön omaisuuden selvittäjän tehtäviä, selvittäjä hoitaa yhtiön omaisuutta sen realisointia varten selvitystilaan asettamista koskevan menettelyn alkamispäivästä lähtien, vaikka yhtiö säilyttää omistusoikeuden kaikkeen hallinnassaan olevaan omaisuuteen.

Vapaaehtoinen selvitystila: Vapaaehtoisen selvitystilanteen tapauksessa yhtiö lakkaa selvitystilaan asettamista koskevan menettelyn vireille tulosta lähtien harjoittamasta liiketoimintaa, paitsi siltä osin kuin on tarpeen sen selvitystilamenettelyn tuottoisuuden kannalta. Selvittäjän tehtävänä on realisoida selvitystilassa olevan yhtiön omaisuus ja jakaa tuotot sen velkojille ja osakkeenomistajille.

Velkojista johtuva vapaaehtoinen selvitystila: Velkojat ja yhtiö nimeävät erillisissä kokouksissaan selvittäjän, jonka he haluavat nimittää yhtiön selvittäjäksi, mutta silloin kun näissä kokouksissa on tehty erilaiset päätökset, selvittäjäksi nimitetään velkojen kokouksen nimeämä selvittäjä.

Jäsenistä johtuva vapaaehtoinen selvitystila: Yhtiö nimittää selvittäjäksi yhtiökokouksen päätöksellä luvan saaneen selvittäjän, joka vastaa yhtiön asioiden selvittämisestä ja sen omaisuuden jakamisesta. Selvittäjän nimeämisen jälkeen johtajien valtuudet lakkaavat, paitsi siltä osin kuin yhtiön yhtiökokous tai selvittäjä hyväksyy niiden jatkumisen.

Vapaaehtoinen selvitystila tuomioistuimen valvonnassa: Kun tuomioistuin antaa määräyksen sen valvonnan alaiseen selvitystilaan asettamisesta, se voi samassa määräyksessä tai myöhemmässä määräyksessä nimittää lisäselvittäjän. Tuomioistuimen nimittämällä selvittäjällä on samat valtuudet ja hänellä on samat velvoitteet ja asema kuin selvittäjällä, joka on nimitetty vapaaehtoista selvitystilaa koskevalta päätöksellä tai velkojainkokouksen päätöksellä.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Konkurssi: Laissa säädetään, että kuittaukseen voidaan vedota, kun konkurssivelallisen ja jonkun muun henkilön välillä on keskinäisiä luottoja tai keskinäisiä velkoja tai muita keskinäisiä liiketoimia ennen konkurssiin asettamista koskevan määräyksen antamista, paitsi jos toinen henkilö tiesi luoton myöntämisen ajankohtana konkurssivelallisen syyllystyneen konkurssiin aiheuttaneeseen toimeen.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Konkurssi: Voimassa olevat lailliset sopimukset, joiden sopijapuoli konkurssivelallinen on, pysyvät voimassa ja konkurssivelallinen pysyy henkilökohtaisesti vastuussa niiden ehtojen täyttämistä.

Selvitystila: Voimassa olevat lainmukaiset sopimukset, joiden sopijapuoli selvitystilassa oleva yhtiö on, pysyvät voimassa. Sama koskee laillisia sopimuksia, joiden sopijapuoli on vapaaehtoisesti selvitystilaan asetettu yhtiö.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Konkurssi: Silloin kun konkurssivelallista vastaan nostetaan kanne sen jälkeen kun konkurssiin asettamista koskeva määräys on annettu, tuomioistuimelta on hankittava lupa kanteen jatkamiselle.

Selvitystila: Silloin kun selvitystilassa olevaa yhtiötä vastaan nostetaan kanne sen jälkeen kun selvitystilaan asettamista koskeva määräys on annettu, tuomioistuimelta on hankittava lupa kanteen jatkamiselle.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssi: Kanteet, jotka ovat jo vireillä konkurssivelallista vastaan, jatkuvat normaalisti, eikä niiden jatkamiseen tarvitse pyytää lupaa tuomioistuimelta.

Selvitystila: Kanteet, jotka ovat jo vireillä selvitystilassa olevaa yhtiötä vastaan, voivat jatkua vain tuomioistuimen luvalla. Tällaisia kanteita käsittelevät vain toimitsija tai yhtiön selvittäjä.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Konkurssi: Jotta velkoja voi osallistua konkurssimenettelyyn, hänen on täytynyt täyttää valvontakirjelmäomakkeet ja hänen on täytynyt toimittaa kaikki todisteet niiden tueksi. Konkurssitoimitsija tai maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä, joka toimii pesänhoitajana, päättää hyväksytäänkö vai hylätäänkö todisteet. Myöhemmin velkojille maksetaan jako-osuus konkurssilaissa säädetyn etuoikeusjärjestyksen mukaisesti. Kun velkojat ovat toimittaneet todisteensa, he voivat osallistua yhtiön likvidoinnista vastaavan konkurssitoimitsijan tai maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjän koolle kutsumiin kokouksiin.

Selvitystila: Jotta velkoja voi osallistua selvitystilaan asettamista koskevaan menettelyyn, hänen on täytynyt täyttää valvontakirjelmäomakkeet ja hänen on täytynyt toimittaa kaikki todisteet niiden tueksi. Tässä yhteydessä sovelletaan samaa menettelyä kuin konkurssissa, poikkeuksena on kuitenkin se, että jako-osuus jaetaan yhtiöistä annetun lain mukaisesti (*perí Etaireión Nómos*, 113 luku).

Sama koskee vapaaehtoista selvitystilamenettelyä ja erityisesti velkojista johtuvaa vapaaehtoista selvitystilamenettelyä, jossa velkojat osallistuvat menettelyyn sen alkamisesta lähtien, kun heidät kutsutaan koolle valitsemaan ja ehdottamaan selvittäjä.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssi: Pesänhoitajalla on valtuudet myydä kiinteää omaisuutta asianmukaiseksi katsomallaan tavalla ja silloin kun se on pesän edun mukaista. Tämän jälkeen velkojille maksetaan jako-osuus konkurssilaissa säädetyn etuoikeusjärjestyksen mukaisesti. Kun on kyse kiinnitetystä omaisuudesta, on hankittava tuomioistuimen määräys.

Selvitystila: Selvitystilassa olevan yhtiön selvittäjä saa myydä yhtiön kiinteää omaisuutta pesän kannalta edullisimmaksi katsomallaan tavalla. Tämän jälkeen velkojille maksetaan jako-osuus yhtiöstä annetussa laissa säädetyn etuoikeusjärjestyksen mukaisesti. Kun on kyse kiinnitetystä omaisuudesta, on hankittava tuomioistuimen määräys. Samoja sääntöjä sovelletaan vapaaehtoiseen selvitystilamenettelyyn.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssi: Kun konkurssiin asettamista koskeva määräys on annettu, velkojat voivat jättää valvontakirjelmänsä saatavista, joiden oikeusperuste on syntynyt ennen konkurssiin tai selvitystilaan asettamista koskevan päätöksen päivämäärää ja jotka koskevat määriteltyä summaa. Saatavat, joiden oikeusperuste syntyy konkurssiin asettamista koskevan päätöksen antamisen jälkeen, jäävät konkurssimenettelyn ulkopuolelle, ja velkojien on itse ryhdyttävä toimiin konkurssivelallista vastaan.

Selvitystila: Kun selvitystilaan asettamista koskeva määräys on annettu tai vapaaehtoista selvitystilamenettelyä koskeva päätös on hyväksytty, velkojat voivat jättää valvontakirjelmänsä saatavista, joiden oikeusperuste on syntynyt ennen selvitystilaan asettamista koskevan määräyksen tai vapaaehtoista selvitystilaan asettamista koskevan päätöksen päivämäärää ja jotka koskevat määriteltyä summaa. Saatavat, joiden oikeusperuste syntyy selvitystilaan asettamista koskevan määräyksen tai vapaaehtoista selvitystilaan koskevan päätöksen antamisen jälkeen, jäävät selvitystilamenettelyn ulkopuolelle, ja velkojien on itse ryhdyttävä toimiin selvitystilassa olevan yhtiön toimihenkilöitä vastaan.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Konkurssi: Kun konkurssiin asettamista koskeva päätös on annettu, kunkin velkojan on 35 päivän kuluessa päätöksen julkaisemisesta toimitettava valvontakirjelmä kirjallisesti konkurssitoimitsijalle tai pesänhoitajalle. Valvontakirjelmässä on ilmoitettava tiedot velasta, kaikkien takaajien nimet ja tieto siitä, onko velkojalla vakuutta. Konkurssitoimitsijan tai pesänhoitajan on kymmenen päivän kuluessa kirjallisesti hyväksyttävä tai hylättävä valvontakirjelmä jako-osuuksien toteuttamiseksi. Velkoja tai takaaja, joka on tyytymätön konkurssitoimitsijan tai pesänhoitajan päätökseen, voi riitauttaa sen tuomioistuimessa 21 päivän kuluessa.

Selvitystila: Kun selvitystilaan asettamista koskeva päätös on annettu, kunkin velkojan on 35 päivän kuluessa päätöksen julkaisemisesta toimitettava valvontakirjelmä kirjallisesti toimitsijalle tai selvittäjälle. Valvontakirjelmässä on ilmoitettava tiedot velasta, kaikkien takaajien nimet ja tieto siitä, onko velkojalla vakuutta. Toimitsijan tai selvittäjän on kymmenen päivän kuluessa kirjallisesti hyväksyttävä tai hylättävä valvontakirjelmä jako-osuuksien toteuttamiseksi. Velkoja tai takaaja, joka on tyytymätön toimitsijan tai selvittäjän päätökseen, voi riitauttaa sen tuomioistuimessa 21 päivän kuluessa. Samoja sääntöjä sovelletaan vapaaehtoiseen selvitystilamenettelyyn.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssi: Kun konkurssipesä jaetaan, velkojen etuoikeusjärjestys määritetään tasavertaisesti ja tasasuhteisesti kussakin luokassa (pari passu periaate), paitsi jos konkurssipesän varat riittävät kaikkien velkojen maksamiseen kokonaisuudessaan. Saatavien etuoikeusjärjestys määritetään seuraavasti:

pesänhoitajan toteutuneet kustannukset ja palkkiot
konkurssitoimitsijasta aiheutuvat maksut
hakijana olevalle velkojalle aiheutuneet menot
etuoukeutetut velat
vakuudettomat velat

Selvitystila: Kun selvitystilassa olevan yhtiön pesä jaetaan, velkojen etuoikeusjärjestys määritetään tasavertaisesti ja tasasuhteisesti kussakin luokassa (pari passu periaate), paitsi jos konkurssipesän varat riittävät kaikkien velkojen maksamiseen kokonaisuudessaan. Saatavien etuoikeusjärjestys määritetään seuraavasti:

selvittäjän toteutuneet kustannukset ja palkkiot
toimitsijasta tai selvittäjästä aiheutuvat maksut
hakijana olevalle velkojalle aiheutuneet menot
etuoukeutetut velat
yrityskiinnitykset
etuoukeudettomat velkojat

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Konkurssi: Konkurssivelallinen voi toimittaa kirjallisen ehdotuksen velkojien kanssa tehtävästä akordista (*symvivismós*) konkurssitoimitsijalle tai pesänhoitajalle. Tällöin pidetään velkojainkokous, jossa suunnitelma on hyväksyttävä velkojien määräenemmistöllä, jolla on myös kolme neljänestä kaikkien saataviaan valvoneiden velkojien saatavien kokonaisarvosta. Jos velkojat hyväksyvät ehdotuksen, konkurssivelallinen, konkurssitoimitsija tai pesänhoitaja pyytää tuomioistuinta vahvistamaan sen. Tuomioistuimen vahvistama suunnitelma sitoo kaikkia velkojia, jotka ovat valvoneet saatavansa. Jos akordin ehdot täytyvät, valvotut velat katsotaan maksetuiksi kokonaisuudessaan.

Konkurssimenettely päättyy, kun konkurssiin asettamista koskeva päätös on kumottu.

Selvitystila: Selvitystilamenettely päättyy, kun yritys on purettu tai kun selvitystilamenettelyä koskeva määräys on kumottu.

Vapaaehtoinen selvitystilamenettely päättyy ja selvitystilaan asetettu yhtiö purkautuu lopullisesti kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun yhtiön toimitsijalle on toimitettu tilinpäätös, joka on laadittu sen jälkeen kun selvitystilassa olevan yhtiön omaisuus on muutettu rahaksi ja jaettu.

Jos kuitenkin jollakulla on oikeudellinen intressi vapaaehtoisen selvitystilamenettelyn tai tuomioistuimen määräyksen jälkeen purettu yhtiön selvitystilan jatkamiseen, hän voi tehdä tuomioistuimelle tätä koskevan hakemuksen kahden vuoden kuluessa yhtiön purkamisesta.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Konkurssi: Jos konkurssiin asettamista koskeva määräys kumotaan ja velkojat ovat antaneet suostumuksensa siihen saamatta täyttä suoritusta, tällaisilla velkojilla on oikeus vaatia velkojen maksamista määräyksen kumoamisen jälkeen.

Selvitystila: Jos selvitystilaan asettamista koskeva määräys kumotaan ja velkojat ovat antaneet suostumuksensa siihen saamatta täyttä suoritusta, tällaisilla velkojilla on oikeus vaatia velkojen maksamista määräyksen kumoamisen jälkeen.

Jos jollakulla on oikeudellinen intressi vapaaehtoisen selvitystilamenettelyn tai tuomioistuimen määräyksen jälkeen purettu yhtiön selvitystilan jatkamiseen, hän voi tehdä tuomioistuimelle tätä koskevan hakemuksen kahden vuoden kuluessa yhtiön purkamisesta.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssi: Kuluista, jotka aiheutuvat konkurssiin asettamista koskevan määräyksen antamisesta, vastaa velkoja, joka jättää määräystä koskevan hakemuksen. Konkurssitoimitsijalle maksettavien kulujen määrä on 500 euroa. Konkurssimenettelyn aikana aiheutuneet kulut maksetaan konkurssipesästä.

Selvitystila: Kuluista, jotka aiheutuvat selvitystilaan asettamista koskevan määräyksen antamisesta, vastaa velkoja, joka jättää määräystä koskevan hakemuksen. Toimitsijalle maksettavien kulujen määrä on 500 euroa. Selvitystilamenettely ja yhtiön omaisuuden likvidaation ja jaon aikana aiheutuneet menot maksetaan selvitystilassa olevan yhtiön pesästä.

Vapaaehtoiseen selvitystilamenettelyyn liittyvien asiakirjojen toimitsijamiehelle toimittamisesta ja kirjaamisesta aiheutuneet kulut ovat yhteensä noin 440 euroa. Selvitystilamenettely ja yhtiön omaisuuden likvidaation ja jaon aikana aiheutuneet menot maksetaan selvitystilassa olevan yhtiön pesästä.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Konkurssi: Tietyissä säännöksissä, joita konkurssimenettelyyn sovelletaan, sallitaan, että pesänhoitaja nostaa tuomioistuimessa takaisinsaantikanteen velkojien hyväksi. Tärkeimmät säännökset ovat seuraavat:

A. Velkojien vahingoksi tapahtuva omaisuuden luovutus (*dólia metávívasi*):

Jos pesänhoitajalla tai selvittäjällä on todisteita siitä, että yhtiön tai luonnollisen henkilön omaisuutta on luovutettu vastikkeetta tai olennaisesti todellista arvoa alhaisemmalla, hän voi nostaa tuomioistuimessa kanteen, jossa vaaditaan vilpillisen luovutuksen tai toimen peräytymistä.

Tämän säännöksen soveltaminen edellyttää, että luovutus on tapahtunut a) kolmen vuoden sisällä ennen konkurssin alkamista, ellei sitä ole tehty vilpittömässä mielessä ja käypää korvausta vastaan, tai b) kymmenen vuoden sisällä ennen konkurssin alkamista, jos asianomainen luonnollinen henkilö ei luovutuksen ajankohtana kyennyt maksamaan kaikkia velkojaan ilman kyseisen omaisuuden luovutusta. Siinä tapauksessa, että yhtiö on selvitystilassa, toimea voidaan pitää vilpillisenä, jos se on tehty kuuden kuukauden sisällä selvitystilaan asettamisen alkamisesta, eli päivästä, jona selvitystilaan asettamista koskeva hakemus on jätetty.

B. Velkojan suosiminen (*dólia prótímisi*):

Jos pesänhoitajalla tai selvittäjällä on todisteita velkojan suosimisesta, hän voi nostaa tuomioistuimessa kanteen ja vaatia suosivan kohtelun peräyttämistä tuomioistuimen päätöksellä.

Selvitystila: Tietyissä säännöksissä, joita selvitystilamenettelyyn sovelletaan, sallitaan, että selvittäjä nostaa tuomioistuimessa takaisinsaantikanteen velkojien hyväksi. Tärkeimmät säännökset ovat seuraavat:

A. Velkojien vahingoksi tapahtuva omaisuuden luovutus:

Jos pesänhoitajalla tai selvittäjällä on todisteita siitä, että yhtiön tai luonnollisen henkilön omaisuutta on luovutettu vastikkeetta tai olennaisesti todellista arvoa alhaisemmalla, hän voi nostaa tuomioistuimessa kanteen, jossa vaaditaan vilpillisen luovutuksen tai toimen peräytymistä.

Tämän säännöksen soveltaminen edellyttää, että luovutus on tapahtunut a) kolmen vuoden sisällä ennen konkurssin alkamista, ellei sitä ole tehty vilpittömässä mielessä ja käypää korvausta vastaan, tai b) kymmenen vuoden sisällä ennen konkurssin alkamista, jos luonnollinen henkilö ei luovutuksen ajankohtana kyennyt maksamaan kaikkia velkojaan ilman kyseisen omaisuuden luovutusta. Siinä tapauksessa, että yhtiö on selvitystilassa, toimea voidaan pitää vilpillisenä, jos se on tehty kuuden kuukauden sisällä selvitystilaan asettamisen alkamisesta, eli päivästä, jona selvitystilaan asettamista koskeva hakemus on jätetty.

B. Velkojan suosiminen:

Jos pesänhoitajalla tai selvittäjällä on todisteita velkojan suosimisesta, hän voi nostaa tuomioistuimessa kanteen ja vaatia suosivan kohtelun peräyttämistä tuomioistuimen päätöksellä.

Päivitetty viimeksi: 13/05/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvttömyys - Luxemburg

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Luxemburgin suurherttuakunnassa on käytössä kahdeksan erilaista maksukyvttömyysmenettelyä.

Kolmea niistä sovelletaan yksinomaan elinkeinonharjoittajiin (luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin):

Konkurssimenettelyssä (*faillite*) tarkoituksena on muuttaa elinkeinonharjoittajan omaisuus rahaksi tilanteessa, jossa elinkeinonharjoittaja on maksukyvöttön ja hänen luottokelpoisuutensa on heikentynyt. Konkurssimenettelystä säädetään kauppalaissa.

Konkurssin estävä sopimus- eli akordimenettely (*concordat préventif de faillite*) on konkurssiedellytykset täyttävän velallisen käytettävissä tietyin ehdoin.

Menettelystä säädetään akordista 14 päivänä huhtikuuta 1886 annetussa laissa. Kun akordi toteutetaan siten, että velallinen luopuu omaisuudestaan, menettelyn tarkoituksena on konkurssin tapaan muuttaa omaisuudesta luopuneen elinkeinonharjoittajan omaisuus rahaksi. Menettely eroaa kuitenkin konkurssista siinä suhteessa, että elinkeinonharjoittaja välttää konkurssimenettelyn seuraukset.

Toimitsijamiehen määrääminen hoitamaan velallisen omaisuutta (*gestion contrôlée*) on menettely, jonka tarkoituksena on järjestää sitä pyytävän elinkeinonharjoittajan liiketoiminta uudelleen. Toimitsijamiehen määrääminenmenettelystä säädetään 24 päivänä toukokuuta 1935 annetussa suurherttuan asetuksessa. Menettelyä on mahdollista pyytää myös silloin, kun elinkeinonharjoittaja pyrkii realisoimaan omaisuutensa mahdollisimman tuottavasti.

Mainittujen menettelyjen lisäksi Luxemburgin kauppalaain 593 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä säädetään menettelyistä, jossa elinkeinonharjoittaja voi tietyin ehdoin saada maksunlykkäystä.

Neljättä menettelyä sovelletaan muihin kuin elinkeinonharjoittajana toimiviin luonnollisiin henkilöihin. Kyseessä on ylivelkaantumismenettely, jonka tarkoituksena on, että hakija korjaa taloudellisen tilanteensa tekemällä suunnitelman velkojensa takaisinmaksamiseksi. Ylivelkaantumismenettelystä säädetään ylivelkaantumisesta 8 päivänä tammikuuta 2013 annetussa laissa.

Lisäksi käytössä on erityisiä maksukyvttömyysmenettelyjä, jotka koskevat notaareita, luottolaitoksia, vakuutusyhtiöitä ja keskinäisiä rahastoja (nämä ovat ainoastaan yhtä ammattiryhmää tai toimialaa koskevia erityismenettelyjä, eikä niitä esitellä tarkemmin tässä yhteydessä).

2 Millä edellytyksillä maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa?

1. Konkurssi

Konkurssimenettely aloitetaan joko velallisen tai yhden tai useamman velkojan tekemän hakemuksen johdosta tai tuomioistuimen omasta aloitteesta.

Elinkeinonharjoittajan on toimitettava konkurssihakemus sen kauppaoikeudellisia asioita käsittelevän tuomioistuimen kirjaamoon, jonka piirissä elinkeinonharjoittajan kotipaikka tai päätoimipaikka sijaitsee. Hakemus on toimitettava yhden kuukauden kuluessa siitä, kun konkurssin edellytykset ovat täyttyneet.

Kun yksi tai useampi velkoja päättää hakea velallista elinkeinonharjoittajaa konkurssiin, heidän on otettava yhteyttä haastemieheen, joka määrää tiedoksiantoasiakirjalla, että elinkeinonharjoittajan on saavuttava kauppaoikeudellisia asioita käsittelevään piirituomioistuimeen kahdeksan päivän kuluttua (tiedoksianto, jossa on määrätty päivämäärä) konkurssihakemuksen käsittelyä varten.

Konkurssimenettely voidaan myös aloittaa tuomioistuimen aloitteesta sillä olevien tietojen pohjalta. Tällöin tuomioistuin lähettää kirjaamon kautta konkurssivelalliselle kutsun saapua piirituomioistuimen tutkintajaoston istuntoon kertomaan tilanteestaan.

Ennen kuin elinkeinonharjoittaja asetetaan konkurssiin, kauppaoikeudellisia asioita käsittelevän piirituomioistuimen, jäljempänä 'kauppatuomioistuin' (*tribunal de commerce*), on varmistettava, että kyseinen luonnollinen tai oikeushenkilö täyttää seuraavat kolme edellytystä:

toiminta elinkeinonharjoittajana: kyseessä on luonnollinen henkilö, joka harjoittaa tavanomaisena (pää- tai sivutoimisena) ammattinaan laissa määriteltyä elinkeinotoimintaa (esimerkiksi kauppalain 2 §:ssä luetellut toimet), tai oikeushenkilö, joka on muodoltaan jokin kaupallisista yhtiöistä 10 päivänä elokuuta 1915 annetussa laissa, sellaisena kuin se on muutettuna, tarkoitetuista yhtiöistä (esimerkiksi osakeyhtiö, rajavastuuyhtiö tai osuuskunta); maksusuoritusten keskeyttäminen: keskeytetyiksi maksusuorituksiksi katsotaan selvät, rahamääräiset ja erääntyneet velat (esimerkiksi palkat ja sosiaaliturvamaksut), joiden odotetaan jäävän maksamatta; määräaikaaisia tai ehdollisia velkoja ja luonnollisia velvoitteita ei huomioida; ja luottokelpoisuuden heikentyminen: elinkeinonharjoittaja ei enää saa luottoa pankeilta, toimittajiltaan tai velkojiltaan.

Vaikka yhdenkin selvän, rahamääräisen ja erääntyneen velan (sen määrästä riippumatta) maksamisesta kieltäytyminen tai kyvyttömyys maksaa se riittää pääsääntöisesti luomaan tilanteen, jossa maksusuoritukset on keskeytetty, yksi ohimenevä maksuvalmiutta koskeva ongelma ei merkitse sitä, että kyseessä olisi konkurssi, jos elinkeinonharjoittaja pystyy hankkimaan tarvittavan määrän luottoa jatkaakseen toimintaansa ja täyttääkseen maksuvelvoitteensa.

2. Akordi

Akordimenettely voidaan myöntää ainoastaan "vaikeaan tilanteeseen joutuneelle ja vilpittömässä mielessä toimivalle velalliselle". Tuomioistuin arvioi näitä ominaisuuksia tapauskohtaisesti.

Kun menettelyä koskeva hakemus on esitetty, kauppatuomioistuin valtuuttaa yhden tuomareistaan tutkimaan hakijan tilanteen ja laatimaan siitä selvityksen. Selvityksen perusteella tuomioistuin voi myöntää tai olla myöntämättä lykkäysaikaa, jonka kuluessa elinkeinonharjoittaja voi tehdä akordiehdotuksensa velkojilleen.

3. Toimitsijamiehen määrääminen

Velallisen elinkeinonharjoittajan on esitettävä perusteltu pyyntö kauppatuomioistuimelle, jonka toimivalta-alueella elinkeinonharjoittajan päätoimipaikka tai, jos kyseessä on yhtiö, kotipaikka sijaitsee.

Elinkeinonharjoittaja voi käyttää toimitsijamiehen määräämismenettelyä, jos hänen luottokelpoisuutensa on heikentynyt tai jos hän ei pysty suoriutumaan maksuvelvoitteistaan. Tämän lisäksi hakemuksessa on esitettävä suunnitelma joko velallisen liiketoiminnan uudelleenjärjestämisestä tai hänen omaisuutensa parhaasta mahdollisesta realisoinnista. Oikeuskäytännössä myös edellytetään, että velallinen elinkeinonharjoittaja toimii vilpittömässä mielessä. Tuomioistuimella on harkintavaltaa arvioida tapauksen tosiseikkojen ja olosuhteiden perusteella, toimiiko elinkeinonharjoittaja vilpittömässä mielessä menettelyn edellyttämällä tavalla.

4. Ylivelkaantuminen

Luonnollisen henkilön ylivelkaantumisesta on kyse silloin, kun velallinen, jonka kotipaikka on Luxemburgin suurherttuakunnassa, on ilmeisen kykenemätön suoriutumaan muista kuin elinkeinotoiminnassa syntyneistä erääntyneistä tai erääntyvistä veloistaan tai yksittäiselle yrittäjälle tai yhtiölle tekemästään vakuus- tai yhteisvastuusitoumuksesta syntyneestä velasta edellyttäen, että hän ei ole ollut, tosiasiallisesti tai oikeudellisesti, yhtiön johdossa.

Velkojen kokonaisjärjestely (*règlement collectif de dettes*) on kolmivaiheinen menettely. Menettelyn vaiheita ovat sopimusvaihe (*phase du règlement conventionnel*), joka käydään ylivelkaantumisasioita käsittelevän välityslautakunnan (*Commission de médiation*) johdolla tuomioistuinvaihe (*phase du redressement judiciaire*), joka käydään velallisen kotipaikan rauhantuomioistuimessa (*juge de paix*) yksityishenkilön velkajärjestely (*phase du rétablissement personnel*) eli "siviilikonkurssi", joka käydään velallisen kotipaikan rauhantuomioistuimessa.

On huomattava, että yksityishenkilön velkajärjestely, joka on toissijainen kahteen muuhun velkojen kokonaisjärjestelyn vaiheeseen nähden, voidaan aloittaa vain silloin, kun ylivelkaantunut velallinen on peruuttamattoman vaikeassa tilanteessa. Tämä tarkoittaa tilannetta, jossa hän on kykenemätön toteuttamaan sopimussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä tai toimenpiteitä, joita välityslautakunta on ehdottanut sopimusmenettelyn puitteissa, ja tuomioistuinmenettelyssä osoitettuja toimenpiteitä.

On myös huomattava, että sopimusmenettelyyn pääsyä koskevat hakemukset osoitetaan välityslautakunnan puheenjohtajalle.

Sopimusmenettelyyn pääsyä koskevan hakemuslomakkeen voi ladata osoitteesta <https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

Velkojen on lisäksi ilmoitettava saatavansa velkaneuvontaa antavalle elimelle, jäljempänä SIC (*Service d'information et de conseil en matière de surendettement*). Velkojen saatavat ilmoitetaan valvontaa varten lomakkeella, jonka voi ladata Luxemburgin oikeusasioiden sivustolta osoitteesta <https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

1. Konkurssi

Konkurssiin asettamista koskevan tuomioistuimen päätöksen myötä konkurssivelallinen menettää oikeutensa määrätä omaisuudestaan, mukaan lukien varat, joita velallinen saattaa saada konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen.

Määräysvallan menettäminen koskee kaikkea konkurssivelallisen irtainta ja kiinteää omaisuutta. Tämän mekanismin tarkoituksena on suojella velkojen intressejä.

Yleisenä käytäntönä on, että tuomioistuimen nimittämä uskottu mies (*curateur*) tekee inventaarion konkurssivelallisen tiloissa olevista tavaroista. Uskotun miehen on eroteltava konkurssivelalliselle tosiasiallisesti kuuluvat tavarat niistä, joihin kolmansilla osapuolilla voi olla erilaisia esineoikeuksia.

Uskottu mies valvoo tämän jälkeen, että konkurssivelallisen irtain ja kiinteä omaisuus myydään konkurssipesän etujen mukaisesti. Uskottu mies tarvitsee omaisuuden myyntiä varten tuomioistuimen luvan. Irtain ja kiinteä omaisuus on myytävä kauppalaisissa määritellyillä tavoilla. Varat talletetaan maksukyvyttömyysmenettelyn nimissä avatulle tilille.

2. Ylivelkaantuminen

Velallisen taloudellisesta ja sosiaalisesta tilanteesta tehdään tuomioistuimen valvonnassa laskelma velkojen varmistamiseksi ja varojen ja velkojen arvioimiseksi.

Sen jälkeen, kun tuomioistuin on tehnyt päätöksen yksityishenkilön velkajärjestelyn käynnistämisestä ja todennut, että hänellä on rahaksi muutettavaa omaisuutta, aloitetaan velallisen omaisuuden likvidointi.

Rauhantuomari käsittelee mahdolliset saatavia koskevat valitukset ja antaa päätöksen velallisen henkilökohtaisen omaisuuden likvidoinnista. Likvidoinnin ulkopuolelle jätetään ainoastaan jokapäiväisessä elämässä tarvittavat huonekalut ja muut kuin ammattiin liittyvät tavarat, jotka ovat välttämättömiä ammatin harjoittamiseksi. Yksityishenkilön velkajärjestelyssä ylivelkaantuneen velallisen omaisuus muutetaan rahaksi lain tarkoituksen mukaisesti eli velallisen taloudellisen tilanteen parantamiseksi siten, että velallinen ja hänen perheensä voivat elää ihmisarvoista elämää.

Oikeuksia ja toimivaltuuksia, joita velallisella on suhteessa omaisuuteensa, käyttää koko likvidoinnin ajan tuomioistuimen nimittämä pesänhoitaja.

Pesänhoitajalla on kuusi kuukautta aikaa myydä velallisen omaisuus joko vapaassa myynnissä tai järjestämällä pakkomyyntiä.

Yksityishenkilön velkajärjestelyn seuraukset:

Jos omaisuuden likvidoinnista saadut varat riittävät saatavien suorittamiseen velkojille, tuomioistuin päättää menettelyn.

Jos omaisuuden likvidoinnista saadut varat eivät riitä saatavien suorittamiseen velkojille, tuomioistuin päättää menettelyn varojen riittämättömyyden vuoksi.

Jos velallinen omistaa ainoastaan jokapäiväisessä elämässä tarvittavia huonekaluja ja muita kuin ammattiin liittyviä tavaroita, jotka ovat välttämättömiä ammatin harjoittamiseksi, tuomioistuin päättää menettelyn varojen riittämättömyyden vuoksi.

Jos omaisuudella ei ole markkina-arvoa tai jos tavaroiden myynnistä aiheutuvat kulut ovat selkeässä epäsuhdassa niiden markkina-arvoon nähden, tuomioistuin päättää menettelyn varojen riittämättömyyden vuoksi.

Kun menettely päätetään varojen riittämättömyyden vuoksi, kaikki muut kuin ammatillisessa toiminnassa syntyneet velat mitätöityvät.

Mitätöinti ei kuitenkaan koske seuraavia muita kuin ammatillisessa toiminnassa syntyneitä velkoja:

velat, jotka takaaja tai muu maksuvelvollinen on maksanut velallisen puolesta

lain 46 §:ssä tarkoitetut velat eli elatusapuvelat ja korvaukset, jotka on maksettava väkivallan uhrille tahallisen väkivallan seurauksena syntyneistä fyysisistä vammoista.

Lain 46 §:ssä tarkoitetut velat voidaan kuitenkin mitätöidä, jos velkoja antaa suostumuksensa velan anteeksiantoon, uudelleenjärjestelyyn tai mitätöimiseen.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

1. Konkurssi

Konkurssiin asettamista koskevan tuomioistuimen päätöksen myötä konkurssivelallinen menettää oikeutensa määrätä omaisuudestaan, mukaan lukien konkurssin aikana saatu omaisuus.

Päätöksen jälkeen velallisen omaisuuden hallintaoikeus siirretään uskotulle miehelle.

Kun konkurssivelallinen on oikeushenkilö, konkurssipesä muodostuu yhtiön kaikista varoista ja veloista lukuun ottamatta oikeuksia, joita yhtiökumppaneilla on tässä ominaisuudessa.

Uskotut miehet valitaan sellaisten henkilöiden joukosta, jotka voivat parhaiten osoittaa olevansa kykeneviä ja luotettavia hallintatoimissaan.

Käytännössä kauppautuomioistuimen tuomarit valitsevat uskotut miehet lakimiesten luettelosta. Tuomioistuin voi kuitenkin nimetä myös notaarin tai kirjuriinvalvojan/auditoijan uskotuksi mieheksi, jos se on konkurssivelallisen edun mukaista.

Kuten kaikissa elinkeinonharjoittajia koskevissa menettelyissä, konkurssiasioissa toimivalta on kauppautuomioistuimella.

Kauppautuomioistuin tekee päätöksen konkurssiinasettamisesta, määrää maksusuoritusten keskeyttämisen päivämäärän, nimittää eri osalliset

(konkurssinvalvojana toimivan tuomarin, uskotun miehen), vahvistaa saatavien valvontapäivän eli määräajan, johon mennessä saatavat on ilmoitettava, ja päivän, jonka jälkeen saatavia ei enää tutkita, ja julistaa konkurssimenettelyn päättyneeksi.

Omaisuuden hallinta siirretään tuomioistuimen nimeämälle uskotulle miehelle, joka vastaa velallisen omaisuuden realisoinnista ja saatujen varojen jakamisesta velkojien kesken etuoikeusjärjestyksestä ja esinevakuuksia koskevia sääntöjä noudattaen.

Konkurssinvalvojana toimiva tuomari valvoo konkurssiin liittyviä toimenpiteitä sekä konkurssipesän omaisuuden hallintaa ja likvidointia. Hän raportoi mahdollisista vastalauseista kuulemisissa ja määrää kiireellisistä menettelyistä, jotka ovat tarpeen konkurssipesän varojen turvaamiseksi ja säilyttämiseksi. Lisäksi hän toimii puheenjohtajana velkojien kokouksissa.

Konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen konkurssissa oleva elinkeinonharjoittaja ei voi enää hallita omaisuuttaan eikä suorittaa maksuja, rahansiirtoja tai muita omaisuuttaan koskevia toimenpiteitä.

2. Ylivelkaantuminen

Velallisen velvoitteiden ja velallisen omaisuutta koskevan velkojen kokonaisjärjestelymenettelyn käynnistymisen osalta on huomattava, että velkojaa sitoo hyvän käytöksen (*bonne conduite*) velvoite.

Ajanjaksolla, jonka aikana hyvää käytöstä edellytetään, velallisen on

toimittava yhteistyössä menettelyssä mukana olevien viranomaisten ja elinten kanssa toimittamalla oma-aloitteisesti kaikki tiedot omaisuudestaan, tuloistaan ja veloistaan sekä tilanteestaan tapahtuneista muutoksista

harjoitettava mahdollisuuksien mukaan ansiotoimintaa kykyjensä mukaisesti

vältettävä maksukyvyttömyytensä pahentamista ja pyrittävä velvollisuudentuntoisesti vähentämään velkojaan

vältettävä suosimasta tiettyä velkojaa, lukuun ottamatta elatusapuvelkoja lyhyen aikavälin maksujen osalta; vuokranantajaa velallisen perustarpeiden tyydyttämiseksi tarvittavan asunnon lyhyen aikavälin vuokran osalta; ihmisarvoiseen elämään tarvittavien palveluiden ja tuotteiden toimittajia; sekä velkojia, joiden saamiset ovat väkivallan uhrille maksettavia lyhyen aikavälin korvauksia tahallisen väkivallan seurauksena syntyneistä fyysisistä vammoista noudatettava menettelyyn kuuluvia sitoumuksia.

Menettelyyn osallistuu **kaksi erityyppistä elintä** sen mukaan, onko kyse **sopimus- vai tuomioistuinvaiheesta**.

Sopimusvaihe käydään ylivelkaantumisasioita käsittelevän välityslautakunnan johdolla. Välityslautakunta koostuu ministeriön nimittämistä jäsenistä, puheenjohtajasta ja sihteeristä ja kokoontuu vähintään joka kolmas kuukausi. Voidakseen tulla valituksi välityslautakunnan jäseneksi ehdokkaan on toimitettava muun muassa rikosrekisteriote, ja nimitämisensä jälkeen jäsenillä on lakiin perustuva velvollisuus ilmoittaa ministeriölle heitä koskevista mahdollisista rikosoikeudellisista menettelyistä tai tuomioista, jotta heidän tilalleen voidaan valita toinen henkilö. Välityslautakunnan jäsenet saavat jokaisesta istunnosta 10 euron korvauksen. Puheenjohtajan vastaava korvaus on 20 euroa.

Välityslautakunta päättää etenkin menettelyä koskevien hakemusten ja saatavilmoitusten hyväksynnästä sekä hyväksyy tai muuttaa sopimusmenettelyyn kuuluvia suunnitelmaluonnoksia, jotka sille on toimitettu SIC:n tekemän tarkistuksen jälkeen.

Jos menettelyn osapuolet eivät ole hyväksyneet ehdotettua suunnitelmaa välityslautakunnan tekemää hyväksymispäätöstä seuraavan kuuden kuukauden aikana, välityslautakunta laatii pöytäkirjan sopimusmenettelyn epäonnistumisesta. Kahden kuukauden kuluttua siitä, kun menettelyn epäonnistumista koskeva pöytäkirja on julkaistu rekisterissä, velallinen voi aloittaa tuomioistuinmenettelyn kotipaikkansa rauhantuomioistuimessa. Jos velallinen ei tee hakemusta tämän määräajan kuluessa, hän voi aloittaa uuden velkojen kokonaisjärjestelymenettelyn vasta kahden vuoden kuluttua siitä päivästä alkaen, jolloin sopimusmenettely epäonnistumista koskeva pöytäkirja on julkaistu rekisterissä.

Jos **tuomioistuinvaihe** aloitetaan, osapuolet kutsutaan rauhantuomioistuimeen, joka voi vaatia niitä toimittamaan kaikki asiakirjat tai tiedot velallisen omaisuuden (varat ja velat) selvittämiseksi.

Tuomioistuin tekee sille toimitettujen tietojen pohjalta velkajärjestelysuunnitelman, johon kirjattujen toimenpiteiden avulla velallinen voi suorittaa maksuvelvoitteistaan.

Tuomioistuimen vahvistama velkajärjestelysuunnitelma on voimassa korkeintaan seitsemän vuotta, ja se voidaan mitätöidä tietyissä tapauksissa (etenkin, jos velallinen ei ole noudattanut velkajärjestelysuunnitelmassa sille osoitettuja velvoitteita).

3. Toimitsijamiehen määrääminen

Toimitsijamiehen määräämismenettelyssä velallisen päätösvalta siirtyy hallinnoijille, joiden tehtävänä on laatia inventaario ja joko uudelleenjärjestelysuunnitelma tai realisointi- ja varojenjakosuunnitelma. Velallinen ei saa häiritsevällä tavalla puuttua menettelyä varten nimettyjen hallinnoijien tehtäviin.

4. Akordi

Akordimenettelyn aikana velallinen ei saa luovuttaa omaisuuttaan tai tehdä kiinnityksiä tai maksusitoumuksia ilman valtuutetun tuomarin lupaa. Valtuutettu tuomari tekee inventaarion ja analyysin yrityksen tilasta ja voi tarvittaessa pyytää asiantuntija-apua.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Edellä kuvatuissa menettelyissä ei määritetä velkojen etuoikeusjärjestystä, akordimenettelyä lukuun ottamatta.

1. Akordi

Osallistuksessaan akordia koskevaan äänestykseen vakuusvelkojat menettävät etuoikeusasemansa (14 päivänä huhtikuuta 1886 annetun lain 10 §).

2. Konkurssi

Konkurssin osalta oikeuskäytäntönä on, että konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen saatavia ei voida enää kuitata. Tämä pätee niin lakiperusteisiin, tuomioistuimen määräämiin kuin sopimukseen perustuviin kuittauksiin sekä myös aikaisemmin olemassa olleiden velkojen välisiin kuittauksiin, jos veloilla ei tähän mennessä ole ollut yhtä vaadituista ominaisuuksista, joita ovat rahamääräisyys, maksettavaksi erääntyminen ja samanlaisuus. Vaikka konkurssiinasettamispäätös estää lakiperusteiset kuittaukset, päätöksellä ei kuitenkaan ole absoluuttista tai takautuvaa vaikutusta. Päätös ei vaikuta lakiperusteisiin kuittauksiin, jos niitä koskevat edellytykset ovat täyttyneet ennen konkurssimenettelyn aloittamista. Muutoksenhaku tuomioistuimella on todennut, että ”kriittinen ajanjakso ei muodosta estettä tämällytyypisille kuittauksille. Lakiperusteiset kuittaukset jatkuvat maksusuoritusten keskeyttämisestä huolimatta. Ne eivät ole velallisen toimi, vaan ne tapahtuvat hänen tietämättään; kauppalaain 445 §:ssä ei ole niistä mainintaa.”

Tuomioistuimen määräämistä kuittauksista ei voida tehdä päätöstä velkojen kokonaisjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen. Ne ovat kuitenkin mahdollisia kriittisen ajanjakson aikana sillä edellytyksellä, että päätös on lainvoimainen (muutoksenhaun määräaika on umpeutunut). Tässä tapauksessa kuittauksella on vaikutuksia vasta siitä päivästä, jona päätös on annettu.

Sopimukseen perustuvat kuittaukset eivät luonnollisestikaan ole mahdollisia velkojen kokonaisjärjestelymenettelyn aloittamisen jälkeen. Ne eivät ole mahdollisia myöskään kriittisen ajanjakson aikana, sillä ne katsotaan kauppalaain 445 §:n nojalla epätavalliseksi maksettavaksi, joka on sanktioitu mitättönnillä. [1]”

On kuitenkin huomattava, että rahavakuuksista 5 päivänä elokuuta 2005 annetussa laissa säädetään edellä esitettyjä sääntöjä koskevista poikkeuksista. Poikkeuksia sovelletaan esimerkiksi kuittaus sopimukseen, jotka osapuolet ovat tehneet sinä päivänä, jona maksukyvyttömyysmenettely aloitettiin – tai jopa sen aloittamisen jälkeen (ks. rahavakuuksista 5 päivänä elokuuta 2005 annetun lain 18 § ja sitä seuraavat pykälät).

3. Toimitsijamiehen määrääminen

Toimitsijamiehen määräämisen jälkeen ja akordi- ja maksunlykkäysmenettelyissä kuittaukset ovat mitättömiä, jos ne on toteutettu sen jälkeen kun velallinen on menettänyt oikeuden määrätä oikeuksistaan ja omaisuudestaan.

[1] ”La compensation comme garantie d’une créance sur un débiteur en faillite”, Pierre HURT, J.T. 2010, s. 30

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Uskotun miehen ensimmäisenä haasteena konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen ovat voimassa olevat sopimukset, jotka on tehty konkurssiinasettamispäätöstä edeltävänä aikana. Lukuun ottamatta työ sopimuksia, joiden voimassaolo lakkaa siitä päivästä alkaen, jona konkurssiinasettamispäätös on annettu (työlain 12-1 §), voimassa olevien sopimusten on perinteisesti katsottu jatkuvan, kunnes uskottu mies irtisanoo ne. Uskotun miehen on punnittava eri osapuolten intressejä päättääkseen, jatketaanko sopimuksia väliaikaisesti vai ei. Jos sopimuksissa on ehtoja, joiden mukaan sopimus irtisanotaan, jos jompikumpi sopimuspuolista asetetaan konkurssiin, uskotun miehen on päätettävä, onko näiden ehtojen sovellettavuutta tarpeen kiistää (sillä ehtojen pätevyys on mahdollista kyseenalaistaa; esimerkiksi Belgiassa tällaiset ehdot eivät päde liikelajien vuokrasopimusten osalta). Lähtökohtaisesti kaikissa tilanteissa on uskotun miehen vastuulla päättää sopimusten jatkamisesta. Jos toinen sopimuspuoli riitauttaa asian ja vaatii konkurssiin vedoten sopimuksen automaattista irtisanomista, uskottu mies joutuu osallistumaan oikeudenkäyntiin, jonka lopputulos on epävarma ja jonka seurauksena konkurssipesän maksettavaksi voi tulla uusia maksuja [1].

[1] Lähde: ”Les procédures collectives au Luxembourg”, Yvette HAMILIUS ja Brice HELLINCKX (3. luvun kirjoittajat), Editions Larcier, 2014, s. 86

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

1. Akordia, konkurssia, maksujen lykkäämistä ja toimitsijamiehen määräämistä koskevat menettelyt

Akordia, konkurssia, maksujen lykkäämistä ja toimitsijamiehen määräämistä koskevissa menettelyissä kaikki elinkeinonharjoittajaan tai hänen omaisuuteensa kohdistetut pakkotoimet keskeytetään. Sen sijaan yhdessäkään Luxemburgin suurherttuakunnassa voimassa olevassa oikeudellisessa asiakirjassa ei estetä velkoja toteuttamasta toimia, joiden tarkoituksena on säilyttää velallisen omaisuuden koskemattomuus.

Kaikissa näissä menettelyissä velallinen menettää oikeutensa määrätä vapaasti omaisuudestaan. ”Konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen menettelyn päättämiseen saakka yksin konkurssivelallista vastaan ei voida aloittaa oikeudellisia toimia konkurssipesään kuuluvan omaisuuden osalta.” (Lux. 12. tammikuuta 1935, kohta 14, s. 27) ”Vakuudettomat velkojat tai ne velkojat, joilla on yleinen etuoikeus, eivät voi konkurssin aikana hakea tuomiota konkurssivelallista tai uskottua miestä vastaan ja voivat toimia vain ilmoittamalla saatavansa tai hakemalla saataviensa tunnustamista.” (Cass. 13. marraskuuta 1997, kohta 30, s. 265)

Tietämissä tapauksissa luovutustoimia on kuitenkin mahdollista toteuttaa kauppatuomioistuimen valtuuttaman henkilön luvalla (maksunlykkäysasiassa tai toimitsijamiehen määräämismenettelyssä).

Lisäksi konkurssiinasettamispäätöksen myötä erääntymättömät velat tulevat maksettaviksi ja korkojen kertyminen keskeytyy.

2. Ylivelkaantuminen

Velkojen kokonaisjärjestelyssä välityslautakunnan päätös hyväksyä velallisen hakemus keskeyttää oikeusvoimaisesti velallisen omaisuuteen kohdistetut täytäntöönpanotoimet. Tästä poikkeuksena ovat elatusvelvollisuuksia koskevat toimet, korkojen kertymisen keskeytyminen ja erääntymättömien velkojen erääntyminen.

Jos sopimusvaihe epäonnistuu, asiaa tuomioistuin vaiheessa käsittelevä rauhantuomioistuin voi keskeyttää täytäntöönpanotoimet edellä mainituihin edellytyksiin.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Uskottu mies voi tässä ominaisuudessa jatkaa maksukyvyttömyysmenettelyn vireilletulohetkellä käynnissä olevia oikeudenkäyntejä. Vaatimusten esittäjien on kuitenkin näissä oikeudenkäynneissä otettava menettelyyn mukaan uskottu mies, joka on ainoa henkilö, jolla on oikeus edustaa konkurssivelallista.

Jos velallinen tuomitaan, ne velkojat, jotka ovat panneet kanteen vireille ennen velallisen konkurssiinasettamista, saavat vakuuden, johon he voivat vedota likvidaatioissa. Vakuuden pakkotäytäntöönpano ei kuitenkaan ole mahdollista, sillä konkurssiinasettamispäätöksen seurauksena velallinen on menettänyt oikeuden määrätä omaisuudestaan.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

1. Konkurssi

Konkurssi-ilmoitus julkaistaan yhdessä tai useammassa Luxemburgissa ilmestyvässä sanomalehdessä, ja se antaa velkojille tiedon velallisen konkurssista. Heidän on tällöin ilmoitettava saatavansa ja niihin liittyvät vakuudet kauppatuomioistuimen kirjaamoon konkurssiinasettamispäätöksessä annettussa määräajassa. Kirjaaja kirjaa saatavat ja antaa niistä kuitin.

Saatavailmoitukset on allekirjoitettava, ja niistä on ilmentävä muun muassa velkojan sukunimi, etunimi, ammatti ja kotipaikka sekä saatavan määrä ja sen syntymisen syy sekä mahdolliset takaukset ja vakuudet. Ilmoitetut saatavat tarkistetaan uskotun miehen, konkurssivelallisen ja konkurssinvalvojana toimivan tuomarin läsnä ollessa.

Jos menettelyn aikana on riitaisuutta, velkojat voidaan kutsua kuultavaksi saatavia koskevien yksityiskohtien, kuten saatavien perusteiden ja tarkan määrän, selvittämiseksi.

Jos uskottu mies on todennut, että on olemassa varoja, jotka voidaan jakaa velkojien kesken, hän kutsuu velkojat tilinpäätöstilaisuuteen, jonka aikana velkojat voivat esittää kantansa omasta asemastaan jakosuunnitelmassa.

Jos todetaan, ettei varoja ole riittävästi, konkurssimenettely päätetään.

Jos uskottu mies ei täytä velvollisuuksiaan velkojien etujen mukaisesti, velkojat voivat tehdä valituksen konkurssinvalvojana toimivalle tuomarille, joka voi tarvittaessa määrätä uskotun miehen tilalle toisen henkilön.

2. Toimitsijamiehen määrääminen

Toimitsijamiehen määräämismenettelyssä hallinnoijien on annettava velkojille tiedot uudelleenjärjestely- tai realisointisuunnitelmasta.

Tässä tapauksessa velkojat voidaan kutsua koolle, jotta he voivat esittää kantansa. Velkojien on 15 päivän kuluessa tietojen vastaanottamisesta ilmoitettava kirjaamoon, hyväksyvätkö he suunnitelman vai vastustavatko he sitä. Suunnitelma voidaan panna täytäntöön vain siinä tapauksessa, että sitä kannattaa vähintään puolet velkojista, joiden saatavien osuus on vähintään puolet saatavien kokonaismäärästä.

3. Akordi

Akordimenettelyssä velkojat kutsutaan velkojien kokoukseen, jossa he voivat esittää kantansa valtuutetun tuomarin laatimasta ehdotuksesta akordiksi.

Velkojien on tässä yhteydessä ilmoitettava saatavansa ja se, hyväksyvätkö he ehdotuksen.

Tämän jälkeen velkojat voivat vielä esittää huomautuksensa akordin hyväksymistilaisuudessa. He voivat myös hakea akordin hyväksymispäätökseen muutosta, jos he eivät ole saaneet kutsua velkojien kokoukseen tai jos he ovat äänestäneet akordiehdotusta vastaan.

4. Ylivelkaantuminen

Sopimusmenettelyssä velkojien on ensimmäiseksi ilmoitettava saatavansa SIC:lle. Tämän jälkeen velkojat voivat osallistua aktiivisesti sopimussuunnitelman laatimiseen SIC:n kanssa.

Ylivelkaantumisasioita hoitava välityslautakunta kutsuu sen jälkeen velkojat koolle ehdotettujen toimenpiteiden hyväksymiseksi. Sopimussuunnitelma voidaan hyväksyä, jos sitä kannattaa vähintään 60 prosenttia velkojista, joiden saatavien osuus on vähintään 60 prosenttia saatavien kokonaismäärästä. Se, että velkoja ei ilmaise kantaansa, tulkitaan hyväksymiseksi.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Uskotut miehet edustavat konkurssissa sekä konkurssivelallista että tämän velkoja. Tässä kaksitahoisessa tehtävässä heillä on paitsi hallintaoikeus konkurssivelallisen omaisuuteen, myös valtuudet valvoa, kantajan tai vastaajan ominaisuudessa, kaikkia toimia, joiden tarkoituksena on säilyttää varat, jotka on käytettävä velkojien vakuutena, sekä järjestellä varoja uudelleen tai kasvattaa niitä velkojien yhteiseksi hyödyksi (muutoksenhakuomioistuin 2. heinäkuuta 1880, kohta 2, s. 49).

Uskottu mies toteuttaa toimia, jotka koskevat velkojien yhteistä vakuutta, eli konkurssivelallisen omaisuutta, ja joiden tavoitteena on tämän omaisuuden uudelleenjärjesteleminen, suojeleminen tai likvidoiminen (muutoksenhakuomioistuin, 25. helmikuuta 2015, kohta 37, s. 483).

Niiden sopimusten osalta, jotka ovat voimassa konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen, uskotun miehen on päätettävä, onko sopimukset aiheellista purkaa vai onko niiden täytäntöönpanoa parempi jatkaa siinä tapauksessa, että niiden avulla voidaan vapauttaa varoja, jotta konkurssipesään velkoja voidaan maksaa myöhemmin.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Kaikkien velkojien on ilmoitettava saatavansa, sen luonteesta ja mahdollisesta etuoikeusasemasta riippumatta. Tästä menettelystä ovat poikkeuksena konkurssipesään kohdistuvat velat eli velat, jotka ovat syntyneet konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen menettelyn turvaamiseksi (esimerkiksi uskotun miehen palkkiot ja konkurssiinasettamispäätöksen jälkeen erääntyneet vuokrat).

Ne konkurssipesään kohdistuvat saatavat, jotka ovat syntyneet maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen ja jotka ovat seurausta konkurssin hoitamisesta tai konkurssiin asetetun yrityksen tiettyjen toimintojen jatkumisesta, maksetaan ensimmäisenä. Tämän jälkeen loput varoista jaetaan velkojien kesken. Konkurssipesään kohdistuvilla saatavilla on näin ollen aina etuoikeus muihin velkoihin nähden.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

1. Konkurssi

Konkurssimenettelyssä konkurssipäätös julkaistaan eri kanavien kautta (sanomalehdissä, merkitsemällä kauppatuomioistuimen luetteloon), jotta konkurssivelallisen velkojat saavat tiedot tilanteesta ja voivat ilmoittautua velkojiksi (kauppalain 472 §).

Velkojien on tällöin ilmoitettava saatavansa kauppatuomioistuimen kirjaamoon ja jätettävä saamistodisteet (kauppalain 496 §).

Velkojat voivat ilmoittaa saatavansa lomakkeella, joka on saatavilla osoitteessa <https://justice.public.lu/fr/creances/declaration-creance.html>.

Konkurssia hoitava uskottu mies tutkii saatavat ja voi myös riitauttaa ne (kauppalain 500 §).

Riitautetut saatavailmoitukset saatetaan tuomioistuinkäsittelyyn.

Jos riita-asia ei sisältönsä vuoksi kuulu kauppatuomioistuimen toimivaltaan, asia saatetaan toimivaltaiseen tuomioistuimeen sen perusteiden tutkimiseksi.

Asia saatetaan myös kauppatuomioistuimeen, joka ratkaisee 504 §:n mukaisesti, kuinka suurella osuudella riita-asia osallisena oleva velkoja voi olla mukana akordimenettelyssä (502 §).

2. Akordi

Akordimenettelyssä akordihakemuksen tehneen velallisen on mainittava hakemuksessaan velkojien nimet ja osoitteet sekä velkojen määrät (14. huhtikuuta 1886 annetun lain 3 §).

Velkojat saavat tästä tiedon kirjatulla kirjeellä (14. huhtikuuta 1886 annetun lain 8 §). Samassa kirjeessä heidät kutsutaan osallistumaan akordineuvotteluun. Kutsu julkaistaan myös sanomalehdissä.

Akordineuvottelussa velkojat ilmoittavat saataviensa määrän.

Kuten edellä on todettu, äänestykseen osallistuva vakuusvelkoja menettää asemansa etuoikeutettuna velkojana (14. huhtikuuta 1886 annetun lain 10 §).

3. Täytäntöönpanon lykkääminen

Myös täytäntöönpanon lykkäämismenettelyssä velallisen on toimitettava velkojista luettelo, josta ilmenee kunkin velkojan nimi, velan määrä ja velkojan kotipaikka.

Velkojat kutsutaan koolle kirjatulla kirjeellä (kauppalain 596 §) ja sanomalehti-ilmoituksella.

Velkojien on ilmoitettava kokouksessa saataviensa määrät (kauppalain 597 §).

4. Toimitsijamiehen määrääminen

Kun velallisen omaisuutta hoitaa toimitsijamies, menettelyyn ei kuulu saatavien ilmoittamista eikä hyväksymistä. Velallinen ilmoittaa tiedot velkojista tuomioistuimelle toimittamassaan hakemuksessa.

Tuomioistuin ilmoittaa velkojille tuomioistuimen määräämien hallinnoijien laatimasta uudelleenjärjestely- tai realisointisuunnitelmasta.

5. Ylivelkaantumismenettely

Kuukauden kuluttua siitä, kun velkojen kokonaisjärjestelymenettelyä koskeva ilmoitus on julkaistu rekisterissä, velkojien on **ilmoitettava saatavansa SIC:lle**.

Saatavailmoitus laaditaan 17 päivänä tammikuuta 2014 annetun suurherttuan asetuksen, jolla pannaan täytäntöön ylivelkaantumisesta 8 päivänä tammikuuta 2013 annettu laki, 6 ja 7 §:n mukaisesti.

 Ilmoituksen malli on saatavilla verkossa.

Välityslautakunta tutkii, voidaanko saatavilmoitukset hyväksyä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssimenettelyn pääperiaatteena on, että jokainen velkoja saa samansuuruisen osuuden suhteessa saatavansa määrään.

Velkojille, joilla on vakuus tai etuoikeus, maksetaan ensin.

Etuoikeutetut velkojat järjestetään lainsäädännössä vahvistettuun velkojien maksunsaantijärjestyksen yleisen oikeusjärjestyksen (*ordre public*) nojalla (vuokranantajat, kiinnitysvelkojat, velkojat, joilla on yrityksen pääomaan ja etenkin julkisiin varoihin – laajassa merkityksessä – kohdistuvia vakuuksia).

Yleensä uskottu mies viittaa siviililain 2096–2098, 2101 ja 2102 §:ään.

Uskotun miehen on varmistettava kunkin saatavan asema säännösten ja oikeuskäytännön pohjalta.

Nettovarallisuus jaetaan vakuudettomille velkojille saatavien määriin suhteutettuina osuuksina kauppalain 561 §:n ensimmäisen momentin nojalla.

Sen jälkeen, kun uskotulla miehellä on tiedossaan tuomioistuimen vahvistamat palkkioiden määrät, kun hän on laittanut etuoikeutetut velkojat maksunsaantijärjestykseen ja kun hänellä on tiedossaan vakuudettomille velkojille jaettavaksi jäänyt summa, hän laatii varojenjakosuunnitelman, jonka hän toimittaa konkurssinvalvojana toimivalle tuomarille. Kauppalain 533 §:n mukaisesti uskottu mies kutsuu kaikki velkojat tilinpäätöstilaisuuteen kirjattuna kirjeenä lähetetyllä kutsulla, jonka liitteenä on kopio varojenjakosuunnitelmasta.

Konkurssivelallinen on kutsuttava tilaisuuteen joko haastemiehen välityksellä tai luxemburgilaisessa sanomalehdessä julkaistulla ilmoituksella.

Ellei kukaan velkojista riitautaa uskotun miehen järjestämässä tilinpäätöstilaisuudessa esiin tulleita seikkoja, uskottu mies toimittaa varojenjakosuunnitelman pohjalta laaditun tilinpäätöspöytäkirjan konkurssinvalvojana toimivan tuomarin ja kirjaajan allekirjoitettavaksi.

Tilinpäätöksen jälkeen uskottu mies suorittaa maksut velkojille.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

1. Konkursi

Konkurssimenettelyssä uskottu mies voi pyytää menettelyn päättämistä sen jälkeen kun maksut on suoritettu. Tämän jälkeen tuomioistuin antaa konkurssimenettelyn päättämistuomion, joka nimensä mukaisesti päättää konkurssimenettelyn.

Kauppalain 536 §:n nojalla velkojat eivät voi vaatia saataviaan konkurssivelalliselta silloin, kun tuomioistuin ei ole todennut konkurssin johtuneen konkurssivelallisen laiminlyönneistä tai vilpillisestä menettelystä. Saatavia on mahdollista kuitenkin vaatia siinä tapauksessa, että velallisen taloudellinen tilanne on kohentunut varojen riittämättömyyden vuoksi päätettyä menettelyä seuraavien seitsemän vuoden aikana.

Kauppalain 586 §:n nojalla konkurssivelallinen, joka on maksanut kaikki velan pääoman, korkojen ja kulujen maksuerät, voi saattaa asemansa ennalleen toimittamalla tätä koskevan pyynnön ylioikeuteen (*Cour supérieure de justice*).

2. Akordi, maksujen lykkääminen ja toimitsijamiehen määrääminen

Akordi- ja maksunlykkäysmenettelyssä sekä toimitsijamiehen määräämisen jälkeen menettely päätetään siten, että tuomari vahvistaa päättämispynnön.

Tuomioistuin voi määrätä rikos- ja siviilioikeudellisia seuraamuksia konkurssivelalliselle.

Jos tuomioistuin toteaa, että konkursi on seurausta konkurssivelallisen syyksi luettavista vakavista laiminlyönneistä, se voi määrätä tälle kiellon harjoittaa liiketoimintaa henkilökohtaisesti tai toisen henkilön välityksellä. Tähän kuuluu myös kielto toimia asemassa, jossa käytetään päätösvaltaa yhtiössä.

Muita mahdollisia siviilioikeudellisia seuraamuksia kaupallisten yhtiöiden konkurssissa ovat muun muassa mahdollisuus ulottaa konkursi koskemaan yhtiön johtoa sekä mahdollisuus nostaa kante siviililain 1382 ja 1383 §:n nojalla (yleinen oikeudellinen vastuu) ja yhtiölain 59 ja 192 §:n nojalla.

Konkurssivelalliseen voidaan kohdistaa myös rikosoikeudellisia seuraamuksia (konkurssirikokset).

Akordimenettelyssä menettelystä hyötyvän henkilön on maksettava velkojilleen, jos hänen taloudellinen tilanteensa kohenee (akordista 14 päivänä huhtikuuta 1886 annetun lain 25 §).

Akordi ei vaikuta seuraaviin velkoihin:

verot ja muut julkiset maksut

saatavat, joilla on etuoikeus, kiinnitysvakuus tai muu vakuus

elatusapusaatavat.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Jos saatavia on jäljellä maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen, velkojat saavat saatavansa kokonaisuudessaan tai osan saatavastaan menettelyn päättämispäätöksessä vahvistettujen jakoehtojen mukaisesti.

Jos tuomioistuin ei ole katsonut, että konkursi johtuu konkurssivelallisen laiminlyönneistä tai vilpillisestä menettelystä, velkojat eivät voi vaatia saataviaan, paitsi jos velallisen taloudellinen tilanne on parantunut konkurssimenettelyn päättymistä seuraavien seitsemän vuoden aikana.

Velkojilla on myös mahdollisuus nostaa kante joko siviililain 1382 ja 1383 §:n nojalla konkurssivelallisen johtajien yleiseen oikeudelliseen vastuuseen vetoamiseksi tai yhtiölain 59 ja 192 §:n nojalla (hallintohenkilöstön ja johtohenkilöiden vastuu heille kuuluvien tehtävien hoitamisessa).

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssiin asettamisesta johtuvat maksut tulevat konkurssipesän maksettaviksi.

Koska maksut ovat syntyneet konkurssimenettelyn turvaamiseksi, ne suoritetaan konkurssipesän varoista ennen kuin uskottu mies jakaa varat velkojille.

Oikeusavusta ja oikeudenkäyntimaksujen kattamisesta 29 maaliskuuta 1893 annetun lain (*la loi du 29 mars 1893 concernant l'assistance judiciaire et la procédure en débet*) 1 ja 2 §:ssä vahvistetaan maksukyvttömyysmenettelyyn kuuluvista muodollisuuksista syntyvät maksut ja niiden maksujärjestys siinä tapauksessa, että varat ovat riittämättömät.

Tuomiovaltainen piirituomioistuin määrittää uskotun miehen palkkiot 18 päivänä heinäkuuta 2003 annetun suurherttuan asetuksen mukaisesti.

Uskottu mies toimittaa kauppatuomioistuimeen kuluistaan ja palkkioistaan laskelman, joka on laadittu saatujen varojen perusteella.

Kauppalain 536-1 §:n 2 momentin mukaisesti varojen riittämättömyyden vuoksi päätettyjen konkurssimenettelyjen yhteydessä syntyneet kulut ja palkkiot maksaa verohallinto (*Administration de l'Enregistrement*) oikeusavusta ja oikeudenkäyntimaksujen kattamisesta 29 päivänä maaliskuuta 1893 annetussa laissa asetettujen ehtojen mukaisesti.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

1. Konkurssi

Konkurssiinasettamispäätöksessä maksusuoritusten keskeyttäminen voidaan vahvistaa alkaneeksi päivämäärästä, joka on konkurssiinasettamispäätöstä aikaisempi. Tämä päivämäärä ei kuitenkaan voi olla yli kuutta kuukautta aikaisempi kuin päätös.

Maksusuoritusten keskeyttämisen ja päätöksen välinen aika katsotaan ”**kriittiseksi ajanjaksoksi**”, ja sen tarkoituksena on suojella velkojien etuja.

Tietyt tämän ajanjakson aikana toteutetut toimet ja toimet, jotka voivat vahingoittaa velkojien oikeuksia, ovat **pätemättömiä ja vailla oikeusvaikutuksia**. Näihin toimiin kuuluvat etenkin

kaikki sellaiset toimet, joissa konkurssivelallinen on luovuttanut irtainta tai kiinteää omaisuutta maksutta, tai sellaiset vastikkeelliset toimet, joissa tavaroiden myyntihinta on ollut selkeästi tavaroiden arvoa alhaisempi

kaikki suoritettavat maksut, olipa kyseessä käteismaksu, tilisiirto, myynti, kuittaus tai muu maksu, erääntymättömien velkojen maksamiseksi

kaikki maksut, jotka on suoritettu muulla tavoin kuin käteisellä tai yritystodistuksilla erääntyneiden velkojen maksamiseksi

kaikki kiinnitysvakuudet ja muut velallisen myöntämät oikeudet velkoihin, jotka ovat syntyneet ennen maksusuoritusten keskeyttämistä.

Sen sijaan muiden toimien osalta mitättömyisperiaatetta ei sovelleta automaattisesti.

Näin ollen jotkin **konkurssivelallisen suorittamista maksuista**, jotka on suoritettu erääntyneiden velkojen maksamiseksi, ja kaikki muut kriittisellä ajanjaksolla suoritettavat vastikkeelliset toimet voidaan mitätöidä, jos käy ilmi, että kolmannet osapuolet, jotka ovat ottaneet maksuja vastaan tai toteuttaneet

konkurssivelallisen kanssa kauppvoja, **ovat tienneet maksusuoritusten keskeyttämisestä**.

Jos velkoja tietää, että velallinen ei kykene suoriutumaan maksuvelvoitteistaan, hän ei saa pyrkiä saamaan etuasemaa muiden velkojien vahingoksi.

Pätevällä tavalla hankitut [kiinnitysvakuus-oikeudet ja etuoikeudet](#) voi rekisteröidä konkurssiinasettamispäivään saakka. Sen sijaan oikeudet, jotka on rekisteröity **10 päivää ennen maksusuoritusten keskeyttämisen päivämäärää** tai sen jälkeen, voidaan julistaa pätemättömiksi, jos kiinnitysvakuuden vahvistamispäivämäärän ja rekisteröintipäivämäärän välillä on kulunut yli 15 päivää.

Kaikki **velkojien vahingoksi koituvat toimet tai maksusuoritukset** eli toimet, jotka velallinen on toteuttanut tietoisena velkojille koituvasta vahingosta (esimerkiksi toimet, joiden seurauksena konkurssipesän arvo on pienentynyt tai joissa velkojien maksunsaantijärjestystä ei ole noudatettu), katsotaan pätemättömiksi riippumatta päivämäärästä, jona toimi on toteutettu.

Kriittisen ajanjakson käsitettä ei sovelleta **takaussopimuksiin** eikä **arvopaperistamisyhteisöille luovutettuihin tuleviin saataviin**.

2. Akordi

Akordin saamista koskevan menettelyn aikana velallinen ei voi luovuttaa tai kiinnittää omaisuuttaan eikä tehdä sopimuksia ilman valtuutetun tuomarin lupaa.

3. Toimitsijamiehen määrääminen

Yrityksen inventaarion suorittamiseksi valtuutetun tuomarin nimeämistä koskevan päätöksen antamispäivästä lähtien elinkeinonharjoittaja ei voi, mitättönnin uhalla, luovuttaa tai pantata omaisuuttaan eikä tehdä kiinnityksiä tai sopimuksia eikä vastaanottaa irtainta käyttöomaisuutta ilman valtuutetun tuomarin kirjallista lupaa.

On myös huomattava, että toimitsijamiehen määräämistä koskevassa laissa säädetään rikosoikeudellisista seuraamuksista elinkeinonharjoittajalle, joka on salannut osan varoistaan tai liioitellut velkojensa määrää tai hyväksynyt velkojia, joiden saatavat ovat olleet liioiteltuja.

4. Ylivelkaantuminen

Tuomioistuin voi tarvittaessa nimetä henkilöitä, joiden tehtävänä on antaa sosiaalista apua, koulutusta tai talousneuvontaa sen varmistamiseksi, että velallisen varat, jotka eivät kulu velkojen maksuun, käytetään siihen, mihin ne on tarkoitettu.

Tehtävänsä täyttämiseksi näillä henkilöillä on valtuudet suorittaa kaikki toimet, joiden tarkoituksena on estää varojen joutuminen muuhun kuin niiden luonnolliseen käyttötarkoitukseen tai välttää velallisen kotitalouden etuihin kohdistuvat haitat.

Päivitetty viimeksi: 23/05/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys - Unkari

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Oikeushenkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyistä säädetään konkurssi- ja likvidaatiomenettelyistä vuonna 1991 annetussa laissa XLIX (konkurssilaki).

Konkurssilaisissa säädetään kahdesta maksukyvyttömyysmenettelystä: konkurssimenettelystä ja likvidaatiomenettelystä.

Konkurssimenettely on uudelleenjärjestelymenettely, jonka tarkoituksena on myöntää maksukyvyttömälle velalliselle maksuajan pidennystä, jotta tämä voi sopia vapaaehtoisesta järjestelystä ja yrittää päästä tällaiseen järjestelyyn maksukyvyyn palauttamiseksi.

Likvidaatiomenettely on menettely, jonka tarkoituksena on saada aikaan velkojia tyydyttävä suorituseritysten sääntöjen mukaisesti, kun maksukyvyttömyyden velallisyhtiö on purettu eikä sillä ole oikeusseuraajaa. Menettely kohdistuu velallisyhtiön selvitetävän pesän varojen kokonaismäärän jakamiseen velkojien kesken. Likvidaatiomenettely on kuitenkin lopetettava, jos velallinen on maksanut velkansa ja menettelyn kustannukset kokonaisuudessaan tai jos velkojien kanssa on sovittu vapaaehtoisen velkajärjestelyn ehdoista ja tuomioistuin on vahvistanut kyseisen velkajärjestelyn.

Lakeihin, jotka koskevat muun muassa sellaisten yritysten unkarilaisia sivuliikkeitä, joiden rekisteröity toimipaikka on ulkomailla, sekä kansalaisjärjestöjä ja rahoitusalan yrityksiä (luottolaitokset, rahoitusyritykset, vakuutusyhtiöt, sijoitusyhtiöt, yleiset varastot), sisältyy erityisiä poikkeussääntöjä.

Konkurssimenettelyä ei voida soveltaa rahoitusalan yrityksiin, mutta valvontaelimillä on kuitenkin mahdollisuus puuttua niiden taloudellisen tilanteen heikkenemiseen jo varhaisessa vaiheessa, jotta vältetään maksukyvyttömyys, ja asiakkaiden suojelemiseksi ja korvausten maksamiseksi asiakkaille on perustettava rahastoja (vahinkojen sovittelurahasto, sijoittajansuojarahasto, talletussuojarahasto).

Unkarin keskuspankki voi finanssivalvontaviranomaisen valtuuksien nojalla jättää rahoitusalan yrityksen likvidaatiota koskevan hakemuksen tuomioistuimelle peruutettuaan sen luvan rahoitustoiminnan harjoittamiseen.

Kansalaisjärjestöistä annettu laki sisältää muutamia poikkeussääntöjä, jotka koskevat kansalaisjärjestöjen (yhdistykset, säätiöt) konkurssi- ja likvidaatiomenettelyjä, mutta muuten sovelletaan konkurssilain säännöksiä.

Luonnollisten henkilöiden velkajärjestely (henkilökohtaista konkurssia koskeva laki)

Luonnollisten henkilöiden velkajärjestelystä vuonna 2015 annettu laki CV tuli voimaan 1. syyskuuta 2015. Sen tavoitteena on luoda velkajärjestelyä koskeva oikeudellinen kehys ja tarjota konkurssisuoja velallisen ja velkojien välisen yhteistyön avulla. Lailla suojellaan ensisijaisesti kiinneläinen ottajia ja erityisesti niitä, joilla on ollut pitkään maksurästejä, jotka ovat velkaa useille velkojille ja joiden asuinkiinteistö on vaarassa joutua pakkomyyntiin.

Menettely aloitetaan tuomioistuimen ulkopuolella, ja sitä koordinoi etuoikeutetun kiinnelainan antaja. Konkurssimenettely aloitetaan tuomioistuimessa vain siinä tapauksessa, että tuomioistuimen ulkopuolella ei ole päästy sovintoon. Myös tuomioistuinmenettelyn ensisijaisena tavoitteena on päästä sovintoon, mutta jos sovintoratkaisu ei saa kannatusta, tuomioistuin määrittää velkajärjestelyn edellytykset.

Hallitus on perustanut valtion neuvontapalvelun ylivelkaantuneita perheitä varten (*Családi Csődvédelmi Szolgálat*). Neuvontapalvelulla on tärkeä rooli velkajärjestelyssä. Se tarkistaa, täyttyäkö velallinen lakisääteiset vaatimukset, ja merkitsee menettelyä koskevat tiedot valtion rekistereihin. Sen palveluksessa on perhevalvojia (*családi vagyonfelügyelő*), jotka tuomioistuimessa tapahtuvan velkajärjestelyn aikana suorittavat erilaisia valmistelevia tehtäviä, tekevät yhteistyötä tuomioistuimen kanssa, panevat täytäntöön tuomioistuimen päätöksiä, tukevat velallista, valvovat velallisen taloudenhoitoa, myyvät velallisen omaisuutta, jolla on kaupallista arvoa, ja suorittavat maksuja velkojille.

Kun velkajärjestely on saatu onnistuneesti päätökseen, ei velalliselta voida enää myöhemmin vaatia maksua veloista, jotka on selvitetty menettelyn aikana, ja velkojat saavat tietyn osuuden saatavastaan ennakoitavissa olevan ajan kuluessa.

Luonnollisten henkilöiden velkajärjestelystä ei ole vielä tehty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/848 mukaista ilmoitusta.

Konkurssilain mukaan **konkurssimenettelyn** voi aloittaa velallisorganisaatio ylimmän päätöksentekovelimensä ennakkohyväksynnän perusteella käyttämällä lomaketta. Laillisen edustajan käyttö on pakollista menettelyn aikana. Velallinen ei voi tehdä tällaista hakemusta, jos velallista vastaan on jo käynnissä konkurssimenettely tai jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päätöksellään määrännyt velallisen likvidaatiosta. Edellytykset ja määräajat, joiden mukaisesti konkurssimenettelyn aloittamista koskeva uusi hakemus voidaan ottaa käsiteltäväksi, ovat seuraavat: edellisen konkurssimenettelyn aikana voimassa olleiden tai syntyneiden velkojan saatavien suorittaminen, kahden vuoden määräajan kulumisen siitä, kun edellisen konkurssimenettelyn lainvoimaisesta päättymisestä ilmoitettiin, tai vuoden määräajan kulumisen aiemman hakemuksen lainvoimaisen päätöksen julkaisemisesta siinä tapauksessa, että hakemus hylättiin viran puolesta.

Jos velallinen on maksukyvytön, yleisesti ottaen **likvidaatiomenettelyn** käynnistämistä voi pyytää velallinen tai velkoja taikka menettelyn voi käynnistää tuomioistuin viran puolesta tietyissä konkurssilaisissa säädettyissä tapauksissa. Konkurssilaisissa luetaan tyhjentävästi ne tahot, jotka voivat pyytää likvidaatiomenettelyn käynnistämistä. Lisäksi siinä vahvistetaan säännöt, joiden mukaisesti menettely käynnistetään joko pyynnöstä tai viran puolesta. Kumpikin menettely on **kollektiivinen velkajärjestelymenettely**. Velkojien on osallistuttava menettelyihin, eivätkä velkojat saa menettelyjen aikana periä saataviaan velalliselta muulla tavalla tai muissa menettelyissä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Konkurssimenettely:

Konkurssimenettelyä voi hakea velallisyhtiön johtaja, ja menettelyssä on käytettävä edustajaa (lakimies tai asianajaja).

Velallista vastaan voidaan aloittaa kerrallaan vain yksi konkurssimenettely, eikä samanaikaisesti saa olla vireillä likvidaatiomenettelyä. Uusi konkurssimenettely voidaan aloittaa vain, jos velallinen on hoitanut edellisessä menettelyssä valvotut saatavat eikä menettelystä ole kulunut kahta vuotta. Jos tuomioistuin sen sijaan hylkäsi edellisen konkurssimenettelyn viran puolesta muotovirheiden vuoksi, uutta konkurssimenettelyä ei voida tämän jälkeen aloittaa vuoteen.

Likvidaatiomenettely

Likvidaatiomenettelyn aloittamista voi pyytää velallinen, velkoja, aiemman purkamismenettelyn selvitysmies tai laissa säädettyissä tapauksissa tuomioistuin tai hallintoviranomainen. Esimerkiksi tuomioistuin aloittaa likvidaatiomenettelyn, jos konkurssimenettelyssä ei ole päästy sovintoon tai jos tuomioistuin määrää sellaisen yrityksen purkamisesta, joka on vakavalla tavalla rikkonut lakia, kaupparekisterin valvontavaltuuksiensa nojalla.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssipesään kuuluvat kaikki kirjanpitosäännöissä tarkoitettut velallisen varat ja vaihtuvat vastaavat.

Siihen kuuluvat myös kaikki konkurssimenettelyn aikana kertyneet tuotot.

Velallisella on edelleen oikeus hoitaa konkurssipesään kuuluvia varoja, tosin pesänhoitajan valvonnassa. Likvidaatiomenettelyssä velallisella ei enää ole oikeutta hoitaa konkurssipesään kuuluvia varoja, vaan nämä oikeudet siirtyvät selvittäjälle. Selvittäjä on velallisorganisaation laillinen edustaja ja toteuttaa tuomioistuimen valvonnassa velkojien vaatimusten kirjaamisen ja arvioimisen, kuolinpesän varojen myynnin ja tuottojen jakamisen velkojien kesken.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssi- ja likvidaatiomenettelyissä konkurssilaisissa tarkoitettu **velallinen** voi olla laissa lueteltu talouden toimija. Konkurssimenettelyssä menettelyn aloittaa velallinen, joka voi jatkaa taloudellista toimintaansa menettelyn aikana. Velallisen johtajien ja omistajien oikeuksien käyttöä ei rajoiteta, mutta ne saavat käyttää oikeuksiaan vain siten, etteivät ne loukkaa laissa säädettyjä pesänhoitajan oikeuksia. Velallinen kirjaa yhdessä pesänhoitajan kanssa saatavat ja asettaa ne etuoikeusjärjestykseen sekä laatii pesänhoitajan avustuksella ohjelman, jonka tarkoituksena on palauttaa tai säilyttää maksukyky, ja tekee akordiehdotuksen neuvottelua varten. Akordi sisältää velallisen ja velkojien sopimuksen velkajärjestelyn ehdoista ja kaikki muut ehdot, joita osapuolet pitävät tärkeinä uudelleenjärjestelyä varten.

Velkojalla tarkoitetaan konkurssi- ja likvidaatiomenettelyissä niiden alkamiseen asti henkilöä, jolla on eräänäntyneitä rahamääräisiä saatavia tai rahassa ilmaistuja varallisuuteen kohdistuvia vaatimuksia, jotka perustuvat tuomioistuimen tai viranomaisen velalliselle antamaan lainvoimaiseen ja täytäntöönpanokelpoiseen päätökseen tai jotka velallinen tunnustaa tai joita tämä ei kiistä. Konkurssimenettelyssä velkojalla tarkoitetaan myös henkilöä, jolla on sellaisia konkurssimenettelyn aikana tai myöhemmin eräänäntyviä saatavia, jotka pesänhoitaja on kirjannut, tai henkilöä, jonka saatavat selvittäjä on kirjannut likvidaatiomenettelyssä.

Konkurssimenettelyssä **pesänhoitaja** on tuomioistuimen määräämä oikeushenkilö, joka on valtuutettu hoitamaan selvittäjän tehtäviä. Pesänhoitajan on tätä tehtävää varten nimettävä palveluksessaan oleva henkilö, jolla on asianmukainen pätevyys. Kyseisen henkilön tehtävänä on seurata velallisen taloudellista toimintaa akordin aikaansaamista varten ja ottaa samalla huomioon velkojien intressit, kirjata velkojien saatavat, auttaa akordiehdotuksen laatimisessa ja varmentaa pöytäkirjat, joihin sisältyvät akordia koskevissa neuvotteluissa tehdyt päätökset.

Selvittäjällä tarkoitetaan tuomioistuimen määräämää selvittäjäorganisaatiota (oikeushenkilö, joka on valtuutettu hoitamaan selvittäjän tehtäviä), joka on likvidaation kohteena olevan organisaation laillinen edustaja ja joka samanaikaisesti turvaa velkojien edut ja hoitaa laissa säädettyjä tehtäviä. Laissa säädetään selvittäjäorganisaatioita koskevista tiukoista henkilökohtaisista ja ammatillisista vaatimuksista, mukaan lukien säännöllisestä ammatillisesta täydennyskoulutuksesta.

Selvittäjäorganisaatio nimittää selvittäjän, joka hoitaa pesänselvittäjän tehtäviä.

Selvittäjäorganisaation ja selvittäjän nimi kirjataan myös tuomioistuimen oikeushenkilörekisteriin.

Konkurssi- ja likvidaatiomenettelyt ovat tuomioistuimessa hakemusasioissa noudatettavia siviilioikeudenkäyntimenettelyjä. Asioissa, joista ei säädetä konkurssilaisissa, sovelletaan siviiliprosessilakia, ottaen huomioon riidattomien menettelyjen erityispiirteistä aiheutuvat poikkeukset. Konkurssimenettelyssä päätöksen tekee tuomioistuin, ja sama koskee likvidaatiomenettelyä silloin, kun velallinen on todettu maksukyvyttömäksi, tai laissa säädettyissä tapauksissa

kun toinen tuomioistuin, viranomainen tai pesänhoitaja on esittänyt pyynnön likvidaatiomenettelyn aloittamisesta. Menettelyn alkaessa tuomioistuin määrää pesänhoitajan tai selvittäjän selvittäjäluettelosta. Kun likvidaatiomenettely käynnistetään, tuomioistuin määrää velkojen pyynnöstä selvittäjän, jolla on väliaikaisen pesänhoitajan valtuudet, valvomaan velallisen toimintaa siihen saakka kun määräys likvidaatiosta on annettu.

Väitteet, jotka koskevat pesänhoitajan tai selvittäjän lainvastaisia toimia tai laiminlyöntejä, ratkaistaan tuomioistuimessa. Jos tuomioistuin toteaa lainvastaisen toimen tai laiminlyönnin, se vaatii pesänhoitajaa tai selvittäjää hoitamaan tehtäviä lain mukaisesti. Jos tätä vaatimusta rikotaan, pesänhoitaja tai selvittäjä erotetaan ja määrätään uusi pesänhoitaja tai selvittäjä.

Konkurssimenettelyn aikana velallinen saa konkurssisuojaan, täytäntöönpanomenettelyt keskeytetään ja velallisen aiempien velkojen maksuaikaa pidennetään (ns. moratorio).

Jos konkurssilaisissa säädetty enemmistö hyväksyy konkurssimenettelyn aikana akordin ja akordi on lakisääteisten vaatimusten mukainen, tuomioistuin hyväksyy akordin ja se sitoo velallista.

Jos akordia ei saada aikaan, tuomioistuin antaa viran puolesta määräyksen velallisen purkamisesta.

Velallinen ja velkojat voivat päästä sopimukseen myös likvidaatiomenettelyn aikana. Tuomioistuin määrää akordia koskevista neuvotteluista likvidaatiomenettelyn aikana. Jos akordia kannatetaan äänestyksessä ja se on lainsäädännön mukainen, tuomioistuin vahvistaa sen. Akordi voidaan hyväksyä likvidaatiomenettelyssä sillä edellytyksellä, että se päättää velallisen maksukyvyttömyyden ja että etuoikeudet saatavat suoritetaan tai tällaisille saataville on riittävästi katetta.

Tuomioistuin päättää konkurssi- tai likvidaatiomenettelyn kirjaamisesta loppuun saatetuksi tai menettelyn keskeyttämisestä.

Jos likvidaatiomenettely päätetään eikä velallisella ole oikeusseuraajaa, kaupparekisteriä ylläpitävä tuomioistuin poistaa likvidaatiomenettelyssä puretun velallisen kaupparekisteristä tai kansalaisjärjestön kansalaisjärjestörekisteristä tuomioistuimen antaman ilmoituksen perusteella.

Likvidaatiomenettelyssä työntekijöiden palkkojen maksaminen turvataan palkkaturvavaroista palkkaturvavaroista annetussa laissa säädettyin edellytyksin.

Menettelyn vireillepanon oikeudelliset seuraukset:

Konkurssilain mukaisesti tuomioistuin ryhtyy konkurssimenettelyn aikana toimiin julkaistakseen velallisen pyynnöstä välittömästi ilmoituksen **väliaikaisesta maksunlykkäyksestä** kaupparekisterilehdessä. Sen jälkeen tuomioistuin tutkii pyynnön perusteet ja hylkää pyynnön viran puolesta laissa säädettyissä tapauksissa tai tekee päätöksen konkurssimenettelyn käynnistämisestä. Konkurssimenettely alkaa, kun sitä koskeva päätös julkaistaan kaupparekisterilehdessä. Konkurssimenettelyn alkamisesta seuraa, että velallinen saa rahasaatavien suorittamista varten **maksunlykkäystä**, joka päättyy 120. päivän jälkeisenä toisena arkipäivänä klo 00.00 (muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta). Maksunlykkäystä voidaan jatkaa jopa 365 päivään saakka. Maksunlykkäyksen aikana voidaan suorittaa vain laissa säädettyjä saatavia, maksuvelvoitteiden laiminlyönnistä tai maksuviivästyksistä ei aiheudu oikeudellisia seurauksia, ja rahasaatavien perintä velalliselta keskeytetään eli velallinen saa realistisen mahdollisuuden laatia ohjelman, joka palauttaa velallisen maksukyvyyn ja auttaa velallista maksamaan velat.

Jos tuomioistuin toteaa velallisen maksukyvyttömäksi jonkin laissa määritellyn **maksukyvyttömyyden syyn** perusteella, se antaa määräyksen velallista koskevasta likvidaatiosta. Kun määräys on saanut lainvoiman, tuomioistuin nimeää selvittäjän julkaisemalla kaupparekisterilehdessä määräyksen, jossa pyydetään myös velkoja ilmoittamaan saatavansa. Selvittävän pesän varoja suojaa se, että omistusoikeudet lakkaavat, kun likvidaatiomenettely on määrätty aloitettavaksi. Likvidaation alkamispäivästä lähtien vain selvittäjä, joka toimii velallisen edustajana, saa antaa oikeudellisia lausuntoja, jotka koskevat velallisen varoja. Likvidaation alkamispäivänä talouden toimijan kaikki velat erääntyvät.

Likvidaatiomenettelyn tavoitteena on jakaa velallisen kaikki varat tämän velkojille, ja likvidaatiomenettelyn piiriin kuuluvia varoja koskevat täytäntöönpanomenettelyt on lopetettava. Riita-asioita ja hakemusasioita koskevat menettelyt, jotka ovat alkaneet ennen likvidaatiomenettelyn alkamista, jatkuvat siinä tuomioistuimessa, jossa ne on pantu vireille. Likvidaatiomenettelyn alkamispäivää seuraavan päivän jälkeen rahasaatavia, jotka liittyvät selvittävän pesän varoihin, voidaan valvoa vain likvidaatiomenettelyssä. Velallisen kiinteää omaisuutta tai muita varoja koskeva panttauskielto lakkaa likvidaatiomenettelyn alkamispäivänä, kun taas takaisinosto-oikeudet ja osto-optiot sekä panttioikeudet lakkaavat, kun omaisuuserä on myyty. Velallisen antamasta vakuudesta voidaan suorittaa saatava oikeudenomistajalle likvidaatiomenettelyn alkamispäivään asti, mutta jäljelle jäävä summa on sen jälkeen luovutettava selvittäjälle.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Likvidaatiomenettelyn aikana kukin velkoja voi valvoa saatavaansa velalliselta vain liittymällä menettelyyn, eikä kuittaukseen voida vedota tuomioistuimen ulkopuolella, paitsi kansainvälistä kauppaa koskevien yleissopimusten perusteella sovellettavaa sulkeutuvaa nettoutusta varten. Jos velkoja ja velallinen ovat kuitenkin asianosaisia aiemmin vireille tulleessa oikeudenkäynnissä, velkoja voi kuitata oikeudenkäynnissä vaaditut saatavat omasta velastaan velalliselle.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Likvidaatiomenettelyn alkamisella ei ole sellaista oikeudellista vaikutusta, että velallisen aiemmin tekemät sopimukset päättyisivät. Sopimukset voidaan irtisanoa osana menettelyä: konkurssimenettelyssä tämä tapahtuu pesänhoitajan valvonnassa ja likvidaatiomenettelyssä selvittäjä irtisanoa sopimukset velallisen laillisena edustajana. Selvittäjällä on oikeus irtisanoa sopimukset päättämään välittömästi tai purkaa ne.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Velallisen varoihin ei voida kohdistaa täytäntöönpanotoimia, panttivelkoja ei voida myydä panttia, ja velkojen maksu suoritetaan likvidaatiomenettelyn aikana.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Aiemmin nostetut kanteet ratkaistaan siinä tuomioistuimessa, jossa ne on pantu vireille. Jos velallinen häviää oikeusjutun, jutun voittanut osapuoli osallistuu likvidaatiomenettelyyn velkojana. Jos velallinen voittaa oikeusjutun, mahdolliset hänelle tulevat omaisuuserät tai varat sisällytetään selvittävän pesän varoihin. Konkurssilaisissa säädetään useassa kohdassa, että pesänhoitajan tai selvittäjän tehtävänä on antaa tietoja velkojille.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Velkojat voivat muodostaa velkojatoimikunnan tai valita keskuudestaan edustajan, jota selvittäjän on kuultava ja jolle selvittäjän on annettava tietoja ja jonka hiljainen tai nimenomainen suostumus on saatava tiettyjä toimenpiteitä varten.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Selvittäjä voi myydä velallisen varoja parhaan tarjouksen esittäväälle ostajalle julkisessa myynnissä, joka järjestetään auditoidussa www-pohjaisessa myyntiportaalissa.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Velkoja voi valvoa sekä aiemmin syntyneitä että maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneitä velkojaan ilmoittamalla saatavansa velkojana konkurssimenettelyssä tai likvidaatiomenettelyssä.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Selvittäjä (pesänhoitaja konkurssimenettelyssä tai selvittäjä likvidaatiomenettelyssä) kirjaa velkojen saatavat ja saattaa riitautetut saatavat sen tuomioistuimen ratkaistavaksi, jonka käsiteltävänä konkurssimenettely tai likvidaatiomenettely on.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Selvittäjä käyttää pantin myynnistä saatuja tuotteita – tiettyjen menojen vähentämisen jälkeen – panttivelkojalle maksamiseen. Jäljelle jäävä osuus jaetaan velkojien kesken joko väliaikaisen tai lopullisen likvidaatiotaseen perusteella ja omaisuuden jaon periaatteiden mukaisesti, ottaen huomioon konkurssilaissa määritetty velkojien ensisijaisuusjärjestys.

Muiden omaisuuserien myynnistä saatavat tuotot voidaan jakaa sen jälkeen kun väliaikainen tai lopullinen likvidaatiotase on hyväksytty, ottaen huomioon tuomioistuimen hyväksymän omaisuuden jakoa koskevan suunnitelman ja konkurssilaissa määritetyn velkojien ensisijaisuusjärjestyksen.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Velallinen voi päästä sopimukseen velkojien kanssa sekä konkurssimenettelyssä että likvidaatiomenettelyssä. Jos sopimus on lainsäädännön mukainen, tuomioistuin hyväksyy sen ja toteaa menettelyn päättyneeksi. Tällaisissa tapauksissa velallinen jatkaa toimintaansa. Velkojien saatavat suoritetaan sillä tavalla ja siinä määrin kuin sopimuksessa on vahvistettu, ja velallinen vapautuu kyseiset määrät ylittävistä veloista.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Konkurssimenettelyssä, jonka päättää tuomioistuimen hyväksymä akordi, velkojien saatavat suoritetaan akordissa vahvistetulla tavalla ja vahvistetussa aikataulussa. Jos velallinen ei noudata akordia, velkojat voivat panna vireille täytäntöönpanomenettelyn tai aloittaa velallisen likvidaatiomenettelyn.

16 Kuka vastaa maksukyvttömyysmenettelyn kustannuksista?

Velkojat maksavat kirjaamismaksun. Maksukyvttömyysmenettelyn (konkurssimenettely, likvidaatiomenettely) vireillepanosta veloitetaan maksu. Muista kuluista vastaa velallinen.

17 Mitkä ovat velkojia vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Selvittäjä tai velkojat voivat riitauttaa tällaiset toimet jättämällä hakemuksen, ja ne voivat vaatia toimen mitätöintiä. Mahdolliset velalliselle palautuneet omaisuuserät lisätään konkurssipesään.

Selvittäjä tai velkojat voivat nostaa kanteen velallisen entisiä johtajia vastaan näiden toimista, jotka olivat haitallisia velkojien eduille, sillä perusteella, että entiset johtajat eivät maksukyvttömyyden uhatessa ottaneet tehtäviään hoitaessaan huomioon velkojien etuja, minkä vuoksi talouden toimijan varallisuus väheni, tai estivät velkojien saatavien suorittamisen kokonaisuudessaan tai laiminlöivät ympäristömaksujen suorittamisen. Jos tämä näytetään toteen, velallisen entisen johtajan on korvattava velkojille aiheuttamansa vahinko.

Päivitetty viimeksi: 03/12/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvttömyys - Malta

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvttömyysmenettely?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset) ja konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kansallisessa lainsäädännössä on kaksi henkilömuotoa, joihin voidaan soveltaa maksukyvttömyysmenettelyä. Nämä ovat yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat. Näihin henkilötyyppeihin sovelletaan erilaisia järjestelmiä. Yhtiöt voidaan jakaa avoimiin yhtiöihin, kommandiittiyhtiöihin ja osakeyhtiöihin.

Maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa kaikkia edellä mainittuja luonnollisia ja oikeushenkilöitä vastaan, mutta niihin sovelletaan eri menettelyjä, sääntöjä ja lainsäädäntöä. Konkurssimenettely (Maltaan lain (Laws of Malta) 13 luku) voidaan aloittaa avoimia yhtiöitä, kommandiittiyhtiöitä ja elinkeinonharjoittajia vastaan. Avoimet yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt katsotaan konkurssimenettelyssä käytännössä elinkeinonharjoittajiksi.

Elinkeinonharjoittajiksi määritellään 13 luvussa kaikki henkilöt, jotka harjoittavat ammatikseen omissa nimissään kauppa. Määritelmään sisältyvät kaikki yhtiöt.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Uudelleenjärjestelymenettely voidaan käynnistää yrityksiä vastaan 386 luvun 327–329B §:n nojalla (vuoden 1995 yhtiölaki).

2 Millä edellytyksillä maksukyvttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Jos yritys ei pysty maksamaan velkojaan, yritys yhtiökokouksen päätöksen nojalla, yrityksen johtokunta, joukkovelkakirjojen haltija, velkoja/velkojat tai osakas /osakkaat voivat hakea tuomioistuimelta yrityksen purkamis- ja selvitysmenettelyä. Maltaan lain 386 luvun 214 §:n 2 momentin a alamomentin ii luetelmakohdan mukaan menettelyn edellytykset tutkitaan seuraavasti:

Yritys katsotaan kyvyttömäksi maksamaan velkojaan,

- jos yrityksen erääntynyt velka on kokonaan tai osittain maksamatta vielä 24 viikkoa sen jälkeen, kun yritystä vastaan on pantu täytäntöön täytäntöönpanoasiakirja jollakin siviiliprosessilain 273 §:ssä määritetyllä täytäntöönpanotoimenpiteellä; tai
- jos tuomioistuimelle osoitetaan, että yritys ei pysty maksamaan velkojaan, ottaen huomioon myös yrityksen ehdolliset ja mahdolliset velat. Tuomioistuin antaa osapuolille tilaisuuden esittää asiansa ja päättää sitten, täytyvätkö maksukyvttömyyden edellytykset. Mikäli edellytykset täyttyvät, tuomioistuin määrää yrityksen purettavaksi, ja maksukyvttömyyden toteamispäiväksi katsotaan 386 luvun 223 §:n mukaisesti päivä, jona hakemus on toimitettu tuomioistuimeen.

Purkumääräyksen ja maksukyvttömyyshakemuksen tuomioistuimeen jättämisen välisenä aikana tuomioistuin voi milloin tahansa nimittää yrityksen omaisuudelle tai liiketoiminnalle väliaikaisen hoitajan. Väliaikainen hoitaja on tehtävässään siihen asti, kunnes selvitysmääräys annetaan tai selvityshakemus hylätään, ellei hoitaja eroa tai ellei häntä vapauteta tehtävistään perustellusta syystä ennen sitä.

Maksukyvttömyys – velkojien vapaaehtoinen selvitys

Edellä mainitun lisäksi yritys voi lopettaa toimintansa vapaaehtoisesti, ja jos johtokunta katsoo, että yrityksen varat eivät riitä kattamaan sitoumuksia, kokoon kutsutaan velkojainkokous. Tämä nimittää selvittäjän (ja/tai selvitystilatoimikunnan), joka nauttii velkojien luottamusta ja joka vastaa yrityksen selvittämisestä ilman että tarvitaan tuomioistuinmenettelyä. Noudatettavat säännöt on vahvistettu 386 luvun 277 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Jos yritys ei voi maksaa velkojaan tai jos se todennäköisesti ei pian pysty maksamaan velkojaan, uudelleenjärjestelymenettelyä (386 luvun 329B §:n mukaiset saneerausmenettelyt) voivat anoa tuomioistuimessa yritys tekemällään erityispäätöksellä, johtokunnan jäsenet johtokunnan päätöksellä tai yrityksen velkojat, joiden yhteenlasketut saatavat edustavat vähintään puolta yrityksen velkojista.

Kuten edellä, yritys katsotaan kyvyttömäksi maksamaan velkojaan,

- jos yrityksen erääntynyt velka on kokonaan tai osittain maksamatta vielä 24 viikkoa sen jälkeen, kun yritystä vastaan on pantu täytäntöön täytäntöönpanoasiakirja jollakin siviiliprosessilain 273 §:ssä määritetyllä täytäntöönpanotoimenpiteellä; tai
- jos tuomioistuimelle osoitetaan, että yritys ei pysty maksamaan velkojaan, ottaen huomioon myös yrityksen ehdolliset ja mahdolliset velat. Tuomioistuin päättää, aloitetaanko yrityksessä uudelleenjärjestely, ja antaa yrityssaneerausmääräyksen 20 arkipäivän kuluessa siitä, kun tuomioistuimeen on toimitettu saneeraushakemus, yrityksen liiketoiminnan hoitamiseksi tuomioistuimen määrittämän ajan (tällä hetkellä yksi vuosi, ja sitä voidaan jatkaa vielä

yhdellä vuodella, mutta suunnitteilla olevien muutosten mukaan aika voidaan lyhentää neljään kuukauteen, ja sitä voidaan pidentää neljä kuukautta kerrallaan enintään kahteentoista kuukauteen).

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Velkojista kuka tahansa voi anoa konkurssimenettelyä riippumatta siitä, ovatko hänen saatavansa liikesaamisia vai muita saamisia tai onko velka vielä erääntynyt, ja hän voi nostaa riita-asioita käsittelevässä tuomioistuimessa (First Hall of the Civil Court) kanteen velallista tai hänen edustajaansa vastaan velallisen asettamiseksi konkurssiin.

Konkurssiin asettamisen edellytyksenä on, että velallinen on lopettanut velkojensa maksamisen. Tuomioistuin tekee päätöksen konkurssiin asettamisesta ja nimittää yhden tai useamman pesänhoitajan hoitamaan kauppalaissa (13 luku) määrättyjä tehtäviä.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset) (velkojien vapaaehtoinen selvitys)

Kaikki yrityksen omaisuus likvidoidaan, jotta velallisen sitoumukset voitaisiin maksaa. Velallisen omaisuuteen jo kuuluvia varoja ja maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen velalliselle siirtyviä varoja kohdellaan samalla tavalla.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Elinkeinonharjoittajia sekä avoimia yhtiöitä ja kommandiittiyrityksiä koskevilla konkurssimenettelyissä sekä irtain että kiinteä omaisuus voi olla osa likvidoitavaa omaisuutta. Kun yritys on asetettu konkurssiin, konkurssivelalliselta viedään oikeus hoitaa omaisuuttaan, myös sellaista, joka ei liity hänen liiketoimintaansa, lukuun ottamatta välttämättömien päivittäisten tarpeiden kattamiseen tarvittavia varoja.

Konkurssivelallisen omaisuutta hoitaa pesänhoitaja, jolla on oikeus myydä ja luovuttaa omaisuutta tuomioistuimen luvalla. Licensioitu huutokaupan pitäjä myy konkurssivelallisen herkästi pilaantuvan omaisuuden, kun tuomioistuin on antanut siihen luvan.

Myös muiden kuin pilaantuvien hyödykkeiden ja muun omaisuuden myymiseen tarvitaan tuomioistuimen lupa.

Tällaisissa tapauksissa tuomari antaa ohjeita, jotka hän katsoo parhaiksi sekä konkurssivelallisen että velkojien kannalta, ja pesänhoitaja voi olosuhteiden salliessa jopa jatkaa konkurssivelallisen liiketoimintaa tai kasvattaa hänen varojaan, kunhan tämä on myös velkojien edun mukaista.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset)

Kun tuomioistuin määrää yrityksen purettavaksi yrityksen maksukyvyttömyyden vuoksi, se nimittää selvittäjän.

Maltan lain 386 luvussa säädetään, että selvittäjän on oltava luonnollinen henkilö, jolla on asianajajan tai kirjanpitäjän ja/tai tilintarkastajan pätevyys tai joka on rekisteröity kaupparekisteriin ja soveltuu toimimaan selvittäjänä.

Selvittäjä ei saa toimia selvittäjänä sellaisessa yrityksessä, jossa hän on ollut neljän vuoden aikana ennen yrityksen purkamista johtajana, hallinnosta vastaavana toimihenkilönä tai jossakin muussa tehtävässä tai jos hänellä on ollut jokin yritykseen liittyvä toimi.

Tuomioistuimella on laaja harkintavalta määrittää, kuka maksaa selvittäjän palkkion. Yleensä selvittäjän palkkio maksetaan yrityksen varoista. Jos varat eivät riitä, tuomioistuin voi määrätä, että maksun suorittavat muut (asianosaiset) henkilöt tuomioistuimen määräämällä tavalla.

Maltan lain 386 luvun 296 §:n mukaan yrityksen toimihenkilöiden (johtajien ja hallinnosta vastaavan toimihenkilön) toimivalta päättyy, kun selvittäjä nimitetään. Siksi johtajilla, heidän valtuuttamillaan henkilöillä tai hallinnosta vastaavalla toimihenkilöllä ei ole valtaa toimia likvidoinnissa yrityksen nimissä tai puolesta. Selvittäjä ottaa haltuunsa tai valvontaansa kaiken omaisuuden ja kaikki oikeudet, joiden hän voi olettaa kuuluvan yritykselle..

Maltan lain 386 luvun 238 §:n mukaan selvittäjällä on tuomioistuimen määräämässä selvityksessä valtuudet joko tuomioistuimen tai selvitystilatoimikunnan hyväksynnällä

- nostaa kante tai käynnistää muita oikeudellisia menettelyjä ja vastata kanteisiin tai osallistua muihin menettelyihin yrityksen nimissä ja sen puolesta;
- jatkaa yrityksen liiketoimintaa siltä osin kuin se on tarpeen suotuisan selvityksen kannalta;
- maksaa velkojille näiden lainmukaisen etuoikeusjärjestyksen mukaisesti;
- tehdä sovitteluratkaisuja ja järjestelyjä henkilöiden kanssa, jotka ovat tai väittävät olevansa velkojia tai joilla on, tai jotka väittävät, että heillä on, nykyisiä tai tulevia, varoja tai ehdollisia saatavia. Tällaiset saatavat voivat olla vahvistettuja, tai ne voivat johtua yritykseltä vaadittavista vahingonkorvauksista, tai kyse voi olla saatavista, joista yritys saattaa joutua vastuuseen. Selvittäjä voi myös siirtää velkaa koskevan asian väliesmenettelyyn;
- kehottaa maksuvelvollisia tai väitetyjä maksuvelvollisia täyttämään sitoumuksensa ja tehdä sovitteluratkaisuja tai järjestelyjä, jotka liittyvät yrityksen nykyisiin tai tuleviin, varoihin tai ehdollisiin velkoihin, sitoumuksiin ja vaateisiin. Tällaiset oikeussuhteet voivat olla vahvistettuja, tai ne voivat johtua yritykseltä vaadittavista vahingonkorvauksista, ja ne ovat voimassa tai niiden oletetaan olevan voimassa yrityksen ja maksuvelvollisen tai väitetyn maksuvelvollisen tai muun velallisen tai väitetyn velallisen välillä. Selvittäjä voi ryhtyä toimiin kaikkien niiden kysymysten osalta, jotka jotenkin liittyvät yrityksen omaisuuteen tai yrityksen selvitystilaan tai vaikuttavat niihin, ja sopia näistä kysymyksistä asianmukaisella tavalla sekä vaatia vakuutta maksuvelvollisuuksien, velkojen, sitoumusten ja vaateiden maksamisesta sekä huolehtia maksuvelvollisuuksien toteutumisesta yrityksen puolesta;
- edustaa yritystä kaikissa asioissa ja tehdä kaikki tarvittava yrityksen liiketoiminnan selvittämiseksi ja sen varojen jakamiseksi.

Lisäksi tuomioistuin voi määrätä, että selvitystilatoimikunnan puuttuessa selvittäjä voi käyttää kaikkia edellä olevissa kohdissa a) ja b) mainittuja valtuuksia ilman tuomioistuimen lupaa.

Tuomioistuimen määräämässä selvityksessä selvittäjällä on yleensä valtuudet

- myydä yrityksen irtainta ja kiinteää omaisuutta – kaikki oikeudet mukaan lukien – julkisessa huutokaupassa tai erillisellä sopimuksella ja luovuttaa koko omaisuus tai osa siitä;
- ryhtyä kaikkiin tarpeellisiin toimiin ja laatia yrityksen nimissä tai puolesta kaikki kauppakirjat, kuitit ja muut asiakirjat;
- realisoida tarvittava rahamäärä yrityksen saataville annetuista vakuuksista;
- nimittää asiamies toimimaan puolestaan selvittäjän tehtävässä jotain tiettyä tarkoitusta varten.

Tuomioistuin valvoo tuomioistuimen määräämässä selvityksessä selvittäjälle esillä olevassa pykälässä annettujen valtuuksien käyttöä, ja velkojat ja maksuvelvolliset voivat vedota tuomioistuimeen näiden valtuuksien käyttöä tai oletettua käyttöä koskevilla asioilla.

Maksukyvyttömyydestä johtuvan purkumääräyksen ja maksukyvyttömyyshakemuksen tuomioistuimeen jättämisen välisenä siirtymäaikana, kun tuomioistuin nimittää väliaikaisen hoitajan, yrityksen toimihenkilöiden valtuudet lakkaavat siltä osin kuin tuomioistuin määrää yrityksen omaisuuden tai liiketoiminnan hoidon väliaikaisen hoitajan tehtäväksi.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Maltan lain 386 luvun 329B §:n 6 momentin a almomentin mukaan yritys jatkaa toimintaansa normaaliin tapaan erityisvalvojan johdolla niin kauan kuin saneerausmääräys (uudelleenjärjestely) on voimassa.

Erityisvalvojan on oltava henkilö, jolla tuomioistuin on todennut olevan riittävä pätevyys ja kokemus yritysjohtamisesta, joka on kykenevä ja halukas ottamaan tehtävän vastaan ja jolle tehtävästä ei aiheudu eturistiriitaa.

Yritys maksaa erityisvalvojan palkkion. Nimityksen yhteydessä tuomioistuin asettaa palkkioasiaan liittyvän määräajan, joka on enintään kymmenen arkipäivää yrityssaneeraus määräyksen antamisesta. Määräajan kuluessa yrityksen tulee antaa tuomioistuimen säilytettäväksi rahasumma tai jokin muu soveltuva vakuus tai tehdä järjestely, joka tuomioistuimen näkemyksen mukaan riittää kattamaan erityisvalvojan palkkion ja hänen tehtävänsä liittyvät maksut.

Erityisvalvojan nimittämisen yhteydessä kaikki yritykseen liittyvät lain mukaiset tai perustamisasiakirjassa ja yhtiöjärjestyksessä vahvistetut valtuudet lakkautetaan, ellei erityisvalvoja ole antanut suostumustaan valtuuden käyttämiseen. Suostumus voi olla yleinen tai tapauskohtainen. Muutoin kaikki valtuudet siirtyvät erityisvalvojalle.

Yleisesti ottaen erityisvalvojalla on valta

- a) hoitaa tai valvoo kaikkea yrityksen omaisuutta, ja hän on siitä eteenpäin vastuussa yrityksen toiminnoista, liiketoiminnasta ja omaisuudesta;
- b) ilmoitettuaan asiasta tuomioistuimelle erottaa ja nimittää yrityksen johtajia;
- c) palkata hallinnollisia ja asiantuntijapalveluja tarjoavia henkilöitä ja sitoutua yrityksen puolesta maksamaan palveluista aiheutuvat palkkiot ja maksut; ja
- d) kutsua koolle yrityksen osakkaiden kokouksia tai velkojainkokouksia.

Lisäksi erityisvalvojalla on tuomioistuimen etukäteen antamalla erityisellä luvalla valtuudet

- i) sitoutua yrityksen puolesta mihin tahansa yli kuusi kuukautta kestävään velvoitteeseen;
- ii) päättää yrityksen työntekijöiden työsuhde, mikäli hän katsoo sen tarpeelliseksi koko yrityksen tai sen osan kannattavan toiminnan jatkuvuuden kannalta.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kuten edellä selitettiin, omalla nimellään liiketoimintaa harjoittaviin elinkeinonharjoittajiin ja yhtiöihin sovelletaan kauppalain konkurssia koskevaa osaa. Konkurssia hoitavaa selvittäjää kutsutaan pesänhoitajaksi. Pesänhoitajana voi olla yksi tai useampia henkilöitä, joiden tuomioistuin katsoo soveltuvan suorittamaan luotettavasti heille uskotut velvollisuudet. Pesänhoitajalla voi kuitenkin olla henkilösuhde konkurssivelalliseen, ja hän voi olla konkurssivelallisen velkoja.

Otettuaan tehtävän hoidettavakseen pesänhoitaja ottaa hallintaansa konkurssivelallisen kaiken omaisuuden ja oikeudet. Lisäksi pesänhoitaja ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimiin suojellakseen konkurssivelallisen oikeuksia suhteessa tämän velallisiin ja rekisteröi julkiseen rekisteriin kiinnitykset, jotka kohdistuvat konkurssivelallisen velallisten omaisuuteen. Pesänhoitaja on vastuussa toimistaan konkurssivelalliselle.

Pesänhoitajalla on myös velvollisuus periä konkurssivelallisen saatavat tämän puolesta, mutta pesänhoitaja ei saa tehdä sovitteluratkaisuja tai toimittaa kiistaa välimiesmenettelyyn ilman niiden velkojien kirjallista suostumusta, joiden yhteenlasketut saatavat edustavat enemmistöä konkurssivelallisen veloista, eikä ilman tuomarin hyväksyntää.

Kuukauden kuluessa konkurssipäätöksestä pesänhoitaja laatii pesäluettelon konkurssivelallisen omaisuudesta.

Jokaisella velkojalla on oikeus nähdä pesäluettelo, ja velkojalla ja konkurssivelallisella on velvollisuus auttaa sen laatimisessa.

Pesäluettelo käsittää tarkan luettelon, jossa konkurssivelallisen koko omaisuus kuvataan ja arvostetaan.

Pesänhoitaja voi myydä omaisuutta vain tuomioistuimen luvalla, ja koko menettely on julkisen valvonnan alaista. Pesänhoitajan konkurssivelallisen tai yhtiön puolesta myymästä omaisuudesta saadut tuotot luetteloidaan, ja kaikki tulot ja menot dokumentoidaan asianmukaisesti.

Tuomioistuin voi vaatia pesänhoitajaa, konkurssivelallista ja velkoja antamaan valahtoisesti kaikki tuomioistuimen tarpeellisiksi katsomat tiedot.

Velallisella (tässä tapauksessa konkurssiin asetettu henkilö tai yhtiö) on oikeus valvoa, että pesänhoitaja hoitaa konkurssivelallisen asiat oikein ja lain mukaisesti.

Velallisella on oikeus ilmoittaa tuomioistuimelle, jos pesänhoitaja ei suorita toimia tuomioistuimen päätöksen mukaisesti tai jos hänen asioitaan hoidetaan huonosti.

Konkurssivelallisen kirjanpidon ja asiakirjojen tulee olla aina tarkasteltavissa. Tämä tarkoittaa myös sitä, että velallisella on oikeus tietää tuomioistuimen nimittämän pesänhoitajan toimista ja tarkistaa ne.

Velallisella on myös oikeus säännölliseen elatusapuun, mikä tarkoittaa, että tuomioistuin sallii velallisen saada omasta omaisuudestaan varoja, jotka pesänhoitaja antaa velalliselle tämän ja hänen perheensä toimeentulotueksi. Elatusapu edellyttää, että konkurssivelallisen ei epäillä toimineen vilpillisesti.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Maksukyvyttömyys- ja uudelleenjärjestelymenettely (yritykset) / konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Maltan lain 459 luvun mukaan jonkin sopimuksen sulkeutuvaa nettoutusta koskeva säännös tai mikä tahansa muu säännös, joka koskee osapuolten keskinäisten saamisten kuittausta tai nettoutusta keskinäisissä luotoissa, veloissa tai liiketoimissa, on täytäntöönpanokelpoinen joko ennen konkurssia tai maksukyvyttömyyttä tai sen jälkeen. Periaate koskee keskinäistä velkaa, luottoa tai liiketointa, joka on syntynyt ennen yhden osapuolen konkurssia tai maksukyvyttömyyttä. Säännöstä sovelletaan

- a) sopimuspuoliin,
- b) takaajiin ja henkilöihin, jotka antavat vakuuden jonkin sopimuspuolen puolesta,
- c) selvittäjään, toimitusmieheen, pesänhoitajaan, valvojaan, erityisvalvojaan tai jommankumman sopimuspuolen muuhun vastaavaan toimihenkilöön, ja
- d) sopimuspuolen velkojiin.

Edellä mainittua ei sovelleta, jos sulkeutuvaa nettoutusta koskeva sopimus on tehty silloin, kun toinen sopimuspuoli tiesi tai kun hänen olisi pitänyt tietää, että yrityksen maksukyvyttömyyden perusteella on jätetty yrityksen purkamista ja selvittämistä koskeva hakemus tai että yritys on ryhtynyt sovellettavan lainsäädännön mukaisiin muodollisiin toimiin yrityksen purkamiseksi ja selvittämiseksi maksukyvyttömyyden vuoksi.

Sitä ei sovelleta myöskään silloin, kun maksukyvyttömyyden sopimuspuoli on henkilö (muu kuin elinkeinonharjoittaja) tai jokin muu yhtiö kuin yritys (avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö) ja toinen sopimuspuoli tiesi tai sen olisi pitänyt tietää maksukyvyttömyyden sopimuspuolta koskevista tapahtumista, jotka ovat samantapaisia kuin edellisessä virkkeessä kerrotut tapahtumat.

Minkään muun sopimuspuolen konkurssi- tai maksukyvyttömyysilmoituksella ei saa kumota sopimuksessa olevaa hyväksyntää tai valtuutusta, joka liittyy sulkeutuvaa nettoutusta koskevien säännösten täytäntöönpanoon.

Lisäksi olipa kansallinen lainsäädäntö millainen tahansa, mikään ei saa rajoittaa tai viivästyttää kuittausta tai nettoutusta koskevan sopimuksen täytäntöönpanokelpoisten säännösten soveltamista, eikä minkään tuomioistuimen päätöksellä tai millään määräyksellä tai kiellolla tai vastaavalla tuomioistuimen tai jonkin muun tahon antamalla määräyksellä tai minkäänlaisella menettelyllä saa olla siihen mitään vaikutusta. Riippumatta siitä, mitä tässä kappaleessa sanotaan, mikään ei kuitenkaan saa estää sellaisen lain soveltamista, jonka mukaan nettoutus tai kuittaus tulee peräytyä kaikissa tapauksissa esimerkiksi petoksen tai muun vastaavan vuoksi. Nettoutusta tai kuittausta ei myöskään sallita, kun sopimuspuolten välisen sopimuksen säännöksessä mitätöidään nettoutus tai kuittaus petoksen tai vastaavan syyn vuoksi.

Laissa tarkennetaan, että sopimuspuolet voivat lain mukaan

sopia mistä tahansa järjestelmästä tai mekanismista, jonka ansiosta sopimuspuolet voisivat muuntaa muun kuin rahoituksellisen veloitteen vastaavanarvoiseksi rahalliseksi veloitteeksi ja arvostaa tällaisen veloitteen kuittausta tai nettoutusta varten;

sopia valuuttakurssista tai menetelmästä, jonka avulla määritetään kuittauksessa tai nettoutuksessa sovellettava valuuttakurssi silloin, kun kuitattavat tai nettoutettavat rahamäärät ovat eri valuutoissa, ja määritetään valuutta, jossa nettosumma maksetaan;

sopia, että kaikkia jonkin sopimuksen mukaisesti tehtyjä oikeustoimia tai muita liiketoimia, jotka tunnistetaan kukin erikseen tai osana jotain oikeus- tai liiketoimintyyppiä tai luokkaa, kohdellaan yksittäisenä oikeus- tai liiketoimena sovellettaessa sopimuksen kuittaus- tai nettoutussäännöksiä ja että sopimuspuolet tai selvittäjät, toimitusmiehet, pesänhoitajat, valvojat ja erityisvalvojat tai muut sopimuspuolten puolesta toimivat toimihenkilöt ja tuomioistuimet kohtelevat kaikkia tällaisia oikeustoimia ja kauppooja yksittäisinä oikeutoimina tai kauppoina.

6 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Maltan lain 386 luvun 303 §:ssä säädetään, että yrityksen **kuuden kuukauden sisällä ennen sen purkamista** tekemät tai siihen kohdistuvat erioikeudet, kiinnitykset ja muut maksut, omaisuuden tai oikeuksien siirto tai muu luovuttaminen sekä omaisuuteen tai oikeuksiin liittyvä maksu, täytäntöönpano tai muu toimenpide ja kaikki yrityksen aiheuttamat velvoitteet katsotaan velkojan suosimiseksi riippumatta siitä, onko oikeustoimi vastikkeeton tai vastikkeellinen, jos se on **alihintainen** tai jos **suosiminen on todettavissa**. Tällaisissa tapauksissa oikeustoimi (velkojan suosiminen) on mitätön.

Alihintaisuus määritellään seuraavasti:

a) yrityksen tekemä oikeustoimi on alihintainen, jos

i) yritys tekee lahjoituksen tai ryhtyy oikeustoimeen muuten sellaisilla ehdoilla, että yritys ei saa korvausta, tai

ii) yritys ryhtyy oikeustoimeen sellaisesta korvauksesta, jonka rahallinen arvo on huomattavasti pienempi kuin yrityksen tarjoaman vastasuorituksen rahallinen arvo;

velkojan suosiminen määritellään seuraavasti:

b) yritys suosii henkilöä, jos

i) henkilö on yksi yrityksen velkojista tai sen takaaja tai jonkin yrityksen velan tai muun sitoumuksen takaaja, ja

ii) yritys tekee tai sallii tehdä jotain, minkä seurauksena henkilö on yrityksen joutuessa maksukyvttömyyden vuoksi selvitystilaan paremmassa asemassa kuin silloin kun tätä tekoa tai laiminlyöntiä ei olisi tapahtunut.

Edellä mainittua ei sovelleta, jos henkilö, jonka hyväksi transaktio tehdään tai tapahtui, pystyy todistamaan, että hän ei tiennyt eikä hänellä ollut syytä uskoa yrityksen joutuvan purettavaksi maksukyvttömyyden vuoksi.

Jo mainittujen lisäksi ei ole muita sopimuksiin välittömästi vaikuttavia säännöksiä.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Missään tapauskohtaisessa säädöksessä ei käsitellä uudelleenjärjestelymenettelyjen vaikutusta sopimuksiin.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kauppalain ja tarkemmin sanottuna sen 485 §:n mukaan jokainen konkurssivelallisen toteuttama omaisuuden siirto tai sitoumus tai oikeusseuraannosta luopuminen vastikkeettomana tai vastikkeellisena saantona silloin, kun tarkoituksena on velkojien suosiminen, voidaan kumota.

Toisin kuin yhtiölaissa (Maltan lain 386 luvun 303 §), kauppalaisissa ei ilmoiteta aikarajaa kumoamiselle.

Jos edellä mainituissa tapauksissa voidaan todistaa, että konkurssivelallinen tiesi olosuhteiden olevan sellaiset, että konkurssipäätös voisi toteutua, tällaiset toimet voidaan kumota.

7 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Kun maksukyvttömyysmenettely on aloitettu (yritys selvitetään tuomioistuimen määräyksestä maksukyvttömyyden vuoksi), yritystä tai sen omaisuutta koskevaa kannetta tai menettelyä ei saa käynnistää (**kanteen nostamiskielto**) muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla. Laissa ei määritellä, missä tapauksissa tuomioistuin sallisi velkojan aloittaa tuomioistuinmenettelyn tai jatkaa sitä, mutta yleisesti ottaen periaatteena on, että maksukyvttömyysmenettelyssä yrityksen varoja hoidetaan hallitusti ja kaikkien velkojien edun mukaisesti ja että yksittäisten velkojien ei pitäisi pystyä hankkimaan itselleen hyötyä aloittamalla menettelyn yritystä vastaan.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Kansallisessa lainsäädännössä säädetään muiden menettelyjen keskeyttämisestä uudelleenjärjestelymenettelyn (yrityssaneerauksen) ajaksi. Maltan lain 386 luvun 329B §:n 4 momentissa säädetään, että uudelleenjärjestelyhakemuksen (yrityssaneeraushakemus) jättämisen jälkeen, jos sitä ei hylätä, tai yrityssaneerauksen aikana

a) kaikkien käsiteltävänä olevien ja uusien selvityshakemusten käsittely keskeytetään;

b) päätöstä yrityksen purkamisesta ja selvittämisestä ei saa tehdä tai panna täytäntöön;

c) rahasaatavien ja kertyneiden korkojen periminen yritykseltä keskeytetään;

d) vuokrasopimuksen hallinnan aikana vuokranantaja tai muu vuokraa perivä henkilö ei saa käyttää oikeuttaan purkaa yritykselle vuokrattujen tilojen vuokrasopimus siksi, että yritys ei ole noudattanut tilojen vuokrasopimuksen ehtoja, muutoin kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla;

e) ei saa toteuttaa muita toimia yrityksen omaisuuteen kohdistuvien panttioikeuksien täytäntöönpanemiseksi tai osamaksusopimuksen perusteella yrityksen hallussa olevien hyödykkeiden ottamiseksi takaisin muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla;

f) yritystä tai yrityksen omaisuutta koskevaa siviiliprosessilaissa (16 luku) mainittua suojaamis- tai täytäntöönpanotoimenpidettä tai määräystä ei saa toteuttaa muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla; ja

g) yritystä tai sen omaisuutta koskevaa oikeudenkäyntiä ei saa aloittaa tai jatkaa muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Elinkeinonharjoittajaa tai yhtiötä vastaan aloitetussa konkurssimenettelyssä sen jälkeen, kun tuomioistuin on nimittänyt pesänhoitajan, 13 luvun 500 §:n mukaan kaikki konkurssivelallista ja hänen omaisuuttaan koskevat kanteet voidaan nostaa vain pesänhoitajaa/-hoitajia eikä enää konkurssivelallista tai konkurssiin asetettua yhtiötä vastaan.

Velkojalla on oikeus tietää, valvoa ja tarkistaa, miten pesänhoitaja hoitaa konkurssivelallisen asioita, ja kääntyä tuomioistuimen puoleen, jos pesänhoitaja loukkaa hänen oikeuksiaan.

Saneerauksessa tuomioistuimella on harkintavalta antaa väliaikainen määräys, jolla konkurssivelallista tai konkurssiin asetettua yhtiötä koskevalle saneeraukselle saadaan lisää aikaa.

Toisin kuin yrityssaneerauksessa, velkojat voivat yhä nostaa kanteita konkurssiin asetettua elinkeinonharjoittajaa tai yhtiötä edustavaa pesänhoitajaa vastaan.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Kun maksukyvttömyysmenettely on aloitettu (yritys selvitetään tuomioistuimen määräyksestä maksukyvttömyyden vuoksi), yritystä tai sen omaisuutta koskevaa kannetta tai menettelyä ei saa **jatkaa (keskeytys)** muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla. Laissa ei määritellä,

missä tapauksissa tuomioistuin sallisi velkojan aloittaa tuomioistuinmenettelyn tai jatkaa sitä, mutta yleisesti ottaen periaatteena on, että maksukyvyttömyysmenettelyssä yrityksen varoja hoidetaan hallitusti ja kaikkien velkojien edun mukaisesti ja että yksittäisten velkojien ei pitäisi pystyä hankkimaan itselleen hyötyä aloittamalla menettelyn yritystä vastaan.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Kansallisessa lainsäädännössä säädetään muiden menettelyjen keskeyttämisestä uudelleenjärjestelymenettelyn (yrityssaneerauksen) ajaksi. Maltan lain 386 luvun 329B §:n 4 momentissa säädetään, että uudelleenjärjestelyhakemuksen (yrityssaneeraushakemus) jättämisen jälkeen, jos sitä ei hylätä, tai yrityssaneerauksen aikana

- kaikkien käsiteltävänä olevien ja uusien selvityshakemusten käsittely keskeytetään;
- päätöstä yrityksen purkamisesta ja selvittämisestä ei saa tehdä tai panna täytäntöön;
- rahasaatavien ja kertyneiden korkojen periminen yritykseltä keskeytetään;
- vuokrasopimuksen hallinnan aikana vuokranantaja tai muu vuokraa perivä henkilö ei saa käyttää oikeuttaan purkaa yritykselle vuokrattujen tilojen vuokrasopimus siksi, että yritys ei ole noudattanut tilojen vuokrasopimuksen ehtoja, muutoin kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla;
- ei saa toteuttaa muita toimia yrityksen omaisuuteen kohdistuvien panttioikeuksien täytäntöönpanemiseksi tai osamaksusopimuksen perusteella yrityksen hallussa olevien hyödykkeiden ottamiseksi takaisin muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla;
- yritystä tai yrityksen omaisuutta koskevaa siviiliprosessilaisissa (16 luku) mainittua suojaamis- tai täytäntöönpanotoimenpidettä tai määräystä ei saa toteuttaa muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla; ja
- yritystä tai sen omaisuutta koskevaa oikeudenkäyntiä ei saa aloittaa tai jatkaa muuten kuin tuomioistuimen suostumuksella ja sen asettamilla ehdoilla.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kauppalaisissa ei säädetä menettelyjen keskeyttämisestä. Silti pesänhoitajan on mahdollista pyytää, että tuomioistuimeen jätetyn menettelyjen keskeyttämistä koskevan hakemuksen käsittelee sama tuomari, joka johtaa konkurssimenettelyä, jotta tuomari voisi järjestää ja käsitellä konkurssia koskevat asiat turvaten konkurssivelallisen oikeudet ja velvollisuudet ja varmistaen, että velkojan hakemus ja siinä esitetyt velkojan oikeuksia koskevat vaatimukset tutkitaan ja niistä annetaan päätös.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset)

Velkojat voivat puuttua maksukyvyttömyysmenettelyyn, jos he pystyvät osoittamaan, että niillä on asiassa oikeudellinen etu, jolloin ne voivat esittää huomautuksia tuomioistuimessa käsiteltävässä menettelyssä.

Selvittäjä tiedottaa velkojille käsittelyn etenemisestä ja järjestää kokouksia, joissa myös velkojat voivat esittää näkemyksensä.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Maltan lain 329B luvun 329B §:ssä nimenomaan säädetään, että sekä tuomioistuin että erityisvalvoja toimivat muun muassa velkojien edun mukaisesti. Erityisvalvojan tehtävänä on myös kutsua koolle velkojainkokous, joista ensimmäinen järjestetään viimeistään kuukauden kuluttua erityisvalvojan nimittämisestä.

Kokousten aikana erityisvalvoja nimittää velkojien ja osakkaiden yhteisen toimikunnan. Tämä antaa neuvoja ja apua, joita erityisvalvoja saattaa tarvita yrityksen asioiden, liiketoiminnan ja omaisuuden hoitamisessa ja yrityksen toiminnan kannattavuuden ja jatkuvuuden palauttamisessa.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Velkojat voivat puuttua konkurssimenettelyihin ja osallistua niihin, jos he pystyvät osoittamaan, että heillä on asiassa oikeudellinen etu, jolloin he voivat esittää huomautuksia tuomioistuimessa käsiteltävässä menettelyssä.

Pesänhoitaja tiedottaa velkojille käsittelyn etenemisestä ja järjestää kokouksia, joissa myös velkojat voivat esittää näkemyksensä.

Velkojilla on äänioikeus, ja maksujärjestelyehdotuksen lopullinen hyväksyminen edellyttää suostumuksen saamista velkojilta, joiden yhteenlasketut saatavat edustavat kolmea neljänestä veloista ja jotka ovat pystyneet perustelevaan vaatimuksensa.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset)

Selvittäjä voi myydä yrityksen omaisuuden parhaan tarjouksen tekeväälle taholle.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Erityisvalvoja voi luovuttaa yrityksen omaisuutta vain tuomioistuimen nimenomaisella luvalla tai siten kuin myöhemmin hyväksyttävässä saneeraussuunnitelmassa ehdotetaan tuomioistuimen tekemin muutoksien tai ilman niitä. Tuomioistuin joka tapauksessa määrää tai hyväksyy yrityksen varojen luovutusmenetelmän.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Konkurssimenettelyssä pesänhoitaja luovuttaa yrityksen omaisuuden parhaan tarjouksen tekeväälle taholle. Luovutukselle on saatava tuomioistuimen lupa. Yhtiön tai konkurssivelallisen saneerauksessa (13 luku, 498 §) pesänhoitaja noudattaa saneeraussuunnitelmaa, mutta tuomarilla on laaja harkintavalta antaa määräyksiä, joiden hän katsoo olevan parhaiten konkurssivelallisen ja velkojien edun mukaisia.

Velkoja voi kuitenkin vastustaa tuomarin määräyksiä, jos velkoja perustellusti osoittaa, että ne eivät ole velkojien edun mukaisia.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset)

Maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen ja sitä ennen syntyneitä saatavia kohdellaan samalla tavalla. Jos varat eivät riitä sitoumusten maksamiseen, tuomioistuin voi maksukyvyttömyysmenettelyssä kuitenkin määrätä maksamaan pesän varoista purkamisesta ja selvityksestä aiheutuneet kustannukset, maksut ja kulut parhaaksi katsomassaan järjestyksessä. Tuomioistuimen tulee tällöin ottaa huomioon seuraava yleinen tärkeysjärjestys:

- yrityksen omaisuuden säilyttämisestä, realisoinnista tai perimisestä konkurssitoimitsijalle tai selvittäjälle aiheutuneet perustellut kulut;
- konkurssitoimitsijalle aiheutuneet tai hänen luvallaan syntyneet muut kulut ja maksut, mukaan lukien yrityksen liiketoiminnasta aiheutuneet kulut ja maksut;
- mahdollinen väliaikaisen hoitajan palkkio;
- hakijan kustannukset ja kaikkien hakemuksessa mainittujen henkilöiden kustannukset, jotka tuomioistuin on hyväksynyt;
- mahdollinen erityisen asiainhoitajan palkkio;
- maksut henkilöille, jotka on palkattu tai valtuutettu avustamaan selvitystilataseen tai tilinpäätöksen tekemisessä;
- tuomioistuimen määräyksestä maksettava määräraha, jolla katetaan selvitystilataseen toimittamisvelvollisuudesta vapauttamista tai selvitystilataseen toimittamisajan pidentämistä koskevasta hakemuksesta aiheutuvat kustannukset;
- kaikki tarvittavat maksut, jotka selvittäjälle aiheutuvat hänen työssään, mukaan lukien selvitystilatoimikunnan jäsenille tai heidän edustajilleen aiheutuvat kulut, jotka selvittäjä on hyväksynyt;

i) kaikkien sellaisten henkilöiden palkkiot, jotka selvittäjä on palkannut tarjoamaan palveluja yritykselle, kuten 386 luvun säännöksissä edellytetään tai sallitaan;

j) konkurssitoimitsijan ja selvittäjän palkkiot.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

–

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Konkurssimenettelyn alkamisen jälkeen ja sitä ennen syntyneitä saatavia kohdellaan samalla tavalla. Jos varat eivät riitä sitoumusten maksamiseen, tuomioistuin voi konkurssimenettelyssä määrätä maksamaan pesän varoista purkamisesta ja selvityksestä aiheutuneet kustannukset, maksut ja kulut parhaaksi katsomassaan järjestyksessä. Tuomioistuimen tulee tällöin ottaa huomioon seuraava yleinen tärkeysjärjestys:

a) yrityksen omaisuuden säilyttämisestä, realisoinnista tai perimisestä pesänhoitajalle aiheutuneet perustellut kulut;

b) pesänhoitajalle aiheutuneet tai hänen luvullaan syntyneet muut kulut ja maksut, mukaan lukien yrityksen liiketoiminnasta aiheutuneet kulut ja maksut;

c) mahdollinen pesänhoitajan palkkio;

d) hakijan kustannukset ja kaikkien hakemuksessa mainittujen henkilöiden kustannukset, jotka tuomioistuin on hyväksynyt;

e) mahdollinen erityisen asiainhoitajan ja kirjaajan palkkio;

f) maksut henkilöille, jotka on palkattu tai valtuutettu avustamaan selvitystilataseen tai tilinpäätöksen tekemisessä;

g) tuomioistuimen määräyksestä maksettava määräraha, jolla katetaan selvitystilataseen toimittamisvelvollisuudesta vapauttamista tai selvitystilataseen toimittamisajan pidentämistä koskevasta hakemuksesta aiheutuvat kustannukset;

h) kaikki tarvittavat maksut, jotka pesänhoitajalle aiheutuvat hänen työssään, mukaan lukien mahdolliset toimikunnan jäsenille tai heidän edustajilleen aiheutuvat kulut, jotka pesänhoitaja on hyväksynyt;

Kun nämä on maksettu, vakuusvelkojille maksetaan heidän saatavansa kirjaamispäivän mukaisessa järjestyksessä, ja heidän jälkeensä maksetaan muille velkojille heidän kirjaamispäivänsä mukaisessa järjestyksessä. Jos varoja ei ole riittävästi viime mainittujen (vakuudettomien velkojien) saatavien maksamiseen, ne ovat etuoikeusasemaltaan tasavertaisia.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Selvittäjä päättää saatavien hyväksymisestä. Saatavien esittämistapaan ei sovelleta mitään erityisiä sääntöjä. On syytä huomauttaa, että silloin, kun selvittäjäksi on nimitetty konkurssitoimitsija, saatavien yhteydessä käytetään seuraavaa lomaketta:

KONKURSSITOIMITSIJA

c/o MFSA (Malta rahoituspalveluviranomainen)

Notabile Road

Attard, BKR3000

Puretun yrityksen tiedot	
1	Nimi ja rekisteröintinumero
2	Purkamisen voimaantulopäivä
Velkojan tiedot	
3	Etu- ja sukunimi, rekisteröintinumero
4	Osoite
5	Sähköpostiosoite
6	Puhelin/matkapuhelin
Velan tiedot	
7	Saatavat kokonaisuudessaan mukaan lukien purkamispäivään mennessä erääntynyt pääomittamaton korko
8	Pääomittamaton korko kokonaisuudessaan purkamispäivänä
9	Kuvaus velan alkuperästä ja asiaan liittyvistä päivämääristä
	(liitä tarvittaessa lisää sivuja)
10	Tiedot asiakirjoista ja/tai muista saatavia tukevista todisteista (liitä mukaan oikeaksi todistetut jäljennökset ja numeroidut asiakirjat peräkkäisessä järjestyksessä).
	(liitä tarvittaessa lisää sivuja)
Vakuuden yksityiskohdat (tarvittaessa)	
11	Kuvaus annetun/saadun vakuuden tyypistä
	(liitä tarvittaessa lisää sivuja)
12	Vakuuden antamis-/saamispäivä
13	Vakuuden kattaman velan määrä
Velkojan vakuutus	
14	Minä, allekirjoittanut, vakuutan, että tässä lomakkeessa parhaan tietoni mukaan antamani tiedot ovat totta, oikein ja täydelliset:
	Velkojan allekirjoitus
	Etu- ja sukunimi suuraakkosilla
	Henkilökortin numero
15	Jos allekirjoittanut edustaa oikeushenkilöä, annetaan seuraavat tiedot:
	_____ nimissä ja lukuun _____
	rekisterinro _____, toimien _____ tehtävässä.

Malta lain 386 luvun 255 §:ssä säädetään aikavälistä, jonka puitteissa tällaisia saatavia voi vaatia, ja siinä tuomioistuimelle annetaan valta asettaa aika tai ajat, joiden kuluessa velkojien tulee todistaa velkansa tai saatavansa. Velkojat eivät voi saada jako-osuutta ennen velkojen todistamista.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Saatavien ilmoittamisesta, todistamisesta ja hyväksymisestä uudelleenjärjestelymenettelyssä ei ole erityissäännöksiä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

On syytä panna merkille, että Maltaan laissa ei ole maksukyvyttömyyden osalta nimenomaista velkoihin sovellettavaa järjestystä, sillä siitä ei säädetä missään tietyssä vaan useissa eri säädöksissä. Maksunsaantijärjestystä koskeva lainsäädäntö on seuraava:

Maltaan lain 386 luvun 302 §:ssä säädetään, että kun selvitetään yritystä, jonka varat eivät riitä sitoumusten maksamiseen, vakuusvelkojen ja vakuudettomien velkojen oikeuksiin ja heidän velkojensa etusijaan ja maksunsaantijärjestykseen sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa lakia.

Maltaan lain 13 luvun 535 §:ssä säädetään myös, että velkojat, joilla on pantteja, erioikeuksia tai kiinnityksiä, asetetaan etuoikeusjärjestykseen kulloinkin voimassa olevan lain perusteella.

Sekä 13 luvun 535 §:ssä että 386 luvun 302 §:ssä säädetään, että velat asetetaan etuoikeusjärjestykseen kulloinkin voimassa olevan lain perusteella.

Tasavertaista etuoikeusasemaa koskevasta periaatteesta säädetään Maltaan laissa välillisesti siviililain 16 luvun 1996 §:ssä, jonka mukaan etuoikeusaseman oikeudellisia perusteita ovat erioikeudet, kiinnitykset ja omaisuuden erottelusta syntyvä etu. Siinä säädetään myös, että velkoja voi huonontaa etuoikeusasemaansa sekä lykätä, luovuttaa tai muuten muuttaa sen hetkisiä tai tulevia oikeuksiaan, jotka koskevat maksuja, täytäntöönpanoa ja etuoikeusjärjestystä, ja muita samankaltaisia nykyisiä tai tulevia oikeuksia toisen henkilön hyväksi. Etuoikeusaseman huonontaminen ja oikeuksien lykkääminen, niistä luopuminen, niiden muuttaminen ja vastaavat toimet voidaan suorittaa toisen henkilön kanssa tehtävällä sopimuksella tai toiselle henkilöllä annettavalla yksipuolisella vakuutuksella. Tämä henkilö voi olla esimerkiksi toinen velkoja, ja henkilö voi olla jo määritetty tai olla vielä määrittämättä sopimuksen tekohetkellä tai vakuutuksen antohetkellä.

Näin ollen etuoikeusjärjestystä koskevat erot johtuvat sopimuksesta. Jos siis erioikeuksia, kiinnityksiä tai omaisuuden erottelusta syntyvää etua ei ole, velkojilla on sama etuoikeusasema.

Edellä mainitun perusteella tulisi tarkastella lakeja, joissa tietyntyyliset saatavat asetetaan etusijalle. Niitä ovat arvonlisäverolaki (406 luku), työllisyys- ja työmarkkinalaki (452 luku) ja sosiaaliturvalaki (318 luku).

Arvonlisäverolain 62 §:ssä säädetään, että

”verohallinnolla on erityinen etuoikeus henkilön liiketoiminnan varoihin tämän lain nojalla henkilön maksettavaksi tulevan veron osalta, ja riippumatta siitä, mitä muissa laeissa sanotaan, mainittu vero tulee maksaa ennen velkoja, joita koskee joku muu etuoikeus, lukuun ottamatta velkoja, joita koskee yleinen etuoikeus, ja siviililain 2009 §:n a tai b momentissa mainittuja velkoja.”

Työllisyys- ja työmarkkinalain 20 §:ssä säädetään, että

”muiden lakien säännöksistä huolimatta työnantajan saatava, joka koskee työnantajan maksettavaksi kuuluvaa enintään kolmen kuukauden sen hetkistä palkkaa sekä työntekijälle kuuluvaa lomakorvausta ja työntekijälle maksettavia korvauksia työsuhteen päättyessä tai irtisanomisen yhteydessä, muodostaa etuoikeutetun saatavan, joka tulee maksaa työnantajan varoista ennen muita etuoikeutettuja saatavia tai panttisaatavia. Etuoikeutetun saatavan enimmäismäärä ei kuitenkaan saa missään tapauksessa ylittää määrää, joka saamisen syntymishetkellä vastaa kuuden kuukauden kansallista vähimmäispalkkaa.”

Sosiaaliturvalain 116 §:n 3 momentissa säädetään, että

”muiden lakien säännöksistä huolimatta [asianomaisen viraston] minkä tahansa suuruinen saatava, joka maksetaan tämän pykälän mukaisesti ensimmäisen tai toisen luokan maksuna, muodostaa etuoikeutetun saatavan. Ensimmäisen luokan maksun tapauksessa se maksetaan työnantajan varoista, ja sillä on sama etuoikeusasema kuin työntekijän palkalla, ja toisen luokan maksun tapauksessa se maksetaan kyseisen liikkeenharjoittajan tai ammatinharjoittajan varoista, ja se tulee maksaa ennen muita etuoikeutettuja tai panttisaatavia (palkkoja lukuun ottamatta).”

Lisäksi siviililain 2088–2095 §:ssä käsitellään etuoikeuksien järjestystä. Niissä todetaan muun muassa, että velat tulee maksaa niiden kirjaamisjärjestyksessä. Samana päivänä kirjatut kiinnitykset olisivat siis tasavertaisia.

Jos varat eivät riitä sitoumusten maksamiseen, tuomioistuin voi maksukyvyttömyysmenettelyssä määrätä (ja useimmiten määrää) maksamaan pesän varoista purkamisesta ja selvityksestä aiheutuneet kustannukset, maksut ja kulut parhaaksi katsomassaan järjestyksessä. Tuomioistuimen tulee tällöin ottaa huomioon seuraava yleinen tärkeysjärjestys:

- a) yrityksen omaisuuden säilyttämisestä, realisoinnista tai perimisestä konkurssitoimitsijalle tai selvittäjälle aiheutuneet perustellut kulut;
- b) konkurssitoimitsijalle aiheutuneet tai hänen luvullaan syntyneet muut kulut ja maksut, mukaan lukien yrityksen liiketoiminnasta aiheutuneet kulut ja maksut;
- c) mahdollinen väliaikaisen hoitajan palkkio;
- d) hakijan kustannukset ja kaikkien hakemuksessa mainittujen henkilöiden kustannukset, jotka tuomioistuin on hyväksynyt;
- e) mahdollinen erityisen asiainhoitajan palkkio;
- f) maksut henkilöille, jotka on palkattu tai valtuutettu avustamaan selvitystilataseen tai tilinpäätöksen tekemisessä;
- g) tuomioistuimen määräyksestä maksettava määräraha, jolla katetaan selvitystilataseen toimittamisvelvollisuudesta vapauttamista tai selvitystilataseen toimittamisajan pidentämistä koskevasta hakemuksesta aiheutuvat kustannukset;
- h) kaikki tarvittavat maksut, jotka selvittäjälle aiheutuvat hänen työssään, mukaan lukien selvitystilatoimikunnan jäsenille tai heidän edustajilleen aiheutuvat kulut, jotka selvittäjä on hyväksynyt;
- i) kaikkien sellaisten henkilöiden palkkiot, jotka selvittäjä on palkannut tarjoamaan palveluja yritykselle, kuten 386 luvun säännöksissä edellytetään tai sallitaan;
- j) konkurssitoimitsijan ja selvittäjän palkkiot.

Maksukyvyttömyysmenettelyn aikana selvittäjä laatii velkoihin sovellettavan etuoikeusjärjestyksen ja jakoluettelon sisältävän selonteon, joka esitetään tuomioistuimelle. Jos velkojat ovat selonteon sisällöstä eri mieltä, he voivat esittää huomautuksia, ja tuomioistuin voi määrätä oikaisun. Lopuksi tuomioistuin hyväksyy etuoikeusjärjestyksen ja jakoluettelon ja määrää selvittäjän maksamaan velkojen saatavat.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

–

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen sovelletaan pääasiassa kauppalain 531 §:ää sekä siviililain alaisia lakeja. Laeissa velkoihin sovellettavassa järjestyksessä erotetaan toisistaan velkojat, joilla on lain mukainen erioikeus, ja velkojat, joilla on kiinnitysvakuus. Nämä ovat etuoikeutettuja velkoja, joiden etuoikeus on peräisin joko lain säännöksistä tai julkiseen rekisteriin merkitystä asiakirjasta sen päivän mukaan, jona rekisteröinti suoritettiin, ja joista säädetään myös kauppalain 535 §:ssä.

Tämän jälkeen tavalliset velkojat (jotka eivät ole rekisteröityjä velkoja) järjestetään etuoikeusasemaltaan tasavertaisina saataviensa mukaan.

Kun henkilö on asetettu konkurssiin, kymmenen päivän kuluttua pidetään kokous, jossa saatavat tutkitaan tuomarin, rekisteriviranomaisen, pesänhoitajan, konkurssivelallisen ja velkojen läsnä ollessa ja laaditaan pesäluettelo.

Konkurssivelallista kuullaan kokouksessa, ja hän ehdottaa velkajärjestelysopimusta koskevia ehtoja. Kokouksessa keskustellaan siitä, voidaanko esillä olevassa tapauksessa käyttää velkajärjestelyä, jonka on määrä koskea kaikkia velkoja (niitä, jotka eivät ole rekisteröityneitä velkoja erioikeuden, kiinnityksen tai pantin perusteella) ja joka velkojilla on mahdollisuus riitauttaa myös yksittäin kahdeksan päivän kuluessa.

Myös toista kokousta johtaa tuomari. Jotta velkajärjestelysopimus voitaisiin hyväksyä, velkojien, joiden saatavat edustavat kolmea neljänestä konkurssivelallisen maksettavaksi tulevasta määrästä, on kannatettava ehdotusta.

Tämän jälkeen ja kaikki velat sisältävän pesäluettelon tultua vahvistetuksi pidetään uusi kokous, jota tuomari johtaa. Kokouksesta on ilmoitettava asianmukaisesti laissa säädetyllä tavalla.

Tässä kokouksessa kukin velkoja esittää vaatimuksensa, ja jos pesänhoitaja riitauttaa vaatimuksen, velkojan täytyy todistaa vaatimuksensa oikeutus pesänhoitajalle ja anteeksiantoon osallistuville velkojille.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Kun maksukyvttömyysmenettelyn selvittäjä on muuttanut rahaksi yrityksen koko omaisuuden tai kaiken, minkä selvittäjän mukaan voi muuttaa rahaksi ilman, että maksukyvttömyyttä pitkitetään tarpeettomasti, ja suorittanut velkojille mahdolliset lopulliset jako-osuudet, tarkistanut osakkaiden keskinäisiä oikeuksia, maksanut osakkaille mahdollisen lopullisen jäännöksen ja teettänyt tilinpäätöksen pesän kuluista noudattaen 386 luvun vaatimuksia ja mahdollisia muita vastaavia vaatimuksia, tuomioistuin vapauttaa selvittäjän tehtävästään tarkasteltuaan selvittäjän selontekoa ja velkojien, osakkaiden ja asiaan osallisten henkilöiden mahdollisia huomautuksia.

Tämän jälkeen tuomioistuin määrää yrityksen nimen poistettavaksi rekisteristä määräyksen antamispäivänä. Määräyksestä ilmoitetaan kaupparekisteriin, ja rekisteriviranomainen poistaa nimen.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Yhtiölain 329B §:n 12 momentissa on erilaisia saneerausmenettelyn päättämiseen liittyviä skenaarioita:

a) Jos erityisvalvoja toteaa yrityssaneerausmenettelyn aikana velkojien ja osakkaiden yhteistä toimikuntaa kuultuaan, että yrityksen ei enää kannata jatkaa yrityssaneerausmenettelyä, erityisvalvoja jättää heti tuomioistuimeen yrityssaneerausmenettelyn päättämistä koskevan hakemuksen, joka sisältää erityisvalvojan yksityiskohtaiset ja kattavat perustelut, ja tuomioistuin määrää yrityksen asetettavaksi selvitystilaan.

Selvitystilassa sovelletaan 386 luvussa säädettyä maksukyvttömyysmenettelyyn liittyvää menettelyä.

b) Jos erityisvalvoja toteaa yrityssaneerausmenettelyn aikana velkojien ja osakkaiden yhteistä toimikuntaa kuultuaan, että yrityksen tilanne on kohentunut siinä määrin, että se pystyy maksamaan velkansa, erityisvalvoja jättää tuomioistuimeen yrityssaneerausmenettelyn päättämistä koskevan hakemuksen, joka sisältää erityisvalvojan yksityiskohtaiset ja kattavat perustelut. Jos tuomioistuin hyväksyy hakemuksen, se antaa tarpeelliseksi katsomansa asiaan sovellettavat määräykset ja ehdot.

Tällöin yritys jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä. Oikeudenkäyntejä koskeva keskeytys päättyy heti, kun tuomioistuin on hyväksynyt edellä mainitun hakemuksen.

c) Jos yrityksen johtajisto tai osakkaat ylimääräisessä yhtiökokouksessa ovat jossakin yrityssaneerausmenettelyn vaiheessa vakuuttuneita yrityksen tilanteen kohentuneen siinä määrin, että se pystyy maksamaan velkansa, he voivat jättää tuomioistuimeen hakemuksen, jonka liitteenä ovat heidän näkemyksensä vahvistavat tausta-asiakirjat ja tiedot ja jossa he pyytävät tuomioistuinta määräämään, että yrityssaneerausmenettely päätetään; tuomioistuin kuitenkin päättää hakemuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä vasta erityisvalvojaa kuultuaan. Jos tuomioistuin hyväksyy hakemuksen, se antaa tarpeelliseksi katsomansa asiaan sovellettavat määräykset ja ehdot.

Samoin kuin edellisessä tapauksessa, yritys jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä. Oikeudenkäyntejä koskeva keskeytys päättyy heti, kun tuomioistuin on hyväksynyt edellä mainitun hakemuksen.

d) Tehtävänsä päätteeksi erityisvalvoja toimittaa tuomioistuimeen kirjallisen loppuselontekonsa, joka sisältää erityisvalvojan yksityiskohtaisen ja kattavan lausunnon ja perusteet sille, onko yrityksellä kokonaan tai osin perustellut mahdollisuudet jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä ja maksaa velkansa vastaisuudessa säännöllisesti.

Jos yrityksellä on erityisvalvojan loppuselonteon mukaan perustellut mahdollisuudet jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä kokonaan tai osin, erityisvalvojan tulee liittää selontekoonsa myös tarkka ja yksityiskohtainen saneeraussuunnitelma, joka sisältää ehdotukset siitä, miten yritys voi jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä, sekä saneerauksen toteuttamista koskevat selitykset, mukaan lukien rahoitusvaroja, työsuhteiden jatkamista ja yrityksen tulevaa johtoa koskevia ehdotuksia. Saneeraussuunnitelmassa tulee myös selittää, miten velkojille maksetaan heidän saatavansa kokonaan tai osin, onko kaikkien velkojien kanssa päästy sovitteluratkaisuun vai ehdotetaan, että tuomioistuin hyväksyy sovitteluratkaisun, jota kaikki velkojat eivät ole hyväksyneet.

Loppuselonteon ja saneeraussuunnitelman saatuaan tuomioistuin voi pyytää tarpeelliseksi katsomansa selitykset ja selvennykset, jotka tulee toimittaa tuomioistuimen määräyksen mukaisesti joko suullisesti tai kirjallisesti. Tämän jälkeen tuomioistuin joko hylkää ehdotetun saneeraussuunnitelman tai hyväksyy sen kokonaan tai osin ja mahdollisesti pyytää tekemään siihen muutoksia. Kun tuomioistuin on hyväksynyt erityisvalvojan toimittaman saneeraussuunnitelman määräämiensä muutosten kanssa tai ilman, saneeraussuunnitelma tulee voimaan ja sitoo kaikkia asianosaisia kaikissa lain tarkoituksissa. Oikeudenkäyntejä koskeva keskeytys päättyy heti, kun tuomioistuin on hyväksynyt saneeraussuunnitelman.

e) Jos tuomioistuin määrää, että yrityssaneerausmenettely päätetään, koska yrityksellä ei ole perustelluja mahdollisuuksia jatkaa toimintaansa kannattavana yrityksenä eikä se pysty vastaisuudessa maksamaan velkojaan säännöllisesti, tuomioistuin määrää yrityksen asetettavaksi selvitystilaan.

Selvitystilassa sovelletaan 386 luvussa säädettyä maksukyvttömyysmenettelyyn liittyvää menettelyä.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kun konkurssimenettelyn pesänhoitaja on muuttanut rahaksi yrityksen koko omaisuuden tai kaiken, minkä pesänhoitajan mukaan voi muuttaa rahaksi ilman, että konkurssia pitkitetään tarpeettomasti, ja suorittanut velkojille mahdolliset lopulliset jako-osuudet, tarkistanut osakkaiden keskinäisiä oikeuksia, maksanut osakkaille mahdollisen lopullisen jäännöksen ja teettänyt tilinpäätöksen pesän kuluista noudattaen 13 luvun vaatimuksia ja mahdollisia muita vastaavia vaatimuksia, tuomioistuin vapauttaa pesänhoitajan tehtävästään tarkasteltuaan selontekoa ja velkojien, osakkaiden tai asiaan osallisten mahdollisia huomautuksia.

Tämän jälkeen tuomioistuin määrää yhtiön nimen poistettavaksi rekisteristä määräyksen antamispäivänä. Määräyksestä ilmoitetaan kaupparekisteriin, ja rekisteriviranomainen poistaa nimen.

Edellä mainittua sovelletaan luonnollisesti yhtiöihin.

Kun elinkeinonharjoittaja puolestaan on asetettu konkurssiin ja varat on jaettu, konkurssivelallinen voi anoa rekisteriviranomaiselta pääsyä tuomarin kuultavaksi. Tällöin tuomioistuin kutsuu paikalle myös konkurssissa asianosaisina olevat velkojat ja pesänhoitajan sen todentamiseksi, voiko elinkeinonharjoittaja jatkaa liiketoimintaa.

Jos elinkeinonharjoittaja ei ole toiminut vilpillisesti eikä aiheuttanut tahallisesti vahinkoa, hän voi jatkaa liiketoimintaansa. Tämä tarkoittaa sitä, että konkurssivelallinen ei vastaa veloista, joiden maksamista häneltä olisi voitu vaatia milloin tahansa ennen konkurssiin asettamista, eikä myöskään hänen konkurssiin asettamisen jälkeen hankkimaansa omaisuutta voida käyttää kyseisten velkojen maksuun.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Maksukyvttömyysmenettely (yritykset)

Maltan lain 386 luvun 315 §:n 1 momentin mukaan velkoja voi vaatia korvausta kaikilta asianosaisilta, joiden katsotaan harjoittaneen yrityksessä liiketoimintaa aikomuksenaan toimia petoksellisesti yrityksen velkojia tai jonkun muun henkilön velkojia kohtaan tai toimia muuten vilpillisesti. Tällaisissa tapauksissa tuomioistuin voi hakemuksen saatuaan päättää, että kaikki henkilöt, jotka tietoisesti osallistuivat liiketoimintaan edellä mainitulla tavalla, ovat tuomioistuimen määräyksen mukaisesti henkilökohtaisesti vastuussa yrityksen kaikista tai joistakin veloista tai muista vaateista ilman minkäänlaista vastuun rajoittamista.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Velkojien oikeuksista maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen ei ole erityissäännöksiä.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kun konkurssi on päättynyt, riippumatta siitä, onko kyseessä yhtiö vai elinkeinonharjoittaja, velkojan oikeudet lakkaavat, ellei velkoja pysty todistamaan, että elinkeinonharjoittaja tai yhtiö on aiheuttanut tahallisesti vahinkoa velkojille tai toiminut vilpillisesti näitä kohtaan.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset)

Tuomioistuin määrää, vastaako kustannuksista maksukyvyttömyyshakemuksen jättänyt henkilö vai menettelyn kohteena oleva yritys.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Uudelleenjärjestelymenettelyssä (yrityssaneeraus) kustannuksista vastaa yritys.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Kustannuksista vastaa hakemuksen jättänyt henkilö tai konkurssivelallinen.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Maksukyvyttömyysmenettely (yritykset)

Maltan lain 386 luvun 303 §:ssä säädetään, että yrityksen **kuuden kuukauden sisällä ennen sen purkamista** tekemät tai siihen kohdistuvat erioikeudet, kiinnitykset ja muut maksut, omaisuuden tai oikeuksien siirto tai muu luovuttaminen sekä omaisuuteen tai oikeuksiin liittyvä maksu, täytöntönpano tai muu toimenpide ja kaikki yrityksen tekemät sitoumukset katsotaan velkojan suosimiseksi riippumatta siitä, onko oikeustoimi vastikkeeton tai vastikkeellinen, jos se on **alhintainen** tai jos **suosiminen on todettavissa**. Tällaisissa tapauksissa oikeustoimi (velkojan suosiminen) on mitätön.

Alihintaisuus määritellään seuraavasti:

a) yritys ryhtyy oikeustoimeen alihinnalla, jos

i) yritys tekee lahjoituksen tai ryhtyy oikeustoimeen muuten sellaisilla ehdoilla, että yritys ei saa korvausta, tai

ii) yritys ryhtyy oikeustoimeen sellaisesta korvauksesta, jonka rahallinen arvo on huomattavasti pienempi kuin yrityksen tarjoaman vastasuorituksen rahallinen arvo;

velkojan suosiminen määritellään seuraavasti:

b) yritys suosii henkilöä, jos

i) henkilö on yksi yrityksen velkojista tai sen takaaja tai jonkin yrityksen velan tai muun sitoumuksen takaaja, ja

ii) yritys tekee tai sallii tehdä jotain, minkä seurauksena henkilö on yrityksen joutuessa maksukyvyttömyyden vuoksi selvitystilaan paremmassa asemassa kuin silloin kun tätä tekoa tai laiminlyöntiä ei olisi tapahtunut.

Edellä mainittua ei sovelleta, jos henkilö, jonka hyväksi oikeustoimi tehdään tai tapahtui, pystyy todistamaan, että hän ei tiennyt eikä hänellä ollut syytä uskoa yrityksen joutuvan purettavaksi maksukyvyttömyyden vuoksi.

Uudelleenjärjestelymenettely (yrityssaneeraus)

Velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyydestä, pätemättömyydestä tai peräyttämisestä uudelleenjärjestelymenettelyssä (yrityssaneeraus) ei ole erityissäännöksiä.

Konkurssimenettely (yhtiöt ja elinkeinonharjoittajat)

Velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyydestä, pätemättömyydestä tai peräyttämisestä konkurssi- tai saneerausmenettelyssä ei ole erityissäännöksiä.

Päivitetty viimeksi: 15/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys - Romania

Tässä esitetyt tiedot eivät kata sellaisten luonnollisten henkilöiden maksukyvyttömyysmenettelyjä, jotka ovat ennemmin kuluttajia kuin elinkeinonharjoittajia. Luonnollisen henkilön maksukyvyttömyysmenettelystä annettua lakia N:o 151/2015 (*Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice*) ei ole vielä sovellettu – sen voimaantuloa on lykätty 31. joulukuuta 2016 asti –, eikä menettelystä ole annettu ilmoitusta komissiolle asetuksen (EU) N:o 2015/848 liitteissä luettelemista varten.

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Maksukyvyttömyyttä ehkäisevistä menettelyistä ja maksukyvyttömyysmenettelystä annettussa laissa N:o 85/2014 (*Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență*) säädettyjä menettelyjä sovelletaan siviililain 3 §:n 2 momentissa määriteltyihin yrittäjiin (*profesioniști*), paitsi sellaisiin, jotka harjoittavat vapaata ammattia, ja sellaisiin, jotka kuuluvat erityissääntöjen soveltamisalaan (3 §).

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Jos menettely aloitetaan velallisen hakemuksesta, on oltava kyse maksukyvyttömyyden tilasta, jossa velallisen käytettävissä olevat varat eivät riitä kattamaan velkoja, jotka ovat selviä, määrätyn määräisiä ja erääntyneitä ja jotka voivat olla arvoltaan alle 40 000 leuta. Jos menettely aloitetaan velkojan hakemuksesta, on oltava kyse maksukyvyttömyyden tilasta, jossa käytettävissä olevat varat eivät riitä kattamaan saatavaa, joka on selvä, määrätyn määräinen ja erääntynyt ja joka on arvoltaan yli 40 000 leuta (velkaa ei ole maksettu 60 päivässä eräpäivästä lukien).

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Velallisen varallisuus koostuu kaikista varoista ja omistusoikeuksista, mukaan lukien maksukyvyttömyysmenettelyn aikana hankitut, joihin voidaan kohdistaa pakkoperintätoimenpiteitä (*executare silită*) siviiliprosessilain (lain N:o 85/2014 5 §:n 5 momentti) nojalla.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen määrätään erityinen toimitsija (*administrator special*) ja selvittäjä (*practician în insolvență*); menettelyn tyypin mukaan selvittäjä on joko tuomioistuimen määräämä toimitsija (*administrator judiciar*) tuomioistuimen valvonnan alaisessa saneerauksessa, tai tuomioistuimen määräämä selvittäjä (*lichidator judiciar*) selvitystilamenettelyssä (*faliment*).

Erityinen toimitsija (*administrator special*) on luonnollinen tai oikeushenkilö, jonka velallisen osakkeenomistajien yhtiökokous, kumppanit tai jäsenet nimittää ja joka on valtuutettu ajamaan niiden etuja menettelyssä ja, jos velallisen sallitaan hoitaa omia asioitaan, suorittamaan velallisen nimissä ja puolesta tarvittavia hallinnollisia toimia (lain N:o 85/2014 5 §:n 4 momentti).

Erityisellä toimitsijalla on seuraavat velvollisuudet:

- a) osallistuminen velallisen edustajana oikeudenkäynteihin, jotka koskevat 117–122 §:ssä tarkoitettuja kanteita tai kanteita, jotka ovat seurausta 84 §:n noudattamatta jättämisestä
- b) vastalauseiden jättäminen laissa säädetyn menettelyn mukaisesti
- c) saneeraussuunnitelman ehdottaminen
- d) suunnitelman vahvistamisen jälkeen ja edellyttäen, ettei velalliselta ole poistettu sen oikeutta hoitaa omia asioitaan, velallisen asioiden hoitaminen tuomioistuimen määräämän toimitsijan valvonnassa
- e) osallistuminen selvitystilamenettelyn alkamisen jälkeen inventaarion tekemiseen ja asiakirjan allekirjoittaminen, loppukertomuksen ja rahoitus selvityksen vastaanottaminen ja vastalauseiden sopimiseksi koolle kutsuttuun kokoukseen osallistuminen ja kertomuksen hyväksyminen
- f) menettelyn päättymistä koskevan ilmoituksen vastaanottaminen.

Jos velalliselta poistetaan oikeus hallinnoida omia asioitaan, sen edustajana toimii tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä, joka myös hoitaa sen liiketoimintaa. Erityisen toimitsijan tehtävä on silloin rajoitettu osakkeenomistajien, kumppanien tai jäsenten etujen ajamiseen (lain N:o 85/2014 56 §).

Tuomioistuimen määräämä toimitsija (*administrator judiciar*)

Tuomioistuimen määräämä toimitsija voi olla luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö (mukaan lukien oikeushenkilön edustaja), ja hänen tai sen on oltava lain mukainen maksukyvyttömyysmenettelyn selvittäjä. Tuomioistuimen määräämän toimitsijan päävelvollisuudet ovat seuraavat:

- a) velallisen taloudellisen tilanteen ja toimitettujen asiakirjojen tarkastaminen, kertomuksen, jossa ehdotetaan joko yksinkertaistetun menettelyn aloittamista tai tavalliseen menettelyyn kuuluvan seurantakauden pidentämistä, laatiminen ja kyseisen kertomuksen lähettäminen valtuutetun tuomioistuimen (*judex actor-sindic*) hyväksyttäväksi tuomioistuimen asettamassa määräajassa, joka ei voi olla yli 20 päivää toimitsijan määräämisestä
- b) velallisen liiketoiminnan tarkastaminen ja perusteellisen kertomuksen laatiminen maksukyvyttömyyden tilaan johtaneista syistä ja olosuhteista niin, että siinä eritellään mahdolliset alustavat todisteet tai ilmoitukset, jotka koskevat henkilöitä, joiden syyksi tila saatetaan lukea, ja tällaisten henkilöiden vastuuseen asettamisen perusteiden olemassaoloa, sekä niin, että siinä selvitetään todelliset mahdollisuudet velallisen liiketoiminnan saneeraukseen tai selitetään syyt, miksi saneeraus ei olisi mahdollista, ja kertomuksen lisääminen tapauskansioon valtuutetun tuomioistuimen asettamassa määräajassa, joka ei voi olla yli 40 päivää toimitsijan määräämisestä
- c) jos velallinen on laiminlyönyt velvollisuutensa toimittaa kirjanpitoaineisto laissa säädettyssä määräajassa, kyseisten asiakirjojen laatiminen ja, jos velallinen on toimitannut kirjanpitoaineiston, sen tarkistaminen, oikaiseminen ja viimeistelemine
- d) velallisen liiketoiminnan saneeraussuunnitelman laatiminen, mikä on riippuvainen edellä kohdassa (a) tarkoitettujen kertomuksen sisällöstä
- e) velallisen varainhallintatoimien valvominen
- f) velallisen liiketoiminnan hoitaminen kokonaan tai osittain, ja jälkimmäisessä tapauksessa sellaisten valtuutetun tuomioistuimen nimenomaisten erittelyjen noudattaminen, jotka koskevat toimitsijan velvollisuuksia ja maksujen velallisen aktiiviteittia suorittamista koskevia edellytyksiä
- g) oikeushenkilövelallisen velkojien tai osakkeenomistajien, kumppanien tai jäsenten kokousten kutsuminen koolle, niissä puheenjohtajana toimiminen ja sihteeripalvelujen tarjoaminen
- h) kanteiden nostaminen sellaisten velallisesta johtuvien vilpillisten toimien tai taloustoimien mitätöimiseksi, joiden suorittamisesta on seurannut velkojien oikeuksien heikentyminen, ja velallisen suorittamien tiettyjen varojen luovutusten, liiketoimien ja velallisen sopimien takuiden, joista seuraa todennäköisesti velkojien oikeuksien heikentyminen, mitätöimiseksi
- i) jos toimitsija toteaa, että velallisella ei ole varallisuutta tai jos tämän varallisuus ei riitä kattamaan oikeudenkäyntikulua, tämän asian ilmoittaminen valtuutetulle tuomioistuimelle kiireellisesti
- j) tiettyjen velallisen tekemien sopimusten irtisanominen
- k) saatavien todentaminen ja tarvittaessa niiden kiistäminen, velkojille ilmoittaminen, kun saatavia ei ole hyväksytty tai ne on hyväksytty vain osittain, ja luettelujen laatiminen saamisista
- l) saatavien periminen, velallisen ennen menettelyn alkamista luovuttamia velallisen varallisuutta tai rahamääriä koskevien saatavien perintä ja sellaisten kanteiden nostaminen ja ajaminen, joiden tavoitteena on velallisen saatavien periminen, ja tarvittaessa lakimiesten palvelujen käyttäminen tätä tarkoitusta varten
- m) sopimusten tekeminen, velkojen maksaminen, takaajien vapauttaminen ja vakuuksista luopuminen, mihin on saatava valtuutetun tuomioistuimen vahvistus
- n) valtuutetulle tuomioistuimelle ilmoittaminen asioista, jotka edellyttävät tämän vahvistusta
- o) omaisuusluettelon laatiminen velallisen varoista
- p) velallisen varojen arvioinnin tilaaminen; arvioinnin on oltava valmis saamisen lopullisen luettelon toimittamiselle asetettuun määräpäivään mennessä
- q) ilmoituksen, joka koskee arviointikertomuksen lisäämisestä tapauskansioon, lähettäminen kahden päivän kuluessa lisäämisestä maksukyvyttömyysmenettelyä koskevassa julkaisussa (*BPI*) julkaisemisesta varten.

Valtuutettu tuomioistuin voi päätöksellä (*incheiere*) määrätä tuomioistuimen määräämälle toimitsijalle mitä tahansa muita velvollisuuksia 1 kohdassa luettujen lisäksi, ei kuitenkaan sellaisia, jotka kuuluvat lain mukaan tuomioistuimen yksinomaiseen toimivaltaan.

Tuomioistuimen määräämä toimitsija lähettää kuukausiraportin, jossa kuvataan, miten hän on suorittanut velvollisuutensa, perustellaan menettelyn hallinnossa aiheutuneet menot ja muut menot, joiden maksamiseen on käytetty velallisen varoja, ja tarvittaessa esitetään tiedot omaisuusluettelon laatimisen edistymisestä.

Voidakseen suorittaa velvollisuutensa, tuomioistuimen määräämä toimitsija voi käyttää ammattilaisten palveluja, esimerkiksi lakimiehiä, kirjanpitäjiä, arvonmäärittäjiä tai muita asiantuntijoita. Tuomioistuimen määräämä toimitsija ja kuka tahansa velkojista voi esittää vastalauseita tapauksessa laadituista arviointikertomuksista.

Tuomioistuimen määräämä selvittäjä (*lichidator judiciar*)

Jos valtuutettu tuomioistuin antaa päätöksen selvitystilaan asettamisesta, se määrää selvittäjän, joka panee päätöksen täytäntöön. Tuomioistuimen määräämän toimitsijan velvollisuudet lakkaavat sinä päivänä, jona valtuutettu tuomioistuin vahvistaa selvittäjän velvollisuudet. Tuomioistuimen määräämän selvittäjän päävelvollisuudet ovat seuraavat:

- a) velallisen, jonka osalta yksinkertaistettu menettely aloitetaan, liiketoiminnan tarkastaminen ottamalla huomioon tosiasiallinen tilanne, ja perusteellisen kertomuksen laatiminen maksukyvyttömyyteen johtaneista syistä ja olosuhteista niin, että siinä eritellään henkilöt, joiden syyksi maksukyvyttömyyden tila saatetaan lukea, ja perusteet, jotka ovat olemassa näiden henkilöiden vastuuseen asettamiselle
- b) hoitaa velallisen liiketoimintaa

- c) kanteiden nostaminen sellaisten velallisten suorittamien vilpillisten toimien tai taloustoimien mitätöimiseksi, joiden suorittamisesta on seurannut velkojen oikeuksien heikentyminen, ja velallisten suorittamien tiettyjen varojen luovutusten, liiketoimien ja velallisten perustamien etuoikeusperusteiden, joista seuraa todennäköisesti velkojen oikeuksien heikentyminen, mitätöimiseksi
- d) sinettien lisääminen, omaisuusluettelon laatiminen varoista ja asianmukaisiin toimiin ryhtyminen niiden säilyttämiseksi
- e) tiettyjen velallisten tekemien sopimusten irtisanominen
- f) saatavien todentaminen ja tarvittaessa niiden kiistäminen, velkojille ilmoittaminen, kun saatavia ei ole hyväksytty tai ne on hyväksytty vain osittain, ja luetteloiden laatiminen saamisista
- g) velallisen ennen menettelyä suorittamasta varallisuuden tai rahamäärien luovutuksesta saatuja velallisten varoja koskevien saatavien perintä, saatavien perintä ja sellaisten kanteiden nostaminen ja ajaminen, joiden tavoitteena on velallisten saatavien periminen, ja tarvittaessa lakimiesten palvelujen käyttäminen tätä tarkoitusta varten
- h) maksujen vastaanottaminen velallisen puolesta ja niiden kirjaaminen velallisen aktiivatilille
- i) velallisen hallussa olevan omaisuuden myyminen tämän lain mukaisesti
- j) sopimusten tekeminen, velkojen maksaminen, takaajien vapauttaminen ja vakuuksista luopuminen, mihin on saatava valtuutetun tuomioistuimen vahvistus
- k) valtuutetulle tuomioistuimelle ilmoittaminen asioista, jotka edellyttävät tämän vahvistusta
- l) valtuutetun tuomioistuimen päätöksellä määrättyjen muiden velvollisuuksien suorittaminen.

Velkojen kanssa tehtävää akordia koskevassa menettelyssä (*concordat preventiv*) velallinen osallistuu menettelyyn sen laillisten tai sovitujen edustajien välityksellä.

Velkojen kanssa tehtävän akordin toimitsijan velvollisuudet (*administrator concordatar*) ovat seuraavat:

- a) luettelon laatiminen velkojista, mukaan velkojat, joiden saatavat on riitautettu tai tuomioistuimessa vireillä olevan asian kohteena, ja luettelon laatiminen velkojista, jotka ovat allekirjoittaneet akordin; jos velkojalla on saatava yhteisvastuullisilta velallisilta velkojen kanssa tehtävää akordia koskevan menettelyn nojalla, kyseinen velkoja merkitään luetteloon velkojista saatavan nimellisen arvon mukaan siihen asti, kunnes se on kokonaan katettu
- b) ehdotetun akordin ja sen osien tai akordiluonnoksen ja elvytysuunnitelman laatiminen yhdessä velallisen kanssa
- c) ryhtyminen toimiin velallisen ja velkojen välillä tai velkojen välillä mahdollisesti syntyvien riitojen ratkaisemiseksi sovinnollisesti
- d) akordin hyväksymistä koskevan hakemuksen jättäminen valtuutetulle tuomioistuimelle
- e) velallisen akordissa vastataksien ottamien velvoitteiden täyttämisen valvominen
- f) ilmoittaminen kiireellisesti velallisen velvoitteiden täyttämisen laiminlyönnistä tai velallisen laiminlyönnistä täyttää velvoitteet asianmukaisesti akordin osapuolena olevien velkojen kokoukselle
- g) kuukausittaisen tai neljännesvuosittaisen raporttien laatiminen ja lähettäminen akordin osapuolena olevien velkojen kokoukselle akordin toimitsijan työstä ja velallisen liiketoiminnasta; akordin toimitsijan raportin on sisällettävä myös toimitsijan mietintö akordin ennenaikaisen päättämisen syiden olemassaolosta tai puuttumisesta
- h) akordin osapuolena olevien velkojen kokouksen koolle kutsuminen
- i) hakemuksen jättäminen tuomioistuimelle velkojen kanssa tehtävää akordia koskevan menettelyn lopettamista varten
- j) muiden sellaisten velvollisuuksien suorittaminen, joihin viitataan tässä luvussa ja joista määrätään velkojen kanssa tehdyssä akordissa tai jotka valtuutettu tuomioistuin on määrännyt (lain N:o 85/2014 19 §).

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittaminen ei vaikuta velkojan oikeuteen vaatia sen saatavan kuittamista velasta, joka velallisella on siltä, jos laissa säädetty laillisten kuittausten edellytykset täyttyvät menettelyn alkamispäivänä. Tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä voivat myös kirjata kuittauksen.

6 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Nykyiset sopimukset ovat voimassa, kun menettely alkaa. Sopimuksessa oleva määräys, joka koskee päättämistä, sopimuksen luonnollisen voimassaoloajan hyödyn menettämistä tai ennenaikaista erääntymistä maksukyvyyttömyysmenettelyn alkamisen perusteella, on mitätön. Sääntöjä, joiden mukaan nykyiset sopimukset ovat edelleen voimassa ja lausekkeet, jotka koskevat päättämistä tai velvoitteiden viemistä eteenpäin, ovat mitättömiä, ei sovelleta kvalifioituihin rahoitussopimuksiin tai kahdenkeskisiin nettoutustoimiin, jotka perustuvat kvalifioituun rahoitussopimukseen tai kahdenkeskiseen nettoutussopimukseen.

Jotta voitaisiin maksimoida velallisten varojen arvo kolmen kuukauden vanhentumisajassa menettelyn alkamisesta lukien, tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä voi päättää sopimuksia, voimassa olevia vuokraoikeuksia ja pitkäaikaisia sopimuksia, kunhan näitä sopimuksia ei ole täytetty kokonaan tai olennaisessa määrin kaikkien osapuolten osalta. Kun sopimus päätetään tällä tavalla, toinen osapuoli voi esittää korvausvaatimuksen velallista vastaan. Jos sopimuspuoli esittää menettelyn alkamista seuraavien ensimmäisen kolmen kuukauden aikana ilmoituksen, jossa vaaditaan tuomioistuimen määräämä toimitsijaa tai selvittämään irtisanomaan sopimus, hallinnojan tai selvittäjän on vastattava 30 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, minkä laiminlyönnistä seuraa, että sopimus katsotaan päättyneeksi eikä toimitsija tai selvittäjä voi enää vaatia sopimuksen täyttämistä.

Laissa säädetään myös tiettyjen erityisten sopimusten asemasta, kuten sellaisten, jotka koskevat julkisten palvelujen toimittamista, vuokraoikeuksia tai päänettoutussopimuksia.

7 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Velkojen kanssa tehtävän akordin hyväksymistä koskevan päätöksen tiedoksiantopäivästä lähtien yksittäisten kanteiden, joita allekirjoittaneet velkojat ovat nostaneet velallisia vastaan, käsittely ja vanhentumisaika, joka koskee niiden oikeutta hakea velalliseen kohdistuvien vaateiden täytäntöönpanoa, keskeytetään ilman eri toimenpiteitä.

Keskeytystä ei tapahdu korkojen, seuraamusten ja mahdollisten muiden menojen, joita allekirjoittaneille velkojille syntyy, osalta, elleivät ne ole toisin nimenomaisesti ja kirjallisesti hyväksyneet ja tällainen hyväksyntä ole ilmaistu velkojen kanssa tehtävän akordin luonnoksessa.

valtuutettu tuomioistuin määrää velkojen kanssa tehtävän akordin hyväksymistä koskevassa päätöksessä, että kaikki pakkoperintämenettelyt keskeytetään. Akordin toimitsijan pyynnöstä ja edellyttäen, että velallinen on antanut velkojille vakuuksia, valtuutettu tuomioistuin voi määrätä velkojille, jotka eivät ole akordin osapuolia, näiden saatavan eräpäivän lykkäämisestä enintään 18 kuukauden ajaksi. Tänä aikana ei synny saatavaan liittyviä korkoja, seuraamuksia tai muita menoja. Saatavan eräpäivän lykkäämistä koskevaa sääntöä ei sovelleta kvalifioituihin rahoitussopimuksiin eikä kahdenkeskisiin nettoutustoimiin, jotka perustuvat kvalifioituun rahoitussopimukseen tai kahdenkeskiseen nettoutussopimukseen.

Velkojen kanssa tehtävä akordi on pätevä valtion talousarviovelkojia (*creditori bugetari*) kohtaan, ellei valtiotuesta kansallisessa ja Euroopan lainsäädännössä annettujen säännösten noudattamisesta muuta johdu.

Velkojen kanssa tehdyn ja hyväksytyn akordin voimassaoloaika ei voida aloittaa velallisen maksukyvyyttömyysmenettelyä.

Velkoja, joka saa velallista kohtaan täytäntöönpanokelpoisen oikeuden menettelyn aikana, voi liittyä akordiin tai periä saatavaansa muilla laissa säädettyillä keinoilla.

Kaikki tuomioistuimissa ja tuomioistuimen ulkopuolella käsiteltävät jutut ja mahdolliset saatavien pakkoperintätoimenpiteet velallisen varoista keskeytetään maksukyvyyttömyysmenettelyn alkamisesta lähtien. Ne voivat käyttää oikeuksiaan vain maksukyvyyttömyysmenettelyn puitteissa jättämällä saataviensa hyväksymistä koskevan hakemuksen. Vanhentumisajat kanteiden nostamiselle lykkääntyvät menettelyn alkamisen seurauksena.

8 Mikä vaikutus maksukyvyyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Kaikki tuomioistuimissa ja tuomioistuimen ulkopuolella käsiteltävät jutut ja mahdolliset saatavien pakkoperintätoimenpiteet velallisen varoista keskeytetään maksukyvyyttömyysmenettelyn alkamisesta lähtien.

Keskeytyminen ei koske seuraavia:

- velallisen tekemät valitukset velkojan tai velkojien ennen menettelyn alkamista nostamista kanteista ja siviilioikeudelliset kanteet, jotka käsitellään yhdessä sellaisten rikoskantoiden (*acțiunile civile din procesele penale*) kanssa, joiden kohteena velallinen on
- tuomioistuinmenettelyt kanssavelallisia ja/tai kolmansia takaajia vastaan
- tuomioistuimen ulkopuoliset menettelyt urheilukomiteoissa, jotka kuuluvat liikuntakoulutuksesta ja urheilusta annetun lain N:o 69/2000 (*Legea educației fizice și sportului nr. 69/2000*), sellaisena kuin se on kulloinkin muutettuna ja täydennettynä, nojalla toimiviin urheiluliittoihin, joka menettelyt koskevat pelaajien yksipuolista irtisanomista yksittäisistä työsopimuksista, tai siviilioikeudellisia sopimuksia ja urheilurangaistuksia, jotka sovelletaan tällaisissa tilanteissa, ja mahdollisia muita riitoja, jotka koskevat pelaajien oikeutta osallistua kilpailuihin.

On huomionarvoista, että toimien keskeyttäminen koskee vain kanteita, jotka liittyvät saataviin velallisen varoista, eikä kanteita, jotka koskevat muita kuin varallisuuteen liittyviä oikeuksia ja velvoitteita ja joiden käsittelyä siis jatketaan tuomioistuimissa, jossa ne on pantu vireille.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvyyttömyysmenettelyyn?

Maksukyvyyttömän velallisen velkojille järjestetään kokous.

Tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä kutsuu velkojainkokouksen (*adunarea creditorilor*) koolle ja toimii kokouksen puheenjohtajana. Toimitsija tai selvittäjä kutsuu koolle tunnetut velkojat tarpeen vaatiessa laissa nimenomaisesti säädettyissä tapauksissa.

Velkojat kutsutaan koolle ilmoituksella, joka julkaistaan BIP:ssä vähintään viittä päivää ennen kokousta. Ilmoituksen on sisällettävä kokouksen esityslista.

Velkojien edustajina voivat olla kokouksessa henkilöt, joilla on nimenomainen ja autenttinen valtakirja tai valtion talousarviovelkojien ja muiden oikeushenkilöiden osalta yksikön johtajan allekirjoittama valtuutusasiakirja. Velkojat voivat myös äänestää kirjeitse, ellei se ole nimenomaisesti laissa kiellettyä.

Ellei laissa edellytetä erityistä enemmistöä, velkojainkokous on päätösvaltainen, jos kokouksen osallistujat edustavat vähintään 30 prosenttia velallisen varoihin nähden äänioikeudellisten saatavien kokonaismäärästä, ja kokouksen päätökset hyväksytään, kun niiden puolesta äänestää läsnäolevien äänioikeudellisten saatavien haltijoiden enemmistö saatavan arvon mukaan. Ehdollisena annettua ääntä pidetään äänenä vastaan. Velkojia, jotka antavat kelvollisia ääniä kirjeitse, pidetään läsnäolevina.

Sen jälkeen, kun ensimmäinen kokous on kutsuttu koolle, valtuutettu tuomioistuin ja sen jälkeen velkojat voivat nimittää komitean, joka koostuu velkojen määrän mukaan kolmesta tai viidestä velkojasta, jotka kuuluvat äänioikeudellisiin velkoihin, joilla on etuoikeussaatavia, talousarviosaatavia ja vakuudettomia saatavia arvon mukaisessa järjestyksessä. Velkojainkomitealla (*comitetul creditorilor*) on seuraava tehtävänmääritys:

- velallisen tilanteen tarkistaminen ja suositusten antaminen velkojainkokoukselle velallisen liiketoiminnan jatkamisesta ja ehdotetuista saneeraussuunnitelmista
- nimeämisehtojen neuvottelemine sen toimitsijan tai selvittäjän kanssa, jonka velkojat haluavat tuomioistuimen nimettävän tuomioistuimen päätöksellä
- tuomioistuimen määräämän toimitsijan tai selvittäjän laatimien raporttien huomioiminen, tarkistaminen ja tarvittaessa niitä koskevien vastalauseiden jättäminen
- velkojainkokoukselle esitettävien lausuntojen laatiminen tuomioistuimen määräämän toimitsijan tai selvittäjän tekemistä toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista, ja muiden toimenpiteiden ehdottaminen perusteluineen
- pyynnön esittäminen siitä, että velalliselta poistetaan oikeus hallinnoida omia asioitaan
- oikeudellisten toimien aloittaminen velallisen velkojien vahingoksi suorittamien viipyllisten tekojen tai liiketoimien mitätöimiseksi, kun tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä ei ole aloittanut tällaisia oikeudellisia toimia.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Velallisen erityisen tilanteen mukaan ja siitä riippumatta, onko velalliselta poistettu oikeus hallinnoida omia asioitaan, selvittäjällä on seuraavassa esitetyt velvollisuudet.

Tuomioistuimen määräämä toimitsija valvoo velallisen varainhallintatoimia. Hän hoitaa velallisen liiketoimintaa kokonaan tai osittain, ja jälkimmäisessä tapauksessa hänen velvollisuuksiinsa kuuluu sellaisten valtuutetun tuomioistuimen nimenomaisten erittelyjen noudattaminen, jotka koskevat toimitsijan velvollisuuksia ja maksujen velallisen aktiivailtiltä suorittamista koskevia edellytyksiä.

Hän perii saatavia, tekee sopimuksia, laatii omaisuusluettelon ja myy velalliselle kuuluvaa omaisuutta.

Velallinen voi käyttää varoja vain, jos se on säilyttänyt oikeutensa hoitaa omia asioitaan ja sen nykyisen liiketoiminnan rajoissa; tuomioistuimen määräämä toimitsija valvoo ja ohjaa velallista.

Selvitystilamenettelyn alkamisen jälkeen tuomioistuimen määräämä selvittäjä hoitaa esimerkiksi velallisen liiketoimintaa, irtisanoo sopimuksia, perii saatavia, myy omaisuutta, tekee sopimuksia ja vastaanottaa maksuja velallisen tilille. Selvitystilassa vain tuomioistuimen määräämä selvittäjä voi määrätä velallisen varoista.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Kaikkien velkojien, joiden saatavien peruste on syntynyt ennen menettelyn aloittamista, lukuun ottamatta työntekijöitä, joiden saatavat tuomioistuimen määräämä toimitsija kirjaa kirjanpitoaineiston perusteella, on jätettävä hakemus niiden saatavien hyväksymistä varten menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä asetetussa määräajassa ja liitettävä hakemukseen tarvittavat täydentävät asiakirjat. Kaikkien hyväksymistä ja tuomioistuimen kirjaamossa kirjaamista varten toimitettujen vaateiden oletetaan olevan perusteltuja ja virheettömiä, jos velallinen, tuomioistuimen määräämä toimitsija tai velkojat eivät niitä kiistä. Saatavien luetteloon sisältyvät saatavat maksetaan osana maksukyvyyttömyysmenettelyä laissa säädettyssä jakojärjestyksessä.

Saatavat, joiden peruste syntyy menettelyn alkamisen jälkeen, tarkkailuaikana tai tuomioistuimissa käsiteltävän saneerausmenettelyn aikana, maksetaan ne toteen näyttävien asiakirjojen mukaisesti eikä niitä sisällytetä selvittävään pesään. Tätä sääntöä sovelletaan myös saataviin, joiden peruste syntyy selvitystilamenettelyn alkamisen jälkeen.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Kaikkien velkojien, joiden saatavien peruste on syntynyt ennen menettelyn aloittamista, lukuun ottamatta työntekijöitä, joiden saatavat tuomioistuimen määräämä toimitsija kirjaa kirjanpitoaineiston perusteella, on jätettävä hakemus niiden saatavien hyväksymistä varten menettelyn aloittamista koskevassa

päätöksessä asetetussa määräajassa. Hakemuksessa on ilmoitettava velkojan nimi ja kotiosoite tai rekisteröity toimisto, erääntynyt määrä, saatavan perusteet ja tiedot, jotka koskevat mahdollisia perusteita etuoikeussijalle. Saatavaa koskevat täydentävät asiakirjat ja mahdolliset perusteet etuoikeussijaan on liitettävä hakemukseen viimeistään itse hakemuksen jättämiseksi asetettuna määräajaksi.

Hakemus saatavan hyväksymistä varten on jätettävä, vaikka saatavaa ei osoiteta täytäntöönpanoasiakirjalla. Saatavat, jotka eivät ole vielä erääntyneet menettelyn alkamispäivänä tai jotka ovat ehdollisia, hyväksytään sisällytettäväksi selvittävään pesään.

Kun hakemus on tehty sellaisen saatavan hyväksymistä varten, jonka esittää siviilioikeudellisen kanteen, joka käsitellään yhdessä rikoskanteen kanssa, vahinkoa kärsinyt osapuoli, vaade kirjataan toistaiseksi keskeytettynä odotettaessa kanteen lopullista ratkaisemista vahinkoa kärsineen osapuolen hyväksi. Saatavat, jotka hyväksytään etuoikeuskohtelun piiriin, sisällytetään lopulliseen luetteloon takuun markkina-arvoon asti, joka markkina-arvo määritetään tuomioistuimen määrään toimitsijan tai selvittäjän tilaaman ja arvioijan (*evaluator*) suorittaman arvioinnin kautta.

Kaikki saatavat kuuluvat valvontamenettelyn piiriin, lukuun ottamatta saatavia, jotka on vahvistettu täytäntöönpanokelpoisissa tuomioissa ja täytäntöönpanokelpoisissa välitystuomioissa; menettely ei myöskään kata valtion talousarviosaatavia, jotka ilmenevät täytäntöönpanoasiakirjasta, jota ei ole kiistetty erityisten lakien mukaisissa määräajoissa.

Tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä laatii alustavan luettelon saatavista, ja asianosainen, velallinen tai velkoja voi riitauttaa sen valtuutetussa tuomioistuimessa Ellei menettelyn alkamisesta ole ilmoitettu prosessilaeissa säädettyjen haasteita ja ilmoituksia koskevien sääntöjen vastaisesti, saatavan, jonka peruste on syntynyt ennen menettelyn alkamista, haltija, joka laiminlyö hakemuksen jättämisen saatavan hyväksymistä varten asetetun vanhentumisajan kuluessa (vanhentumisaika on merkitty ilmoitukseen eikä se ole yli 45 päivää menettelyn alkamisesta lukien), menettää oikeuden tulla lisätyksi velkojaluetteloon eikä saa sellaisen velkojan asemaa, jolla on oikeus osallistua menettelyyn kyseisen saatavan osalta. Velkojalla ei ole oikeutta periä saatavaa velalliselta tai velallisoikeushenkilön jäseniltä tai kumppaneilta, joilla on rajoittamaton vastuu, sen jälkeen, kun menettely on päättynyt, ellei velallista ole tuomittu rikollisen konkurssin (*bancrută simplă*) tai konkurssipetoksen (*bancrută frauduloasă*) perusteella tai tämän ole todettu olevan vastuussa vilpillisistä maksuista tai luovutuksista. Oikeuden menetyksen vahvistaa tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä, joka ei lisää velkojaa velkojaluetteloon.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Velallisesta pesään kuuluvien varojen ja oikeuksien, jotka ovat vakuutena etuoikeusvelkojan hyväksi, myynnistä saadut varat jaetaan seuraavassa järjestyksessä:

maksut, leimaverot ja mahdolliset muut menot, jotka syntyvät asianomaisten varojen myynnistä, mukaan lukien varojen säilyttämisestä ja hallinnoinnista johtuvat menot, velkojalle pakkoperintämenettelystä aiheutuneet menot, julkisten palvelujen toimittajien saatavat, joiden peruste syntyy menettelyn alkamisen jälkeen ja jakopäivänä erääntyvät kaikkien velkojien yhteisen edun mukaisesti palkattujen henkilöiden palkkiot, jotka kannetaan suhteellisuusperiaatteen mukaisesti suhteessa velallisen kaikkien varojen arvoon nähden

etuoikeusvelkojien saatavat, joiden peruste syntyy maksukyvyttömyysmenettelyn aikana; nämä saatavat sisältävät pääoman, koron ja muut lisämaksut soveltuvuuden mukaan

etuoikeusvelkojien saatavat, mukaan lukien koko pääoma, korko ja kaikki mahdolliset lisämaksut ja seuraamukset.

Jos varojen myynnistä realisoitui rahamäärät eivät ole riittävät kattamaan asianomaisia saatavia kokonaan, velkojilla on vakuudeton saatava tai valtion talousarviosaatava – tapauksen mukaan – erotuksen osalta ja se luokitellaan muiden asianmukaiseen luokkaan kuuluvien saatavien joukkoon. Jos aiemmin viitattujen rahasummien maksun jälkeen jäljelle jää ylijäämä, tuomioistuimen määräämä selvittäjä tallettaa sen velallisen pesän tilille. Selvitystilassa saatavat maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

1. maksut, leimaverot ja mahdolliset muut menot, jotka syntyvät samaan säädökseen perustuvista menettelyistä, mukaan lukien velallisen varojen säilyttämisestä ja hallinnoinnista, liiketoiminnan jatkamisesta ja menettelyä varten palkattujen henkilöiden palkkioiden maksusta johtuvat menot
2. saatavat, jotka syntyvät menettelyn aikana myönnetystä rahoituksesta
3. saatavat, jotka syntyvät työsuhteista
4. saatavat, jotka syntyvät velallisen liiketoiminnan jatkamisesta menettelyn alkamisen jälkeen, sopimuskomppanien ja kolmansien hankkijoiden, jotka ovat vilpittömässä mielessä, tai alihankkijoiden, jotka palauttavat velallisen pesään varojaan tai niiden arvon, saatavat
5. valtion talousarviosaatavat
6. saatavat, jotka koskevat rahamääriä, jotka velallisen on maksettava kolmansille osapuolille ylläpitovelvoitteiden perusteella, avustukset alaikäisille lapsille tai säännöllisten rahasummien maksut toimeentuloa varten
7. saatavat, jotka koskevat rahamääriä, jotka valtuutettu tuomioistuin on vahvistanut velallisen ja tämän perheen toimeentuloa varten, kun velallinen on luonnollinen henkilö
8. saatavat, jotka syntyvät pankkilainoista ja niihin liittyvistä kuluista ja koroista, saatavat, jotka syntyvät tavaroiden toimituksista, palvelujen tarjoamisesta tai muista töistä, vuokrasaatavat ja vuokrasuhteisiin liittyvät saatavat, mukaan lukien obligaatiot
9. muut vakuudettomat saatavat
10. etuoikeusasemaltaan huonommassa asemassa olevat saamiset, seuraavassa etuoikeusjärjestyksessä:

a) saatavat, jotka syntyvät kolmansien osapuolten, jotka ovat hankkineet tavaroita velalliselta vilpillisessä mielessä, varoista, vilpillisessä mielessä olevien alihankkijoiden saatavat mitätöintitoimien hyväksymisen jälkeen, ja velalliselle, joka ei ole oikeushenkilö, myönnetty lainat komppanilta tai osakkeenomistajalta, joka omistaa vähintään 10 prosenttia osakepääomasta tai äänioikeuksista yhtiökokouksessa tai, soveltuvuuden mukaan, taloudellisen etuyhtymän (*grupu de interes economic*) jäseneltä

b) saatavat, jotka syntyvät vastikkeettomista toimista.

14 Mitä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Jos **velkojien kanssa tehtävää akordia koskeva menettely** on saatu päätökseen sopimuksessa asetetussa määräajassa, valtuutettu tuomioistuin antaa päätöksen, jossa vahvistetaan akordin tavoitteiden saavuttaminen. Velkojien kanssa tehdyssä akordissa esitetyt muutokset saataviin ovat tämän jälkeen lopullisia (lain N:o 85/2014 36 §).

Saneerausmenettely, jonka yhteydessä jatketaan liiketoimintaa, tai suunniteltua selvitystä varten (*lichidare pe bază de plan*) päätetään päätöksellä, joka annetaan tuomioistuimen määräämän toimitsijan laatiman lausunnon perusteella ja jossa todetaan, että kaikki maksuvelvoitteet, joihin vahvistetussa suunnitelmassa on sitouduttu, on täytetty ja että kaikki nykyiset erääntyneet saatavat on maksettu. Jos menettely aloitetaan saneeraustarkoituksessa ja muutetaan myöhemmin selvitystilamenettelyksi, se päätetään selvitystilamenettelyä koskevien sääntöjen mukaisesti. Tuomioistuimen valvonnassa toteuttavaa saneerausta koskevan suunnitelman vahvistamispäivästä alkaen ja saneerauksen ajan velallinen on vapautettu sillä ennen suunnitelman vahvistamista olleiden velkojen arvon ja suunnitelmassa ilmoitetun arvon välisen erotuksen suorittamisesta.

Selvitystilamenettely päätetään, kun valtuutettu tuomioistuin on hyväksynyt loppukertomuksen, kun velallisen pesän kaikki varat ja omaisuus on jaettu ja kun vaatimatta jääneet varat on talletettu pankkiin. Menettelyn päättämisen jälkeen annetaan määräys velallisen poistamisesta rekistereistä, joihin se on merkitty.

Menettelyn päättämisen nojalla valtuutettu tuomioistuin, tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä ja kaikki niitä avustaneet henkilöt vapautetaan velvollisuuksistaan tai vastuistaan, jotka liittyvät menettelyyn, velalliseen ja velallisen pesään, velkojiin, etuoikeuksien haltijoihin, osakkeenomistajiin tai kumppaneihin.

Selvitystilamenettelyn päättämisen nojalla velallinen, joka on luonnollinen henkilö (joka harjoittaa taloudellista toimintaa), vapautetaan vastuistaan ennen selvitystilaa, jollei häntä ole tuomittu konkurssipetoksesta tai vilpillisten maksujen tai luovutusten suorittamisen perusteella; tällaisissa tilanteissa hänet vapautetaan vastuista vain siltä osin kuin ne on täytetty osana menettelyä.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen velkojat eivät voi vaatia velalliselta saatavia, joiden peruste on syntynyt ennen maksukyvyttömyysmenettelyn alkamista.

Velkojat voivat silti vaatia saatavia niiden koko arvon edestä yhteisvelallisilta ja velallisen takaajilta.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Kaikki kulut, jotka syntyvät laissa säädetystä menettelystä, mukaan lukien niistä, jotka liittyvät tuomioistuimen määräämän toimitsijan tai selvittäjän ilmoituksiin, kutsuihin ja oikeudenkäyntiasiakirjojen toimittamiseen, kannetaan velallisen pesästä (lain N:o 85/2014 39 §). Jos velallisen rahavarat ovat riittämättömät, esitetään vaatimus likvidaatorihastolle (*fondul de lichidare*).

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä voi nostaa kanteita vilpillisten tekojen ja liiketoimien mitättömäksi sen perusteella, että velallinen on suorittanut ne menettelyn alkamista edeltäneiden kahden vuoden aikana, minkä seurauksena velkojen oikeudet ovat heikentyneet.

Seuraavat velallisen suorittamat teot tai liiketoimet voidaan mitätöidä, jotta luovutetut varat tai muiden tarjottujen etuuskien arvo voidaan saada takaisin:

- vastikkeettomat luovutukset, jotka on suoritettu menettelyn aloittamista edeltäneiden kahden vuoden aikana; sponsoroinnit humanitaarisiin tarkoituksiin ovat poikkeus tähän sääntöön
- liiketoimet, joissa velallinen on selvästi antanut enemmän kuin saanut ja jotka on suoritettu menettelyn alkamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana
- teot, jotka on suoritettu menettelyn alkamista edeltäneiden kahden vuoden aikana ja joiden tarkoituksena on kaikin puolin estää velkoja perimästä saatavia varoista tai jollain muulla tapaa vahingoittaa velkojen oikeuksia
- omistuksen siirtäminen velkojalle aiempaa velkaa varten tai aiemman velan suorittamiseksi, kun se on suoritettu menettelyn alkamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana, jos rahamäärä, jonka velkoja voisi saada velallisen likvidaatiossa on pienempi kuin omistuksen siirtotoimen arvo
- etuoikeuden perustaminen vakuudettomalle saatavalle menettelyn alkamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana
- velkojen ennakkomaksut, jotka suoritetaan menettelyn alkamista edeltäneiden kuuden kuukauden aikana, jos eräpäivä olisi ollut menettelyn alkamisen jälkeinen päivä
- siirtotoimet tai velvoitteiden siirtäminen, jotka velallinen suorittaa menettelyn alkamista edeltäneiden kahden vuoden aikana tarkoituksena salata tai viivästyttää maksukyvyttömyyden tilaa tai tehdä petos velkojaa kohtaan.

Seuraavat teot tai liiketoimet voidaan myös mitätöidä ja etuudet saada takaisin, jos ne on suoritettu menettelyn alkamista edeltäneiden kahden vuoden aikana sellaisten henkilöiden kanssa, joilla on oikeussuhde velallisen kanssa:

- ne, jotka on tehty äänettömän yhtiömiehen (*asociat comanditat*) tai sellaisen yhtiömiehen kanssa, joka hallitsee vähintään 20 prosenttia avoimen yhtiön pääomasta tai äänioikeuksista yhtiömiesten yhtiökokouksessa, jos velallinen on kyseisen kommandiittiyhtiö (*societate în comandită*) tai maatalousyhtiö (*societate agricolă*), joka on avoimen yhtiön muodossa (*societate în nume colectiv*) tai se on yksityinen osakeyhtiö (*societate cu răspundere limitată*)
- ne, jotka on tehty jäsenen tai johtajan kanssa, jos velallinen on taloudellinen etuyhtymä
- ne, jotka on tehty sellaisen osakkeenomistajan kanssa, joka hallitsee vähintään 20 prosenttia velallisyhtiön osakkeista tai äänioikeuksista osakkeenomistajien yhtiökokouksessa, jos velallinen on osakeyhtiö (*societate pe acțiuni*)
- ne, jotka on tehty johtajan, pääosallikon tai velallisen valvontaelinten jäsenen kanssa, jos velallinen on osuuskunta, osakeyhtiö tai maatalousyhtiö
- ne, jotka on tehty sellaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kanssa, joka on määrävässä asemassa velalliseen tai sen liiketoimintaan nähden
- ne, jotka on tehty yhteisen omaisuuden osaomistajan kanssa tai sellaisen osapuolen kanssa, jolla on jaettu omistus yhteiseen omaisuuteen
- ne, jotka on tehty a)–f) kohdassa lueteltujen luonnollisten henkilöiden puolison, verisukulaisten tai avioliiton kautta saatujen sukulaisten kanssa, neljännen asteen sukulaisuuteen asti se mukaan luettuna.

Velallisen velkojen vahingoksi suorittamien vilpillisten toimien mitätöintiä koskevan kanteen voi jättää tuomioistuimen määräämälle toimitsijalle tai selvittäjälle vuoden kuluessa siitä, kun tuomioistuimen määräämän toimitsijan tai selvittäjän ensimmäisen kertomuksen laatimiselle asetettu määräaika on päättynyt, kuitenkin viimeistään 16 kuukauden kuluttua menettelyn alkamisesta. Jos kanne hyväksytään, sen osapuolet saavat takaisin aiemmat asemansa ja luovutuspäivänä olemassa olleet velvoitteet rekisteröidään uudelleen.

Velkojainkomitea tai velkoja, joka hallitsee yli 50 prosenttia selvitettävään pesään kirjattujen saatavien arvosta, voi nostaa tällaisen kanteen valtuutetussa tuomioistuimessa, jos tuomioistuimen määräämä toimitsija tai selvittäjä laiminlyö sen.

Mitättöintikannetta ei voida nostaa varallisuusoukeuteen perustuvaa perustavaa toimea (*act de constituire*) vastaan tai omistuksen siirtämistä vastaan, jos velallinen on tehnyt kyseisen toimen tai siirron tavanomaisen liiketoimintansa yhteydessä. Perustavan toimen tai omistuksen siirtoa koskevan toimen mitätöintiä koskeva kanne kirjataan ilman eri toimenpiteitä asianmukaisesti julkisiin rekistereihin.

Edellä mainittuihin tekoihin ja toimiin liittyy kumottavissa oleva oletama petoksesta velkojen vahingoksi.

Sen jälkeen, kun maksukyvyttömyysmenettely on alkanut, kaikki teot, toimet ja maksut, jotka velallinen suorittaa menettelyn alkamisen jälkeen, mitätöityvät ilman eri toimenpiteitä, lukuun ottamatta toimia, jotka ovat tarpeen nykyisen liiketoiminnan harjoittamiseksi, valtuutetun tuomioistuimen hyväksymiä toimia ja tuomioistuimen määräämän toimitsijan vahvistamia toimia.

Päivitetty viimeksi: 18/12/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys - Slovenia

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Maksukyvyttömyysmenettelyistä ja ennaltaehkäisevästä saneerausmenettelystä on säädetty rahoitustoiminnasta, maksukyvyttömyysmenettelystä ja pakollisesta purkamisesta annetussa laissa (*Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju* eli ZFPPIPP).

1. MAKSUKYVYTTÖMYYSMENETTELY

1. Saneerausmenettelyt – yrityssaneeraus

Velkajärjestelymenettely koskee

- oikeushenkilöä, joka on yritys tai osuuskunta, jolle laissa säädetä toisin jonkin tietyn yrityksen tai osuuskunnan toiminnan osalta
- yrittäjää tai
- muuta oikeushenkilöä, mikäli laissa niin säädetään.

Velkajärjestelymenettelyyn sisältyy myös **erityisiä velkajärjestelyyn liittyviä sääntöjä, jotka koskevat suurta, keskisuurta tai pientä yritystä**. Menettely tarjoaa enemmän vaihtoehtoja velallisen velvoitteiden (esimerkiksi velkojen vakuudellisten saatavien) uudelleenjärjestelyä varten.

Yksinkertaistettu velkajärjestelymenettely on sallittu ainoastaan sellaiselle yritykselle, joka on yrityksiä koskevan lain (*Zakon o gospodarskih družbah*) säännösten mukaan mikroyritys, tai yrittäjälle, joka täyttää mikro- tai pienyrityksen kriteerit.

2. Konkurssimenettelyt

Konkurssimenettely voidaan aloittaa mitä tahansa oikeushenkilöä vastaan, ellei kyseistä oikeushenkilöä koskevassa laissa toisin säädetä.

Konkurssimenettely vammaisia työllistävää yritystä (*invalidsko podjetje*) vastaan on sallittu vain Slovenian hallituksen suostumuksella.

Henkilökohtaiseen konkurssiin voidaan asettaa

- yrittäjän
- itsenäisen ammatinharjoittajan (lääkäri, notaari, asianajaja, maanviljelijä tai muu luonnollinen henkilö, joka ei ole yrittäjä) tai
- kuluttajan omaisuus.

Kuolinpesän konkurssiin voidaan hakea edesmenneen luonnollisen henkilön ylivelkaantunut kuolinpesä.

II. MAKSUKYVYTTÖMYYTTÄ EDELTÄVÄ MENETTELY

Ennaltaehkäisevä saneerausmenettely

Ennaltaehkäisevä saneerausmenettely on sallittu ainoastaan pääomayritykselle, joka on yrityksiä koskevan lain säännösten mukaan suuri, keskisuuri tai pieni yritys.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Maksukyvyttömyys

Maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen keskeinen edellytys on maksukyvyttömyys. **Maksukyvyttömyys** määritetään tilanteeksi, jossa

- velallinen on ollut **pitkäaikaisesti maksukyvytön** eikä ole tänä aikana voinut maksaa kaikkia velkojaan
- velallisesta on tullut **pitkällä aikavälillä maksukyvytön** siksi, että velallisen omaisuuden arvo on pienempi kuin velkojen määrä yhteensä (**ylivelkaantuminen**), tai siksi, että velkaantuneen pääomayhtiön kuluvan tilikauden tappio ja edelliseltä tilikaudelta siirtynyt tappio yhteensä on suurempi kuin puolet osakepääomasta, eikä tappiota voida kattaa edellisen tilikauden voitosta tai varuksista.

Alustava ja varsinainen maksukyvyttömyysmenettely

Maksukyvyttömyysmenettelyyn sisältyy alustava ja varsinainen menettely. Alustava maksukyvyttömyysmenettely aloitetaan hakemalla maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamista. Alustavan maksukyvyttömyysmenettelyn aikana tuomioistuin arvioi, ovatko menettelyn aloittamisen edellytykset olemassa. Varsinainen menettely aloitetaan tuomioistuimen päätöksellä maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisesta.

Alustavan ja varsinaisen maksukyvyttömyysmenettelyn osapuolet

Alustavassa menettelyssä prosessitoimia voivat suorittaa kantaja eli osapuoli, joka on hakenut menettelyn aloittamista, velallinen eli osapuoli, jota koskevaa menettelyä on haettu aloitettavaksi (ellei se ole itse kantaja), ja velkoja, joka näyttää toteen, että sillä on saatavia velalliselta, jota koskevaa menettelyä on haettu aloitettavaksi (edellyttäen, että velkoja ilmoittaa osallistuvansa alustavaan menettelyyn).

Varsinaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä prosessitoimia voivat suorittaa kuka tahansa velkoja, joka tuo menettelyssä esiin, että sillä on saatavia maksukyvyttömältä velalliselta, ja maksukyvytön velallinen (joka on velkajärjestelyssä tai yksinkertaistetussa velkajärjestelyssä tai asetettu henkilökohtaiseen konkurssiin).

Menettelyn aloittaminen ja siitä tiedottaminen

Tuomioistuin antaa päätöksen menettelyn aloittamisesta, ja samana päivänä päätös julkaistaan internetsivuilla, joilla julkaistaan tuomioistuimen asiakirjoja, asianosaisille tarkoitettuja asiakirjoja sekä muuta tietoa maksukyvyttömyysmenettelystä. Tuomioistuin tiedottaa velkojille menettelyn aloittamisesta ilmoituksella, joka on julkaistava samana päivänä ja samaan aikaan kuin se julkaisee päätöksen menettelyn aloittamisesta. Tuomioistuin julkaisee päätöksessään tärkeää tietoa menettelystä. Menettelyn aloittamisen oikeusvaikutukset alkavat samana päivänä kuin menettelyn aloittamista koskeva ilmoitus julkaistaan.

Kantaja

Velkajärjestelymenettelyn aloittamista voi hakea ainoastaan maksukyvytön velallinen tai henkilökohtaisesti vastuussa oleva velkaantuneen yhtiön osakas.

Myös velkojat, joiden saatavat muodostavat vähintään 20 prosenttia kaikista saatavista, voivat hakea **suurta, keskisuurta tai pientä yritystä koskevan velkajärjestelymenettelyn** aloittamista. Tällaisia velkoja voivat olla esimerkiksi asiaan perehtyneet pankit, joilla on riittävästi tietoa, infrastruktuuria ja henkilökuntaa maksukyvyttömän yrityksen saneerauksen suunnittelemiseksi.

Velkajärjestelymenettelyn tarkoituksena on sopivien velkasaneeraustoimien avulla tehdä maksukyvyttömästä velallisesta maksukykyinen niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Jotta velallinen voi harjoittaa liiketoimintaansa tavalliseen tapaan (ja jotta velallisen maksukyky riittää päivittäiseen liiketoimintaan) sinä epävarmana aikana, jona velkajärjestelymenettely on käynnissä, velallisen omaisuuden pakkohaltuunotto ei ole sallittua. Tämän ”edun” vastapainoksi, ja jotta velallinen ei väärinkäytä sitä, velallisen liiketoiminta on rajoitettu menettelyn ajaksi ainoastaan tavanomaiseen liiketoimintaan.

Yksinkertaistetun velkajärjestelymenettelyn aloittamista voi hakea ainoastaan maksukyvytön velallinen. Tässä menettelyssä saneeraus kohdistuu ainoastaan vakuudettomiin tavanomaisiin saataviin. Yksinkertaistettu velkajärjestely ei vaikuta etuoikeutettuihin tai vakuudellisiin saataviin eikä vero- ja sosiaaliturvamaksusaataviin.

Konkurssimenettelyn aloittamista voi hakea velallinen, velkaantuneen yhtiön vastuunalainen osakas, velkoja tai julkinen takaus-, elatus- ja työkyvyttömyysrahasto (*Javni jamstveni, preživninski in invalidski sklad Republike Slovenije*). Velkojan on näytettävä toteen, että sillä on saatavia velalliselta, jota koskevaa menettelyä on haettu aloitettavaksi, ja että velalliselta vaadittu maksu on viivästynyt yli kaksi kuukautta. Julkisen takaus-, elatus- ja työkyvyttömyysrahaston on näytettävä toteen, että työntekijöillä on saatavia velalliselta ja että velalliselta vaadittu maksu on viivästynyt yli kaksi kuukautta.

Ennaltaehkäisevän saneerausmenettelyn tarkoituksena on antaa sellaisen velallisen, josta on **todennäköisesti tulossa maksukyvytön vuoden kuluessa**,

toteuttaa saneeraussuunnitelmaan perustuvia toimia taloudellisten velvoitteittensa uudelleenjärjestämiseksi ja muita tarpeellisia saneeraustoimia, joilla poistetaan maksukyvyttömyyden syyt. Ennaltaehkäisevän saneerauksen aloittamista voi hakea ainoastaan velallinen. Ennaltaehkäisevän

saneerausmenettelyn edellytyksenä on, että siihen suostuu vähintään niin monta velkojaa, että heidän osuutensa kaikista velallisesta kohdistuvista rahamääräisistä saatavista muodostaa vähintään 30 prosenttia. Velallisen on liitettävä hakemukseen notaarin vahvistama kopio velkojen lausunnosta, jossa he suostuvat menettelyn aloittamiseen.

Internetsivut, joilla maksukyvyttömyysmenettelytiedot julkaistaan

Kaikissa maksukyvyttömyysmenettelyissä on julkaistava internetsivuilla seuraavat:

tiedot yksittäisistä velkajärjestelymenettelyistä, konkurssimenettelyistä, pakkoselvitystilamenettelyistä, yksinkertaistetuista velkajärjestelyistä, ennaltaehkäisevistä saneerauksista ja kuolinpesän konkurssista menettelyn yhteydessä annetut tuomioistuimen päätökset (tiettyjä laissa säädetyjä poikkeuksia lukuun ottamatta) ilmoitukset menettelyn aloittamisesta ja kuulemisajoista sekä muut ilmoitukset ja äänestyksiin liittyvät kuulutukset, jotka tuomioistuin on lain mukaan antanut kuulemistilaisuuksien ja velkojatoimikunnan istuntojen pöytäkirjat velkajärjestelymenettelyihin liittyvien selvittäjien ja maksukyvttömiä velallisten raportit luettelot todetuista saatavista

osapuolten menettelyissä esittämät väitteet ja muut oikeudenkäyntiasiakirjat, jotka on ZFPPIPP:n perusteella julkaistava konkurssimenettelyissä myös ilmoitukset julkisista huutokaupoista ja tarjouspyynnöt, jotka liittyvät konkurssipesän realisointiin.

Internetsivuja, joilla maksukyvttömyysmenettelyihin liittyviä tiedotuksia julkaistaan, ylläpitää Slovenian tasavallan julkisista oikeudellisista asiakirjoista ja niihin liittyvistä palveluista vastaava virasto (*Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve*), jäljempänä 'AJPES'. Lainsäädännössä lähdetään siitä, että sekä maksukyvttömyysmenettelyn osapuolet että muut henkilöt saavat tietää tuomioistuimen päätösten, menettelyn muiden osapuolten hakemusten ja muiden oikeustoimien sisällön kahdeksan päivän kuluttua niiden julkaisemisesta. Tämän vuoksi internetsivut ovat [Julkisia ja maksuttomia.](#)

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Velkajärjestelymenettely

Kun **velkajärjestelymenettely** on aloitettu, velallinen ei saa hankkiutua omaisuudestaan eroon. Se saa myydä vain liiketoimintaan liittymätöntä omaisuutta, jos tällaisen omaisuuden myynti katsotaan saneerausohjelman mukaiseksi saneeraustoimeksi. Kun velkajärjestelymenettely on aloitettu, velallinen voi ottaa lainaa ainoastaan tuomioistuimen suostumuksella, ja laina voi olla enintään saman suuruinen kuin tavanomaisen liiketoiminnan rahoittamiseen ja velkajärjestelymenettelyn kulujen kattamiseen tarvittavat likvidit varat.

Saatavat, jotka aiheutuvat velallisen tavanomaisen liiketoiminnan rahoittamisesta velkajärjestelymenettelyn ja ennaltaehkäisevän saneerausmenettelyn yhteydessä, maksetaan mahdollisissa niitä seuraavassa konkurssimenettelyssä konkurssipesän jaossa ennen etuoikeutettujen saatavien (eli menettelyn kulujen) maksamista.

Konkurssimenettely

Velallisen oikeushenkilön konkurssipesään sisältyvät konkurssivelallisen omaisuus menettelyn aloitushetkellä, kaikki omaisuus, joka on saatu konkurssipesän realisoinnin ja hoitamisen yhteydessä ja riitauttamalla konkurssivelallisen oikeustoimet, sekä omaisuus, jonka velallinen on hankkinut jatkamalla liiketoimintaa konkurssimenettelyn alettua ZFPPIPP-lakia noudattaen. Lisäksi konkurssipesään sisältyy omaisuus, joka on hankittu henkilökohtaisesti vastuussa olevia osakkaita vastaan kohdistetuilla menettelyillä, lukuun ottamatta varallisuutta, joka tarvitaan perustarpeiden tyydyttämiseen.

Henkilökohtaisen konkurssin tehneen velallisen konkurssipesään sisältyy kaikki omaisuus, jonka konkurssivelallinen hankkii vahvistuskautena aikana, kunnes velvoitteista vapaudutaan tai kunnes konkurssimenettely päätetään. Henkilökohtaisessa konkurssissa konkurssipesän ulkopuolelle jäävät seuraavat:

– välttämättömät henkilökohtaiset käyttötavarat (kuten vaatteet ja jalkineet) ja kotitaloustavarat (kuten huonekalut, jääkaappi, liesi ja pesukone) velallisen ja tämän ruokakunnan käyttöön, velallisen välttämättömät työvälineet, palkinnot ja tunnustukset, vihkisormus, henkilökohtaiset kirjeet, käsin kirjoitetut ja muut henkilökohtaiset asiakirjat (kuten kuvat ja valokuvat perheenjäsenistä)

– rahalliset avustukset (kuten lakisääteinen elatusapu, työkyvyttömyysvakuutuksen mukainen korvaus ja sosiaalietuudet)

Näiden lisäksi henkilökohtaisessa konkurssissa konkurssipesän ulkopuolelle jää se osa velallisen tuloista, joka muodostaa vähimmäistoimeentulon (velallisen käyttöön jää vähintään 76 prosenttia vähimmäispalkasta, ja mikäli velallisella on perheenjäsen tai muu henkilö huollettavanaan, henkilöä kohden määritelty summa).

Henkilökohtaisessa konkurssissa velalliselle taataan sama vähimmäistoimeentulo, jonka hän saisi yksittäisen perintätoimen ollessa kyseessä.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Tuomioistuimen toimivaltaisuus ja tehtävät

Maksukyvttömyysmenettelyssä toimivalta on aluetuomioistuimella (*okrožno sodišče*). Maksukyvttömyysmenettelyssä ratkaisun tekee yksittäinen tuomari. Ljubljanan ylioikeudella (*Višje sodišče v Ljubljani*) on alueellinen toimivalta kaikissa maksukyvttömyysmenettelyä koskevissa valituksissa.

Selvittäjän nimittäminen ja tämän valtuudet

Selvittäjällä on valtuudet suorittaa maksukyvttömyysmenettelyn aikana laissa säädetyt tehtävät suojellakseen velkojien etuja. Selvittäjä nimitetään velkajärjestelymenettelyyn ja konkurssimenettelyyn. Selvittäjä nimitetään tuomioistuimen päätöksellä maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen yhteydessä. Suuria, keskisuuria tai pieniä yrityksiä koskevassa velkajärjestelymenettelyssä tuomioistuin nimittää erityispäätöksellä selvittäjän sitä päivää seuraavana päivänä, jona se on vastaanottanut hakemuksen menettelyn aloittamisesta.

Velkajärjestelymenettelyssä selvittäjä valvoo velallisen liiketoimintaa. Tätä varten maksukyvttömiä velallisen on toimitettava kaikki valvontaa varten tarvittavat tiedot sekä sallittava kirjanpito ja muiden liikeasiakirjojensa tarkastaminen. Tällaisessa menettelyssä velallisen oikeustoimikelpoisuutta on rajoitettu. Kun menettely on aloitettu, velallinen voi hoitaa ainoastaan tavanomaisia liiketoimintaansa liittyviä (juoksevia) tehtäviä ja liiketoimintaansa liittyviä velvollisuuksia. Kun menettely on aloitettu, velallinen voi käyttää omaisuuttaan ainoastaan siinä määrin kuin on tarpeen tavanomaisen liiketoiminnan harjoittamiseksi. Velallinen ei saa ottaa lainaa, antaa takauksia tai vakuuksia, tehdä sopimuksia tai suorittaa muita tehtäviä, jotka johtaisivat velkojien epätasa-arvoiseen kohteluun tai haittaisivat saneerauksen toteuttamista. Velkajärjestelymenettelyn alettua velallinen voi tavanomaisten sopimusten lisäksi ja tuomioistuimen suostumuksella myydä omaisuutta, jota ei tarvita liiketoimintaa varten, mikäli omaisuuden myynti on määritelty saneerausohjelman mukaiseksi toimeksi, ja ottaa lainaa, joka voi olla enintään saman suuruinen kuin tavanomaisen liiketoiminnan rahoittamiseen ja velkajärjestelymenettelyn kulujen kattamiseen tarvittavat likvidit varat. Tuomioistuin päättää suostumuksesta selvittäjän tai velkojatoimikunnan näkemyksen perusteella.

Kun **konkurssimenettely oikeushenkilöä vastaan** on aloitettu, velallisen edustajien, prokuran haltijan ja muiden velallista edustavien henkilöiden sekä johdon valtuudet hoitaa velallisen liiketoimintaa lakkaavat. Konkurssimenettelyn aikana selvittäjällä on valtuudet hoitaa maksukyvttömiä velallisen liiketoimintaa menettelyn tarpeiden mukaisesti ja edustaa velallista

prosessitoimissa ja muissa oikeustoimissa, jotka liittyvät saatavien vahvistamiseen sekä etuoikeuksiin ja separaatio-oikeuteen eli oikeuteen erottaa omaisuuseriä velkajärjestelyn piiriin kuuluvasta varallisuudesta

prosessitoimissa ja muissa oikeustoimissa, joilla riitautetaan maksukyvttömiä velallisen tekemät oikeustoimet

oikeudellisissa sopimuksissa sekä muissa toimitissa, joita tarvitaan konkurssipesän realisoinniseksi

konkurssimenettelystä johtuvien maksukyvttömiä velallisen vapautusten ja muiden oikeuksien toteutumisen varmistamisessa

muissa oikeustoimissa, joita maksukyvttömiä velallinen voi lain mukaan tehdä.

Kun **henkilökohtainen konkurssimenettely** on aloitettu, konkurssivelallisen oikeustoimikelpoisuutta on rajoitettu seuraavin tavoin:

1. Velallinen ei voi tehdä sopimuksia eikä muita oikeustoimia tai suorittaa tehtäviä, joihin liittyy konkurssipesään kuuluvan omaisuuden käsittely.

2. Velallinen ei voi ilman tuomioistuimen lupaa ottaa lainaa tai antaa takauksia avata käyttötiliä tai muuta pankkitiliä luopua perinnöstä tai muista omistusoikeuksista.

Sellaisella konkurssivelallisen tekemällä oikeustoimella, joka on näiden sääntöjen vastainen, ei ole oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta tilannetta, jossa toinen sopimuspuoli ei tiennyt eikä olisi voinut tietää, että velallista koskeva henkilökohtainen konkurssimenettely oli aloitettu ennen kuin konkurssipesään kuuluvan omaisuuden luovuttamiseen liittyvä oikeustoimi tehtiin. Jos sopimus tai muu oikeustoimi on tehty yli kahdeksan päivää sen jälkeen, kun ilmoitus konkurssimenettelyn aloittamisesta on julkaistu maksukyvyttömyysmenettelyistä kertovilla julkisilla internetsivuilla, toisen sopimuspuolen katsotaan pääsääntöisesti tienneen velallista koskevan henkilökohtaisen konkurssimenettelyn aloittamisesta, ellei ole näyttöä muusta.

Ennaltaehkäisevissä saneerausmenettelyissä ei käytetä selvittäjää. Näissä menettelyissä velallisen oikeustoimikelpoisuutta ei ole rajoitettu. Myöskään **yksinkertaistetussa velkajärjestelymenettelyssä** ei käytetä selvittäjää.

Lupa toimia selvittäjänä

Selvittäjänä voi toimia vain henkilö, jolla on oikeusasioista vastaavan ministerin myöntämä voimassa oleva lupa toimia selvittäjänä maksukyvyttömyys- ja pakkoselvitystilamenettelyissä.

Oikeusasioista vastaava ministeri myöntää luvan toimia selvittäjänä henkilölle, joka on Slovenian tasavallan, EU:n jäsenvaltion, ETA-jäsenvaltion tai OECD-jäsenvaltion kansalainen ja jolla on käytännön kielitaito sloveenin kielessä joka on oikeustoimikelpoinen ja jonka yleinen terveydentila on hyvä

jolla on vähintään alempi korkeakoulututkinto tai vastaava ulkomailta suoritettu tutkinto, joka on arvioitu tai tunnustettu koulutuksen arvioinnista ja tunnustamisesta annetun lain mukaan, tai jolla on lupa toimia tilintarkastajana tai hyväksytyinä tilintarkastajana

jolla on vähintään kolmen vuoden työkokemus koulutustaan vastaavalta alalta

jolla on vastuuvakuutus, joka kattaa vähintään 500 000 euron vahingot vuodessa

joka on suorittanut tilintarkastajan ammattitutkinnon

joka nauttii yleistä luottamusta

joka on antanut oikeusasioista vastaavalle ministerille vakuutuksen, että hän hoitaa selvittäjän tehtävänsä tunnollisesti ja vastuullisesti ja että hän pyrkii toimimaan viivyttämättä kaikissa maksukyvyttömyysmenettelyissä, joihin hänet on nimitetty, saattaakseen menettelyn päätökseen mahdollisimman nopeasti ja jako-osuuksien maksamisen kannalta edullisimmalla tavalla.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Saatavien kuittaus velkajärjestelymenettelyn aloittamisen yhteydessä

Mikäli **velkajärjestelymenettelyä** aloitettaessa velkojan esittämät saatavat voidaan kuitata maksukyvyttömän velallisen vastasaatavilla, saatavat katsotaan kuitatuiksi. Tämä sääntö koskee myös muita kuin rahamääräisiä saatavia sekä saatavia, jotka eivät ole erääntyneet maksettaviksi velkajärjestelymenettelyn aloittamiseen mennessä. Velkajärjestelymenettelyn aloittaminen ei vaikuta vakuudellisiin ja etuoikeutettuihin saataviin eikä etuoikeuksiin. Suuria, keskisuuria tai pieniä yrityksiä koskevassa maksukyvyttömyysmenettelyssä voivat vahvistetut saatavat olla saneerauksen kohteena.

Saatavien kuittaus konkurssimenettelyn aloittamisen yhteydessä

Mikäli **konkurssimenettelyä** aloitettaessa velkojan esittämät saatavat voidaan kuitata konkurssivelallisen vastasaatavilla, saatavat katsotaan kuitatuiksi. Tämä sääntö koskee myös muita kuin rahamääräisiä saatavia sekä saatavia, jotka eivät ole erääntyneet maksettaviksi velkajärjestelymenettelyn aloittamiseen mennessä. Velkoja ei ilmoita saatavistaan konkurssivelalliselle konkurssimenettelyssä, vaan velkojan on ilmoitettava kuittauksesta selvittäjälle kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ilmoitus konkurssimenettelyn aloittamisesta on julkaistu. Mikäli velkoja ei tiedota kuittauksesta selvittäjälle, velkoja on vastuussa kuluista ja muista konkurssivelallisen tappioista, jotka johtuvat velkojan laiminlyönnistä. Mikäli velkojan saatava konkurssivelalliselta on ehdollinen, kuittaus tapahtuu, mikäli velkoja niin pyytää ja tuomioistuin suostuu kuittaukseseen.

Sellaista saatavaa, joka koskee konkurssivelkojaa ja joka on muodostunut ennen konkurssimenettelyn aloittamista tai jonka edellinen velkoja on siirtänyt uudelle velkojalle ennen konkurssimenettelyn aloittamista, ei voida kuitata konkurssivelallisen uutta velkojaa koskevalla vastasaatavalla, jos vastasaatava on muodostunut ennen konkurssimenettelyn aloittamista.

Sellaista saatavaa, joka koskee konkurssivelkojaa ja joka on muodostunut ennen konkurssimenettelyn aloittamista, ei voida kuitata konkurssivelallisen konkurssivelkojaa koskevalla vastasaatavalla, jos vastasaatava on muodostunut ennen konkurssimenettelyn aloittamista.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Jos velallinen on pannut vireille oikeustoimia ennen konkurssimenettelyn aloittamista, ne lopetetaan konkurssimenettelyn alkaessa. Kun konkurssimenettely on aloitettu, maksupalveluntarjoajaa kielletään pakkotoimenpiteistä tai pakkotoimin toteutettavasta takaisinperinnästä tehdyllä päätöksellä suorittamasta maksuja perinnän alaisen maksukyvyttömän velallisen rahavaroista. Tarjousten, joita konkurssissa oleva velallinen on tehnyt ennen konkurssimenettelyn aloittamista, voimassaolo lakkaa, paitsi silloin, kun tarjous on hyväksytty ennen menettelyn aloittamista.

Kun konkurssimenettely aloitetaan, selvittäjä voi irtisanoa vuokra- ja leasingsopimukset, jotka konkurssissa oleva velallinen on tehnyt ennen menettelyn aloittamista, yleisistä säännöksistä ja sopimusehdoista riippumatta ilmoittamalla irtisanomisesta kuukautta aiemmin. Mikäli konkurssissa oleva velallinen irtisanoo sopimukset itse, irtisanomisaika alkaa sen kuukauden viimeisenä päivänä, jolloin toinen sopimuspuoli on vastaanottanut irtisanomisilmoituksen ja päättyy seuraavan kuukauden viimeisenä päivänä. Toisella sopimuspuolella on oikeus konkurssivelallisen suorittamaan korvaukseen vahingoista, jotka aiheutuivat yleisten säännösten vastaisesta irtisanomisesta. Vahingonkorvausvaatimus on esitettävä konkurssimenettelyssä, ja korvaus maksetaan jakokelpoisesta pesästä velkojien saatavien maksua koskevan lain mukaisesti.

Konkurssimenettelyn aloittamisella ei ole vaikutusta maksusopimukseen tai maksusopimuksen ehtojen mukaiseen rahoitussopimukseen. Mikäli toinen sopimuspuoli esittää konkurssivelalliseen kohdistuvan nettomääräisen rahallisen saatavan sen jälkeen, kun molempinpuolisista oikeuksista ja velvollisuuksista on sovittu maksusopimuksen ehtojen mukaisesti, sopimuspuolen on ilmoitettava vaatimuksestaan konkurssimenettelyssä, ja vaatimus maksetaan jakokelpoisesta pesästä velkojien saatavien maksua koskevan lain mukaisesti.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Täytäntöönpano- ja turvaamistoimien kieltö

Kun maksukyvyttömyysvelallista koskeva **maksukyvyttömyysmenettely on aloitettu**, ei täytäntöönpano- tai turvaamistoimia saa yleensä toteuttaa, ellei laissa toisin säädetä.

Kun velallista koskeva **ennaltaehkäisevä saneerausmenettely on aloitettu**, ei ennaltaehkäisevän saneerausmenettelyn alaiseen rahamääräiseen saatavaan saa kohdistaa täytäntöönpano- tai turvaamistoimia.

Jo aloitettujen täytäntöönpano- ja turvaamismenettelyjen lopettaminen

Maksukyvyttömyään velalliseen kohdistuva täytäntöönpano- tai turvaamismenettely, joka on aloitettu **ennen velkajärjestelymenettelyn aloittamista**, lopetetaan velkajärjestelymenettelyn alettua, ja sitä jatketaan ainoastaan velkajärjestelymenettelyä hoitavan tuomioistuimen päätöksellä, mikä on laissa säädetty peruste menettelyn jatkamiselle.

Konkurssimenettelyn aloittamisella on seuraavat ennen konkurssimenettelyä aloitettuihin täytäntöönpano- ja turvaamismenettelyihin kohdistuvat oikeusvaikutukset:

Mikäli velkojalla ei vielä ole separaatio-oikeutta kiinteään tai irtaimeen omaisuuteen kohdistuvassa täytäntöönpano- tai turvaamismenettelyssä, menettely keskeytetään konkurssimenettelyn alkaessa.

Mikäli velkojalla on irtaimeen omaisuuteen kohdistuvassa täytäntöönpano- tai turvaamismenettelyssä separaatio-oikeus eikä separaatio-oikeuden alaista omaisuutta ole myyty ennen konkurssimenettelyn aloittamista, menettely keskeytetään konkurssimenettelyn alkaessa.

Mikäli täytäntöönpanomenettelyn velkoja saa separaatio-oikeuden ennen konkurssimenettelyn aloittamista ja separaatio-oikeuden alainen omaisuus on myyty ennen konkurssimenettelyn aloittamista, konkurssimenettelyn aloittaminen ei vaikuta täytäntöönpanomenettelyyn.

Väliaikaiset tai ennakoivat turvaamistoimet keskeytetään konkurssimenettelyn alkaessa, ja kaikki turvaamismenettelyssä suoritettavat toimenpiteet kumotaan.

Ennen **ennaltaehkäisevän saneerausmenettelyn aloittamista** aloitettu täytäntöönpano- tai turvaamismenettely taloudellisen vaateen täytäntöönpanemiseksi tai turvaamiseksi lopetetaan ennaltaehkäisevän saneerausmenettelyn alettua. Täytäntöönpanotuomioistuin päättää täytäntöönpano- tai turvaamismenettelyn lopettamisesta velallisen hakemuksesta.

Konkurssimenettelyn keskittämisen periaate

Velkoja voi vaatia sellaisen velvollisuuden suorittamista, joka on muodostunut ennen konkurssimenettelyn aloittamista suhteessa konkurssivelalliseen, vain kyseisen konkurssimenettelyn puitteissa ja menettelysääntöjen mukaisesti (saatavien ilmoittamista ja vahvistamista koskevat säännöt, riidanalaisista saatavista käytävää oikeudenkäyntiä koskevat ohjeet (esim. kanteen nostaminen)).

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Mikäli velkoja on ennen konkurssimenettelyn aloittamista nostanut kanteen saatavan hakemiseksi, oikeudenkäynti keskeytetään siviiliprosessilain (*Zakon o pravdnem postopku*) säännösten mukaisesti. Ennen konkurssimenettelyn aloittamista kanteen nostaneen velkojan on ilmoitettava saatavastaan konkurssimenettelyssä.

Perusteet oikeudenkäynnin lykkäämiseen konkurssimenettelyn takia lakkaavat samana päivänä, jolloin päätös saatavien vahvistamisesta julkaistaan. Jos velkojan saatava hyväksytään, velkojan oikeudellinen intressi jatkaa oikeudenkäyntiä päättyy ja oikeudenkäynti lopetetaan. Velkojalle maksetaan yhtä suuri suhteellinen osuus kuin muillekin velkojille, joiden vakuudettomat tavanomaiset saatavat on hyväksytty konkurssimenettelyssä.

Jos selvittäjä riitauttaa velkojan konkurssimenettelyssä esittämän saatavan, velkojan on haettava keskeytyneen oikeudenkäynnin jatkamista kuukauden kuluessa siitä, kun päätös saatavien vahvistamisesta julkaistaan. Tällöin velkojan on osoitettava oikeudenkäynnissä ainoastaan saatavan olemassaolo. Jos toinen velkoja riitauttaa velkojan saatavan, velkojan on kuukauden kuluessa siitä, kun päätös vaatimusten vahvistamisesta on julkaistu, laajennettava kannetta niin, että saatavan riitauttaneesta velkojasta tulee uusi vastaaja. Jos velkojan saatava vahvistetaan oikeudenkäynnissä, velkojalle maksetaan yhtä suuri suhteellinen osuus kuin muillekin velkojille, joiden vakuudettomat tavanomaiset saatavat on hyväksytty konkurssimenettelyssä.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Varsinaisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä prosessitoimia voi suorittaa kuka tahansa velkoja, jonka tarkoituksena on vahvistaa maksukyvyttömyään velalliseen kohdistuva saatava. Pääsääntönä on, että kaikilla menettelyssä asianosaisina olevilla velkojilla on oikeus hakea muutosta mihin tahansa tuomioistuimen päätökseen, ellei laissa ole säädetty, että tiettyihin päätöksiin muutosta voivat hakea ainoastaan tietyt asianosaiset. Muutoksenhaku on tehtävä 15 päivän kuluessa. Niille henkilöille, joille päätös on ZFPPIP:n mukaan annettava tiedoksi, 15 päivän ajanjakso alkaa sinä päivänä, kun päätös on annettu heille tiedoksi. Muiden henkilöiden ollessa kyseessä 15 päivän ajanjakso alkaa sinä päivänä, kun päätös julkaistaan.

Maksukyvyttömyysmenettelyssä velkoja voi suorittaa oikeustoimia myös velkojatoimikunnan kautta. Tällä on kaikkien menettelyssä asianosaisina olevien velkojen edustajana valtuudet suorittaa laissa määritettyjä prosessitoimia. Velkojatoimikunta perustetaan velkajärjestelymenettelyssä; konkurssimenettelyssä se perustetaan vain velkojen vaatimuksesta.

Velkajärjestelymenettely

Velkojatoimikunta

Tuomioistuin perustaa velkajärjestelymenettelyssä velkojatoimikunnan, jolla on oikeus velkojen etujen suojaamiseksi tutustua velallisen kirjanpitoon (selvittää velallisen liiketoiminnan ja talouden tila) ja tehdä ehdotuksia ja esittää näkemyksiä velkojen suojaamiseksi menettelyssä. Maksukyvyttömyään velalliseen saneerausta varten velkojatoimikunta voi tietyin laissa säädettyin ehdoin tehdä velkajärjestelymenettelyssä päätöksen osakepääoman korottamisesta lisäpääomalla tai luontoissuorituksilla. Nämä lasketaan velkojen saataviin maksukyvyttömältä velalliselta.

Vuoden 2013 lopulla tehdyt lainsäädäntömuutokset, jotka tehtiin helpottamaan suurten ja keskisuurten yritysten tehokasta saneerausta, sisälsivät erityisiä sääntöjä suurten ja keskisuurten yritysten velkajärjestelystä, mikä vahvisti velkojen asemaa huomattavasti. Vuonna 2016 tehdyn lainsäädäntömuutoksen nojalla menettelysääntöjä sovelletaan myös pieniin yrityksiin. Selvittäjän tehtävien asianmukainen suorittaminen vaatii laajaa kokemusta ja koulutusta, ja tästä syystä selvittäjää nimitettäessä ei sovelleta automaattisen nimitysjärjestyksen mukaista nimityssääntöä, vaan tuomioistuin valitsee selvittäjän oman arviointinsa perusteella. Mikäli velkojat itse ehdottavat maksukyvyttömyään velalliseen kohdistuvan velkajärjestelymenettelyn aloittamista uuden säännöksen mukaisesti, tuomioistuin nimittää selvittäjäksi kantajien ehdottaman henkilön. Uuden järjestelmän mukaan velkojatoimikunta voi myös nimittää velkojen edustajan. Tämän ansiosta velkojatoimikunta voi seurata velkaantuneen yhtiön liiketoimintaa ja johtamista entistä tehokkaammin toteuttaessaan sen saneerausta (esimerkiksi liiketoiminnan saneerauksen vaatimia toimia toiminnan kulujen optimoimiseksi tai liiketoiminnan tehokkuuden lisäämiseksi). Velkojatoimikunnan valtuuksia on lisätty entisestään antamalla sille mahdollisuus muuttaa saneerausohjelmaa.

Yksittäisen velkojan oikeussuojakeinot velkajärjestelymenettelyssä

Seuraavissa tapauksissa jokainen velkoja tai selvittäjä voi esittää vastalauseen velkajärjestelymenettelyn hoitamisesta, jos:

velallinen ei ole maksukyvytön ja voi maksaa kaikki velvoitteensa täysimääräisinä ja ajallaan

maksukyvytön velallinen voi täyttää kaikki velvoitteensa suuremmissa määrin tai lyhyemmässä ajassa kuin velkajärjestelyehtouksessa esitetään on epätodennäköistä, että saneerausohjelman toteutus tekee velallisesta maksukykyisen lyhyellä tai pitkällä aikavälillä

on epätodennäköistä, että velkojat saavat paremmat ehdot saataviensa maksuun hyväksymällä velallisen ehdottaman velkajärjestelyn kuin jos konkurssimenettely olisi aloitettu

maksukyvytön velallinen toimii vastoin sääntöjä, jotka rajoittavat liiketoimintaa velkajärjestelymenettelyn aikana, tai jos työntekijöiden palkkojen vähimmäismäärän tai samanaikaisesti palkkojen kanssa maksettavien verojen ja maksujen maksaminen on yli 15 päivää myöhässä.

Kuka tahansa velkoja, johon vahvistettu velkajärjestely vaikuttaa, voi pyytää tuomioistuinta kumoamaan vahvistetun velkajärjestelyn, jos maksukyvytön velallinen voi maksaa velkojan saatavan kokonaan. Kanne kannekelpoisen saatavan vahvistamiseksi on nostettava kuuden kuukauden kuluessa

vahvistetussa velkajärjestelyssä asetetusta saatavan maksamisen eräpäivästä. Kuka tahansa velkoja, johon vahvistettu velkajärjestely vaikuttaa, voi hakea tuomioistuimelta vahvistetun velkajärjestelyn kumoamista, jos se on tehty vilpillisesti. Kanne kannekelpoisen saatavan vahvistamiseksi on tehtävä kahden vuoden kuluessa velkajärjestelyn vahvistavasta lainvoimaisesta päätöksestä.

Konkurssimenettely

Velkojatoimikunta

Velkojatoimikunnalla on konkurssimenettelyssä oikeus tarkastella kaikkia selvittäjän hallussa olevia asiakirjoja sekä menettelyä koskevia asiakirjoja, joita selvittäjän on säilytettävä. Konkurssimenettelyssä velkojatoimikunta voi esittää näkemyksensä konkurssivelallisen liiketoiminnan lopettamisesta suostua siihen, että konkurssivelallisen liiketoiminta jatkuu esittää näkemyksensä selvittäjän esittämästä konkurssimenettelysuunnitelmasta esittää näkemyksensä päätöksestä myydä omaisuutta suostua siihen, että lähtöhinta tai alin hyväksyttävä tarjous on alle puolet omaisuuden arvioidusta realisointiarvosta esittää näkemyksensä selvittäjän antamasta konkurssimenettelyn kuluarviosta ja sen muutoksista esittää näkemyksensä konkurssimenettelyn lopettamisesta.

Yksinkertaistetussa velkajärjestelyssä ja ennaltaehkäisevässä saneerausmenettelyssä velkojatoimikuntaa ei muodosteta.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Selvittäjä toimii konkurssivelallisen laillisenä edustajana konkurssimenettelyssä, ja hänellä on valtuudet hoitaa konkurssipesää ja realisoida se.

Selvittäjä **hoitaa konkurssipesää** muun muassa vuokraamalla konkurssivelallisen omaisuutta ja kasvattamalla tämän rahavaroja. Selvittäjä voi myös sopia velkajärjestelystä tuomioistuimessa tai sen ulkopuolella, mitä varten hän tarvitsee velkojatoimikunnan näkemyksen ja tuomioistuimen luvan.

Konkurssimenettelyn alettua konkurssivelallisen omaisuutta voi vuokrata tai liisata vain silloin, kun siitä ei aiheudu omaisuuden myynnin viivästyistä.

Vuokra- tai leasing-sopimus voidaan solmia vain määräajaksi, ja sen enimmäisaika on yksi vuosi. Selvittäjä voi tuomioistuimen suostumuksella antaa vuokraajalle vuokratun omaisuuden etuosto-oikeuden.

Laissa määrätään, kuinka selvittäjä voi sijoittaa konkurssivelallisen rahavaroja. Rahavaroja voi sijoittaa ainoastaan velkapapereihin, joiden liikkeeseenlaskija on Slovenian tasavalta, jokin muu EU:n jäsenvaltio, Euroopan keskuspankki tai Slovenian tai jonkin muun EU:n jäsenvaltion keskuspankki, tai velkapapereihin (lukuun ottamatta toissijaisia velkapapereita), joiden liikkeeseenlaskija on pankki, jolla on kotipaikka Slovenian tasavallassa, tai luottolaitos, jonka kotipaikka on jossain muussa EU:n jäsenvaltiossa. Käteistalletuksia voi tehdä ainoastaan sellaiseen pankkiin, jonka kotipaikka on Sloveniassa tai luottolaitokseen, jonka kotipaikka on jossain muussa EU:n jäsenvaltiossa.

Selvittäjä voi **realisoinnin** puitteissa myydä konkurssivelallisen omaisuutta, vaatia sen saatavia ja suorittaa muita oikeustoimia omistusoikeuksien realisoinniseksi. Sopimus konkurssivelallisen omaisuuden myynnistä voidaan tehdä julkisessa huutokaupassa tai pyytämällä sitovia tarjouksia. Sopimus voidaan ainoastaan poikkeustapauksissa tehdä suorissa neuvotteluissa ostajan kanssa. Myynti alkaa tuomioistuimen (ensimmäisellä) päätöksellä myynnistä. Tuomioistuin antaa päätöksen myynnistä selvittäjän pyynnöstä ja velkojatoimikunnan näkemyksen perusteella. Sellaisen omaisuuden myymiseen, josta erillisellä velkojalla on etuoikeutettuja saatavia (olemassa oleva kiinnitys), tarvitaan myös tämän erillisen velkojan näkemys. Samassa päätöksessä, jossa tuomioistuin päättää ensimmäisen kerran tietyn omaisuuden myymisestä, tuomioistuin päättää myös

1. myyntitavasta
2. lähtöhinnasta julkisessa huutokaupassa tai alimmasta hyväksyttävästä hinnasta pyydettyä sitovia tarjouksia
3. vakuussummasta.

Mikäli ensimmäiseen myyntipäätökseen perustuva julkinen huutokauppa tai sitovien tarjouksien pyytäminen jää tuloksettomaksi, tuomioistuin voi seuraavassa myyntipäätöksessä

1. joko
  - päättää uudelleen, että myyntitapana on julkinen huutokauppa tai sitovien tarjouksien pyytäminen ja
  - määrätä alemman lähtöhinnan tai alentaa alinta hyväksyttävää tarjousta tai
2. päättää pyytää suoriin neuvotteluihin perustuvia ei-sitovia tarjouksia.

Tuomioistuin määrää sitovien tarjouksien hyväksymistä koskevassa menettelyssä alimman hyväksyttävän tarjouksen omaisuuden arvioidun arvon perusteella. Ensimmäisessä myyntipäätöksessä alin hyväksyty tarjous ei voi olla alempi kuin puolet omaisuuden arvioidusta realisointiarvosta. Seuraavassa myyntipäätöksessä tuomioistuin voi määrätä lähtöhinnaksi tai alimmaksi hyväksytyksi tarjoukseksi hinnan, joka on alle puolet omaisuuden arvioidusta realisointiarvosta, mikäli velkojatoimikunta tai erillinen velkoja suostuu siihen.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvyttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssimenettelyssä velkojien on ilmoitettava konkurssivelalliseen kohdistuvista saatavistaan, jotka ovat muodostuneet ennen konkurssimenettelyn aloittamista, lukuun ottamatta sellaisia saatavia, joista ei lain mukaan tarvitse ilmoittaa. Velkojan, joka on vastuussa konkurssivelallisen velvoitteesta yhteisvastuullisena velallisena, takaajana tai pantinantajana, on ilmoitettava konkurssimenettelyssä mahdollisesta takautuvasta saatavastaan (jota ei ole syntynyt konkurssimenettelyn alkamiseen mennessä) saada konkurssivelalliselta korvaus siinä tapauksessa, että saatava maksetaan sen jälkeen, kun konkurssimenettely on aloitettu. Mikäli konkurssivelallisen lisäksi myös muut yhteisvastuulliset velalliset tai takaajat ovat vastuussa velkojan saatavasta, velkoja voi ilmoittaa täysimääräisen saatavan ja hakea sen vahvistamista konkurssimenettelyssä, kunnes se on maksettu täysin, sillä purkavalla ehdolla, joka täytyy, jos toinen yhteisvastuullinen velallinen tai takaaja maksaa velkojan saatavan. Mikäli velkoja ei tee ilmoitusta määräaikaan mennessä, sen konkurssivelalliseen kohdistuva saatava lakkaa, ja tuomioistuin hylkää myöhästyneen ilmoituksen.

Konkurssimenettelyssä **ei ole tarpeen ilmoittaa etuoikeutettuja saatavia**, jotka liittyvät konkurssimenettelyn aloittamisen vuoksi työttömiksi jääneidenöntekijöiden palkkojen maksuun konkurssimenettelyn aloittamisen ja irtisanomisajan päättymisen väliseltä ajalta tai jotka liittyvät irtisanomisajan palkkaanöntekijöille, joiden työ sopimukset selvittäjä on irtisanonut, koska heidän työpanostaan ei konkurssimenettelyn alkamisen vuoksi tarvita. Tiettyjä verojen laskentaan ja maksamiseen liittyviä saatavia ei myöskään ilmoiteta.

Mikäli **saatavaan liittyy separaatio-oikeus**, velkojan on ilmoitettava tämä saatava konkurssimenettelyssä ilmoittamalla myös separaatio-oikeudesta. Jos konkurssivelallisella on konkurssimenettelyn alkutilanteessa rekisteröity omistusoikeus kiinteistöön ja omistusoikeus rajoittuu rekisteröityyn kiinnelainaan tai enimmäismääräiseen kiinnitykseen, joka oli voimassa ennen konkurssimenettelyn alkua, kiinnelaina tai enimmäismääräinen kiinnitys ja niihin liittyvä saatava katsotaan ilmoitetuksi konkurssimenettelyyn ajoissa.

Velkojien on ilmoitettava ennen konkurssimenettelyn aloittamista muodostuneista **etuoikeuksistaan** kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun ilmoitus konkurssimenettelyn aloittamisesta on julkaistu. Mikäli velkoja ei ilmoita etuoikeudesta määräaikaan mennessä, etuoikeus ei kuitenkaan lakkaa. Jos selvittäjä myy ilmoittamattoman etuoikeuden alaista omaisuutta, velkoja, jolla on etuoikeus, menettää oikeuden mutta voi vaatia kyseisen omaisuuden myynnistä saatua rahamääräistä maksua, josta vähennetään myynnistä aiheutuneet kulut. Velkojalla, jolla on etuoikeus, ei ole oikeutta vaatia vahingonkorvausta.

Velkoja, joka ei ilmoita oikeudesta ennen kuin suunnitelma ensimmäisestä yleisestä jaosta on julkaistu, menettää etuoikeutensa ja oikeuden rahamääräiseen maksuun.

Konkurssimenettelyn aloittamisen jälkeen muodostuneita konkurssivelallisen velvoitteita (tietyin poikkeuksin) pidetään **menettelyn kuluina**. Ne jaetaan – juokseviin kuluihin (esimerkiksi palkat ja muut korvaukset konkurssimenettelyssä tarvittavien palvelujen tarjoajille sekä näiden lisäksi velkojan laskettavana ja maksettavana olevat verot ja maksut, selvittäjän kulut, sähkö-, vesi-, lämmitys- ja puhelinkulut sekä muut kulut, jotka liittyvät liiketilojen käyttöön konkurssimenettelyssä, konkurssipesän omaisuuden vakuutuskulut, julkaisukulut, konkurssivelallisen oikeudenkäyntikulut vaatimusten riitauttamisesta, kirjainpitokulut, hallinnolliset ja muut konkurssimenettelyssä tarvittavat palvelut)

– satunnaisiin kuluihin (kuten velkajärjestelymenettelyn aikana muodostuneiden saatavien maksaminen velkojille, molemmin puolin noudattamatta jätettyihin kahdenvälisiin sopimuksiin perustuvien velvollisuuksien täyttäminen, velvollisuuksien täyttäminen kiireisten oikeustoimien saattamiseksi loppuun ja liiketoiminnan jatkamiseksi, omaisuuden arvioinnista ja muusta myyntiin liittyvistä toimista aiheutuneet kulut).

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Ilmoittamalla saatavasta velkoja saa oikeuden suorittaa prosessitoimia varsinaisessa maksukyvyyttömyysmenettelyssä. Saatavat on ilmoitettava määrätyn ajan kuluessa. Ainoastaan sellaiset saatavat, jotka ovat muodostuneet ennen maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamista, huomioidaan.

Velkajärjestelymenettelyssä saatavat ilmoitetaan ja todennetaan erityisesti siksi, että voidaan arvioida, onko velkojalla oikeus äänestää velkajärjestelyssä. Saatavista on ilmoitettava 30 päivän kuluessa päivästä, jona ilmoitus menettelyn aloittamisesta on julkaistu Slovenian tasavallan julkisista oikeudellisista asiakirjoista ja niihin liittyvistä palveluista vastaavan viraston (AJPES) internetsivuilla. Jos ilmoitusta ei tehdä tai se tehdään myöhässä, velkoja ei menetä saatavaansa, mutta menettää äänioikeutensa.

Konkurssimenettelyssä saatavien ilmoitus ja todentaminen on perustana sille, miten konkurssipesä määrittellään jaettavaksi. Menettelyssä velkojina olevien on ilmoitettava saatavistaan kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona ilmoitus konkurssimenettelyn aloittamisesta on julkaistu AJPES:n internetsivuilla.

Henkilökohtaisessa konkurssissa velkoja ei menetä saatavaansa, jos ilmoitus on tehty määräajan jälkeen, mutta selvittäjä asettaa tällaisen saatavan lisäsaatavien luetteloon.

Velkojan, jota vastaan on nostettu kanne, jossa riitautetaan konkurssivelallisen oikeustoimia, on kuukauden kuluessa kanteen tiedoksiantamisesta ilmoitettava saatavansa konkurssimenettelyssä ehdollisena saatavana, joka toteutuu, mikäli kanne hyväksytään lainvoimaisella päätöksellä. Velkojan on esitettävä selvittäjän vuokrasopimuksen tai molemmin puolin noudattamatta jätetyn sopimuksen purkamisesta aiheutunut vahingonkorvausvaatimuksensa kuukauden kuluessa siitä, kun konkurssivelallisen lausunto purkamis- tai peruuttamisoikeuksien käyttämisestä on vastaanotettu.

Vaatimuksen sisältö

Maksukyvyyttömyysmenettelyn yhteydessä tehdystä saatavailmoituksesta on käytävä ilmi

1. rahasumma, joka halutaan vahvistettavan menettelyssä saatavaksi
2. kuvaus seikoista, joihin saatava perustuu, sekä todisteet tästä, asiakirjanäyttö mukaan lukien.

Konkurssimenettelyn yhteydessä tehdyssä ilmoituksessa on lisäksi ilmoitettava pankkitili, jolle saatava maksetaan. Mikäli velkoja on ennen konkurssimenettelyn aloittamista pannut vireille oikeudenkäynnin tai muun menettelyn, on myös ilmoitettava, missä tuomioistuimessa tai muussa toimivaltaisessa elimessä menettely on aloitettu, sekä annettava tapauksen viitenumero.

Saatavan vahvistamista koskevan hakemuksen täytyy sisältää seuraavat tiedot:

1. saatavan pääoman suuruus
2. mikäli maksukyvyyttömyysmenettelyn velkoja hakee pääoman lisäksi korkoa: pääomitetty summa, johon on laskettu kaikki eräpäivästä maksukyvyyttömyysmenettelyn aloittamiseen saakka muodostuneet korot; jos kyseessä on selvittäjän etuoikeutetut saatavat: pääomitetun koron laskettu yhteismäärä
3. mikäli maksukyvyyttömyysmenettelyn velkoja hakee pääoman lisäksi sellaisten kulujen kattamista, jotka ovat aiheutuneet saatavan perimisestä tuomioistuimessa tai muussa menettelyssä: näiden kulujen yhteismäärä
4. mikäli velkoja hakee saatavan tunnustamista etuoikeutetuksi saatavaksi: hakemus, jossa saatavaa haetaan pidettäväksi etuoikeutettuna saatavana jakotilanteessa
5. mikäli velkoja hakee saatavan tunnustamista ehdolliseksi saatavaksi: yhteenveto tilanteesta, jossa saatavaan liittyvä lykkäävä tai purkava ehto toteutuu.

Maksukyvyyttömyysmenettelyssä velkoja voi ilmoittaa useita saatavia samalla hakemuksella.

Menettely saatavien vahvistamiseksi

Saatavien vahvistamisen menettelyssä on kolme vaihetta:

1. Selvittäjän lausunto ilmoitetuista saatavista

Selvittäjä antaa lausunnon saatavien hyväksymisestä tai kiistämisestä laatimalla *vahvistettujen saatavien perusluettelon (osnovni seznam preizkušnih terjatev)*. Selvittäjä ilmoittaa jokaisesta luettelossa olevasta saatavasta, onko se hyväksytty vai kiistetty. Tuomioistuin julkaisee luettelon maksukyvyyttömyysmenettelyyn liittyvän tiedon julkaisemiseen tarkoitetuilla internetsivuilla. Velkojat voivat esittää vastalauseen mahdollisista virheistä perusluettelossa 15 päivän kuluessa luettelon julkaisusta esittämällä *vastalauseen perusluetteloon (ugovor proti osnovnem seznamu)*. Mikäli velkojan vastalause on perusteltu, selvittäjän on annettava korjattu perusluettelo.

2. Velkojan lausunto muiden velkojen ilmoittamista saatavista

Kuka tahansa velkoja, joka on ilmoittanut saatavansa menettelyssä ajoissa, voi riitauttaa toisten velkojen saatavat esittämällä *saatavan kiistävän vastalauseen (ugovor o prerekanju terjatev)*. Velkojan on esitettävä saatavan kiistävä vastalause velkajärjestelymenettelyssä 15 päivän kuluessa ja konkurssimenettelyssä kuukauden kuluessa vahvistettujen saatavien perusluettelon julkaisusta. Henkilökohtaisessa konkurssimenettelyssä ja velkajärjestelymenettelyssä myös maksukyvyytön velallinen, joka on menettelyssä asianosainen, voi esittää tällaisen vastalauseen. Selvittäjä kirjaa velkojen ja velallisen kiistettyihin saataviin liittyvät lausunnot *vahvistettujen saatavien lisäluetteloon (dopoljnjeni seznam preizkušnih terjatev)*. Mahdolliset virheet esitettyjen vastalauseiden huomioimisessa esitetään lisäluetteloa koskevassa vastalauseessa.

3. Tuomioistuimen päätös saatavien vahvistamisesta

Tuomioistuimen antamassa *päätöksessä saatavien vahvistamisesta (sklep o preizkusu terjatev)*, vahvistetaan saatavat. *Tämän päätöksen perusteella selvittäjä valmistelee lopullisen luettelon vahvistetuista saatavista (končni seznam preizkušnih terjatev)*, jonka tuomioistuin julkaisee yhdessä saatavien vahvistamista koskevan päätöksen kanssa.

Saatavien vahvistamista koskevassa päätöksessä tuomioistuin päättää vastalauseista, vahvistetuista, kiistetyistä ja todennäköisesti toteen näytettävistä saatavista sekä siitä, kenen on haettava toimenpiteitä muiden menettelyjen kautta (eli oikeudenkäynnissä) vahvistaakseen tai kumotakseen saatavan.

Kanteen jättämisen määräaika on yksi kuukausi.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojen maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Konkurssipesä on konkurssivelallisen omaisuutta, joka realisoidaan menettelyn kulujen kattamiseksi ja velkojen saatavien maksamiseksi. Laissa erotetaan toisistaan yleinen konkurssipesä ja erityinen konkurssipesä. Erityisellä konkurssipesällä tarkoitetaan separaatio-oikeuden alaista omaisuutta tai rahavaroja,

jotka on saatu tällaisen omaisuuden myynnistä. Kaikesta separaatio-oikeuden alaisesta omaisuudesta perustetaan erillinen konkurssipesä, ja tätä omaisuutta hoidetaan erillään yleiseen konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta ja sellaisesta omaisuudesta, joka kuuluu muihin erityisiin konkurssipesiin. Konkurssipesän realisoitu osa on jaettava pesää, joka on tarkoitettu velkojien saatavien maksuun. Yleisellä jaettavalla pesällä tarkoitetaan rahavaroja, jotka on saatu realisoimalla yleinen konkurssipesä ja vähentämällä tästä konkurssimenettelyn kulut. Erityisellä jaettavalla pesällä tarkoitetaan rahavaroja, jotka on saatu realisoimalla erityinen konkurssipesä ja vähentämällä tästä realisoinnin kulut.

Konkurssimenettelyn etuoikeutettujen maksujen yhteydessä velkojien ennen menettelyä aloittamista muodostuneet saatavat luokitellaan vakuudellisiin saataviin, joiden maksaminen on taattu separaatio-oikeudella, jolloin saataviin kuuluu oikeus tulla maksetuksi ensimmäisenä tietyistä omaisuudesta

vakuudettomiin saataviin, joihin kuuluvat etuoikeutetut saatavat maksetaan ensiksi, jonka jälkeen maksetaan tavalliset saatavat, toissijaiset saatavat ja lopuksi yritysten oikeuksista johtuvat saatavat.

Vakuudelliset saatavat ovat saatavia, joiden maksu on taattu separaatio-oikeudella. Separatio-oikeus on mikä tahansa oikeus, johon sisältyy etuoikeus tulla maksetuksi tietyistä omaisuudesta. Tavallisin separaatio-oikeus on panttioikeus. Konkurssimenettelyssä etuoikeutetut vakuudelliset saatavat maksetaan separaatio-oikeuden alaisen omaisuuden myynnistä saadulla rahalla.

Vakuudettomat saatavat ovat saatavia, joita ei ole taattu separaatio-oikeudella. Näiden maksaminen separaatio-oikeuden alaisesta omaisuudesta tulee kysymykseen taattujen saatavien maksamisen jälkeen. Jäljelle jääneestä omaisuudesta maksetaan järjestyksessä 1) etuoikeutetut saatavat, 2) tavalliset saatavat ja 3) mahdolliset toissijaiset saatavat.

Etuoikeutetut saatavat ovat (vakuudettomia) saatavia, joiden maksaminen on lain mukaan etusijalla ennen tavallisia (vakuudettomia) saatavia (esimerkiksi palkat ja palkkakorvaukset kuuden kuukauden ajalta ennen maksukyvttömyysmenettelyn aloittamista, työntekijöiden irtisanomisajan palkka ja maksamattomat sosiaaliturvamaksut). Mikäli konkurssimenettely alkaa velkajärjestelymenettelyn tuloksettomuuden vuoksi, saatavat, jotka ovat muodostuneet velkajärjestelymenettelyn aikana, ovat ehdottomassa etuoikeusasemassa, ja ne maksetaan ennen etuoikeutettuja saatavia

tavalliset saatavat ovat vakuudettomia saatavia, jotka eivät ole etuoikeutettuja tai toissijaisia

toissijaiset saatavat ovat vakuudettomia saatavia, jotka maksetaan vasta sen jälkeen, kun kaikki sellaiset vakuudettomat saatavat on maksettu, jotka perustuvat velkojan ja velallisen oikeudelliseen suhteeseen, mikäli velallisesta tulee maksukyvytön. Toissijaiset saatavat voidaan velkajärjestelyssä muuttaa omistussuhteeksi. Jos niitä ei siirretä luontoissuorituksilla, vahvistettu velkajärjestely johtaa niiden lakkaamiseen.

Yritykseen liittyvät oikeudet (osakkeet tai yritysosuudet) eivät ole luonteeltaan velvoittavia oikeuksia, ja ne antavat osakkaille oikeuden suhteelliseen osaan konkurssipesästä.

Ennen kuin velkojille maksetaan konkurssipesästä (jaettavasta pesästä) jätetään pois konkurssimenettelyn kulujen kattamiseen tarvittava määrä. Velkojille maksetaan seuraavassa järjestyksessä: taatusta omaisuudesta (erityisestä jaettavasta pesästä) maksetaan ensiksi velkojille, joiden saatava on taattu separaatio-oikeudella (esimerkiksi kiinnelainalla). Yleisestä jaettavasta pesästä maksetaan ensiksi velkojille, joiden saatavat perustuvat sopimuksiin tai muihin oikeustoiimiin, jotka konkurssissa oleva velallinen on tehnyt velkajärjestelymenettelyn aloittamisen ja konkurssimenettelyn aloittamisen välisenä aikana laissa määritellyn velkajärjestelymenettelyn liiketoimintaa rajoittavien sääntöjen mukaisesti. Seuraavaksi maksetaan velkojille (työntekijöille), joilla on ensisijaisia saatavia, ja lopuksi muille velkojille – niille, joilla on vakuudettomia tavallisia saatavia ja toissijaisia saatavia. Kaikki, mikä realisoitua omaisuudesta jää jäljelle, jaetaan osakkeenomistajien kesken.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Velkajärjestelymenettely

Velkojien äänestyksessä hyväksymä velkajärjestely on vahvistettava myös tuomioistuimessa. Antamassaan päätöksessä velkajärjestelyn vahvistamisesta tuomioistuin

1. päättää, vahvistaako se velkajärjestelyn vai ei

2. vahvistaa järjestelyn sisällön toteamalla

– velkojien saatavien maksuprosentin

– maksun määräpäivän

– velkojien saataville velkajärjestelymenettelyn aloittamisesta maksun määräpäivään saakka maksettavan korkoprosentin

3. päättää, mitkä saatavat on vahvistettu velkajärjestelymenettelyssä

4. määrää velallisen maksamaan velkojien velkajärjestelymenettelyssä vahvistetut saatavat sen suuruisina, niihin määräpäiviin mennessä ja niine korkoineen, jotka on määritetty vahvistetussa velkajärjestelyssä.

Menettelyssä noudatetaan ehdotonta etuoikeussääntöä. Velallisen liiketoiminnan saneerauksen toteuttaminen tarkoittaa seuraavaa:

velallisen osakkeenomistajat saavat vain sen osan velallisen osakepääomasta, joka vastaa sitä velallisen omaisuuden määrää, jonka he saivat, mikäli velalliseen kohdistuva konkurssimenettely olisi aloitettu

velkojien saatavat on maksettava edullisemmin ehdoin kuin siinä tapauksessa, että velalliseen kohdistuva konkurssimenettely olisi aloitettu, ottaen huomioon etuoikeusjärjestys sekä muut säännöt, jotka koskevat etuoikeutettujen, tavallisten ja toissijaisten saatavien maksua konkurssimenettelyssä velallisen liiketoiminta tai sen kannattava osa jatkuu.

Saneerauksessa velallinen pyytää velkojia hyväksymään tavallisten saataviansa vähentämisen tai maksun lykkäämisen. Velallisen on tarjouduttava maksamaan yhtä suuri prosenttiosuus kaikkien velkojien tavallisista saatavista samoihin määräpäiviin mennessä sekä samalla velkajärjestelymenettelyn aloittamisesta maksun määräpäivään saakka määräytyvällä korkoprosentilla. Velallinen pääomayhtiö voi pyytää velkojaa hyväksymään tavallisten saataviansa määrän vähentämisen ja maksun määräpäivän lykkäämisen

siirtämään saatavat velalliselle luontoissuorituksena, jolla velallisen osakepääomaa korotetaan (*velan muuttaminen osakkeiksi*).

Velkajärjestely ei vaikuta etuoikeutettuihin saataviin eikä etuoikeuksiin Toissijaiset saatavat lakkaavat. Taatut saatavat voidaan järjestellä uudelleen ainoastaan vapaaehtoisesti tapahtuvassa velkajärjestelyssä. **Suuria, keskisuuria tai pieniä yrityksiä koskevassa velkajärjestelymenettelyssä** vakuudelliset saatavat voidaan järjestellä uudelleen lykkäämällä määräpäivää tai alentamalla korkoprosenttia siten, että 75-prosenttisen enemmistön päätös koskee myös niitä velkojia, joilla on separaatio-oikeus ja jotka eivät äänestäneet velkajärjestelyn puolesta. Tässä menettelyssä velallisen liiketoiminnan kannattavan osan erottaminen omaksi yritykseksi (*spin-off*) on eräs mahdollinen saneeraustoimenpide. Separatio-oikeuksien uudelleenjärjestäminen yhteiseksi separaatio-oikeudeksi (vaatii 85-prosenttisen enemmistön) on myös sallittua.

Oikeushenkilöön kohdistuva konkurssimenettely

Konkurssimenettelyn tarkoituksena on realisoida konkurssipesä ja maksaa velkojille. Yleissääntönä on, että sopimus konkurssivelallisen omaisuuden myynnistä voidaan tehdä julkisen huutokaupan tai sitovien tarjouspyyntöjen perusteella. Julkinen huutokauppa voidaan järjestää joko nostamalla tai laskemalla lähtöhintaa. Yritys tai sen toiminta voidaan säilyttää konkurssimenettelyssä myymällä koko yritys tai sen kannattavat osat (myynti liiketoiminta jatkavana *yrityksenä*) julkisessa huutokaupassa.

Ennen kuin velkojille maksetaan, konkurssipesästä jätetään pois konkurssimenettelyn kulujen kattamiseen tarvittava määrä. Velkojille maksetaan seuraavassa järjestyksessä. Turvatusta omaisuudesta maksetaan ensin velkojille, joiden saatava on turvattu separaatio-oikeudella (esimerkiksi kiinnelainalla). Seuraavaksi maksetaan velkojille, joiden saatavat perustuvat sopimuksiin tai muihin oikeustoimiin, jotka konkurssivelallinen on tehnyt velkajärjestelymenettelyn aloittamisen ja konkurssimenettelyn alkamisen välisenä aikana laissa määritellyn velkajärjestelymenettelyn liiketoimintaa rajoittavien sääntöjen mukaisesti. Sitten maksetaan velkojille (työntekijöille), joilla on ensisijaisia saatavia, ja lopuksi muille velkojille – niille, joilla on vakuudettomia tavallisia saatavia ja toissijaisia saatavia. Kaikki, mikä realisoidusta omaisuudesta jää jäljelle, jaetaan osakkeenomistajien kesken.

Henkilökohtainen konkurssi

Sekä oikeushenkilöön kohdistuvassa konkurssimenettelyssä että henkilökohtaisessa konkurssimenettelyssä pyritään maksamaan kaikkien velkojien saatavat oikeassa suhteessa ja samanaikaisesti. Velkojille maksetaan siis velallisen omaisuudesta suhteellinen osuus samaan aikaan. Konkurssipesään kuuluu kaikki ylivelkaantuneen henkilön omaisuus konkurssimenettelyn alkaessa, ellei sitä ole täytäntöönpano- ja turvaamistoimia koskevan lain (*Zakon o izvršbi in zavarovanju*) mukaisesti jätetty perinnän ulkopuolelle. Koska luonnollisen henkilön olemassaolo ei oikeushenkilön tapaan lakkaa konkurssimenettelyn päättyessä, saatavat, joita velkojille ei ole maksettu menettelyn aikana, eivät häviä. Toisin kuin oikeushenkilöä koskevassa konkurssimenettelyssä, henkilökohtaisessa konkurssimenettelyssä velkojien saatavien perintä ei pääty konkurssimenettelyn päättyessä. Henkilökohtaisen konkurssimenettelyn lopettamista koskeva päätös, johon sisältyy luettelo maksamattomista tunnistetuista saatavista, on näiden saatavien täytäntöönpanoperuste.

Ennen kuin päätös henkilökohtaisen konkurssimenettelyn lopettamisesta on annettu, konkurssivelallisella on mahdollisuus hakea huojennusta velvoitteisiinsa, jotka ovat muodostuneen ennen henkilökohtaisen konkurssimenettelyn aloittamista ja joita ei makseta sen aikana. Mikäli konkurssissa oleva velallinen esittää tällaisen hakemuksen ja huojennus myönnetään, se osa velvoitteista, joka muutoin voitaisiin panna täytäntöön, jää täytäntöönpanon ulkopuolelle, minkä seurauksena velkojien oikeus hakea täytäntöönpanoa tuomioistuimessa lakkaa.

Vaikka velalliselle myönnettäisiin huojennus, se ei vaikuta seuraaviin velallisen velvoitteisiin:

1. työntekijän etuoikeudet
2. konkurssivelalliseen kohdistuvat vaatimukset, jotka perustuvat lakisääteeseen elatukseen, alentuneen perustoimintakyvyn tai alentuneen tai menetetyn työkyvyn vuoksi suoritettavaan vahingonkorvaukseen tai korvaukseen elatusavusta, jota ei ole suoritettu sitä maksaneen henkilön kuoleman vuoksi
3. rahamääräisistä seuraamuksista muodostuneet saatavat tai sellaisen rahallisen hyödyn palautus, joka on rikosoikeudenkäynnissä julistettu saaduksi rikollisella toiminnalla
4. saatavat, jotka liittyvät rikoksella hankitun rahallisen hyödyn palautukseen tai rikoksesta aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseen
5. rahamääräisistä sakoista muodostuneet saatavat tai sellaisen rahallisen hyödyn palautus, joka on vähäistä rikosta koskevassa menettelyssä julistettu saaduksi vähäisen rikoksen tunnusmerkit täyttävällä toiminnalla
6. laittomasti hankitun omaisuuden palautusta koskevat saatavat
7. tahallisesti tai törkeän huolimattomuuden seurauksena aiheutettujen vahinkojen korvausmenettelystä aiheutuvat saatavat.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

Velkajärjestelymenettely lopetetaan tuomioistuimen lainvoimaisella päätöksellä, jossa velkajärjestelymenettely vahvistetaan.

Kuka tahansa velkoja, jonka saatavaan vahvistettu velkajärjestely vaikuttaa, voi pyytää tuomioistuinta kumoamaan vahvistetun velkajärjestelyn, jos maksukyvyttömyysvelallinen voi maksaa velkojan tavalliset saatavat suurelta osin tai kokonaan. Vahvistetun velkajärjestelyn säännösten mukaisesti kanne kannekelpoisen saatavan vahvistamiseksi on nostettava kuuden kuukauden kuluessa saatavan maksamisen eräpäivästä.

Kuka tahansa velkoja, johon vahvistettu velkajärjestely vaikuttaa, voi pyytää tuomioistuinta kumoamaan vahvistetun velkajärjestelyn, jos se on tehty vilpillisesti.

Kanne kannekelpoisen saatavan vahvistamiseksi on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä, kun velkajärjestelyn vahvistavasta päätöksestä on tullut lainvoimainen.

Velkajärjestelyn vahvistamista koskevan päätöksen tehnyt tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään kanteen.

Päätöksessä, jossa tuomioistuin kumoaa vahvistetun velkajärjestelyn, tuomioistuin voi määrätä velallisen maksamaan minkä tahansa osan maksamatta olevista saatavista, jotka olivat vahvistetun velkajärjestelyn kohteena, tuomioistuimen määräämän ajassa, joka ei voi olla pidempi kuin vuosi lainvoimaisesta päätöksestä.

Oikeushenkilöön kohdistuvan konkurssimenettelyn lopettaminen

Oikeushenkilöön kohdistuva konkurssimenettely lopetetaan päätöksellä konkurssimenettelyn lopettamisesta. Tuomioistuin antaa tämän päätöksen selvittäjän lopullisen selvityksen pohjalta. Selvitys laaditaan selvittäjän päätettyä kaikki lain edellyttämät toimenpiteet, ja se perustuu velkojatoimikunnan lausuntoon. Selvittäjän on jätettävä lopullinen selvitys tuomioistuimelle yhden kuukauden kuluessa siitä, kun lopullinen jako on saatu päätökseen.

Mikäli konkurssivelallisen omaisuutta löydetään sen jälkeen, kun tuomioistuin on antanut päätöksen konkurssimenettelyn päättämisestä, velalliseen kohdistuva konkurssimenettely voidaan aloittaa myöhemmin löydetyn omaisuuden osalta sellaisen velkojan hakemuksesta, joka on voinut suorittaa konkurssimenettelyssä prosessitoimia velallista vastaan ja jonka osallistumisoikeus ei ole päättynyt ennen konkurssimenettelyn päättymistä, tai konkurssivelallisen osakkaan hakemuksesta.

Henkilökohtaisen konkurssin lopettaminen

Henkilökohtainen konkurssi lopetetaan päätöksellä konkurssimenettelyn lopettamisesta.

Jos henkilökohtaisen konkurssin tehneelle velalliselle on myönnetty huojennus velvoitteista, kuka tahansa velkoja, jonka saataviin lopullinen päätös huojennuksesta vaikuttaa, voi pyytää tuomioistuinta kumoamaan tämän päätöksen, mikäli velallinen on hankkinut päätöksen piilottamalla tai esittämällä väärää tietoa omaisuudestaan tai muulla petoksella. Kanne on tehtävä kolmen vuoden kuluessa lainvoimaisesta velvoitteiden huojentamista koskevasta päätöksestä (ZFPPIPP:n 411 §). Velkojat, jotka lainvoimaisen velvoitteiden huojentamista koskevan päätöksen antamisen jälkeen löytävät velallisen omaisuutta, jota velallisella oli ennen kuin päätös huojennuksesta tehtiin (ja jota velallinen oli piilottanut), voivat myös hakea huojennuspäätöksen kumoamista vaatimalla löydettyä omaisuutta koskevan konkurssimenettelyn aloittamista. Tässä tapauksessa kannetta huojennuksen kumoamiseksi ei tarvitse esittää kolmen vuoden määräajan kuluessa.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Kukin maksukyvyttömyysmenettelyn osallistuva velkoja vastaa omista kuluistaan.

Velallisen hakemuksesta aloitetussa velkajärjestelymenettelyssä velallinen vastaa sekä menettelyn kuluista että muista kuluista.

Suurta, keskisuurta tai pientä yritystä koskevassa velkajärjestelymenettelyssä, joka on aloitettu velkojien hakemuksesta, kantaja vastaa menettelyn aloituskustannuksista. Tässä menettelyssä kantaja vastaa myös selvittäjän kuluista. Velallinen, johon menettely kohdistuu, vastaa seuraavista aiheutuvista kuluista:

- pätevien oikeudellisten ja taloudellisten neuvonantajien palvelut velallisen taloudellista tilannetta ja liiketoimintaa koskevan selvityksen, saneerausohjelman sekä muiden sellaisten asiakirjojen laatimiseksi, jotka on jätettävä velkajärjestelyehdotuksen osana
- tilintarkastajan suorittama velallisen taloudellista tilannetta ja liiketoimintaa koskevan selvityksen tarkastus

– pätevän arvioijan suorittama saneerausohjelman arviointi.

Konkurssimenettelyssä menettelyn kulut ja sen aikana muodostuvat kustannukset veloitetaan konkurssipesästä ennen kuin saatavat maksetaan jaettavasta pesästä. Mikäli velkoja on pyytänyt konkurssimenettelyn aloittamista, velkojan on maksettava vakuus, jolla katetaan konkurssimenettelyn aloituskustannukset, ja velkojalla on oikeus saada ennakkomaksu takaisin konkurssimenettelyn kulujen maksamista koskevien sääntöjen mukaisesti.

Ennaltaehkäisevässä saneerausmenettelyssä velallisen on maksettava oma suhteellinen osuutensa menettelyyn osallistuvien velkojien kuluista, jotka vakiintuneen liiketavan mukaisesti ovat tavallisesti velallisen maksettavia. Velallinen ja velkojat sopivat näiden kulujen takaisinmaksusta saneeraussopimuksessa.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Pätemättömäksi julistamisen edellytykset

Velkojilla ja selvittäjällä on oikeus hakea velallisen tekemän oikeustoimen julistamista pätemättömäksi. Kanne tai vastalause esitetään sitä henkilöä vastaan, jolle riitautettu oikeustoimi tuo etua.

Riitauttaa voi minkä tahansa sellaisen oikeustoimen (mukaan lukien laiminlyönnin), jonka seurauksena konkurssipesän velkojien jako-osuudet eivät ole tasasuhteisia tai ne pienenevät tai joku velkoja saa muita edullisemman aseman (**velkojan suosiminen pätemättömyyden objektiivisena elementtinä**). Hakijan on osoitettava, että vastapuoli, jolle riitautettu oikeustoimi tuo etua, on tiennyt tai hänen olisi pitänyt tietää, että velallisen taloudellinen tilanne oli huono (**pätemättömyyden subjektiivinen elementti**). Laissa säädetään olettamista, joiden perusteella tämä edellytys täyttyy, ja tilanteista, joissa oikeustoimea ei ole mahdollista riitauttaa. Laissa säädetään myös pätemättömäksi julistamista koskevan hakemuksen sisällöstä ja hakumenettelyn yksityiskohdista.

Riitautamisaika

Konkurssimenettelyssä voidaan riitauttaa oikeustoimia, jotka on toteutettu aikana, joka alkaa konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämisestä edeltävästä vuodesta ja päättyy konkurssimenettelyn alkamiseen. Vastikkeeton (tai lähes vastikkeeton) oikeustoimi voidaan riitauttaa, kun se on toteutettu aikana, joka alkaa 36 kuukautta ennen konkurssimenettelyn aloittamista koskevan hakemuksen jättämisestä ja päättyy konkurssimenettelyn alkamiseen. Pätemättömäksi julistamista koskeva hakemus on tehtävä 12 kuukauden kuluessa lopullisesta konkurssimenettelyn aloittavasta päätöksestä.

Mitä toimia ei voida julistaa pätemättömäksi

Seuraavia oikeustoimia ei voida julistaa pätemättömäksi: konkurssivelallisen oikeustoimet, jotka on toteutettu velkajärjestelymenettelyn aikana ja velallisen liiketoiminnan hoitamista menettelyn aikana koskevien sääntöjen mukaisesti, konkurssivelallisen oikeustoimet velkojien saatavien maksamiseksi sen suuruisuena, niihin määräpäiviin mennessä ja niine korkoineen, jotka on määrätty vahvistetussa velkajärjestelyssä, sekä vekselien tai šekkien maksaminen silloin, kun toisen osapuolen oli saatava maksu, jotta konkurssissa oleva velallinen ei menettäisi oikeuttaan takaisinperintään sivulliselta, jota vekseli tai šekki velvoittaa.

Pätemättömäksi ei myöskään voida julistaa oikeustoimia, joita velallinen on toteuttanut velkojien saatavien maksamiseksi tai muiden vahvistetun saneeraussopimuksen mukaisten velvollisuuksiensa suorittamiseksi.

Henkilökohtaisen konkurssin erityispiirteet

Henkilökohtaisen konkurssin yhteydessä täyttämättä jääneen oikeustoimen tai konkurssivelallisen läheisensä eduksi toteuttaman oikeustoimen pätemättömäksi julistamista on haettava viiden vuoden kuluessa. Tämä sääntö kattaa sekä konkurssivelallista lähellä olevien luonnollisten henkilöiden kanssa tehdyt sopimukset että velalliseen tai hänen läheisiinsä liittyvät oikeushenkilöt, silloin kun velallinen omistaa tai hänen läheisensä omistavat yksittäin tai yhdessä ainakin 25 prosentin osuuden merkitystä pääomasta, tai kun hänellä tai heillä on 25 prosentin osuus äänioikeuksista tai oikeus nimittää päteviä henkilöitä edustamaan oikeushenkilöä sekä erottaa heidät tästä tehtävästä, tai kun nämä henkilöt ovat päteviä edustamaan oikeushenkilöä tai näihin liittyvien yritysten edunsaajia.

Päivitetty viimeksi: 23/05/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys - Suomi

Maksukyvyttömyysmenettelyt Suomessa

Maksukyvyttömyydellä tarkoitetaan sitä, että velallinen on muuten kuin tilapäisesti kykenemätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä.

Maksukyvyttömyysmenettelyllä tarkoitetaan tässä menettelyä, joka koskee samanaikaisesti kaikkia velallisen velkoja.

Suomessa on kolme erillistä maksukyvyttömyysmenettelyä: konkurssi, yrityssaneeraus ja yksityishenkilön velkajärjestely. Konkurssia sääntelee konkurssilaki (120/2004), joka tuli voimaan 1.9.2004. Yrityksen saneerauksesta (47/1993) ja yksityishenkilön velkajärjestelystä (57/1993) annetut lait ovat tulleet voimaan 8.2.1992.

Konkurssi on likvidaatiomenettely, jonka tarkoituksena on muuttaa velallisen omaisuus rahaksi ja jakaa varat velkojille. Yrityssaneeraus ja yksityishenkilön velkajärjestely ovat tervehdyttämismenettelyjä, joiden tarkoituksena on antaa velalliselle mahdollisuus selviytyä taloudellisista vaikeuksistaan.

Velallinen voi myös sopia velkojensa maksusta ja muusta järjestelyistä velkojiensa kanssa virallisten maksukyvyttömyysmenettelyjen ulkopuolella.

Vapaaehtoisuuteen perustuvia järjestelyjä ei ole säännelty.

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

Konkurssi

Konkurssin soveltamisala on yleinen, joten konkurssiin voidaan asettaa niin luonnollinen henkilö kuin oikeushenkilökin. Oikeushenkilö voidaan asettaa konkurssiin silloinkin, kun se on poistettu asianomaisesta rekisteristä tai purettu. Myös kuolinpesä voidaan asettaa konkurssiin.

Yrityssaneeraus

Yrityssaneerauksen kohteena voi olla mikä tahansa taloudellista toimintaa harjoittava yritys samoin kuin yksityinen elinkeinonharjoittaja.

Saneerausmenettelyn ulkopuolelle on kuitenkin rajattu eräitä yrityksiä, kuten eristyissäätelyn ja -valvonnan alaiset luotto- ja vakuutuslaitokset.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Yksityishenkilön velkajärjestely voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle. Myös yksityisen elinkeinon- tai ammatinharjoittajana tai avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä toimiva luonnollinen henkilö voi määrätin edellytyksin hakea velkajärjestelyä.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

Kaikkien kolmen maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen yleinen edellytys on velallisen maksukyvyttömyys. Maksukyvyttömyydellä tarkoitetaan sitä, että velallinen on muuten kuin tilapäisesti kykenemätön maksamaan velkojaan niiden erääntyessä. Yrityssaneerausmenettely voidaan aloittaa myös, jos velallista uhkaa maksukyvyttömyys.

Konkurssi

Konkurssiin asettamista voi hakea velallinen tai velkoja. Konkurssiin asettamisen yleinen edellytys on velallisen maksukyvyttömyys. Konkurssilaissa on säädetty todistelua helpottavista oletuksista, joiden täytyessä velallisen katsotaan olevan maksukyvytön, jolle toisin osoiteta.

Oletukset maksukyvyttömyydestä:

1. velallinen ilmoittaa olevansa maksukyvytön eikä ilmene erityisiä syitä olla hyväksymättä velallisen ilmoitusta;
2. velallinen on lakkauttanut maksunsa;
3. jos ulosotossa on konkurssihakemuksen tekemistä edeltävän kuuden kuukauden aikana ilmennyt, ettei velalliselta kerry varoja saatavan täydeksi suorittamiseksi; tai
4. velallinen, joka on tai on viimeisenä vuonna ennen konkurssihakemuksen tekemistä ollut liiketoiminnastaan kirjanpitovelvollinen, ei viikon kuluessa velkojan maksukehotuksen saatuaan ole maksanut velkojan selvää ja erääntynyttä saatavaa.

Kun konkurssia hakee velkoja, velkojan saatavan on perustuttava tuomioon tai muuhun täytäntöönpanoperusteeseen, velallisen allekirjoittamaan sitoumukseen, jota velallinen ei ilmeisen perustellusti kiistä tai saatavan on oltava muutoin selvä. Saatavan ei tarvitse olla erääntynyt. Konkurssiin hakemusta vähäisen saatavan perusteella tai tapauksissa, joissa velkojalla on vakuus, on rajoitettu.

Tuomioistuin määrää pesänhoitajan ja huolehtii, että kuulutus konkurssiin alkamisesta julkaistaan viivytyksettä virallisessa lehdessä. Kuulutus voidaan julkaista myös jossakin päivälehdessä. Pesänhoitajan on ilmoitettava konkurssiin alkamisesta velkojille. Konkurssiin alkamisesta tehdään merkintä muun muassa konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteriin, kaupparekisteriin, lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin, alusrekisteriin, alusrakennusrekisteriin, ilma-alusrekisteriin, yritysikiinnitysrekisteriin, ajoneuvoliikennerekisteriin sekä arvo-osuusrekisteriin.

Yrityssaneeraus

Yrityssaneerausta voi hakea velallinen tai velkoja. Valtaosa hakemuksista on velallisten tekemiä.

Saneerausmenettely voidaan aloittaa, jos velallinen on maksukyvytön eikä menettelyn aloittamiselle ole laissa säädettyä estettä. Esteitä ovat esimerkiksi se, ettei maksukyvyttömyyttä voida poistaa saneerausohjelman avulla tai etteivät velallisen varat riitä menettelystä aiheutuviin kustannuksiin.

Saneerausmenettely voidaan aloittaa myös, jos velallista uhkaa maksukyvyttömyys. Velkoja voi saada menettelyn aloitetuksi tällä perusteella vain, jos kysymys on huomattavasta taloudellisesta edusta. Lisäksi saneerausmenettely voidaan aloittaa, jos vähintään kaksi velkojaa, joiden yhteenlasketut saatavat edustavat vähintään viidennestä velallisen tunnetuista veloista, tekevät velallisen kanssa yhdessä hakemuksen tai ilmoittavat puoltavansa velallisen hakemusta.

Tuomioistuin julkaisee saneerausmenettelyn aloittamispäätöksestä kuulutuksen virallisessa lehdessä. Selvittäjän tehtävänä on antaa tieto menettelyn alkamisesta velkojille. Lisäksi saneerausmenettelystä tulee ilmoittaa eräille viranomaisille ja tehdä merkintä muun muassa konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteriin, kaupparekisteriin sekä kiinnityksistä pidettäviin rekistereihin.

Saneerausmenettelyn alkamisen oikeusvaikutukset tulevat automaattisesti voimaan aloittamispäätöksestä lukien. Hakijan tai velallisen vaatimuksesta tuomioistuin voi jo hakemuksen tultua vireille määrätä maksu- ja vakuudenasettamiskiellon, perintäkiellon ja ulosmittauksen sekä muiden täytäntöönpanotoimenpiteiden kiellon tulemaan voimaan ennen menettelyn alkamista.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkajärjestely tulee vireille velallisen hakemuksesta. Velkajärjestelyn aloittaminen edellyttää, että velallinen on maksukyvytön eikä kykene kohtuudella parantamaan maksukykyään veloista selviytyäkseen. Maksukyvyttömyyden syynä on oltava maksukyvyyn olennainen heikentyminen olosuhteiden muutoksen vuoksi ja pääasiassa ilman velallisen omaa syytä, esimerkiksi sairauden vuoksi. Velkajärjestely voidaan myöntää myös, jos on olemassa muuten painavat perusteet ottaen huomioon velkojen ja velvoitteiden määrä suhteessa velallisen maksukykyyn. Maksukykyä arviota otetaan huomioon muun muassa velallisen omaisuus sekä tulot ja ansaintamahdollisuudet.

Velkajärjestelylle ei saa olla laissa mainittua estettä (esim. rikokseen perustuva tai piittaamaton ja vastuuton velkaantuminen). Toisaalta velkajärjestely voidaan myöntää yleisestä esteestä huolimatta, jos siihen on painavia syitä. Tällöin otetaan huomioon erityisesti velallisen toimet velkojen maksamiseksi, velkaantumisen kulunut aika ja muut velallisen olosuhteet sekä velkajärjestelyn merkitys velallisen ja velkojen kannalta.

Velkajärjestelyn alkamisen oikeusvaikutukset tulevat automaattisesti voimaan aloittamispäätöksestä lukien. Velallisen vaatimuksesta tuomioistuin voi jo hakemuksen tultua vireille määrätä maksu- ja vakuudenasettamiskiellon, perintäkiellon, ulosmittauskiellon ja muun täytäntöönpanokiellon olemaan väliaikaisena voimassa ennen velkajärjestelyn alkamista.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvyttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

Konkurssi

Konkurssipesään kuuluu omaisuus, joka velallisella on konkurssiin alkaessa ja jonka velallinen saa ennen konkurssiin päättymistä. Konkurssipesään kuuluu myös omaisuudesta saatava tuotto, omaisuus, joka saadaan takaisin pesään takaisinsaannista konkurssipesään kuuluvan omaisuuden sijaan.

Pääsääntöisesti omaisuus, jota ei voida ulosmitata, ei kuulu konkurssipesään. Luonnollisen henkilön konkurssipesään ei myöskään kuulu hänen konkurssiin alkamisen jälkeen saamansa omaisuus tai ansaitsemansa tulo.

Yrityssaneeraus

Yrityssaneerauksesta laaditaan saneerausohjelma, jonka tulee sisältää muun muassa eritelty selvitys velallisen taloudellisesta asemasta: velallisen varoista, veloista ja muista sitoumuksista. Ohjelman laatiminen perustuu velallisen senhetkiseen koko varallisuuteen. Myös takaisinsaanti on mahdollinen: oikeustoimi, joka voisi perääntyä konkurssitapauksessa, voidaan peräännyttää saneerausmenettelyn yhteydessä vastaavin perustein.

Vaikka saneerausohjelmaan voidaan poikkeuksellisesti tehdä jälkikäteen muutoksia, velkojalle tulevien suoritusten määrää ei voida enää lisätä ohjelmaa muuttamalla. Sen sijaan velalliselle saneerausohjelman vahvistamisen jälkeen siirtyvät varat voivat olla peruste esittää vaatimus lisäsuorituksia velkojalle. Velallinen voidaan velvoittaa lisäsuorituksiin, jos velallisen taloudellinen kantokyky havaitaan paremmaksi kuin mitä sen laskettiin olevan ohjelmaa laadittaessa. Lisäsuoritusta voi hakea, kun peruste lisäsuoritukselle on syntynyt, ja sitä on pääsääntöisesti haettava viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun loppuselonteko on annettu tuomioistuimelle.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velallisen maksukykyä arvioitaessa otetaan huomioon muun muassa velallisen varallisuuden rahaksi muuttamisesta saatavat varat, velallisen tulot ja ansaintamahdollisuudet sekä välttämättömät elinkustannukset ja elatusvelvollisuus. Velkajärjestelyssä velalliselle vahvistetaan hänen maksukykyään vastaava maksuohjelma. Velallisen on käytettävä velkajärjestelyssä velkojensa suorituksiksi kaikki ne tulot, joita hän ei tarvitse välttämättömiin elinkustannuksiinsa ja elatusvelvollisuudesta aiheutuviin menoihin, sekä muu kuin perusturvaan kuuluva varallisuus. Perusturvaan kuuluvaan varallisuuteen luetaan velallisen omistusasunto, kohtuullinen asuntoirtoimisto ja kohtuullisen tarpeen mukaiset henkilökohtaiset tavarat sekä työvälineet. Siihen kuuluvaa varallisuutta voidaan muuttaa rahaksi vain laissa säädettyissä tapauksissa.

Lisäksi velalliselle voidaan vahvistaa maksuohjelmassa lisäsuoritusvelvollisuus maksuohjelman aikana saatavien lisätulojen ja varojen johdosta. Velallinen on velvollinen maksamaan velkojille tietyn määrän maksuohjelman aikana saamistaan lahjoitajia muista kertaluontoisista suorituksista. Jos velallisen tulot ovat suuremmat kuin maksuohjelmassa on arvioitu, velalliselle on voitu määrätä velvollisuus suorittaa velkojille tietty osuus lisätuloista.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

Konkurssi

Tuomioistuin tekee päätöksen konkurssiin asettamista sekä määrää pesänhoitajan. Pesänhoitajaksi voidaan määrätä suostumuksensa perusteella henkilö, jolla on tehtävän vaatima kyky, taito ja kokemus sekä joka on tehtävään sopiva. Pesänhoitaja ei saa olla velalliseen eikä velkojaan sellaisessa suhteessa, joka on omiaan vaarantamaan riippumattomuuden velalliseen nähden, tasapuolisuuden velkoja kohtaan tai kyvyn muuten hoitaa asianmukaisesti tehtävänsä. Oikeushenkilöä ei voida määrätä pesänhoitajaksi.

Pesänhoitajalla on keskeinen asema konkurssipesän asioiden hoidossa. Pesänhoitajan tehtävänä on muun muassa edustaa konkurssipesää ja hoitaa sen juoksevaa hallintoa, laatia pesäluettelo ja velalliselvitys, ottaa vastaan saatavien valvonnat ja laatia saatavien perusteella jakoluetteloehdotus. Pesänhoitaja huolehtii myös konkurssipesään kuuluvan omaisuuden hoidosta ja myymmistä sekä varojen jakamisesta.

Konkurssin alkaessa velallinen menettää oikeuden määrätä konkurssiopeseään kuuluvasta omaisuudestaan. Velallinen on velvollinen myötävaikuttamaan konkurssipesän selvittämiseen. Velallinen tulee antaa pesänhoitajalle tietoja pesäluettelon laatimiseksi ja vahvistaa pesäluettelo oikeaksi. Velallisella on oikeus saada konkurssipesästä tietoja ja osallistua velkojainkokouksiin sekä ilmaista kantansa päätettävänä oleviin asioihin.

Yrityssaneeraus

Tuomioistuin määrää selvittäjän saneerausmenettelyn aloittamisen yhteydessä. Selvittäjän on oltava rehelliseksi tunnettu täysi-ikäinen henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hänellä tulee olla tehtävän edellyttämä kyky, taito ja kokemus. Hän ei saa olla velalliseen eikä velkoihin sellaisessa suhteessa, joka voisi vaarantaa riippumattomuuden velalliseen tai tasapuolisuuden velkoihin nähden. Oikeushenkilöä ei voida määrätä selvittäjäksi.

Selvittäjän vastuulla on toteuttaa menettely ja valvoa velkojen etua. Selvittäjä laatii selvityksen velallisen varoista ja veloista sekä ehdotuksen saneerausohjelmaksi. Hän myös valvoo velallisyhtiön toimintaa.

Tuomioistuin voi asettaa velkojatoimikunnan, joka edustaa velkoja sekä avustaa selvittäjää neuvoo-antavana elimenä. Toimikuntaa ei aseteta, jos se on tarpeeton velkojen pienen lukumäärän tai muun syyn vuoksi.

Velallisella säilyy valta määrätä omaisuudestaan ja toiminnastaan, jollei laissa ole toisin säädetty. Menettelyn alettua velallinen tarvitsee kuitenkin selvittäjän suostumuksen laissa erikseen määrättyihin oikeustoimiin, muun muassa uuden velan ottamiseen, jollei kyseessä ole tavanomaiseen toimintaan liittyvä, määrältään ja ehdoiltaan tavallinen velka. Määräysvaltaa voidaan myös muuten rajoittaa selvittäjän tai velkojan vaatimuksesta, jos on olemassa vaara, että velallinen menettelee velkojan etua vahingoittavalla tai sitä vaarantavalla tavalla. Velallisella on myötävaikutus- ja tietojenantovelvollisuus suhteessa tuomioistuimeen, selvittäjään ja velkojatoimikuntaan. Velallinen saa edelleen pääsääntöisesti käyttää puhevaltaa vireillä olevassa tai vireille tulevassa oikeudenkäynnissä, jos selvittäjä ei päättää ryhtyä käyttämään velallisen puhevaltaa.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Yksityishenkilön velkajärjestelyssä voidaan määrätä selvittäjä, jos sen katsotaan olevan tarpeellista velallisen taloudellisen aseman selvittämisen, omaisuuden rahaksimuuton tai muuten velkajärjestelyn toteuttamisen vuoksi. Selvittäjän on oltava täysi-ikäinen ja rehelliseksi tunnettu, tehtävään suostuva henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jonka toiminakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Selvittäjällä on oltava tehtävän edellyttämä taito, kyky ja kokemus. Hän ei saa olla sellaisessa suhteessa velalliseen tai velkojaan, joka voi olla omiaan vaarantamaan hänen riippumattomuuttaan velalliseen nähden tai tasapuolisuuttaan velkoihin nähden. Oikeushenkilöä ei voida määrätä selvittäjäksi.

Jos selvittäjä määrätään, hänen tehtävänä on laatia ehdotus maksuohjelmaksi sekä suorittaa muut tuomioistuimen selvittäjälle määräämät tehtävät.

Ehdotusta laatiessaan selvittäjän on neuvoteltava velallisen ja velkojen kanssa sekä annettava heille tarpeelliset tiedot ja varattava tilaisuus lausua hakemuksesta ja ehdotuksesta. Selvittäjälle voidaan antaa tehtäväksi myös huolehtia velallisen varallisuuden rahaksimuutosta sekä siitä kertyvien varojen tiilittämisestä. Jos selvittäjää ei ole määrätty, ehdotuksen maksuohjelmaksi laatii velallinen. Tuomioistuin päättää velkajärjestelystä sekä vahvistaa maksuohjelman.

Velallisella säilyy omistus- ja hallintaoikeus omaisuuteensa. Hänen on kuitenkin käytettävä muu kuin perusturvaan kuuluva varallisuutensa velkojen suoritukseksi. Velallisella on tietojenantovelvollisuus tuomioistuimelle, velkojille sekä mahdolliselle selvittäjälle kaikista velkajärjestelyn kannalta merkityksellisistä seikoista sekä myötävaikutusvelvollisuus velkajärjestelyn asianmukaiseksi toteuttamiseksi.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

Konkurssi

Velkojalla on tietyin poikkeuksin oikeus käyttää konkurssisaatavaansa kuittaukseen velalliselle konkurssin alkaessa olevaa velkaansa vastaan, myös silloin, kun velkojan velka tai saatava ei ole vielä erääntynyt. Oikeus kuittaukseen ei koske saatavaa, jonka perusteella velkojalla ei ole oikeutta saada suoritusta konkurssipesästä, eikä saatavaa, joka on velkojen maksunsaantijärjestyksen mukaan viimeiseksi suoritettava. Velkojalla on velvollisuus esittää selvitys kuittaukseen käytettävästä saatavastaan.

Yrityssaneeraus

Perintäkiellosta huolimatta velkojalla on oikeus käyttää saatavaansa kuittauksen velalliselle menettelyn alkaessa olevaa velkaansa vastaan vastaavin perustein kuin konkurssissa. Kuittausilmoitus on tehtävä myös selvittäjälle. Kuittausoikeus ei koske luottolaitoksen saatavan kuittausta varoilla, jotka velallisella on perintäkiellon alkaessa tai sen jälkeen luottolaitoksen tilillä tai jotka ovat luottolaitoksessa siirrettävinä velallisen tilille, jos tiliä voidaan käyttää maksuliikenteen hoitamiseen.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkajärjestelyn alettua velalliseen ei saa kohdistaa toimenpiteitä maksukiellon piiriin kuuluvan velan perimiseksi tai sen suorittamisen turvaamiseksi. Tämän kiellon piiriin katsotaan kuuluvan myös velallisella velkojalta olevan saatavan käyttäminen velkoja saatavan kuittaamiseen. Veronkuittausta ei kuitenkaan katsota kiellon vastaiseksi.

6 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

Sopimussuhteet, jotka eivät koske maksukyvyttömyysmenettelyn piiriin kuuluvia saatavia, pysyvät pääsääntöisesti ennallaan kaikissa maksukyvyttömyysmenettelyissä.

Konkurssi

Jos velallinen ei ole konkurssin alkaessa täyttänyt sopimusta, jossa hän on osapuolena, vastapuolen tulee vaatia ilmoitusta siitä, sitoutuuko konkurssipesä sopimukseen. Sopimusta ei saa purkaa, jos konkurssipesä ilmoittaa sitoutuvansa sopimukseen sekä asettaa vakuuden sopimuksen täyttämiseksi.

Konkurssipesän vastapuolella on kuitenkin oikeus purkaa sopimus, jos se on luonteeltaan henkilökohtainen tai on muu erityinen syy, jonka vuoksi ei voida edellyttää sopimuksen jatkamista konkurssipesän kanssa.

Lisäksi yksittäinen oikeustoimi voidaan peräyttää, jos sille on olemassa takaisinsaannista konkurssipesään annetussa laissa mainittu takaisinsaantiperuste.

Yrityssaneeraus

Saneerausmenettelyn alkaminen vaikuttaa velallisen jo tekemiin sitoumuksiin vain laissa säädettyissä tapauksissa. Vuokra- tai vuokrausluottosopimus, jossa velallinen on vuokralleottajana, voidaan irtisanoa velallisen puolelta päättymään kahden kuukauden kuluttua irtisanomisesta. Sillä, joka on sitoutunut

suoritukseen velalliselle ennen menettelyn alkamista, muttei ole täyttänyt suoritustaan menettelyn alkaessa, on oikeus saada maksu suorituksestaan, jos suoritusta voidaan pitää velallisen toiminnan kannalta tavanomaisena. Jos kyse on muunlaisesta sopimuksesta, joka on tehty ennen menettelyn alkamista ja velallinen ei ole menettelyn alkamiseen mennessä täyttänyt maksuvelvollisuuttaan, selvittäjä ilmoittaa vastapuolen pyynnöstä, pysyykö velallinen sopimuksessa. Jos vastaus on kielteinen tai sitä ei anneta kohtuullisessa ajassa, vastapuoli saa purkaa sopimuksen. Lisäksi sopimus, jonka mukaan velallisen on tehtävä saneerausvelkaan perustuva tai liittyvä suoritus, on mitätön, jollei suoritusvelvollisuus perustu saneerausohjelmaan. Jos työnantaja on saneerausmenettelyn kohteena, työnantajaa saa irtisanoa työ sopimuksen kahden kuukauden irtisanomisajalla tietyin edellytyksin. Oikeustoimi, joka voisi perääntyä, jos yrityssaneerauksen sijasta olisi haettu konkurssia, voidaan velkojan vaatimuksesta peräyttää vastaavin perustein kuin takaisinsaannista konkurssipesään annetussa laissa säädetään.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velallisen on luovuttava omaisuudesta, joka on hänen hallinnassaan osamaksu- tai vuokrausluottosopimuksen nojalla eikä kuulu perusturvaan. Velallinen voi irtisanoa vuokrasopimuksen tai muun sopimuksen, jossa velallinen on vuokralaisena tai kuluttajana, sekä vuokrausluottosopimuksen kahden kuukauden irtisanomisajalla. Sillä, jos on sitoutunut suoritukseen velalliselle ennen menettelyn alkamista, muttei ole täyttänyt suoritustaan menettelyn alkaessa, on oikeus saada maksu suorituksestaan, jos suoritusta voidaan pitää velallisen toiminnan kannalta tavanomaisena. Sopimus, jonka mukaan velallisen on tehtävä velkajärjestelyn piiriin kuuluvan velkaan perustuva tai siihen liittyvä sopimus, on mitätön, jollei suoritusvelvollisuus perustu maksuohjelmaan tai lakiin. Oikeustoimi, joka voisi perääntyä, jos velkajärjestelyn sijasta olisi haettu konkurssia, voidaan velkoja vaatimuksesta peräyttää vastaavin perustein kuin takaisinsaannista konkurssipesään annetussa laissa säädetään.

7 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

Konkurssi

Konkurssin alettua velkoja ei voi nostaa kannetta saadakseen konkurssisaatavaa koskevan täytäntöönpanoperusteen eikä konkurssipesään kuuluvaan omaisuuteen saa kohdistaa ulosottoimia konkurssisaatavan perimiseksi. Pantti velkoja saa kuitenkin nostaa kanteen saatavan perimiseksi panttiomaisuudesta.

Yrityssaneeraus

Saneerausmenettelyn alkamisen seurauksena velallista koskee pääsääntöisesti maksuvelto ja velkojaa vastaavasti perintäkielto: velalliseen ei saa kohdistaa toimenpiteitä saneerausvelan perimiseksi tai suorituksen turvaamiseksi. Vakuusvelkoja voi tietyissä tapauksissa vaatia tuomioistuinta myöntämään luvan vakuuden hyödyntämiseen maksun saamiseksi, esimerkiksi kun on ilmeistä, ettei vakuusoikeuden kohteena olevan omaisuuden säilyminen velallisella ole tarpeellista saneerausjärjestelyjen kannalta. Menettelyn alettua velalliseen ei pääsääntö mukaan saa saneerausvelan perusteella kohdistaa viranomaisen päätökseen perustuvaa turvaamistoimenpidettä.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Kuten saneerausmenettelyssä, myös yksityishenkilön velkajärjestelyssä velkojaa koske perintäkielto. Velan kuullessa maksuveltoon piiriin velalliseen ei saa kohdistaa toimenpiteitä velan perimiseksi tai sen suorittamisen turvaamiseksi. Velalliseen ei saa kohdistaa toimenpiteitä velan perimiseksi tai sen suorittamisen turvaamiseksi. Velalliseen ei saa kohdistaa myöskään maksuviivästyksen seuraamuksia. Kuitenkin vakuusvelkoja voi tietyissä tapauksissa vaatia tuomioistuinta myöntämään luvan vakuuden hyödyntämiseen maksun saamiseksi, esimerkiksi kun vakuutena oleva omaisuus ei kuulu velallisen perusturvaan eikä velallinen tarvitse sitä elinkeinotoiminnassaan.

Velkoja voi panna vireille oikeudenkäynnin tai muun menettelyn oikeuden säilyttämiseksi tai täytäntöönpanoperusteen hankkimiseksi. Velkoja voi pääsääntö mukaan hakea velallisen omaisuutta koskevaa viranomaisen päätöstä turvaamistoimenpiteestä ja päätöksen täytäntöönpanoa velkajärjestelyn alkamiseen liittyvien kieltojen estämättä.

8 Mikä vaikutus maksukyvyttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

Konkurssi

Konkurssin alkaessa oikeus määrätä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta siirty konkurssipesän hallinnolle. Tämän seurauksena konkurssipesälle syntyy sijaantulo-oikeus konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta koskevista asioista: konkurssipesälle on varattava tilaisuus jatkaa oikeudenkäyntiä, joka on vireillä velallisen ja kolmannen välillä konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta. Jos konkurssipesä ei käytä tätä tilaisuutta, velallinen voi jatkaa oikeudenkäyntiä. Samoin konkurssipesälle on varattava tilaisuus jatkaa konkurssisaatavaa koskevaa oikeudenkäyntiä, joka on vireillä velallista vastaan. Jos konkurssipesä ei vastaa kanteeseen eikä velallinen jatka oikeudenkäyntiä, kantaja voi vaatia asian ratkaisemista.

Yrityssaneeraus

Velallinen saa edelleen käyttää puhevaltaa vireillä olevassa oikeudenkäynnissä tai muussa siihen rinnastettavassa menettelyssä, jossa hän on asianosaisena, jollei selvittäjä päättä ryhtyä käyttämään velallisen puhevaltaa. Sama koskee menettelyn alettua vireille tulevaa oikeudenkäyntiä tai muuta menettelyä.

Selvittäjällä on oikeus velallisen lukuun tehdä vaatimus taikka panna vireille oikeudenkäynti tai muu siihen rinnastettava menettely ja käyttää asiassa puhevaltaa velallisen puolesta. Tiedoksiannon voi velallisen puolesta vastaanottaa myös selvittäjä.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkajärjestelyn alkaminen ei vaikuta vireillä oleviin oikeudenkäynteihin, ja velallinen käyttää niissä edelleen puhevaltaa.

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojen osallistumiseen maksukyvyttömyysmenettelyyn?

Konkurssi

Velkoja voi hakea velallisen asettamista konkurssiin.

Konkurssipesästä ylin päätösvalta kuuluu velkojille. Velkojat käyttävät päätösvaltaa siltä osin kuin asia ei kuulu lain mukaan pesänhoitajan päätettäväksi tai hoidettavaksi. Lisäksi velkojat voivat pidättää pesänhoitajan päätösvaltaa itselleen juoksevaan hallintoon kuuluvissa asioissa tai delegoida pesänhoitajalle omaa päätösvaltaansa. Päätösvalan edellytyksenä yksittäisen velkojan osalta on konkurssisaatava ja sen valvonta. Velkojen päätösvalta alkaa konkurssiin asettamisesta ja päättyy konkurssin päättyessä.

Keskeisin päätöksentekoeelin on velkojainkokous, mutta myös muuta päätöksentekomenettelyä voidaan käyttää. Velkojat voivat myös asettaa velkojatoimikunnan, joka toimii neuvottelu- ja yhteydenpito-organina pesänhoitajan ja velkojen välillä. Velkojan äänivalta määräytyy saatavan suuruuden mukaan. Velkojainkokouksessa päätökseksi tulee mielipide, jota kannattaneiden velkojen äänimäärä on enemmän kuin puolet äänestyskseen osallistuneiden velkojen äänimäärästä. Muussa päätöksentekomenettelyssä velkojen äänimäärä lasketaan kantansta ilmaiseiden velkojen äänimäärän mukaan.

Yrityssaneeraus

Velkoja voi tehdä hakemuksen saneerausmenettelystä.

Velkojen yhteiseksi edustajaksi voidaan asettaa velkojatoimikunta. Toimikunta edustaa kaikkia velkojaryhmiä ja sen tehtävänä on avustaa selvittäjää sekä valvoa selvittäjän toimintaa velkojen lukuun. Toimikunta tekee päätökset yksinkertaisella enemmistöllä.

Laatiessaan ehdotusta saneerausohjelmaksi selvittäjän on neuvoteltava velkojatoimikunnan sekä tarvittaessa yksittäisten velkojen kanssa. Myös velkojat tai velkojaryhmä, joiden saatavan suuruus ylittää laissa mainitut edellytykset, voivat esittää oman saneerausohjelmaehdotuksen. Kun ehdotus on valmis,

velkojat äänestävät saneerausohjelmasta. Mikäli ohjelman hyväksymiselle ei ole estettä, se voidaan hyväksyä kaikkien velkojien suostumuksella, ryhmäenemmistöjen suostumuksella tai tietyissä tilanteissa myös ilman kaikkien ryhmäenemmistöjen suostumusta.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkoja ei voi tehdä hakemusta yksityishenkilön velkajärjestelystä. Ennen velkajärjestelyn hakemista velallisen on kuitenkin pääsääntöisesti selvitettävä sovintoratkaisun mahdollisuus velkojensa järjestelystä velkojien kanssa. Velkojan tulee myötävaikuttaa sovinnon syntymiseen hyvän luotonanto- ja perintätavan mukaisesti.

Velkoja voi lausua velkajärjestelyhakemuksesta sekä maksuohjelmaehdotuksesta. Pyynnöstä velkojan tulee ilmoittaa kirjallisesti tiedot saatavastaan.

Vahvistettua maksuohjelmaa voidaan muuttaa velkojan hakemuksesta tai se voidaan määrätä raukeamaan tietyin perustein.

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

Konkurssi

Konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta on hoidettava huolellisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Pesänhoitajan tehtäviin kuuluu huolehtia konkurssipesään kuuluvan omaisuuden myynnistä. Konkurssipesän on muutettava rahaksi pesään kuuluva omaisuus pesän kannalta edullisimmalla tavalla niin, että siitä saadaan mahdollisimman hyvä myyntitulos. Panttiomaisuutta voidaan myydä vain, jos panttivelkoja antaa suostumuksensa tai tuomioistuin myöntää luvan. Konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta ei saa luovuttaa pesänhoitajalle, hänen avustajalleen eikä pesänhoitajan tai avustajan läheiselle.

Yrityssaneeraus ja yksityishenkilön velkajärjestely

Selvittäjän oikeudet rajoittuvat riittävään tiedonsaantiin omien velvoitteidensa täyttämiseksi. Omaisuuden omistus- ja hallintaoikeus säilyvät velallisella eikä selvittäjällä ole oikeutta käyttää tai luovuttaa velallisen omaisuutta. Yksityishenkilön velkajärjestelyssä selvittäjälle voidaan kuitenkin antaa tehtäväksi huolehtia velallisen varallisuuden, rahaksimuutosta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä ja järjestelystä sekä rahaksimuutosta kertyvien varojen tilittämisestä.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneiden saatavien asema?

Konkurssi

Konkurssisaatavia ovat velalliselta olevat saatavat, joiden oikeusperuste on syntynyt ennen konkurssin alkamista. Konkurssisaatavaksi lasketaan myös panttisaatavat sekä saatavat, joiden peruste tai määrä on ehdollinen, riitainen tai muuten epäselvä. Kestovelkasuhteessa konkurssisaatavana pidetään sitä osaa saatavasta, joka kohdistuu konkurssin alkamista edeltäneeseen aikaan.

Konkurssin alkamisen jälkeen syntynyt saatava on massavelkaa eli konkurssipesän velkaa, joka maksetaan täysimääräisesti konkurssipesästä.

Yrityssaneeraus

Hakemuksen vireilletulon jälkeen syntyvät velat on maksettava sitä mukaa kuin ne erääntyvät. Sama koskee jatkuvaan sopimus-, käyttö- tai hallintasuhteeseen perustuvia juoksevia maksuja, jotka kohdistuvat hakemuksen vireilletulon jälkeiseen aikaan.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkajärjestelyn piiriin kuuluvat kaikki ne velallisen velat, jota ovat syntyneet ennen velkajärjestelyn alkamista. Näihin luetaan mukaan valuusvelat ja velat, joiden peruste tai määrä on ehdollinen tai riitainen taikka muusta syystä epäselvä. Näistä veloista velkajärjestelyn alkamisen ja maksuohjelman vahvistamisen välisenä aikana kertynyt korko ja perimis- ja täytäntöönpanokulut lasketaan myös velkajärjestelyn piiriin kuuluvaksi velaksi.

Velkajärjestelyn piirin ulkopuolelle jäävät velat on maksettava normaalisti sitä mukaa kuin ne erääntyvät.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

Konkurssi

Jako-osuutta saadakseen velkojan on valvottava saatavansa ilmoittamalla se kirjallisesti pesänhoitajalle valvontapäivään menessä. Valvontakirjelmässä on yksilöitävä muun muassa saatavan pääoma ja korko sekä peruste saatavalle ja korolle. Valvontaa on mahdollista tarkastaa ja täydentää. Myös jälkivalvonta on mahdollinen, mutta sen edellytyksenä on ylimääräinen maksu konkurssipesälle, jollei velkojalla ole ollut laillista estettä valvoa saatavaansa määräajassa. Pesänhoitaja voi myös ottaa konkurssisaatavan huomioon jakoluettelohdotuksesta ilman valvontaa, jos saatavan perusteesta ja määrästä ei ole epäselvyyttä.

Pesänhoitajan on tarkastettava valvottujen saatavien aiheellisuus ja niiden mahdollinen etuoikeus. Jako-osuuteen oikeuttavat saatavat merkitään jakoluettelohdotukseen. Pesänhoitaja, velkoja ja velallinen voivat esittää yksilöidyn ja perustellun riitautuksen jakoluettelohdotuksessa mainitusta saatavasta. Pesänhoitajan on varattava velkojalle, jonka saatava on riitautettu, tilaisuus lausua riitautuksesta ja esittää selvitystä. Ne saatavat, joita ei ole määräajassa riitautettu, katsotaan hyväksytyiksi.

Tämän jälkeen pesänhoitajan on laadittava jakoluettelo ottaen huomioon riitautukset ja lausumat ja toimitettava se tuomioistuimeen vahvistettavaksi.

Tuomioistuin tutkii riitautukset ja muut erimielisyydet tarpeen mukaan suoraan tai riita-asiana sekä vahvistaa jakoluettelon.

Yrityssaneeraus

Hakiessaan velkajärjestelyä velallisen on liitettävä hakemukseen selvitys velkojistaan, veloistaan ja niiden vakuuksista. Päättyessään menettelyn aloittamisesta tuomioistuin asettaa määräpäivän, johon mennessä velkojien on kirjallisesti ilmoitettava selvittäjälle vaatimuksensa, mikäli ne poikkeavat velallisen ilmoittamasta.

Kun ehdotus saneerausohjelmaksi on toimitettu tuomioistuimelle, sen on varattava asiaan osallisille tilaisuus ilmoittaa selvittäjälle saatavia koskevat kirjalliset väitteet sekä tilaisuus antaa ohjelmaehdotuksesta määräajassa kirjallinen lausuma tai kutsuttava kuultavaksi istuntoon. Velallisen puolesta väitteitä voivat esittää selvittäjä ja velallinen. Väitteet käsitellään ja asia ratkaistaan ohjelmaehdotuksen käsittelyn yhteydessä, jos se on mahdollista, tai asia saatetaan tutkittavaksi eri menettelyssä. Kun tuomioistuin on päättänyt epäselvistä saneerausveloista, ehdotuksen laatijalle voidaan vielä varata tilaisuus oikaista, tarkistaa tai täydentää ehdotusta. Tämän jälkeen velkojat äänestävät ohjelmaehdotuksesta.

Pääsäännön mukaan saneerausvelka, jota velallinen eikä velkoja ole menettelyssä ilmoittanut ja joka ei muuten ole tullut selvittäjän tietoon ennen saneerausohjelman vahvistamista, lakkaa, kun saneerausohjelma vahvistetaan.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Päättyessään velkajärjestelyn aloittamisesta tuomioistuimen tulee lähettää velkojille jäljennös päätöksestä, hakemuksesta sekä velallisen ehdotuksesta maksuohjelmaksi. Tuomioistuimen tulee myös asettaa määräpäivä, johon mennessä velkojien on ilmoitettava velkajärjestelyn piiriin kuuluvan velan määrä, jos se poikkeaa velallisen ilmoittamasta, sekä määräpäivä, johon mennessä velkojien on toimitettava kirjallinen lausuma hakemuksesta, maksuohjelmaehdotuksesta sekä väitteistä koskien ehdotukseen sisältyviä velkoja.

Tuomioistuin käsittelee väitteet velkajärjestelyn käsittelyn yhteydessä ja ratkaisee ne maksuohjelmassa, jos se on mahdollista aiheuttamatta olennaista viivästystä. Muuten asia saatetaan tutkittavaksi eri oikeudenkäynnissä tai muussa menettelyssä. Tämän jälkeen maksuohjelma vahvistetaan, jos velkajärjestely myönnetään kyseisessä tapauksessa.

Maksuohjelmaa voidaan muuttaa velkojan tai velallisen hakemuksesta, jos ohjelman vahvistamisen jälkeen ilmenee velkajärjestelyn piiriin kuuluva velka ilmenee vasta maksuohjelman päätyttyä, velallisen on suoritettava velasta määrä, jonka velkoja olisi saanut, jos velka olisi sisällynyt maksuohjelmaan.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

Pääsääntönä kaikissa menettelyissä on velkojien yhdenvertaisuus eli velkojilla on yhtäläinen oikeus saada maksu jaettavista varoista saataviensa suuruuden mukaisessa suhteessa. Poikkeuksia tästä tuottavat laissa mainittujen saatavien etuoikeus ja viimesijaisuus.

Konkurssi

Velkojille maksetaan konkurssissa jako-osuutta vahvistetun jakoluettelon mukaisesti. Maksunsaantijärjestyksestä konkurssissa, kun velallisen varat eivät riitä kaikkien saatavien maksamiseen, säädetään velkojien tiettyjen maksunsaantijärjestyksestä annetussa laissa (1578/1992).

Pantti- ja pidätysoikeus tuottavat etuoikeuden, minkä lisäksi myös yrityksen saneerauksen yhteydessä syntyneellä saatavalla, elatusavulla sekä yrityskiinnityksellä on etuoikeus. Viimeksi suoritettavat saatavat ja niiden keskinäinen järjestys on yksilöity laissa. Viimeksi suoritettavia saatavia ovat esimerkiksi korko ja maksuviivästysseuraamus saatavasta, jolla ei ole etuoikeutta, konkurssin alkamisen jälkeiseltä ajalta sekä muu julkisoikeudellinen maksuseuraamus kuin sakko tai uhkasakko.

Yrityssaneeraus

Velkojat, joilla saneerausmenettelyn ulkopuolella olisi yhtäläinen oikeus saada suoritus saatavalleen, on asetettava keskenään yhdenvertaiseen asemaan velkajärjestelyissä. Saneerausohjelmassa voidaan kuitenkin määrätä, että velkojat, joiden saatavat ovat vähäisiä, saavat täyden suorituksen.

Vakuusvelkoihin voidaan soveltaa saneerausmenettelyssä vain rajoitetusti velkajärjestelykeinoja, sillä vakuusvelan pääomaa ei saa alentaa. Velkajärjestely ei vaikuta velkojan esinevakuusoikeuden pysyvyyteen tai sisältöön. Viimesijaisina velkoina on pidettävä menettelyn aikana muulle saneerausvelalle kuin vakuusvelalle kertyvää korkoa tai muita luottokustannuksia sekä niiden jälkeen sellaisia velkoja, jotka ovat konkurssissa viimeiseksi suoritettavia.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Tavallisille veloille on pääsääntöisesti osoitettava yhtäläinen suhteellinen osuus velallisen maksuvarasta ja varallisuuden rahaksimuutosta saaduista varoista. Tavalliseen velkaan voidaan soveltaa kaikkia velkajärjestelykeinoja, mutta vakuusvelkaa koskevaa maksuvelvollisuutta ei saa poistaa miltei osin.

Velkajärjestely ei vaikuta velkojan esinevakuusoikeuden pysyvyyteen tai sisältöön. Kaikkiin velkoihin on sovellettava velkojan kannalta lievintä keinoa, joka riittää korjaamaan velallisen taloudellisen tilanteen. Viimesijaisesti velallisen maksuvara ja varat on osoitettava sellaisille veloille, jotka konkurssissa ovat viimeiseksi suoritettavia, sekä saldopäivän ja maksuohjelman vahvistamisen välisenä aikana kertyneille koroille.

14 Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

Konkurssi

Konkurssimenettely tuomioistuimessa päättyy jakoluettelon vahvistamiseen. Konkurssi päättyy, kun velkojat ovat hyväksyneet lopputilityksen. Pesänhoitaja laatii lopputilityksen, kun konkurssipesä on selvitetty ja pesään kuuluva omaisuus muutettu rahaksi. Lopputilitys voidaan laatia, vaikka pesä olisi osin selvittämättä sen vuoksi, että panttina olevaa tai arvoltaan vähäistä omaisuutta on myymättä taikka konkurssisaatava tai vähäinen osa saatavista on epäselvä.

Konkurssissa voidaan myös vahvistaa konkurssimenettelyn päättävä sovinto, jos sitä kannattavat velallinen tja pääosa velkojista. Sovinnon myötä pesänhoitajan määräys ja velkojien päätösvalta konkurssissa lakkaavat.

Konkurssi voi päättyä tuomioistuimen päätöksellä myös konkurssin raukeamiseen, jos konkurssipesän varat eivät riitä konkurssimenettelyn kustannuksiin tai jos konkurssimenettely ei ole muutoin tarkoituksenmukainen. Konkurssia ei kuitenkaan voida määrätä raukeamaan, jos tuomioistuin konkurssiasiamiehen esityksestä päättää, että konkurssi jatkuu julkisselvityksenä. Syynä julkisselvitykselle voi olla muun muassa velalliseen kohdistuvat selvitystarpeet. Julkisselvitys päättyy lopputilitykseen.

Konkurssi voidaan myös määrätä peruuntumaan pätevästä syystä kahdeksan päivän kuluessa konkurssin asettamisesta.

Velkavastuu säilyy myös konkurssin jälkeen. Velallinen ei vapaudu vastaamasta niistä konkurssisaatavista, joille ei konkurssissa synny suoritusta.

Yrityssaneeraus

Saneerauksen käsittely tuomioistuimessa päättyy ohjelman vahvistamiseen. Tällöin velallisen toimintavapaus palautuu ja menettelyn aloittamiseen liittyvät oikeusvaikutukset, kuten maksu- ja perintäkielto, lakkaavat. Saneerausohjelman seurauksena saneerausvelkojen ehdot määräytyvät ohjelman mukaisesti ja sen ulkopuolelle jääneet tuntemattomat saneerausvelat pääsääntöisesti lakkaavat.

Tuomioistuin voi valvojan tai velkojan vaatimuksesta määrätä ohjelman raukeamaan, jos velallinen rikkoo ohjelmaa eikä rikkomus ole vähäinen.

Saneerausohjelma raukeaa myös, jos velallinen asetetaan konkurssiin ennen ohjelman päättymistä. Lisäksi tuomioistuin voi määrätä ohjelmaan sisältyvän tiettyä velkojaa koskevan velkajärjestelyn raukeamaan muun muassa, jos velallinen on olennaisesti laiminlyönyt maksuvelvollisuutensa tälle velkojalle.

Raukeamisen myötä velkojalle palautuvat samat oikeudet, jotka hänellä olivat ennen saneerausohjelman vahvistamista.

Ohjelman päätyttyä valvojan tai, jos sellaista ei ole, velallisen on annettava ohjelman toteutumisesta loppuselonteko.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Yksityishenkilön velkajärjestelyn käsittely tuomioistuimessa päättyy, kun tuomioistuin vahvistaa maksuohjelman. Kun maksuohjelma on vahvistettu, velkajärjestelyn piiriin kuuluvien velkojen ehdot määräytyvät ohjelman mukaisesti. Ohjelman mukaiset velvollisuudet sitovat velallista kunnes kaikki siinä määrätty velvollisuudet on täytetty. Vaikka ohjelman kesto päättyy, velallisen maksuohjelmassa määrätty maksuvelvollisuus säilyy siltä osin kuin sitä ei ole täytetty. Velallinen vapautuu loppuosasta velkojaan, kun maksuohjelmassa määrätty velvollisuudet on täytetty.

Maksuohjelma raukeaa, jos velallinen asetetaan konkurssiin ennen maksuohjelman päättymistä. Tuomioistuin voi määrätä maksuohjelman raukeamaan velallisen hakemuksesta tai velkojan hakemuksesta silloin, kun velallinen on laiminlyönyt velvoitteensa laissa määritellyin tavoin. Jos maksuohjelma raukeaa, velkojalle palautuvat samat oikeudet kuin ennen velkajärjestelyä.

15 Mitkä ovat velkojien oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen jälkeen?

Konkurssi

Velkavastuu siirtyy myös konkurssin jälkeen: velkojalla on velallista kohtaan edelleen oikeus niihin konkurssisaataviin, joille ei konkurssissa synny suoritusta.

Yrityssaneeraus

Velkojilla on oikeus saneerausohjelmassa määriteltyihin suorituksiin, ja saneeraus päättyy, kun saneerausohjelman velvollisuudet on täytetty. Siten velkojilla ei ole enää oikeutta maksunsaantiin, kun saneerausohjelma on toteutettu.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Velkajärjestelyn piiriin kuuluvien velkojien ehdot määräytyvät maksuohjelman mukaisesti. Ohjelmalle on määritetty tietty kesto. Vaikka ohjelman kesto päättyy, velallisen maksuohjelmassa määrätty maksuvelvollisuus säilyy, kunnes se on täytetty. Velkojilla ei ole oikeutta maksunsaantiin, kun maksuohjelman mukaiset suoritukset on tehty.

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

Konkurssi

Konkurssimenettelyn kustannuksina pidetään tuomioistuinmenettelystä perittäviä oikeudenkäyntimaksuja, pesänhoitajan palkkiota sekä pesän selvityksestä ja hoidosta aiheutuvia muita kustannuksia.

Konkurssimenettelyn kustannukset maksetaan konkurssipesän varoista. Mikäli konkurssipesän varat eivät riitä kattamaan kustannuksia, velkoja voi ottaa konkurssimenettelyn kustannukset vastattavikseen ja siten välttää konkurssin raukeamisen.

Konkurssimenettely voidaan myös määrätä suoritettavaksi julkisselvityksenä esimerkiksi pesän varojen vähäisyyden vuoksi. Tällöin pesänhoitajan määräys ja velkojien päätösvalta konkurssissa lakkaavat. Julkisselvityksestä aiheutuvat konkurssimenettelyn kustannukset maksetaan valtion varoista siltä osin kuin konkurssipesän varat eivät riitä niihin.

Yrityssaneeraus

Menettelystä aiheutuvat kustannukset, muun muassa selvittäjän palkkio, suoritetaan velallisen varoista. Myös muu taho voi sitoutua vastaamaan kustannuksista, sillä yksi esteperusteista on, etteivät velalliset varat todennäköisesti riitä kattamaan kustannuksia.

Velkojatoimikunnasta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen ovat velvollisia eri velkojaryhmien osalta kuhunkin velkojaryhmään kuuluvat velkojat. Jos joku haluaa käyttää oikeutta esittää oma ehdotus saneerausohjelmaksi, hän on velvollinen laatimaan sen omalla kustannuksellaan.

Yksityishenkilön velkajärjestely

Kustannuksiksi lasketaan selvittäjälle kuuluva kohtuullinen palkkio sekä korvaus hänelle aiheutuneista kustannuksista. Velallisen on pääsääntöisesti maksettava selvittäjän saatavasta määrä, joka vastaa velallisen maksuvaraa enintään maksuohjelman vahvistamisen tai muuttamisen jälkeen seuraavan neljän kuukauden ajalta. Velallisen maksuosuuden ylittävä määrä maksetaan valtion varoista. Jos hakemus hylätään, saatava määrätään kokonaisuudessaan maksettavaksi valtion varoista.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

Takaisinsaanti, koskee kaikkia maksukyvyttömyysmenettelyjä

Ennen menettelyn aloittamista luovutettu omaisuus voidaan palauttaa laissa määriteltyjen ehtojen täytyessä takaisinsaantikanteella sekä omistusoikeus- tai korvauskanteella. Takaisinsaanti määräytyy kaikissa maksukyvyttömyysmenettelyissä takaisinsaannista konkurssipesään annetun lain (758/1991) mukaisesti. Takaisinsaannille on oltava takaisinsaantiperuste.

Yleisen takaisinsaantiperusteen ja siten oikeustoimen perääntymisen edellytykset ovat seuraavat:

- oikeustoimella on sopimattomasti suosittu velkojaa toisten velkojien kustannuksella, siirretty omaisuutta pois velkojien ulottuvilta tai lisätty velkoja velkojien vahingoksi;

- velallinen oli oikeustointa tehdessä maksukyvytön tai oikeustoimi johti osaltaan velallisen maksukyvyttömyyteen; lahjan ollessa kyseessä edellytyksenä on ylivelkaisuus tai siihen johtaminen, ja;

- toinen osapuoli tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää maksukyvyttömyydestä/ylivelkaisuudesta tai oikeustoimen merkityksestä velallisen taloudelliselle oloille sekä seikoista, joiden vuoksi oikeustoimi oli sopimaton.

Jos oikeustoimessa on ollut osapuolena velallisen läheinen, hänen katsotaan tienneen edellä mainituista seikoista, jollei hän voi näyttää toimineensa vilpittömässä mielessä. Jos oikeustoimi on tehty yli viisi vuotta ennen maksukyvyttömyysmenettelyn vireilletuloa, oikeustoimi peräytyy vain, jos velallisen läheinen oli siinä osapuolena.

Velan maksu myöhemmin kuin kolme kuukautta ennen maksukyvyttömyysmenettelyn hakemispäivää peräytyy, jos velka on maksettu epätavallisin maksuvälinein tai ennenaikaisesti taikka määrällä, jota pesän varoihin nähden on pidettävä huomattavana. Maksu ei kuitenkaan peräydy, jos sitä voidaan pitää olosuhteet huomioon ottaen tavanomaisena. Myös velkojan ulosmittauksella saama maksu peräytyy, jos ulosmittaus on toimitettu myöhemmin kuin kolme kuukautta ennen määräpäivää. Velallisen läheisen osalta määräaika on pidempi. Maksu peräytyy, vaikka maksun saanut velkoja olisi ollut vilpittömässä mielessä.

Lisäksi laissa on erityiset säännökset koskien muun muassa lahjan, osituksen, kuittauksen ja vakuuden peräyttämistä.

Päivitetty viimeksi: 10/09/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Maksukyvyttömyys - Ruotsi

JOHDANTO

Ruotsissa konkurssista, yrityssaneeruksesta ja yksityishenkilön velkajärjestelystä säädetään maksukyvyttömyysasetuksessa (*insolvensförordning*).

Seuraavassa kuvataan lyhyesti joitakin Ruotsin tarkistetun maksukyvyttömyysasetuksen 86 §:n 1 momentin näkökohtia, jotka koskevat näitä menettelyjä.

Kuvaus ei ole tyhjentävä.

KONKURSSI

Yleistä

Konkurssi (*konkurs*) on yleistäytöntöönpanomenettely, jossa kaikki velallisen velkojat ottavat yhdessä pakkoteitse haltuunsa velallisen kaikki varat saataviensa perimiseksi. Konkurssin aikana varat muodostavat konkurssipesän (*konkursbo*), jota hallinnoidaan velkojien lukuun. Konkurssipesää hoitaa yksi tai useampi pesänhoitaja (*konkursförvaltare*). Pesänhoitajan ainoa tehtävä on konkurssipesän hallinnointi. Konkurssihakemus arvioidaan, konkurssipäätös tehdään ja konkurssia käsitellään konkurssimenettelyssä käräjäoikeudessa (*tingsrätt*). Konkurssimenettelyssä käräjäoikeus päättää muun muassa siitä, miten pesä jaetaan tai käynnistetäänkö valvontamenettely. Käräjäoikeus kokoontuu myös, kun velallinen vahvistaa pesäluettelon valallaan. Pesänhoitajaa valvoo kruununvoudin virasto (*Kronofogdemyndigheten*).

YRITYSSANEERAUS

Yleistä

Tuomioistuin voi antaa elinkeinonharjoittajalle, jolla on maksuvaikeuksia, luvan erityismenettelyyn liiketoimintansa saneeraamiseksi (*företagsrekonstruktion*). Tuomioistuin nimittää yrityssaneerauksen selvittäjän (*rekonstruktör*), joka tutkii, voiko velallinen jatkaa liiketoimintaansa osittain tai kokonaan, ja jos voi, onko velallisen mahdollista päästä velkojiensa kanssa sovintoon (*uppgörelse*) tai akordiin (*ackord*). Selvittäjän on tehtävänsä hoitaessaan varmistettava, että velkojien edut otetaan huomioon. Päätös yrityssaneeruksesta ei muodollisesti rajoita velallisen omaisuuden hallintaa.

VELKAJÄRJESTELY

Yleistä

Velkajärjestely (*skuldsanering*) vapauttaa velallisen joko osittain tai kokonaan velastaan, joka kuuluu velkajärjestelyn piiriin. Ruotsissa on marraskuusta 2016 lähtien ollut käytössä kahdenlaisia velkajärjestelyjä: yksityishenkilön velkajärjestelylain (*skuldsaneringslagen*) mukainen yksityishenkilön velkajärjestely (*skuldsanering*) ja yrityssaneerauslain (*skuldsaneringslagen för företagare*) mukainen yrityssaneeraus (*F-skuldsanering*). Kumpikin esitellään seuraavassa.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

1 Keitä vastaan on mahdollista aloittaa maksukyvyttömyysmenettely?

KONKURSSI

Konkurssiin voidaan asettaa sekä oikeushenkilö että luonnollinen henkilö (myös luonnollinen henkilö, joka ei harjoita elinkeinotoimintaa).

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerausmenettely voidaan käynnistää sekä oikeushenkilön että luonnollisen henkilön osalta, jos kyseinen henkilö on elinkeinonharjoittaja. Laki ei koske tiettyjä oikeushenkilöitä, kuten pankkeja, luottomarkkinoilla toimivia yrityksiä, vakuutusyhtiöitä ja arvopaperivälitysliikkeitä.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Yksityishenkilön velkajärjestely voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle [myös luonnolliselle henkilölle, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa (*enskild näringsverksamhet*)].

Yksityishenkilön velkajärjestelyyn pääsyä koskevat hakemukset käsittelee ensimmäisenä asteena kruununvoudin virasto.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneeraus voidaan kohdistaa luonnolliseen henkilöön, joka on

1. yrittäjä ja on harjoittanut elinkeinotoimintaa, jos hänen velkataakkansa liittyy pääosin tähän toimintaan
2. yrittäjä ja harjoittaa liiketoimintaa, jos tähän toimintaan liittyvät velat voidaan asianmukaisesti maksaa pois tai jos velanmaksukyvyttömyys on tilapäistä
3. yrittäjän perheenjäsen, jos perheenjäsenen velkataakka liittyy pääosin yrittäjän elinkeinotoimintaan.

"Perheenjäsenellä" (*närstående*) tarkoitetaan aviopuolisoa, avopuolisoa, vanhempaa, sisarusta tai lapsia tai avio- tai avopuolison lapsia.

Yrityssaneeraukseen pääsyä koskevat hakemukset käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena kruununvoudin virasto.

2 Millä edellytyksillä maksukyvyttömyysmenettely voidaan aloittaa?

KONKURSSI

Konkurssimenettely voidaan aloittaa, kun velallinen on maksukyvytön. "Maksukyvyttömyys" (*obestånd, insolvens*) tarkoittaa, että velallinen ei pysty maksamaan velkojaan eikä kyvyttömyys ole vain tilapäistä. Velallisen ilmoitus maksukyvyttömyydestä hyväksytään, jos ei ole erityistä syytä olla tekemättä niin. Maksukyvyttömyyden todistamista koskevat myös tietyt oletukset. Velallinen on esimerkiksi katsottava maksukyvyttömäksi, ellei toisin todeta, jos on toteutettu ulosottokaaren (*utsökningsbalken*) 4 luvun mukainen ulosotto ja on todettu kuusi kuukautta ennen konkurssihakemusta, että velallisen varat eivät riitä koko ulosmittattavan saatavan suorittamiseen. Sama koskee tilannetta, jossa velallinen on ilmoittanut keskeyttäneensä maksut.

Konkurssihakemuksen voi jättää velallinen tai velkoja.

Jos konkurssihakemuksen hyväksymiselle on todennäköiset perusteet ja on syytä uskoa, että velallinen voisi hävittää omaisuuttaan, käräjäoikeus voi määrätä velallisen omaisuuden takavarikkoon (*kvarstad*) hakemuksen arvioinnin ajaksi. Käräjäoikeudella on myös valtuudet asettaa matkustuskielto. Käräjäoikeuden on julistettava päätös konkurssiin asettamisesta välittömästi. Päätös tulee voimaan heti niin, että velallinen ei päätöksen julkistamisen jälkeen enää hallitse omaisuuttaan mutta kolmansilla osapuolilla on vilpittömän mielen suoja. Katso myös kohta "Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?".

Konkurssiin asettamista tai konkurssihakemuksen hylkäämistä koskevasta käräjäoikeuden päätöksestä voi valittaa seuraavaan oikeusasteeseen.

YRITYSSANEERAUS

Hakemuksen yrityssaneeraukseen voi tehdä velallinen tai velkoja. Päätös pääsystä yrityssaneeraukseen voidaan tehdä vain, jos voidaan olettaa, että velallinen ei pysty maksamaan erääntyneitä velkojaan tai että tällainen maksukyvyttömyys odotettavissa lähiaikoina. Päätöstä yrityssaneerauksesta ei voida tehdä, jos ei ole perusteltua syytä olettaa, että yrityssaneerauksen tavoite voidaan saavuttaa. Velkojan tekemä hakemus voidaan hyväksyä vain velallisen suostumuksella.

Jos velallisen hakemus otetaan käsiteltäväksi, tuomioistuimen on käsiteltävä se välittömästi, paitsi silloin, kun velallinen tekee hakemuksensa velkojan hakemuksen jälkeen ja tuomioistuin päättää, että sen käsittelemiseksi on järjestettävä istunto. Jos velkojan hakemus otetaan käsiteltäväksi, tuomioistuimen on määrättävä kuulemispäivä sen käsittelemiseksi varten. Kuuleminen on pidettävä kahden viikon kuluessa hakemuksen esittämisestä tuomioistuimelle. Se voidaan pitää myöhemmin, jos siihen on erityinen syy, mutta se on joka tapauksessa pidettävä kuuden viikon kuluessa.

Jos hakemus hyväksytään, tuomioistuimen on nimettävä samanaikaisesti yrityssaneerauksen selvittäjä. Selvittäjiä voidaan nimetä useita, jos siihen on erityiset syyt. Selvittäjän on ilmoitettava päätöksestä kaikille tiedossa oleville velkojille viikon kuluessa siitä, kun päätös yrityssaneerauksesta annetaan. Päätös yrityssaneerauksesta tulee voimaan heti, ellei tuomioistuin muuta määrää.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevan hakemuksen voi tehdä velallinen itse. Jos hakemusta ei hylätä tai evätä aiheettomana, päätös velkajärjestelyn aloittamisesta on tehtävä mahdollisimman pian. Hakemus voidaan evätä aiheettomana esimerkiksi silloin, jos siitä tai muusta saatavilla olevasta selvityksestä käy ilmi, että velkajärjestelyn ehdot eivät täyty.

Yksityishenkilön velkajärjestely voidaan myöntää, jos

1. velallinen on luonnollinen henkilö, jonka pääintressien keskus on Ruotsissa
2. velallinen ei pysty maksamaan velkojaan asianmukaisesti ja voidaan kaikki tapaukseen liittyvät tosiseikat huomioon ottaen olettaa, että tämä jatkuu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa (velallinen on katsottu maksukyvyttömäksi)
3. on kohtuullista tehdä näin velallisen henkilökohtaisen ja taloudellisen tilanteen perusteella.

Myöntämiselle on asetettu seuraavat rajoitukset:

1. Yksityishenkilön velkajärjestelyä ei voida myöntää, jos velallinen on liiketoimintakiellossa (*näringsförbud*).
2. Jos velallinen on elinkeinonharjoittaja, velkajärjestely voidaan myöntää vain, jos elinkeinotoiminnan tilanne voidaan helposti selvittää.
3. Jos velalliselle on aiemmin myönnetty velkajärjestely, uusi velkajärjestely voidaan myöntää vain, jos siihen on erityiset syyt.

Jos tehdään päätös yksityishenkilön velkajärjestelyn aloittamisesta, siitä on ilmoitettava heti virallisessa lehdessä *Post- och Inrikes Tidningar*. Päätöksestä on myös ilmoitettava tiedossa oleville velkojille viikon kuluessa sen julkistamisesta. Näissä ilmoituksissa kehoitetaan velkoja muun muassa esittämään yleensä kuukauden kuluessa julkistamispäivästä kirjallisesti velalliselle vaateensa ja antamaan niitä koskevat tarkat tiedot ja muut asian käsittelyn kannalta olennaiset tiedot sekä ilmoittamaan, mille pankkitilille maksut on suoritettava velkajärjestelyn aikana.

Velkajärjestelymenettelyn aloittamisesta päätöksestä voidaan valittaa kolmen viikon kuluessa päätöksestä.

Menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen omaisuuden ulosmittaus (*utmätning*) saatavien kattamiseksi ei ole mahdollista, ennen kuin velkajärjestelykysymystä koskeva päätös on lainvoimainen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta vaateisiin, jotka eivät kuulu velkajärjestelyn piiriin. Tätä ei myöskään sovelleta, jos tuomioistuin päättää velkojan pyynnöstä, että ulosmittaus voidaan tehdä.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerausta koskevan hakemuksen voi tehdä velallinen. Jos hakemusta ei hylätä tai evätä aiheettomana, päätös yrityssaneerauksen aloittamisesta on tehtävä mahdollisimman pian. Hakemus voidaan evätä aiheettomana esimerkiksi silloin, jos siitä tai muusta saatavilla olevasta selvityksestä käy ilmi, että yrityssaneerauksen ehdot eivät täyty.

Yrityssaneeraus voidaan myöntää, jos

1. velallisen pääintressien keskus on Ruotsissa
2. velallinen ei pysty maksamaan velkojaan asianmukaisesti ja voidaan kaikki tapaukseen liittyvät tosiseikat huomioon ottaen olettaa, että tämä jatkuu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa (velallinen on katsottu maksukyvyttömäksi)

3. on kohtuullista tehdä näin velallisen henkilökohtaisen ja taloudellisen tilanteen perusteella.

Myöntämiselle on asetettu seuraavat rajoitukset:

1. Yrityssaneerausta ei voida myöntää, jos velallinen on liiketoimintakiellossa.
2. Yrityssaneerausta ei voida myöntää, jos velallinen on elinkeinonharjoittaja, joka on harjoittanut elinkeinotoimintaa vastuuttomalla tavalla.
3. Yrityssaneerausta ei voida myöntää, jos velallisella on maksuvaraa neljännesvuodessa alle seitsemäsosa sosiaalivakuutuskaaren (*socialförsäkringsbalken*) 2 luvun 6 ja 7 §:ssä säädetystä hintaperusmäärästä (*prisbasbeloppet*) (noin 6 300 Ruotsin kruunua vuonna 2016).
4. Jos velalliselle on aiemmin myönnetty yrityssaneeraus, uusi yrityssaneeraus voidaan myöntää vain, jos siihen on erityiset syyt.

Jos tehdään päätös yrityssaneerausmenettelyn aloittamisesta, siitä on ilmoitettava heti virallisessa lehdessä *Post- och Inrikes Tidningar*. Päätöksestä on myös ilmoitettava tiedossa oleville velkojille viikon kuluessa sen julkistamisesta. Näissä ilmoituksissa on pyydettyä velkojia muun muassa esittämään yleensä kuukauden kuluessa julkistamispäivästä kirjallisesti velalliselle vaateensa ja antamaan niitä koskevat tarkat tiedot ja muut asian käsittelyn kannalta olennaiset tiedot sekä ilmoittamaan, mille pankkitilille maksut on suoritettava yrityssaneerauksen aikana.

Yrityssaneerausmenettelyn aloittamisesta voidaan valittaa kolmen viikon kuluessa päätöksestä.

Menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen ei voida ulosmitata mitään omaisuutta saatavien kattamiseksi, ennen kuin yrityssaneeraus kysymystä koskeva päätös on lainvoimainen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta vaateisiin, jotka eivät kuulu yrityssaneerauksen piiriin. Tätä ei myöskään sovelleta, jos tuomioistuin päättää velkojan pyynnöstä, että ulosmittaus voidaan tehdä.

3 Mikä omaisuus kuuluu maksukyvttömyysmenettelyn piiriin? Mikä on sellaisen omaisuuden asema, jonka velallinen on hankkinut tai saanut maksukyvttömyysmenettelyn aloittamisen jälkeen?

KONKURSSI

Konkurssipesään kuuluu kaikki omaisuus, joka kuului velalliselle konkurssipäätöksen julkaisuhetkellä tai joka kertyy velalliselle konkurssimenettelyn aikana ja joka voidaan periä maksuna saatavista, ellei velallisen tai minkä tahansa muun osapuolen heti konkurssimenettelyn aloittamis päätöksen jälkeen suorittamia oikeustoimia koskevissa erityisissä poikkeusäännöissä muuta määrätä. Siihen kuuluu myös omaisuus, joka voidaan siirtää konkurssipesään takaisinsaannin perusteella. Luonnollisiin henkilöihin sovelletaan myös erityisiä sääntöjä, jotka koskevat palkkaa ja muuta omaisuutta, jonka velallinen tarvitsee toimeentuloon varten. Osan tästä omaisuudesta velallinen saa pitää.

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerauksen selvittäjän on ilmoitettava kaikille tiedossa oleville velkojille yrityssaneeraus päätöksestä viikon kuluessa sen antamisesta. Ilmoitukseen on liitettävä muun muassa alustava luettelo velallisen varoista ja veloista. Näin ollen menettely kattaa kaikki varat. On kuitenkin mainittava, että yrityssaneerauksessa voidaan päätyä julkiseen akordiin, mutta se ei ole pakollista.

Vaateisiin, jotka perustuvat velallisen yrityssaneerauksen aikana selvittäjän suostumuksella tekemiin sopimuksiin, liittyy yleinen etuoikeus (*allmän förmånsrätt*). Tällainen on esimerkiksi sopimus, joka koskee yrityksen rahoitusta ja joka on tehty yrityssaneerauksen selvittäjän suostumuksella yrityssaneerauksen aikana.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Yksityishenkilön velkajärjestelyn hyväksymispäätöksessä on määrättävä maksuohjelmasta. Maksuohjelma on viisivuotinen, ellei lyhyemmälle ohjelmalle ole painavia syitä. Maksuohjelma alkaa velkajärjestelyn hyväksymispäätöksen ajankohdasta. Koska velallinen aloittaa maksut menettelyn aloittamis päätöksestä lähtien, aika, jolloin on sovellettu aloittamis päätöstä, on yleensä vähennettävä maksuohjelman pituudesta.

Velallisen maksettava summa määräytyy niin, että velkajärjestely kohdistuu velallisen kaikkiin varoihin ja tuloihin, joista on ensin vähennetty velallisen ja hänen perheensä toimeentuloon varattava summa. Lisäksi voidaan tehdä varaus velkajärjestelyn ulkopuolisten saatavien suorittamista varten.

Jos velallisen taloudellinen tilanne paranee huomattavasti velkajärjestely päätöksen jälkeen ennakoimattomien olosuhteiden seurauksena, velkojat ja velallinen voivat hakea päätöksen uudelleenarviointia.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneeraustapauksessa on laadittava maksuohjelma. Maksuohjelma on kolmivuotinen ja alkaa velkajärjestelyn hyväksymispäätöksen ajankohdasta.

Koska velallinen aloittaa maksut menettelyn aloittamis päätöksestä lähtien, aika, jolloin on sovellettu aloittamis päätöstä, on yleensä vähennettävä maksuohjelman pituudesta.

Velallisen maksettava summa määräytyy niin, että yrityssaneeraus kohdistuu velallisen kaikkiin varoihin ja tuloihin, joista on ensin vähennetty velallisen ja hänen perheensä toimeentuloon varattava summa. Lisäksi voidaan tehdä varaus yrityssaneerauksen ulkopuolisten saatavien suorittamista varten.

Jos velallisen taloudellinen tilanne paranee huomattavasti yrityssaneeraus päätöksen jälkeen ennakoimattomien olosuhteiden seurauksena, velkojat ja velallinen voivat hakea päätöksen uudelleenarviointia.

4 Millaiset ovat velallisen ja selvittäjän toimivaltasuhteet?

KONKURSSI

Kun konkurssipäätös on julistettu, konkurssipesään kuuluva omaisuus ei enää ole velallisen hallinnassa. Velallinen ei saa antaa mitään sitoumuksia, jotka voisivat toteutua konkurssin aikana. Tästä on joitakin poikkeuksia. Pesänhoitaja edustaa konkurssipesää konkurssimenettelyn aikana. Käräjäoikeus nimittää pesänhoitajan, jolla on oltava tehtävässä tarvittavaa tietämystä ja kokemusta ja jonka on oltava muillakin tavoin tehtävään sopiva. Pesänhoitajaksi ei voida nimittää henkilöä, joka työskentelee käräjäoikeudessa tai jolla on asiassa eturistiriita.

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerauksen selvittäjällä on oltava tehtävässä tarvittavaa tietämystä ja kokemusta, hänellä on oltava velkojien luottamus ja hänen on oltava muillakin tavoin tehtävään sopiva.

Selvittäjä tutkii velallisen taloudellisen tilanteen ja laatii velallisen kanssa neuvotellen suunnitelman siitä, miten saneerauksen tavoitteet saavutetaan.

Suunnitelma toimitetaan tuomioistuimelle ja velkojille. Selvittäjä voi käyttää apunaan asiantuntijoita.

Velallisen on annettava selvittäjälle kaikki taloudellista tilannettaan koskevat tiedot, jotka ovat yrityssaneerauksen kannalta olennaisia. Velallisen on noudatettava selvittäjän ohjeita siitä, miten liiketoimintaa on harjoitettava. Velallinen ei voi suorittaa tiettyjä oikeustoimia ilman selvittäjän lupaa. Niitä ovat muun muassa ennen yrityssaneeraus päätöstä syntyneiden velkojen maksaminen, uusien sitoumusten antaminen ja velallisen liiketoiminnan kannalta merkittävän omaisuuden luovuttaminen tai panttaaminen. Vaikka velallinen ei täyttäisi näitä sitoumuksiaan, kyseinen oikeustoimi on kuitenkin pätevä.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Pesänhoitajaa ei nimitetä. Yksityishenkilön velkajärjestelyn aikana velallisen omaisuus pysyy hänen hallinnassaan.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Pesänhoitajaa ei nimitetä. Yrityssaneerauksen aikana velallisen omaisuus pysyy hänen hallinnassaan.

5 Mitkä ovat kuittauksen edellytykset?

KONKURSSI

Jos velkojalla on velalliselta saatava, joka voidaan vahvistaa konkurssissa, velkoja voi kuitata tämän saatavan sitä saatavaa vastaan, joka velallisella oli velkojalta, kun konkurssipäätöksestä ilmoitettiin. Tämä ei koske tilannetta, jossa kuittaus on jätetty konkurssin ulkopuolelle kyseisen saatavan luonteen vuoksi. Ehdollisille saataville on omat erityissääntönsä. Myös muun muassa hiljattain syntyneitä saatavia koskevat poikkeussäännökset (vastaavat suurelta osin takaisinsaantia konkurssipesään koskevia säännöksiä).

Rahoitusmarkkinoita koskevat erityissäännökset, joiden mukaan konkurssipesään ja velkoihin sovelletaan nettoutussopimuksia ja vastaavia muun muassa rahoitusvälineisiin liittyviä sopimuksia.

YRITYSSANEERAUS

Henkilö, jolla oli velalliselta saatavia silloin kun yrityssaneeraushakemus jätettiin, voi kuitata tämän saatavan sitä saatavaa vastaan, joka velallisella oli velkojalta tuona ajankohtana, vaikka saatava ei olisi erääntynyt maksettavaksi. Tämä ei koske tilannetta, jossa kuittaus on jätetty konkurssin ulkopuolelle kyseisen saatavan luonteen vuoksi tai muulla tavoin yrityssaneerailain säännösten mukaisesti. Myös muun muassa hiljattain syntyneitä saatavia koskevat poikkeussäännökset (vastaavat suurelta osin takaisinsaantia konkurssipesään koskevia säännöksiä).

Rahoitusmarkkinoita koskevat erityissäännökset, joiden mukaan konkurssipesään ja niihin velkoihin, joiden saatavat kuuluvat julkisen akordin piiriin, sovelletaan nettoutussopimuksia ja vastaavia muun muassa rahoitusvälineisiin liittyviä sopimuksia.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Kuittausta koskevia erityissääntöjä ei ole.

YRITYSSANEERAILAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Kuittausta koskevia erityissääntöjä ei ole.

6 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on velallisen sopimussuhteisiin?

KONKURSSI

Konkurssilaissa (*konkurslagen*) ei ole yleisiä säännöksiä siitä, sitovatko velallisen tekemät sopimukset konkurssipesää. Periaatteessa konkurssipesä on itsenäinen oikeushenkilö eikä vastaa tällaisesta sopimuksesta johtuvista velvoitteista. Konkurssipesä voi täyttää velallisen tekemät sopimukset, jos se edistää pesänselvitystä. Tähän on yleensä saatava vastapuolen suostumus.

Muussa lainsäädännössä, kuten kauppalaissa (*köplagen*) ja arvopaperikauppalaissa (*lagen om handel med finansiella instrument*), on tätä koskevia erityissäännöksiä. Kauppalaan mukaan konkurssipesä voi täyttää sopimuksen, jos jokin vastapuolista on asetettu konkurssiin. Vastapuoli voi pyytää konkurssipesää ilmoittamaan hyvissä ajoin, jos se haluaa täyttää sopimuksen.

YRITYSSANEERAUS

Jos velallisen vastapuolella oli ennen yrityssaneeraus päätöstä oikeus purkaa sopimus maksuihin tai suorituksiin jollain muulla tavalla liittyvien viivästyminen tai mahdollisten viivästyminen vuoksi, vastapuoli ei voi päätöksen tekemisen jälkeen purkaa sopimusta tämän viivästyksen vuoksi, jos velallinen pyytää hyvissä ajoin yrityssaneeruksen selvittäjän suostumuksella kyseisen sopimuksen täyttämistä. Velallisen on vastapuolen pyynnöstä ilmoitettava vastapuolelle hyvissä ajoin, onko sopimus täytettävä. Jos sopimus on täytettävä, sitä koskevat erityissäännöt. Myös kauppalaissa on erityissäännöksiä ja erityissääntöjä, jotka koskevat esimerkiksi työ sopimuksia ja rahoitusvälineitä.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä yksityishenkilön velkajärjestelyn vaikutuksista voimassa olevaan sopimukseen.

Katso myös kohta "Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?".

YRITYSSANEERAILAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä yrityssaneeruksen vaikutuksista voimassa olevaan sopimukseen.

Katso myös kohta "Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?".

7 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen (lukuun ottamatta vireillä olevaa oikeudenkäyntiä)?

KONKURSSI

Kun konkurssipäätös on julkistettu, konkurssipesään kuuluvaa omaisuutta ei yleensä voi ulosmitata (*utmåta*) maksuna velalliselle esitetystä saatavista. Tämä pätee automaattisesti siitä lähtien, kun konkurssi on aloitettu. Joitakin poikkeuksia sovelletaan saataviin, joilla on tietty etuoikeus. Tämän kiellon vastainen ulosmittaus (*utmätning*) on pätemätön. Omaisuus voidaan ulosmitata konkurssista riippumatta, jos saatavan osalta on kyseiseen omaisuuteen panttausoikeus (*panträtt*).

Jos ulosmittaus on tapahtunut ennen konkurssipäätöksestä ilmoittamista, ulosotto voi yleensä jatkua konkurssimenettelystä huolimatta. Tästä on joitakin poikkeuksia.

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneeruksen aikana velalliselle ei voida tehdä ulosmittausta tai mitään muutakaan ulosottoa. Tästä on poikkeuksia, kuten se, että velkojalla on panttausoikeus tai pidätys oikeus (*retentionsrätt*) saatavansa perimiseksi. Virka-apua ei voida elinkeinonharjoittajien välistä osamaksukauppaa koskevan lain [*lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m.fl.*] mukaan antaa. Yrityssaneeruksen aikana ei voida tehdä päätöksiä takavarikoinnista (*kvarstad*) tai pidätys oikeudesta (*betalningsåkring*).

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen ei voida ulosmitata mitään omaisuutta saatavien kattamiseksi, ennen kuin velkajärjestelykysymystä koskeva päätös on lainvoimainen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta vaateisiin, jotka eivät kuulu velkajärjestelyn piiriin. Tätä ei myöskään sovelleta, jos tuomioistuimien päätös velkojan pyynnöstä, että ulosmittaus voidaan tehdä.

Jos velallinen on asetettu konkurssiin, hakemus yksityishenkilön velkajärjestelyyn pääsystä raukeaa.

Jos hakemus julkista akordia koskevasta neuvottelusta otetaan käsiteltäväksi sen jälkeen, kun velallinen on hakeutunut velkajärjestelyyn, velkajärjestely on keskeytettävä. Jos akordi vahvistetaan, hakemus yksityishenkilön velkajärjestelyyn pääsystä raukeaa.

YRITYSSANEERAILAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Menettelyn aloittamis päätöksen jälkeen ei voida ulosmitata mitään omaisuutta saatavien kattamiseksi, ennen kuin yrityssaneeruskysymystä koskeva päätös on lainvoimainen. Tätä ei kuitenkaan sovelleta vaateisiin, jotka eivät kuulu velkajärjestelyn piiriin. Tätä ei myöskään sovelleta, jos tuomioistuimien päätös velkojan pyynnöstä, että ulosmittaus voidaan tehdä.

Jos velallinen on asetettu konkurssiin, hakemus yrityssaneerukseen pääsystä raukeaa.

Jos hakemus julkista akordia koskevasta neuvottelusta otetaan käsiteltäväksi sen jälkeen, kun velallinen on hakeutunut yrityssaneerukseen, yrityssaneeraus on keskeytettävä. Jos akordi vahvistetaan, hakemus yrityssaneerukseen pääsystä raukeaa.

8 Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on sen vireilletulohetkellä käynnissä olevien oikeudenkäyntien jatkamiseen?

KONKURSSI

Jos velallisen ja toisen osapuolella välillä on vireillä oikeudenkäynti konkurssipesään kuuluvasta omaisuudesta, konkurssipesä voi jatkaa oikeudenkäyntiä velallisen sijasta. Jos konkurssipesä ei jatka oikeudenkäyntiä velallisen sijasta, kyseisen omaisuuden katsotaan kuuluvan konkurssipesän ulkopuolelle. Jos

velallista vastaan on nostettu kanne saatavasta, joka voidaan vahvistaa konkurssimenettelyssä, konkurssipesä voi liittyä kanteeseen velallisen kanssa. Tätä menettelyä koskevia säännöksiä on muitakin.

YRITYSSANEERAUS

Saatavien periminen on periaatteessa kiellettyä yrityssaneerausmenettelyn aikana, mutta se ei estä velallisen ja toisen osapuolen välillä vireillä olevan oikeudenkäynnin jatkamista ja päättämistä.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Katso kohta "Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen?".

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Katso kohta "Mikä vaikutus maksukyvttömyysmenettelyllä on yksittäisen velkojan nostamaan kanteeseen?".

9 Mitkä keskeiset näkökohdat liittyvät velkojien osallistumiseen maksukyvttömyysmenettelyyn?

KONKURSSI

Velkojilla ei ole virallista roolia konkurssimenettelyssä. Pesänhoitajan on kuitenkin tärkeämissä kysymyksissä kuultava velkojia, joita konkurssi erityisesti koskee, jos sille ei ole estettä. Velkojilla on myös oikeus saada pesänhoitajalta tietoja ja osallistua esimerkiksi valanvannomisistuntoon. Velkoja voi vaatia, että nimitetään edunvalvoja (*granskningsman*), joka valvoo konkurssipesän hallintaa velkojan puolesta.

YRITYSSANEERAUS

Kun tuomioistuin antaa myönteisen päätöksen yrityssaneeruksesta, sen on vahvistettava tuomioistuimessa pidettävän velkojainkokouksen päivämäärä. Kokous on järjestettävä kolmen viikon kuluessa yrityssaneerauspäätöksestä tai mahdollisimman pian sen jälkeen, jos tämän määräajan noudattaminen ei ole mahdollista.

Velkojainkokouksessa velkojilla on mahdollisuus ilmaista näkemyksensä siitä, pitäisikö yrityssaneerausta jatkaa. Jos joku velkojista sitä vaatii, tuomioistuimen on nimitettävä velkojista koostuva velkojatoimikunta. Toimikunnassa voi olla enintään kolme jäsentä. Joissakin tapauksissa myös työntekijöillä on oikeus nimittää edustajansa toimikunnan jäseneksi. Tuomioistuin voi nimittää toimikuntaan erityisistä syistä lisäjäseniä. Yrityssaneeruksen selvittäjän on kuultava velkojatoimikuntaa tärkeissä asioissa, jos sille ei ole estettä.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Katso kohta "Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?".

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

10 Millä tavoin selvittäjä voi käyttää tai luovuttaa pesän omaisuutta?

KONKURSSI

Konkurssin aikana yrityksen varat muodostavat konkurssipesän, jota hallinnoidaan velkojien lukuun (ks. edellä). Konkurssipesää hoitaa yksi tai useampi pesänhoitaja. Yleensä konkurssipesän omaisuus on myytävä niin pian kuin se on kohtuudella mahdollista. Jos velallinen on harjoittanut liiketoimintaa, pesänhoitaja voi tietyissä olosuhteissa jatkaa liiketoimintaa konkurssipesän puolesta.

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneeruksen aikana velallinen hallitsee omaisuuttaan.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Pesänhoitajaa ei nimitetä.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Pesänhoitajaa ei nimitetä.

11 Mille saataville voidaan vaatia maksua maksukyvttömyysmenettelyn piiriin kuuluvasta omaisuudesta ja mikä on maksukyvttömyysmenettelyn alkamisen jälkeisen syntyneiden saatavien asema?

KONKURSSI

Ruotsissa konkurssit voidaan jakaa kahteen luokkaan: konkursseihin, joihin ei liity valvontamenettelyä (*bevakningsförfarande*), ja konkursseihin, joihin liittyy valvontamenettely. Valvontamenettelyä ei sovelleta, jos ei muuta määrätä. Tämä johtuu siitä, että velkojat, joilla ei ole etuoikeutta, eivät yleensä saa konkurssissa mitään. Käräjäoikeus voi päättää valvontamenettelyn soveltamisesta pesänhoitajan pyynnöstä. Valvontamenettelyä on sovellettava, jos voidaan olettaa, että etuoikeudettomia saatavia maksetaan osittain konkurssimenettelyssä tehtävässä jaossa. Jos päätetään, että valvontamenettelyä on sovellettava, velkojan on valvottava saatavansa eli ilmoitettava se kirjallisesti pesänhoitajalle, jotta se otettaisiin huomioon jaossa. Myös etuoikeutta koskeva vaatimus on ilmoitettava kirjallisesti. Jos velkojalla on panttioikeus tai pidätysoikeus omaisuuteen, saatavaa ei kuitenkaan tarvitse erikseen ilmoittaa, jotta velkojalla olisi oikeus saada maksu kyseisestä omaisuudesta.

Jos velallinen menettää oikeuden hallita omaisuuttaan, hän ei voi antaa mitään sitoumuksia, jotka voitaisiin saattaa voimaan konkurssimenettelyn aikana.

Jos velallinen antaa tai hankkii sitoumuksia konkurssimenettelyn alkamisen jälkeen, näitä sitoumuksia ei yleensä voida valvoa konkurssin aikana.

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan velallinen voi joissakin tapauksissa hallita tiettyä omaisuutta, jos pesänhoitaja nimenomaan ei esitä sitä koskevia vaatimuksia.

Konkurssipesä, jota pesänhoitaja edustaa, voi ottaa oikeuksia tai vastuita esimerkiksi tekemällä sopimuksen. Nämä aiheuttavat saatavia itse konkurssipesälle eli massasaatavia (*massafordringar*). Periaatteessa massasaatavilla on tavallisiin konkurssisaataviin (*konkursfordringar*) nähden etuoikeus. Pesänhoitajan palkkio ja muut vastaavat velat [joita kutsutaan konkurssikustannuksiksi (*konkurskostnader*)] on kuitenkin maksettava konkurssipesästä ennen muita pesään syntyneitä velkoja. Jos konkurssikustannuksia ei voida maksaa konkurssipesästä, valtion on yleensä maksettava ne. Periaatteessa konkurssivelkojien saatavat suoritetaan vasta sen jälkeen kun konkurssikustannukset ja massasaatavat on suoritettu.

YRITYSSANEERAUS

Saatavista ilmoittamisesta yrityssaneeruksen yhteydessä ei ole mitään yleissääntöjä. Yrityssaneeruksessa tuomioistuin voi kuitenkin velallisen pyynnöstä päättää sallia neuvottelut julkisesta akordista (*offentligt ackord*). Velkoja voi joutua ilmoittamaan saatavansa akordineuvotteluissa (ks. jäljempänä).

Akordineuvotteluihin voivat osallistua vain ne velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen yrityssaneeruksen hakemista. Kaikki velkojat eivät kuitenkaan osallistu näihin neuvotteluihin: esimerkiksi velkoja, jonka saatava voidaan kattaa kuittaamalla tai jonka saatavalla on etuoikeus, ei osallistu niihin.

Yrityssaneeruksen selvittäjä laatii luettelon konkurssipesän varoista ja veloista. Jos henkilö, jonka saatava ei ole pesäluettelossa tai jota ei ole myöhemminkään vahvistettu, haluaa osallistua akordineuvotteluihin, hänen on ilmoitettava saatavansa kirjallisesti selvittäjälle viimeistään viikkoa ennen velkojainkokousta.

Saataviin, jotka perustuvat velallisen selvittäjän suostumuksella yrityssaneeruksen aikana tekemiin sopimuksiin, liittyy yleensä etuoikeus.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Yksityishenkilön velkajärjestely kattaa lähtökohtaisesti kaikki velalliseen kohdistuvat rahamääräiset saatavat, jotka ovat syntyneet ennen aloittamispäätöksen ilmoittamista. Siksi velkojien olisi ilmoitettava saatavansa, jotka ovat syntyneet ennen aloittamispäätöstä ja jotka velkajärjestely kattaa, koska muussa tapauksessa on vaarana, että velallinen vapautetaan velvollisuudesta maksaa kyseinen velka (ks. kohta ”Mitkä ovat maksukyvyyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?”).

Yksityishenkilön velkajärjestely ei kuitenkaan kata seuraavia:

1. *Elatusapusaatavaa, jos elatukseen oikeutetun oikeus elatusapuun ei ole siirtynyt sosiaalivakuutustoimistolle (Försäkringskassan) tai ulkomaiselle julkiselle elimelle.*
2. *Saatavaa, jonka perusteella velkojalla on panttioikeus tai muu etuoikeuslain [förmånsrättslagen (1970:979)] 6 §:n 7 momentin mukainen etuoikeus tai pidätysoikeus, jos vakuus riittää saatavan suorittamiseen.*
3. *Saatavaa, jonka perusteella velkoja on saanut etuoikeuslain 8 §:n mukaisen etuoikeuden ennen aloittamispäätöksestä ilmoittamista, kun on kyse omaisuudesta, jota koskeva saatava on pantava täytäntöön.*
4. *Saatavaa, joka ei ole eräänntynyt maksettavaksi ja jonka ehtona on velkojan vastasuorite.*
5. *Saatavaa, joka on kiistanalainen.*

Jos saatava on ehdollinen, sen summaa ei ole määritetty tai se ei ole eräänntynyt maksettavaksi, voidaan päättää, että se jätetään velkajärjestelyn ulkopuolelle. Jos saatavan voidaan olettaa olevan perusteeton, on päätettävä, että velkajärjestely ei kata sitä.

Velkajärjestely ei kata saatavia, jotka ovat syntyneet aloittamispäätöksen jälkeen.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneeraus kattaa lähtökohtaisesti kaikki velalliseen kohdistuvat rahamääräiset saatavat, jotka ovat syntyneet ennen aloittamispäätöksen julkistamista. Siksi velkojien olisi ilmoitettava saatavansa, jotka ovat syntyneet ennen aloittamispäätöstä ja jotka yrityssaneeraus kattaa, koska muussa tapauksessa on vaarana, että velallinen vapautetaan velvollisuudesta maksaa kyseinen velka (ks. kohta ”Mitkä ovat maksukyvyyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?”).

Yrityssaneeraus ei kuitenkaan kata seuraavia:

1. *Elatusapusaatavaa, jos elatukseen oikeutetun oikeus elatusapuun ei ole siirtynyt sosiaalivakuutustoimistolle tai ulkomaiselle julkiselle elimelle.*
2. *Saatavaa, jonka perusteella velkojalla on etuoikeuslain [förmånsrättslagen (1970:979)] 5 §:n mukainen etuoikeus, jos vakuus riittää saatavan suorittamiseen.*
3. *Saatavaa, jonka perusteella velkojalla on panttioikeus tai muu etuoikeuslain 6 §:n 7 momentin mukainen etuoikeus tai pidätysoikeus, jos vakuus riittää saatavan suorittamiseen.*
4. *Saatavaa, jonka perusteella velkoja on saanut etuoikeuslain 8 §:n mukaisen etuoikeuden ennen aloittamispäätöksestä ilmoittamista, kun on kyse omaisuudesta, jota koskeva saatava on pantava täytäntöön.*
5. *Saatavaa, joka ei ole eräänntynyt maksettavaksi ja jonka ehtona on velkojan vastasuorite.*
6. *Saatavaa, joka on kiistanalainen.*

Jos saatava on ehdollinen, sen summaa ei ole määritetty tai se ei ole eräänntynyt maksettavaksi, voidaan päättää, että se jätetään yrityssaneerauksen ulkopuolelle. Jos saatavan voidaan olettaa olevan perusteeton, on päätettävä, että yrityssaneeraus ei kata sitä.

Yrityssaneeraus ei kata saatavia, jotka ovat syntyneet aloittamispäätöksen jälkeen.

12 Mitä sääntöjä sovelletaan saatavien ilmoittamiseen, todistamiseen ja hyväksymiseen?

KONKURSSI

Konkurssissa pannaan yleensä täytäntöön vain saatavat, jotka ovat syntyneet ennen konkurssipäätöksen tiedoksiantamista. Saatava voidaan panna täytäntöön konkurssissa, vaikka se olisi ehdollinen tai ei olisi eräänntynyt maksettavaksi.

Niissä tapauksissa, joissa ei sovelleta valvontamenettelyä, ei ole myöskään erityisiä sääntöjä siitä, millä tavoin velkojan on ilmoitettava saatavastaan. Jos konkurssissa ei sovelleta valvontamenettelyä, pesänhoitajan on omasta aloitteestaan varmistettava, että saatavista, joihin liittyy etuoikeus, maksetaan jaossa asiaankuuluva osuus. Periaatteessa mikään ei estä velkojaa saattamasta voimaan saatavaansa ilman erityisiä muotovaatimuksia siihen asti, kun ehdotettua jakoa voi vastustaa.

Jos voidaan olettaa, että varat riittävät maksuihin myös etuoikeudettomille velkojille, on toteutettava valvontamenettely (ks. valvontamenettelyä koskeva kohta edellä). Jos käräjäoikeus päättää, että saatavat on ilmoitettava kirjallisesti, se asettaa valvontamenettelylle 4–10 viikon aikarajan. Päätös valvontamenettelystä annetaan tiedoksi. Velkojien on ilmoitettava saatavansa kirjallisesti määrätyn ajan kuluessa. Jos velkojalla on omaisuuden panttioikeus tai pidätysoikeus, velkaa ei tarvitse ilmoittaa tämän menettelyn yhteydessä maksun saamiseksi omaisuudesta. Jos valvontamenettely on toteutettu ja velkoja haluaa esittää saatavan tai käyttää panttioikeutta valvonta-ajan päättymisen jälkeen, hän voi tehdä sen nk. jälkivalvontana (*efterbevakning*). Tämä on tehtävä viimeistään päivänä, jona pesänhoitaja esittää jakoehdotuksen jaosta, eli ennen kuin ehdotus esitetään käräjäoikeudelle ja annetaan tiedoksi. Jos velkoja ei valvo saatavaansa, hän menettää mahdollisuuden saada maksu jakopäätöksen kattamista varoista. Tämän jälkeen velkoja voi periaatteessa saada maksun saatavastaan vain, jos käyttöön tulee uusia varoja (*efterutdelning*).

YRITYSSANEERAUS

Kuten aiemmin mainittiin, velkojilla ei ole mitään yleistä velvollisuutta esittää saatavia yrityssaneerauksessa, mutta velkoja voi joutua ilmoittamaan saatavansa akordineuvotteluissa. Yrityssaneerauksen selvittäjän on laadittava yrityssaneeraussuunnitelma, jossa yleensä esitetään, miten velallisen yrityksen taloudellinen tilanne voidaan ratkaista ja miten sen operatiivista tulosta olisi parannettava. Suunnitelman sisältöä voidaan kuitenkin yksittäisissä tapauksissa muuttaa olosuhteiden mukaan.

Yrityssaneeraus voi tietyissä olosuhteissa päättyä julkiseen akordiin. Akordineuvottelupyynnön esittää velallinen.

Akordineuvottelupyynnössä on esitettävä akordiehdotus, jossa ilmoitetaan, miten paljon velallinen tarjoutuu maksamaan ja milloin ja onko akordista annettu vakuuksia ja jos on, mistä ne koostuvat. Pyyntöön on liitettävä luettelo pesän varoista ja veloista.

Jos tuomioistuin ottaa akordineuvottelupyynnön käsiteltäväksi, sen on annettava neuvotteluja koskeva päätöksensä välittömästi. Samanaikaisesti tuomioistuimen on määrättävä velkojien kokouspäivä oikeudessa, laadittava kutsu kokoukseen ja annettava päätös tiedoksi.

Velallinen, yrityssaneerauksen selvittäjä ja velkojat voivat vastustaa akordin kattamaa saatavaa. Sitä, miten akordineuvotteluihin voi osallistua pesäluetteloon kuulumattomalla saatavalla, koskevat erityiset säännöt.

Akordineuvotteluihin voivat osallistua vain ne velkojat, joiden saatavat ovat syntyneet ennen yrityssaneerauksen hakemista. Velkojat, joiden saatava voidaan hoitaa kuittaamalla tai joiden saatavilla on etuoikeus, eivät osallistu neuvotteluihin. Myöskään velkojat, jotka olisivat olleet konkurssitilanteessa oikeutettuja maksuun vasta muiden velkojien jälkeen, eivät osallistu neuvotteluihin, elleivät muut neuvotteluihin osallistuvat velkojat suostu siihen.

Velallisen on kenen tahansa velkojan pyynnöstä vahvistettava pesäluettelo valalla.

Velkojat äänestävät ehdotetusta akordista velkojainkokouksessa. Akordiehdotus, joka kattaa vähintään 50 prosenttia saatavien summasta, katsotaan velkojien hyväksymäksi, jos kolme viidesosaa heistä äänestää sen puolesta ja heidän saataviensa osuus kaikista äänioikeutetuista saatavista on kolme

viidesosaa. Jos prosenttiosuus on pienempi, akordiehdotus hyväksytään, jos kolme neljäsosaa äänestäjistä puoltaa sitä ja heidän saataviensa osuus kaikista äänioikeutetuista saatavista on kolme neljäsosaa.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Päätös yksityishenkilön velkajärjestelyn aloittamisesta on julkaistava välittömästi virallisessa lehdessä *Post- och Inrikes Tidningar*. Päätöksestä on myös ilmoitettava tiedossa oleville velkojille viikon kuluessa sen julkistamisesta. Näissä ilmoituksissa on kehotettava velkojia muun muassa esittämään vaateensa velalliselle kirjallisesti yleensä kuukauden kuluessa julkistamispäivästä ja antamaan niitä koskevat tarkat tiedot ja muut asian käsittelyn kannalta olennaiset tiedot sekä ilmoittamaan, mille pankkitilille velkajärjestelyyn liittyvät maksut on suoritettava.

Kun aloittamispäätöksen jälkeen on kerätty riittävästi tietoja, laaditaan velkajärjestelyehdotus. Se lähetetään kaikille tiedossa oleville velkojille, joiden saatavat ehdotus kattaa. Sen mukana lähetetään pyyntö esittää huomautuksia tietyn ajan kuluessa. Jos velkoja ei esitä huomautuksia, se ei estä tekemästä päätöstä velkajärjestelyn hyväksymisestä.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Päätös yrityssaneerausmenettelyn aloittamisesta on julkaistava välittömästi virallisessa lehdessä *Post- och Inrikes Tidningar*. Päätöksestä on myös ilmoitettava tiedossa oleville velkojille viikon kuluessa sen julkistamisesta. Näissä ilmoituksissa on kehotettava velkojia muun muassa esittämään vaateensa velalliselle kirjallisesti yleensä kuukauden kuluessa julkistamispäivästä ja antamaan niitä koskevat tarkat tiedot ja muut asian käsittelyn kannalta olennaiset tiedot sekä ilmoittamaan, mille pankkitilille yrityssaneeraukseen liittyvät maksut on suoritettava.

Kun aloittamispäätöksen jälkeen on kerätty riittävästi tietoja, laaditaan yrityssaneerausehdotus. Se lähetetään kaikille tiedossa oleville velkojille, joiden saatavat ehdotus kattaa. Sen mukana lähetetään pyyntö esittää huomautuksia tietyn ajan kuluessa. Jos velkoja ei esitä huomautuksia, se ei estä tekemästä päätöstä yrityssaneerauksen hyväksymisestä.

13 Mitä sääntöjä sovelletaan omaisuuden myynnistä kertyneiden varojen jakamiseen? Mikä on velkojien maksunsaantijärjestys ja oikeuksien etusijajärjestys?

KONKURSSI

Jos konkurssipesän varat eivät riitä konkurssikustannusten ja massavelkojen maksamiseen, konkurssi on jätettävä sillensä (ks. konkurssikustannuksia ja massavelkoja koskeva kohta edellä). Jos konkurssi jätetään sillensä (*avskrivas*), velkojille ei periaatteessa jaeta mitään.

Jos konkurssia ei jätetä sillensä, konkurssipesän varat, joita ei käytetä konkurssikustannusten ja massavelan maksamiseen, jaetaan velkojen kesken. Tämä jako on periaatteessa tehtävä etuoikeuslain mukaisesti.

Etuoikeuslaki säätelee velkojen keskinäisiä oikeuksia saada maksut konkurssitilanteessa. Seuraavassa esitetään joitakin etuoikeuslakia koskevia yleisiä tietoja.

Etuoikeus maksuun on joko erityinen tai yleinen. Erityinen etuoikeus koskee tiettyä omaisuutta [esimerkiksi kiinteän omaisuuden panttioikeus, pidätysoikeus tai kiinnitys (*inteckning*)]. Yleinen etuoikeus koskee kaikkea velallisen konkurssipesän omaisuutta (kuten velkojille velallisen konkurssiin asettamisesta aiheutuneet kustannukset ja yrityssaneerauksen selvittäjän palkkio, jos konkurssia on edeltänyt yrityssaneeraus). Erityinen etuoikeus on etusijalla yleiseen etuoikeuteen nähden. Saatavilla, joihin ei liity etuoikeutta, on samat oikeudet suhteessa toisiinsa. Sopimuksella voidaan myös määrätä, että velkoja on oikeutettu maksuun vasta kaikkien muiden velkojen saatavien suorittamisen jälkeen (viimesijainen saatava, *efterställd fordran*).

Etuoikeus säilyy, vaikka saatava siirrettäisiin tai ulosmitattaisiin tai se siirtyisi muulla tavalla toiselle osapuolelle.

Jos saatavaan liittyy erityinen etuoikeus suhteessa tiettyyn omaisuuteen, mutta kyseinen omaisuus ei riitä kattamaan sitä, loppusaatavaa käsitellään etuoikeudettomana saatavana.

YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerauksessa ei tehdä jakoa, ellei se pääty julkiseen akordiin.

Julkinen akordi voi tarkoittaa sitä, että saatavia vähennetään ja maksetaan tietyllä tavalla. Akordissa kaikille velkojille on annettava samat oikeudet ja vähintään 25 prosenttia saatavasummasta, paitsi jos kaikki tiedossa olevat velkojat hyväksyvät pienemmän prosenttiosuuden tai on erityisiä syitä hyväksyä pienempi prosenttiosuus. Määrätty vähimmäisjako-osuus on maksettava vuoden kuluessa akordin hyväksymisestä, paitsi jos kaikki tiedossa olevat velkojat hyväksyvät pidemmän maksuajan. Akordi voi tarkoittaa myös sitä, että velalliselle annetaan vain lykkäystä maksuista tai muu erityinen lievennys.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Kaikilla yksityishenkilön velkajärjestelyn kattamilla saatavilla on sama etuoikeusasema. Saatavalle voidaan kuitenkin antaa kyseisen velkojan suostumuksella vähemmän suotuisat oikeudet tai se voidaan suorittaa ennen muita saatavia, jos jaossa käytettävissä oleva summa on pieni ja on kohtuullista tehdä niin velkojen suuruusluokan ja muiden olosuhteiden vuoksi.

Saatavia koskevat määräykset vahvistetaan päätöksessä, jossa velkajärjestely myönnetään.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Kaikilla yrityssaneerauksen kattamilla saatavilla on sama etuoikeusasema. Saatavalle voidaan kuitenkin antaa kyseisen velkojan suostumuksella vähemmän suotuisat oikeudet tai se voidaan suorittaa ennen muita saatavia, jos jaossa käytettävissä oleva summa on pieni ja on kohtuullista tehdä niin velkojen suuruusluokan ja muiden olosuhteiden vuoksi.

Saatavia koskevat määräykset vahvistetaan päätöksessä, jossa yrityssaneeraus myönnetään.

14 Mitkä ovat maksukyvttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset (erityisesti sovinnon osalta)?

KONKURSSI

Jos velallinen sopii velkojensa maksamisesta tai on tehnyt velkojien kanssa jonkin muun sopimuksen (vapaaehtoisin sopimuksen, *frivillig uppgörelse*), käräjäoikeuden on päätettävä konkurssin keskeyttämisestä. Jos konkurssissa toteutetaan valvontamenettely, konkurssi voidaan päättää myös akordin hyväksyvällä päätöksellä (*ackord i konkurs*). Muissa tapauksissa konkurssi päätetään jättämällä se sillensä (*avskrivning*, jos varat eivät riitä kaikkien konkurssikustannusten ja massasaatavien maksamiseen), tai jakamalla varat velkojille.

Konkurssi ei vapauta luonnollista henkilöä velvollisuudesta maksaa velkansa (yksityishenkilön velkajärjestelyn säännöt ovat erilaiset). Siksi maksamattomat velat säilyvät konkurssin jälkeenkin (mutta ei silloin, jos vapaaehtoinen sopimus tai akordi kattaa ne).

Oikeushenkilö puretaan konkurssin jälkeen (tästä säädetään yhtiöoikeudessa). Tämä tarkoittaa, että periaatteessa velkojat eivät voi vaatia jäljellä olevia saatavia oikeushenkilöltä konkurssin jälkeen.

YRITYSSANEERAUS

Jos päädytään julkiseen akordiin, se sitoo kaikkia sekä tiedossa olevia että tuntemattomia velkojia, joilla on oikeus osallistua akordineuvotteluihin. Velkoja, jolla olisi konkurssitilanteessa ollut oikeus saada maksu vasta muiden velkojen jälkeen, menettää oikeutensa saada maksu velalliselta, elleivät kaikki velkojat, joilla on oikeus osallistua akordineuvotteluihin, saa täyttä hyvitystä akordin kautta. Velkojaa, jolla on etuoikeus tietyn omaisuuden suhteen, sitoo akordi sen summan osalta, jota ei voida ottaa omaisuudesta.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Päätös yksityishenkilön velkajärjestelystä vapauttaa velallisen velvollisuudesta maksaa velkajärjestelyn kattamat velat siltä osin kuin niiden määrää alennetaan. Velkajärjestely vapauttaa velallisen myös vastuusta maksaa velat, joita ei ole ilmoitettu tämän asian käsittelyä varten, elleivät ne ole velkoja, jotka eivät voi kuulua velkajärjestelyn piiriin.

Velkajärjestely tarkoittaa, että oikeutta korkoihin tai viivästysmaksuihin velkajärjestelyn kattamista saatavista ei ole aloittamis päätöksen ilmoittamisen jälkeiseltä ajalta.

Velkajärjestely ei vaikuta velallisen oikeuksiin suhteessa takaajaan tai kehenkään muuhun, joka on velallisen lisäksi vastuussa kyseisestä velasta. Yksityishenkilön velkajärjestelyn hyväksymispäätöksessä on määrättävä maksuohjelmasta. Maksuohjelma on viisivuotinen, ellei lyhyemmälle ohjelmalle ole painavia syitä. Maksuohjelma alkaa velkajärjestelyn hyväksymispäätöksen ajankohdasta. Kun maksuohjelman päättymispäivä määrätään, aika, jona prosessin aloittamis päätöstä on sovellettu, vähennetään yleensä ohjelman kestoajasta, ellei velallisen aloittamis päätöksen jälkeisten toimien vuoksi ole perusteita vähentää lyhyempi aika.

Velkajärjestely päätöstä voidaan muuttaa tai se voidaan peruuttaa tietyin edellytyksin. Velkajärjestely päätös voidaan peruuttaa tai sitä voidaan muuttaa 6 ja 7 kohdissa mainituissa tapauksissa, jos velkoja, jonka saatavan yrityssaneeraus kattaa, pyytää sitä ja

1. velallinen on ollut velkojaa kohtaan epärehellinen
2. velallinen on tietoisesti vaikeuttanut konkurssimenettelyä tai täytäntöönpanotoimenpidettä
3. velallinen on salassa suosinut tiettyä velkojaa voidakseen vaikuttaa velkajärjestelyyn liittyvään päätökseen
4. velallinen on tietoisesti antanut virheellistä tietoa velkajärjestelyhakemuksessaan tai muussa tapauksen käsittelyvaiheessa velallisen haitaksi
5. velallinen on antanut virheellistä tietoa, mikä on johtanut velkajärjestelyn kattamia veroja tai maksuja koskevaan viranomaisen päätökseen, tai ei ole antanut tietoja pyydettyä, mikä on johtanut virheellisen päätöksen tekemiseen tai päätöksen tekemättä jättämiseen
6. velallinen ei ole noudattanut maksuohjelmaa vaan on poikennut siitä huomattavasti
7. velallisen taloudellinen tilanne on parantunut merkittävästi velkajärjestely päätöksen jälkeen, ja se johtuu olosuhteista, joita ei voitu ennakoida päätöstä tehtäessä.

Tapauksissa, joita tarkoitetaan 7 kohdassa, hakemus on jätettävä viiden vuoden kuluessa aloittamis päätöksestä, tai jos maksuohjelma päättyy myöhemmin, viimeistään ohjelman päättymispäivänä. Jos velkajärjestely päätöstä muutetaan, maksuohjelman kestoksi voidaan määrätä enintään seitsemän vuotta.

YRITYSSANEERUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERUS

Päätös yrityssaneeruksesta vapauttaa velallisen velvollisuudesta maksaa yrityssaneerauksen piiriin kuuluvat velat siltä osin kuin niiden määrää alennetaan. Yrityssaneeraus vapauttaa velallisen myös vastuusta maksaa velat, joita ei ole ilmoitettu tämän asian käsittelyä varten, elleivät ne ole velkoja, jotka eivät voi kuulua yrityssaneerauksen piiriin.

Yrityssaneeraus tarkoittaa, että oikeutta korkoihin tai viivästysmaksuihin yrityssaneerauksen kattamista saatavista ei ole aloittamis päätöksen ilmoittamisen jälkeiseltä ajalta.

Yrityssaneeraus ei vaikuta velallisen oikeuksiin suhteessa takaajaan tai kehenkään muuhun, joka on velallisen lisäksi vastuussa kyseisestä velasta.

Yrityssaneerauksen hyväksymispäätöksessä on määrättävä maksuohjelmasta. Maksuohjelma on kolmivuotinen. Se alkaa yrityssaneerauksen hyväksymispäätöksen ajankohdasta.

Yrityssaneeraus päätöstä voidaan muuttaa tai se voidaan peruuttaa tietyin edellytyksin. Yrityssaneeraus päätös voidaan peruuttaa tai sitä voidaan muuttaa 6 ja 7 kohdissa mainituissa tapauksissa, jos velkoja, jonka saatava kuuluu yrityssaneerauksen piiriin, pyytää sitä ja

1. velallinen on ollut velkojaa kohtaan epärehellinen
2. velallinen on tietoisesti vaikeuttanut konkurssimenettelyä tai täytäntöönpanotoimenpidettä
3. velallinen on salassa suosinut tiettyä velkojaa voidakseen vaikuttaa yrityssaneeraukseen liittyvään päätökseen
4. velallinen on tietoisesti antanut virheellistä tietoa yrityssaneeraushakemuksessaan tai muussa tapauksen käsittelyvaiheessa velallisen haitaksi
5. velallinen on antanut virheellistä tietoa, mikä on johtanut yrityssaneerauksen piiriin kuuluvia veroja tai maksuja koskevaan viranomaisen päätökseen, tai ei ole antanut tietoja pyydettyä, mikä on johtanut virheellisen päätöksen tekemiseen tai päätöksen tekemättä jättämiseen
6. velallinen ei ole noudattanut maksuohjelmaa vaan on poikennut siitä huomattavasti
7. velallisen taloudellinen tilanne on parantunut huomattavasti yrityssaneeraus päätöksen jälkeen.

Tapauksissa, joita tarkoitetaan 7 kohdassa, hakemus on jätettävä kolmen vuoden kuluessa aloittamis päätöksestä, tai jos maksuohjelma päättyy myöhemmin, viimeistään ohjelman päättymispäivänä. Jos yrityssaneeraus päätöstä muutetaan, maksuohjelman kestoksi voidaan määrätä enintään viisi vuotta.

15 Mitkä ovat velkojen oikeudet maksukyvyttömyysmenettelyn päättymisen jälkeen?

KONKURSSI

Kuten edellä todettiin, konkurssi ei vapauta luonnollista henkilöä vastuusta maksaa velkansa, kun taas oikeushenkilö puretaan konkurssin jälkeen.

Jos varoja saataisiin käyttöön jakoa varten konkurssin jälkeen, sovelletaan jälkikäteen tehtävää jakoa koskevaa säännöstä (*efterutdelning*).

YRITYSSANEERUS

Julkisen akordin vaikutuksia selitetään edellä. Jos julkiseen akordiin ei ole päädytty eikä velallinen ole tehnyt velkojen kanssa vapaaehtoista tai muuta sopimusta, saatavat jäävät yrityssaneerauksen päättymisen jälkeen avoimiksi.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Velkoja voi tietyissä olosuhteissa pyytää arvioimaan velkajärjestelyn uudelleen sen jälkeen, kun velallinen on saanut maksuohjelman päätökseen. Katso kohta "Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?".

YRITYSSANEERUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERUS

Velkoja voi tietyissä olosuhteissa pyytää arvioimaan yrityssaneerauksen uudelleen sen jälkeen, kun velallinen on saanut maksuohjelman päätökseen. Katso kohta "Mitkä ovat maksukyvyttömyysmenettelyn päättämisen edellytykset ja vaikutukset?".

16 Kuka vastaa maksukyvyttömyysmenettelyn kustannuksista?

KONKURSSI

Pesänhoitajan palkkio ja muut vastaavat velat (konkurssikustannukset) sekä muut konkurssipesän aiheuttamat velat (massavelat) on otettava konkurssipesästä, ennen kuin mitään jaetaan velkojille. Konkurssikustannukset puolestaan ovat etusijalla muihin pesään kohdistuviin saataviin nähden. Jos konkurssikustannuksia ei voida maksaa konkurssipesästä, ne maksaa yleensä valtio.

YRITYSSANEERUS

Yrityssaneerauksen selvittäjä (ja valvoja, jos sellainen on) on oikeutettu saamaan korvauksen työstään ja tehtävänsä suorittamisesta aiheutuneista menoista. Heidän palkkionsa ei saa olla suurempi kuin mitä voidaan katsoa kohtuulliseksi korvaukseksi tehtävästä. Tuomioistuimien arvio yrityssaneerauksen selvittäjän tai velallisen pyynnöstä selvittäjän oikeuden korvaukseen. Myös velkoja, jonka saatavan kattaa akordi, voi pyytää tällaista arviointia akordin täytäntöönpanon päättymiseen asti. Velallisen on maksettava tuomioistuimen kustannukset sekä korvaus yrityssaneerauksen selvittäjälle ja valvojalle.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Yksityishenkilön velkajärjestelyssä velallinen yleensä suorittaa maksut kruununvoudin virastolle, joka siirtää sitten rahat velkojille. Kruununvoudin virasto perii velalliselta vuosimaksun tämän maksujen hoitamisesta.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Yrityssaneerauksessa velallinen yleensä suorittaa maksut kruununvoudin virastolle, joka siirtää sitten rahat velkojille. Kruununvoudin virasto perii velalliselta vuosimaksun tämän maksujen hoitamisesta.

17 Mitkä ovat velkoja vahingoittavien oikeustoimien mitättömyyttä, pätemättömyyttä ja peräyttämistä koskevat säännöt?

KONKURSSI

Takaisinsaantia konkurssipesään (*återvinning till konkursbo*) koskevat säännöt sisältyvät konkurssilakiin. Takaisinsaantisäännöissä vahvistettujen ajanjaksojen laskemisessa käytettävä viitepäivä on yleensä konkurssihakemuspäivää edeltävä päivä.

Oikeustoimi peräytyy (*går åter*), jos se suosii sopimattomasti tiettyä velkojaa suhteessa muihin, jos velallisen omaisuus on saatettu velkojien ulottumattomiin tai jos velallisen velat ovat lisääntyneet tai jos velallinen oli maksukyvytön tai tuli maksukyvyttömäksi pelkästään menettelyn tai menettelyn ja muiden tekijöiden yhdistelmän seurauksena ja toinen osapuoli tiesi tai tämän olisi pitänyt tietää velallisen maksukyvyttömyydestä ja olosuhteista, joiden vuoksi oikeustoimi oli epäasianmukainen. Velallisen perheenjäsenillä katsotaan olevan ensimmäisessä virkkeessä mainitut tiedot, paitsi jos on vakuuttavia todisteita, jotka osoittavat, että heillä ei ollut eikä voinut olla tällaisia tietoja. Jos oikeustoimi suoritettiin yli viisi vuotta ennen viitepäivää, se peräytyy vain, jos se liittyy velallisen perheenjäseneneen.

Jos velka on maksettu myöhemmin kuin kolme kuukautta ennen viitepäivää käyttämällä muuta menetelmää kuin tavanomaista maksutapaa tai etukäteen tai jos on maksettu summa, joka heikensi huomattavasti velallisen taloudellista tilannetta, suoritus voidaan peräyttää, paitsi jos se voidaan katsoa kyseisissä olosuhteissa tavanomaiseksi. Jos maksu suoritettiin velallisen perheenjäsenelle ennen kyseistä päivää mutta viimeistään kaksi vuotta ennen viitepäivää, suoritus peräytyy, paitsi jos osoitetaan, että velallinen ei ollut maksukyvytön eikä tullut maksukyvyttömäksi kyseisen oikeustoimen tuloksena.

Erityiset säännöt koskevat sellaisia asioita kuin lahjat, ositus ja palkat. Tietyt valtiolle suoritettavat maksut, kuten verot, ovat poikkeus peräyttämistä koskevista säännöistä.

Pesänhoitaja voi hakea peräyttämistä viemällä oikeustoimen yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi tai esittämällä vastalauseen veloista, jotka on ilmoitettu konkurssimenettelyn aikana. Jos pesänhoitaja ei hae peräyttämistä eikä sovitteluratkaisuuun päästä, velkoja voi hakea peräyttämistä viemällä oikeustoimen yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Peräyttämistapauksessa velallisen hallinnassa ollut omaisuus palautetaan konkurssipesään.

YRITYSSANEERAUS

Kun yrityssaneeraus päätöksestä on ilmoitettu, sovelletaan konkurssilain takaisinsaantia konkurssissa koskevia säännöksiä, jos on päädytty julkiseen akordiin (ks. konkurssia koskeva kohta).

Jos pyritään etuoikeuden tai takavarikoimalla saadun maksun takaisinsaantiin, tuomioistuin voi päättää, että ulosottomenettelyä ei toistaiseksi jatketa.

Takaisinsaantia koskevan kanteen nostaa yrityssaneerauksen selvittäjä tai velkoja, jonka saatavan julkinen akordi olisi kattanut. Kanne on nostettava ennen kuin velkojainkokous pidetään, eikä lopullista päätöstä voida tehdä, ennen kuin julkisesta akordista on päätetty. Velkojan, joka haluaa nostaa kanteen, on ilmoitettava siitä yrityssaneerauksen selvittäjälle. Jos näin ei ole tehty, velkojan asiaa ei käsitellä.

Jos yrityssaneerausprosessi päättyy ilman julkista akordia eikä velallista aseteta konkurssiin hakemuksen tekemisen jälkeen kolmen viikon kuluessa siitä, kun yrityssaneerausmenettely on päättynyt, esitetty takaisinsaantihakemus on hylättävä.

Kun kantajan kustannukset on korvattu, takaisinsaannin ylijäämä kertyy julkisen akordin kattamille velkojille. Vastaaja, jolla voi kantajan toiminnan tuloksena olla saatava velalliselta, voi osallistua akordineuvotteluihin tämän saatavan perusteella. Hänellä on oikeus vähentää saatavansa jaossa summasta, jonka hän olisi muuten maksanut.

Takaisinsaantimenettelyä käsittelevä tuomioistuin voi julkisen akordin kattaman velkojan tai velallisen pyynnöstä määrätä, että velkojalle edellisen virkkeen mukaisesti maksettavaksi erääntyneet varat asetetaan erityisen valtuutuksen (*särskild förvaltning*) alaisuuteen. Tällaisen valtuutuksen alaisuuteen asetettu omaisuus voidaan ulosmitata vain, jos akordi on rauennut.

YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY

Takaisinsaantia koskevia erityisiä säännöksiä ei ole.

YRITYSSANEERAUSLAIN MUKAINEN YRITYSSANEERAUS

Takaisinsaantia koskevia erityisiä säännöksiä ei ole.

Päivitetty viimeksi: 19/02/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.